

Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr

“Bu ülke insanı için iyi ve faydalı şeyler yapma ve tüm emeklerimizi kendi çıkarları için bozuk para gibi harcayanlara en güzel cevabı verme adına, mücadelemize devam ediyoruz.”

Emek ve Yemek

Windows işletim sistemi kullanıp da problemi olmayan bilgisayar kullanıcısı herhalde yoktur. Öyle ki en küçük bir problemde bile Windows'u yeniden kurmanın sayısı destek hattımıza gelen telefonlara, elektronik postalara ve mektuplara bakılırsa hiç de az değil. Okurlarımızın çözüm bulmak için bize başvurduğu problemlerin başında Windows ve ona bağlı programlardaki sorunlar geliyor. Biz de bu ay en sık yaşanan problemleri derleyip size çözüm bulmanızda rehber teşkil edecek kapsamlı bir kapak konusu hazırladık. Kendi Windows'unuzu bu yazıdaki bilgiler ışığında kendiniz tamir edebilecek ya da en azından problemin kaynağı hakkında teşhis koyabileceksiniz. Zira Windows'un hata mesajları "Ne halin varsa gör, bir hata oldu işte, ben de bilmiyorum ne olduğunu!" gibisinden hata mesajları. Hatta bu mesajlar özellikle de Amerika'da mizahçılara ilham kaynağı oluyor, bu mesajlar derlenip mizah kitabı haline getiriliyor.

Kendi başına ayakta kalmaya çalışan dergiler birbiri ardına kapanmaya başlıyor. En son PC World ve bağlı olduğu yayın grubu kapandı. Bunda elbette ki "iş bilmeyen" yöneticilerin yanı sıra bilgi veren yayınlardan çok magazin dergilerine önem veren yurdum insanının da payı büyük. Tüm bilgisayar dergilerinin bir yıllık toplam tirajı en ufak bir bilgi kırıntısı içermeyen tek bir magazin dergisinin iki haftalık tirajına bile ulaşmıyor. Bir de bilgi çağına ayak uydurduğumuzdan dem vuruluyor. Biz bilgi çağının eğlencesine ayak uydurduk...

Varlığını sürdürebilen bilişim ve bilim yayınlarının birçoğu da arkalarındaki dev holdinglerin ve diğer kurumların desteğiyle ayakta durabiliyor. Bağımsız dergilerin pek ...la yaşama şansı yok, güçlü olan ayakta kalır misali. Bağımsız dergiler de çoğunlukla birkaç kişinin kişisel ihtiraslarına ve çıkarlarına kurban ediliyor. Birçok kişinin emeği birkaç kişinin yemeği oluveriyor. Yemek yetmiyor bir de ihanet ediliyor. Bir yanda amatör bir ruhla her şeylerini vererek fedakârca çalışan birçok insan, diğer yanda gözü doymak bilmeyen emek sömürücüleri, yemek düşkünleri...

Tüm bu koşullar altında size hep daha iyisini sunmaya çalışıyoruz, bazen yanlışlarımız da oluyor. Hatta bir okurumuzun Türkçe karşılıkları yerine İngilizce terimler kullandığımız ve yanlış bilgiler verdiğimiz için bizi "vatan hainliği" ile suçladığı bile oldu, ancak bu ülke insanı için iyi ve faydalı şeyler yapma ve tüm emeklerimizi kendi çıkarları için bozuk para gibi harcayanlara en güzel cevabı verme adına, mücadelemize devam ediyoruz. Bize destek olan okurlarımıza ve en başarılı bağımsız dergi olan CHIP'in size ulaşmasında emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimizle...

CHIP Emekçileri

Pentium II'nin Takipçisi Hakkında Tüm Detaylar

Katmai Geliyor

Intel 1999'un başında Pentium II'nin 500 Mhz'lik sahip takipçilerini pazara sunmayı hedefliyor. Kod adı Katmai olan işlemcinin en büyük özelliği 3D işlemlerdeki hızı.

Intel'in iMac'e cevabı mı? Fütüristik kompakt bir tasarıma sahip "Yaquina" 500 MHz hızındaki Katmai ile nihayet kullanıcıların istediği gibi çalışacak.

Intel, Palm Springs'de geliştiriciler için düzenlenen bir konferansta ilk olarak 'Katmai'nin detaylarını açıkladı. 'Katmai New Instructions' kod adı hem yeni işlemcilerin ilk neslini hem de yeni komut setini temsil ediyor. Bu 70 civarındaki ek komut ile Intel sayesinde ulaştığı noktayı daha da ilerilere taşıyor. Bu gelişme özellikle multimedia alanındaki uygulamaların belli rutin işlemleri çok daha hızlı gerçekleştirebilmelerini sağlayacak.

Video, Ses, Grafik İşlemcinin İşi

Her şeyden önce, genelde gerçekçi 3D (üç boyutlu) görüntülere sahip olan

oyunlar bu gelişmeden olumlu yönde etkilenecekler. MPEG 2 üzerinden video gösterimi, grafik, ses ve ses tanıma Intel'in ileride işlemci tarafından yürütülmesini istediği komplice işlemler arasında yer alıyor.

MMX'de gerçekleşen gelişmeler için kayar nokta Register'ı kullanılmıştı. Katmai ise yeni Register'lara sahip. Bu yeni işlemcide 128 Bit'lik 8 adet ek Register bulunuyor ve bunlar da kayar nokta işlemleri yürütülebiliyor. Bu işlemler işletim sisteminin desteklemesi gereken özel bir modda gerçekleşiyorlar.

Bunun için Windows 98'e bir Patch (yama) ek-

lenmesi gerekiyor. NT 5.0'in ise (yeni adıyla Windows 2000) bu modu standart olarak desteklemesi bekleniyor.

● Intel yeni birime SIMD-FP (Single Instruction Multiple Data - Floating Point) adını vermiş. Birden fazla verinin aynı anda işlenmesi, ki bu üç boyutlu grafik animasyonları için oldukça önemli, zaten MMX'in sahip olduğu bir özellikti. Katmai'deki yenilik ise, SIMD-FP'nin MMX ya da olağan kayar nokta işlemleriyle birlikte yürütülebilmesi.

● Katmai işlemcinin diğer bir özelliği de 'Memory Streaming'. Bu, bellek kullanımının daha hızlı olan işlemciye uymasını sağlayan P6 veriyolunu temsil ediyor. Esas itibarıyla bu, verilerin eskiye oranla daha hızlı bir şekilde belleğe çağırılmasıyla (Prefetch) gerçekleşebilir.

● Son olarak Intel, MPEG-2 ya da konuşmaların tekrar aktarılması sırasında sıkça kullanılan bazı komutları doğrudan işlemciye entegre etti. Böylece bu komutları kullanan uygulamalar çok daha hızlı bir şekilde çalıştırılabilecekler.

Intel, sahip olduğu entegre komponentlerle bir-

likte, Katmai'nin performansından oldukça seviyen bir konuda söz sahibi olmak için yararlanıyor: ISA veriyolu gibi eski "başbelalarından" kurtulmuş, kullanıcı dostu PC. 'Yaquina', üzerinde hiçbir genişletme kartı bulunmayan bir PC için Intel'in oluşturduğu taslağın ismi. Bir piramit kesiti formuna sahip olan fütürist kasa içerisinde, 500 MHz'den daha güçlü bir işlemci ve ana bellek bulunuyor. Soğutma işlemi kasanın üst bölümünden yapılıyor.

Geleceğin PC'si Mavi Piramit mi?

Bu metalik renkli parlak kasa üzerine bir DVD sürücüsü yerleştirilmiş. Ek sürücüler ihtiyaca göre alt ya da üst bölüme yerleştirmek mümkün.

Aygıt gerçekten esasl bir dizayn çalışması, geleceğin PC'lerinin böyle görünüp görünmeyecekleri ise belirsiz.

Katmai işlemcilerin Server ve Workstation'lar için de bir sürümü mevcut olacak: "Tanner", 2 MB'a kadar ikincil ön belleğe sahip olacak. Bu işlemci Pentium II Xeon'un takipçisi olacak. 1999'un ikinci yarısında bir sonraki işlemci neslinin çıkması bekleniyor.

Katmai'nin takipçileri de şimdiden yolda: "Cascades" ve "Coppermine" kod adları altında, dahili ön belleklere sahip (yeni nesil Celeron işlemciler gibi) bu işlemcilerin 500 MHz'nin çok üstünde saat frekanslarına sahip olması bekleniyor. □

İş Bankası'nın Yeni Hizmeti

İş Bankası, kültür hizmetlerini İnternet'e taşıdı. İş Bankası bünyesinde kurulan "Sanal Alışveriş Merkezi"nde artık Banka'nın Kültür Yayınları da yer alıyor.

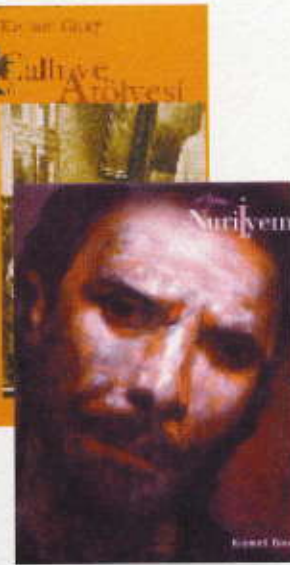
Banka İnternet üzerinden alışveriş yapanlara yüzde 25 indirim avantajı da sağlıyor. Türkiye sınırları içinde, hiçbir nakliye ücreti ödenmeksizin sipariş adrese teslim ediliyor. İş Bankası'nın "www.is-bank.com/tr" adresinde faaliyet gösteren "Sanal Alışveriş Merkezi"nde, yapılan alışverişler, Bankamatik'lerle ya da İnteraktif Bankacılık Sistemi aracılığıyla, kredi kartı veya vadesiz TL hesabı kullanılarak ödenebiliyor.

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları arasında, eski ABD Dışişleri Bakanı Kissenger'in tartışma yaratan

kitabı "Diplomasi"si, Japon asıllı siyaset bilimcisi Fukuyama'nın "Güven"i, Dr. Kıymet Giray'ın kaleme aldığı, ressam Nuri İlyem'in sanatı ve yaşamını sayısız tablosu ile birlikte

değerlendiren "Nuri İlyem" kitabı, İş Bankası'nın 2000 resimden oluşan koleksiyonunu Türk resim tarihinin gelişme evreleri ile birlikte aktaran 654 sayfalık dev bir "Türkiye İş Bankası Resim Koleksiyonu" kitabı ve pek çok çocuk kitabı yer alıyor.

Adres Değişiklikleri

■ Sanyo Electric Co. Ltd. Taşındı.

Yeni adres:

Florya E-5 üstü
Sevcan Otel Yanı

No: 1 Kat: 2

Yeşilova/Florya
İstanbul

Tel: (212) 425 26 24

■ EAE digital koordinat okuma sistemlerinin

Türkiye yetkilisi Baran Elektronik taşındı. Yeni

adresleri:

Gümüşsuyu Cad.

Bestekar Medeni Aziz
Efendi Sk.

Baltaş 2 İş Merkezi No: 25

Topkapı-Maltepe/İstanbul

Tel: (212) 501 73 76

Faks: (212) 501 73 79

■ İhlas.Net Taşındı:

İhlas.Net A.Ş.

İhlas Medya Center

Yeni Bosna/İstanbul

Tel: (212) 454 27 46

İnternet'te Tiyatro

"www.tiyatronline.com", tiyatro sever İnternet kullanıcıları için muazzam bir adres.

Son derece kapsamlı tasarlanmış sitede, halihazırda faaliyet gösteren 27 özel ve 4 ödenekli tiyatroların oyunlarının, aylık programlarının, salonları-

nın, turnelerinin bilgileri düzenli olarak güncellenilerek yayımlanıyor.

Tiyatronline'da çok yakında, Dormen, Hadi Çaman, Genç Uygurlar, Sadri Alışık tiyatrosu, Tiyatro Kare, Tiyatro Oyunevi, Bakırköy Belediye, İstanbul Devlet, İstanbul Şehir

ve İzmir Şehir Tiyatrosu da yerini alacak.

Tiyatro bilgileri dışında siteden ayrıca, öncelikle İstanbul'daki kül-

tür merkezlerinin, tiyatro salonlarının, buralara ulaşımın vs. gibi bilgilerin yer aldığı "Şehir

haritası"na ve amatör tiyatroların oyunları, programları hakkında bilgilere de ulaşabiliyorsunuz.

Site İnteraktif olarak düşünülmüş: İzlediğiniz oyunlar hakkında hiçbir sınıra tabi tutulmadan istediğiniz eleştiriyi yapabiliyor, e-mail adresini gön-

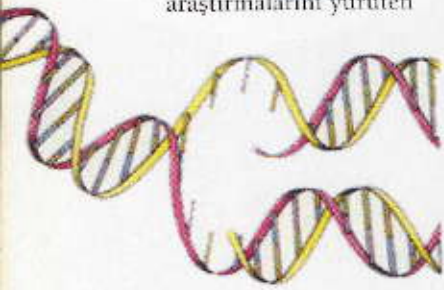

derdikten sonra, periyodik olarak size gönderilecek haber, röportaj, çeşitli yazı ve yorumları izleyebiliyorsunuz. Tiyatronline, zaman zaman İnternet kullanıcıları için oyun yarışmaları da düzenleyecek.

Alpha Genetik Bilimin Hizmetinde

İnsanlardaki genetik sistemin yapısı ve işlevleri üzerine gerçekleştirilen gen araştırmalarını yürüten

Celera Genomics, bundan böyle araştırmalarında Compaq'ın Alpha mimarisine dayalı bilgi teknolojileri altyapısı ile çalışacak. İnsan genetik sistemi, yaklaşık 80.000 geni ve tahmini olarak 6 milyar temel çifti içeriyor. Bu çift, DNA ya da RNA'nın temel birimini oluşturuyor. Genetik sistem, bilgi teknolojisi dilinde, 6 mil-

yon karakterli bir metin anlamına geliyor. Bu nedenle Celera, genetik araştırmaya ait çok fazla miktarda verinin ve destekleyici belgenin bulunmasından dolayı, hızlı bilgi işleme ve bilgiye erişim, sınırsız depolama yeterlikleri, bu geniş veriyi idare etmek için güçlü iletişim ağı araçları ve donanım sunabilen yüksek performanslı bir bilgi işlem ortamı tasarlayabilecek bir teknolojiye ihtiyaç duyuyor.

Celera sistem yapısının çekirdeğini, 64-bit Digital UNIX ve Windows NT çalıştıran, Alpha tabanlı sunucular ile Alpha

ve Intel iş istasyonları oluşturacak. Compaq, ilk aşamada Digital AlphaServer 8400 ve 4100 sunucularını kullanacak. Ayrıca, her iki işletim sistemine dayanan Digital AlphaServer 800 ve 1200 sunucularından da yararlanılacak. Sunucular, araştırmada kullanılmak üzere yaklaşık 200 Alpha ve Compaq Professional Workstation 8000 ile tamamlanacak. Compaq, StorageWorks teknolojisine dayanan yüksek performanslı depolama çözümlerini de uygulamaya koyuyor.

Bu sistem sayesinde Celera, buluşlarını Internet ve elektronik ticaret teknolojilerini kullanarak genetikle ilgilenen herkese ve özellikle bilimsel çevrelere aktarabilecek.

Dizüstünde Taksit Fırsatı

Sentim'den yeni bir imkan! Bu imkan dahilinde Dell'in yeni dizüstü bilgisayarı Latitude CPi'ni 10 aylık taksitle alabiliyorsunuz. İş bilgisayarı olarak kullanılan Dell Latitude CPi, Docking Station'la network ortamında çalışma olanağı sağlarken, düşmelere karşı Hard Diski koruyan bir güvenlik sistemine (Strike Zone) ve ısınmaya karşı kullanılan soğutma teknolojisine (Hyper Cool) sahip. Pentium II işlemcisiyle Latitude CPi notebook, 300 MHz hızında ve Q Türkçe klavyeli. Önemli diğer teknik özellikleri ise şöyle: Intel 440 BX Chipset, 512 Pipeline

Burst Cache, 13,3" GXA TFT aktif matrix ekran (1024*768), 64 MB RAM/128 Bit 2 MB Neomagic ekran kartı, Integrated 16 bit 3D ses kartı, 4 GB Hard-disk stereo hoparlör, Li-

ION smart battery (4 saat pil ömrü), 24X modüler CD-ROM sürücü/Express charge ara birimi, 1.44 MB modüler floppy sürücü/ 2 adet PCMCIA kart yuvası, 2 adet USB port/Infra red port, Integrated touchpad. Latitude CPi'nin ağırlığı ise 2.54 kg. Latitude CPi'la birlikte ayrıca taşıma çantası ve

Windows 95 Türkçe standart olarak veriliyor. Notebook'un fiyatı 3.999 dolar, KDV dahil. 10 aylık taksitler ise 399 dolar. Daha detaylı bilgi için, Sentim'in telefonu (216) 415 79 79.

300 Ciltlik 150.000 Sayfa

Artık mevzuatı da Internet'ten izleyebileceksiniz. Ajans Tüba, tüm mevzuatı Internet ortamına aktardı. 300 ciltlik bir kitaplıktaki

bilgiyi içeren Mevzuat Bilgi Bankası'nda, 1920'den günümüze yürürlükteki yasaların tümü, Kanun Hükmünde Kararnameler, Tüzükler, Yönetmelikler, Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi, Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarını n tümü mevcut.

Sitenin web adresi:

"www.ajanstuba.com.tr".

VestelNet Kuruldu

Vestel Şirketler Grubu, VestelNet adı altında, çok güçlü bir dijital telekomünikasyon altyapısı oluşturdu. VestelNet, kurumsal müşteri ve ev kullanıcılarına Internet Servis Sağlayıcı (ISP) hizmetleri vermeyi hedefliyor. Ayrıca, Network üzerinde çalışan müşteri veritabanları ile çeşitli mal veya hizmet üretenler arasındaki ilişkileri belirleyen çekirdek bir Internet organizasyonu oluşturmaya odaklanmış.

BSA Türkiye'den Değerlendirme

Haziran ayından itibaren sürdürdüğü postalama, telefon ve faksla takip çalışmalarını sona erdiren BSA Türkiye, Türkiye'de bilgisayar kullanan firmaların kopya yazılımları konusundaki tavırlarını değerlendirdi.

BSA Türkiye, çalışmasına

Mayıs ayı sonunda, toplam 17 sektörden yaklaşık 10 bin bilgisayar sorumlusu ve yöneticiye lisanssız yazılımın risklerini hatırlatan faks mesajları göndererek başladı. Çalışma Haziran ayından itibaren BSA Türkiye Lisanssız Yazılım Takip Formu'nun yine 10 bin isme postalanmasıyla sürdü. Temmuz-Eylül ayları arasında, 17 sektörden seçilen yaklaşık 1000 bilgisayar sorumlusu ve yöneticiden oluşan bir gruba 11 farklı sorudan oluşan bir anket uyguladı.

Anket sonuçlarına

göre, şirketlerde kullanılan bilgisayar programlarının yüzde 82.1'i lisanslı. Kopya yazılımlarını orijinaleri ile değiştirmeyi düşünenler yüzde 22 iken, yüzde 75'te bu soru cevapsız kaldı. Kopya yazılımların orijinaleri ile değiştirilmesinde BSA'nın etkisi yüzde 76.3. Bilgisayar programlarının kanunlarla korunduğunu ve yazılım kopyalamanın suç olduğunu bilenler ise yüzde 85.

Anketin genel değerlendirilmesi ise, artık Türkiye'de bilgisayar sektöründe çalışanların büyük bir çoğunluğunun kopya yazılımlar konusunda bilinçli ve duyarlı olduğuydu.

Yaklaşık 3 yıldır kopya yazılımlarla mücadele eden BSA Türkiye ve kopya yazılım kullanma hakkında daha fazla bilgi isteyenler için BSA'nın web adresi "www.bsa.org.tr"

Çok Fonksiyonlu İki Yeni

Xerox Kanal Grubu, iki yeni çok fonksiyonlu ürünü Document WorkCentre 165C ve FaxCentre 165'i piyasaya sürdü. "Daha fazla değer, daha düşük fiyata" sloganıyla küçük ofis pazarına hitap eden bu

ürünler, fiyat performans parametreleriyle dikkat çekiyor.

Komple özellikli bir faks ve fotokopi makinası olan Document WorkCentre 165C, PC'ye bağlandığında renkli baskı, tarama ve

PC'den fakslama özelliklerini de birarada kullanıcının hizmetine sokuyor. Linkfax yazılımı Windows 95 ve 3.1 ortamları için gerekli sürücülerini temin ediyor. WorkCentre 165 C'nin 21 sayfalık hafızası ve otomatik doküman besleyicisi var.

Document FaxCentre 165'in ise, belleğe tarama, tek tuşla arama ve düz kağıda kopyalama en belirgin özellikleri arasında. Çok sayfalı dokümanların hızlı ve güvenilir bir şekilde gönderilmesini sağlayan Document FaxCentre 165, 10 sayfaya kadar otomatik doküman besleyicisine sahip.

Unix Sistemlerine Yeni Boyutlar

Hewlett Packard, Unix sistemleri ile donatılmış HP Visualize Model C200 ve C240 çalışma istasyonları için geliştirdiği PA-8500 anakartlarını tanıttı.

PA-8500 özellikle, mekaniksel ve elektronik dizayn uygulamaları, coğrafik bilgi sistemleri ve sanal prototipler üzerinde çalışan kesimin ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlandı.

Sistem yakında HP Visualize Model C200 ve C240 sistemlerinin tüm bileşenlerini (EISA, PCI/GSC gi-

bi I/Q kartları, 10/100Base T ve UltraSCSI, grafik kartları RAM ve monitörler dahil) destekleyecek duruma gelecek. Daha fazla bilgi için Hewlett Packard'ın (212) 277 00 77 no'lu telefonuna başvurabilirsiniz.

Uzayda Yürüme Heyecanı

Progress Software, veritabanı ve uygulama geliştirme aracı olan Progress Version 9.0'ın tanıtımını yaptı. Progress V9.0 ya da diğer adıyla Sky Walker'a, üç yeni özellik eklenmiş. Yeniliklerden biri açıklık: Sky Walker, kullanıcılara açık Progress 4GL imkanı sağlıyor. Bu özellik ile, 4GL ve 4GL olmayan uygulamalar arasında etkileşim yapma esnekliği tanınırken, çoklu client mimarisiyle de kullanım kolaylığı sağlanıyor. Diğer özellik, ölçeklenebilirlik. Ölçeklenebilirlik, kullanıcı sayısının ve database büyüklüğünün, işletim sistemi platformunun desteklediği

ölçüde limitsiz olması olarak tanımlanıyor. Üçüncü özellik ise yönetilebilirlik. Yönetilebilirlik, Progress V 9.0'a, maksimum çalışma ve on-line database yönetimi imkanı sağlıyor.

Skywalker'daki diğer bazı yenilikler ise şöyle: Yeni eklenen "Thin" client ve network architecture'la client/server performansını artırırken, hem client hem de server tarafındaki kodlamayı daha modüler hale getirerek ve yeniden kullanılabilirlik imkanı sağlama. Java, Active X ve HTML gibi açık, bağımsız client geliştirme ve çalıştırma teknolojileri imkanı. Mixed Client Solution'la uygulamaların, 4GL character clients, GUI clients, 4TML/Browser, Java apps, applets (ve servlets),

Active X bileşenleri ve kontrolleri de dahil değişik client tiplerinde yapılabilmesi. Bütünleşmiş geliştirme ortamı ve server özelliklerinin hızlı olduğu, ekonomik 4GL uygulamalarının Intranet ortamında kullanılmasının sağlanması. 4GL uygulamalarının, Network bilgisayarları, hand-held aletleri ve Web TV'lerinin Java teknolojisi ve Internet protokolleri ile uyumlu çalışması.

Bilgi için:

Servodata

Tel: (212) 288 01 33

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Legato Arena'da

Arena Bilgisayar, farklı büyüklükteki ağlara veri koruması ve depolama yönetimi hizmeti sunan, entegre, ölçeklenebilir ve yüksek performanslı bir depolama yönetimi yazılımları ailesi olan Legato NetWorker 5.1'i piyasaya sundu.

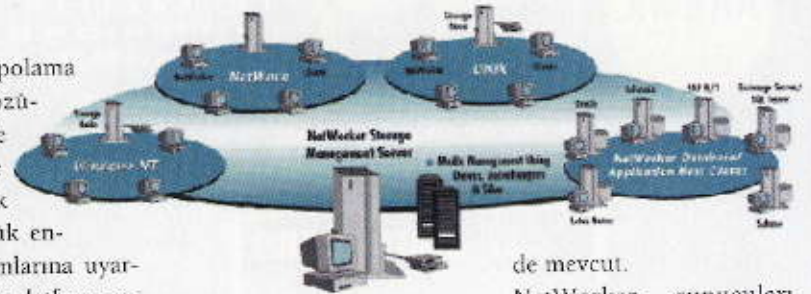
NetWorker; dosya/yazıcı, veritabanı ve uygulama sunucuları ve onların istemcilerine platform ve işletim sistemi farkı gözetmeksizin yedekleme, onarım, arşiv ve otomatik felaket kurtarımı sunan,

kritik misyon tabanlı bir veri yedekleme yazılımı. NetWorker 5.1, depolama yönetimi ihtiyaçlarını

modüler depolama yönetimi çözümü sayesinde bütünüyle hem küçük hem de büyük enterprise ortamlarına uyuyor ve çoklu platform ortamlarında birleşik çözüm için gerekli olan yönetilebilirlik, hazır bulunma, performans ve ölçeklenebilirlik özelliklerini birlikte sunuyor.

NetWorker, tüm yaygın kullanımı bulunan UNIX, Windows, NetWare işletim sistemlerinde yüksek performanslı ağ yedekleme ve depolama çözümü ile ister birkaç istemci, isterse birkaç bin is-

temci üzerinde bulunan kritik misyonlu verilerin tek bir kontrol noktasından otomatik korunması sayesinde ölçeklendirme sağlıyor. NetWorker'da, yerel işletim sistemleri hizmetleriyle (örneğin Windows üzerinde BackOffice) çok yönlü entegrasyon ve bunun yanında Microsoft SQL Server ve Exchange Server, Oracle, Oracle üzerinde SAP R/3, Informix, Sybase, Lotus Notes gibi popüler veri tabanı ve uygulamalar için online yedekleme seçeneği

de mevcut.

NetWorker sunucuları hem UNIX hem de Windows NT platformlarında çalışıyor ve bütün büyük işletim sistemleri üzerinde bulunan sunucu ve istemcilerde yedekleme yapıp, Windows NT, Novel NetWare, UNIX, Windows 95, Windows 3.X, DOS, IBM OS/2 veya Macintosh sistemlerini içeren ağlara komple çözüm sunuyor.

Bilgi için:

Arena

Tel: (212) 233 30 50

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Foto İşleme'de Yeni Standartlar

Canon, yeni nesil PowerShot Dijital fotoğraf makinelerinden PowerShot A5 modelini tanıttı. Canon PowerShot A5, bilgisayarda fotoğrafçılığa yeni bir standart getiriyor. PowerShot A5'in en önemli özelliklerinden biri foto işlem desteğine sahip olması. Yüksek çözünürlüğe sahip dijital resimler kolaylıkla bilgisayarda hazırlanan dosya ile birleştirilebiliyor. Yüksek-hızda resim sıkıştırma, tanımlama ve çözünürlük PowerShot A5'in kolaylıkla yapabildikleri arasında. Yüksek çözünürlüğü 810.000 pixel 1/3" ekran sağlıyor. Bunu, CCD ekranı standart 5 mm. lenslerle tamamlayarak yüksek optik çözünürlüğe

eriştiriyor ve sonuçta netlik kazanılmış oluyor.

PowerShot oto fokus özelliğine de sahip. Yeni algoritmalar resimlerin yanlışsız bir biçimde işlenmesini sağlıyor. Standart olarak bulunan JPEG sıkıştırma tekniğine ek olarak "loss-less" CCD RAW konumu da bulunuyor. Makinenin vizörü ve LCD monitörü birlikte kullanılarak, görüntünün kompozisyonu hazırlanabiliyor. Kullanıcının verdiği geribeslemeye, PowerShot A5, sınıfında öncü bir yenileme hızı ve daha iyi bir kontrast ile cevap veriyor. Bu fonksiyon

sayesinde LCD hemen her resim çekme ortamında kullanılabilir.

Üç anahtar özelliği ile PowerShot A5 her türlü ışık ortamında kullanılabilir. Bu anahtarlardan biri Canon lensleri. F2.5 (aperture) fotoğraf

makinelere göre hızlı olan bu lensler, ışığın az olduğu ortamlarda daha iyi resim veriyor. İkinci anahtar, incelikli bir kendi kendine pozlandırma prgramı ile geniş bir yelpazede deklanşör hızlarının (1/6-1/750") kullanılması. Son olarak, yeni CCD sinyal teknolojisi sayesinde daha çok sinyal

yükseltmesi yapılarak düşük ışık olan durumlarda daha kazançlı bir duruma geliyor. Bunun bir avantajı da, içinde bütünleşik olarak bulunan flaş kullanma gereksiniminin çok aza düşmesi ki bu da pil ömrünün daha uzun olması anlamına geliyor.

PowerShot A5 avuç içine sığacak kadar ultra küçük ve taşınabilir bir fotoğraf makinesi. Ağırlığı 230 gr olan bu fotoğraf makinesi, cebe sığabildiği gibi kolaylıkla küçük bir bavula sıkıştırılabilir. Bu sayede, sürekli yolculukta olan kullanıcılar için ideal. PowerShot A5 Windows 3.1, Windows 95, Windows 98, Windows NT 4.0 ve Apple Macintosh ile uyumlu.

Bilgi için:

Hesmak Bilgisayar
Tel: (212) 296 33 04
Fiyatı: 899 \$ + KDV

Tüy Kadar Hafif

Hesmak Bilgisayar, son derece hafif bir yazıcı olan Canon BJC-50 renkli yazıcıyı ürün portföyüne kattı. BJC-50 sadece yarım A4 sayfası boyutunda, ağırlığı ise 900 gramdan az. Profesyonel

evrak çantalarına sığacak kadar hafif ve küçük. Bu sayede, ofisinizden uzakta iken baskı alma ihtiyacı duyduğunuzda, içinde bütünleşik olarak Lithium-Ion pil bulunan BJC-50 ile istediğiniz yerde çıktı alma olanağına sahip olacaksınız. Universal adaptörü sayesinde nerede iş görüyor olursanız olun; pili tekrar şarj etme şansına da sahipsiniz.

niz.

Dakikada 5.5 sayfaya çıkan baskı hızı ile Canon BJC-50 renkli yazıcı, bilgisayarınızla otomatik Infrared iletişim için bütünleşik IrDa yuvasına sahip. Bunun anlamı ise, kablo-suz baskı alabilmeniz. Ayrıca, Canon BJC-50 ile ihtiyaç duyabileceğiniz aksesuarların tümü standart olarak verildiğinden ek aksesuarlara da ihtiyaç duymayacaksınız. Opsiyonel olarak sunulan IS-22 renkli görüntü tarama kartuşu BJC-50'nize

taktığınızda; istediğiniz yerde ve zamanda, fotoğraf, görüntü ve dokümanları hemen taranarak laptop bilgisayarınıza akatabiliyorsunuz. Ofis içi kullanımlarında ise, opsiyonel olarak verilen 30 sayfalık kağıt besleyiciyi yazıcınıza bağladığınızda BJC-50'yi ideal bir masa üstü renkli yazıcı olarak kullanabiliyorsunuz.

Bilgi için:

Hesmak Bilgisayar
Tel: (212) 296 33 04
Fiyatı: 449\$ + KDV

Kağıdınıza Önem Verin!

Herhangi bir çıktının kalitesinin sadece yazıcıyla sınırlandığı günler geride kalıyor. Çıktı kağıdının prezantasyondaki önemi de bir sunumda göz önüne alınması gereken bir nitelik olarak karşımıza çıkıyor. Herlitz-Office'in piyasaya sunduğu kağıtlar, kağıdın kendisine de baktırtacak. Standart A4 kağıt, çoğu zaman, özenle hazırladığınız teklifinizi, sunumunuzu veya projenizi üstelik bir renkli inkjet yazıcıdan aldığınızda bile sizin özeninizi olduğu gibi yansıtmaz. Mürekkep

dağılmış, renkler birbirine girmiş, ya da bir damla su ile hazırladığınız çıktıınız bozulmuş olabilir. Herlitz-Office'in kağıtları

bu riskleri ortadan kaldırıyor. A4 ebadında 90, 120, 170 gr.'lık ürettiği mi olan kağıtlar ile çıktılarınızda mürekkep dağılmasını, renklerin birbirine girmesini veya dış etkenlerin çıktuyu bozmasını engelleyebiliyorsunuz. Özel bir harmanla yapılan Inkjet Çıktı kağıtları 3 katmandan oluşuyor. Birinci katman, mürekkebi ikinci katmana göndererek dışarıya sızmasını engellerken, ikinci katman mürekkebin

dağılmasını, üçüncü katman ise fazla kullanılan mürekkebin kağıdın arkasından sızmasını engelliyor. Herlitz-Office'in ürün yelpazesi çok geniş. 160 gr. Glossy kağıtları, 240 gr. mat ve parlak fo-

tograf kağıtları ile kendinden yapışkanlı 121 gr. mat fotoğraf kağıtları bunlardan bazıları. Ayrıca yine bu ürün yelpazesi içindeki T-shirt transfer kağıdı ile her türlü yazıcıdan (dot-matrix, inkjet, laser, fotokopi mak.) alabileceğiniz çıktılarınızı her türlü kumaş üzerine, ütü ile geçirebiliyorsunuz. Yine, seramik transfer kağıtları da, her türlü yazıcıdan alınabilen çıktılarınızı cam, seramik, fayans, metal zemin üzerine geçirebilmenizi sağlıyor.

Bilgi için:

Kirpi Kırtasiye A.Ş.

Tel: (212) 553 60 94

Taha Elektronik Ltd.Şti.

Tel: (212) 553 60 94

Fiyatı: Ürüne göre değişiyor.

Normal Kağıda Faks

Brother'in iki yeni faks makinesi: Brother Fax 770 ve Fax 870MC. 770 kullanıcısına, 20 sayfa metin hafızası, 10 sayfa otomatik kağıt besleme, 100 adet A4 kağıt kapasitesi, 48 adet telefon hafızası, 64 seviyeli gri tonlama, istenildiği takdirde bilgisayara bağlanarak modem, yazıcı ve tarayıcı olarak kullanılabilme özellikleri sunuyor. Bir üst model olan 870MC tüm bu özelliklerin yanı sıra, 15 dk kayıt süreli telesekreter, 20 sayfa hafıza, ID numarası ile uzaktan erişim ve gelen mesajları başka bir faks ile iletme özelliğine sahip.

Bilgi için:

Altındağ

Tel: (212) 501 72 80

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Gigabyte GA-6BXC

Empa, Gigabyte BX anakartları içinde en sade model olan GA-6BXC'i piyasaya sundu. 100MHz bus hızını destekleyerek Pentium II 233 den Pentium II 450 işlemcilere kadar destek veren ve Celeron (233 - 333MHz) işlemcilerini de çalıştırma yeteneğine sahip olan bu anakartla, ev kullanıcılarından profesyonel kullanıcılara kadar uzanan bir müşteri yelpazesine hizmet verebilecek sistemler oluşturulabiliyor. AGP slotu ile daha kaliteli ve hızlı görüntüler elde etme imkanı veren bu kartla o-

luşturan sistemlerde 3D oyunlar, CAD gibi programlar daha iyi çalışıyor. PS2 mouse ya da PS2 klavyeden açılış yapma yeteneği bulunan anakartla, bus

hızları 66/75/83/ 100/112/ 133 olarak gerektiği zaman değiştirilebiliyor. Karta ait teknik özellikleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

İşlemci: Intel Pentium II Slot 1 (233MHz- 450 MHz) ve Celeron (233 - 333 MHz)

Chipset: Intel 440 BX

Cache hafıza: CPU üzerinde 128 KB/512KB L2 cache

Bellek: 3x100 MHz 168-pin 3.3 v DIMM soket ile max 768MB

PCI IDE: 2xPCI Bus Master UDMA/33 IDE ports (max 4 cihaz), PIO mode

3,4 ATAPI I/O: 1xfloppy (360KB- 2.88MB), 2xseri port (16550 high speed) 1xparalel port (EPP/ECP) PS2 klavye/mouse, 2xUSB port Slot: 1xAGP (1x & 2x Mode, 66/133 MHz) slot, 3xPCI 32-bit slot, 1xISA 16 bit slot 1 PCI/ISA paylaşımlı olup toplam 4 PCI 2 ISA Modem-ring-on özelliği, Wake-On-LAN desteği ATX form

Bilgi için:

Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: 142 \$ + KDV

Kablosuz Yaşama Doğru

aloNET, piyasaya yepyeni bir ürün sunuyor: "kablosuz fare".

Radyomouse adındaki bu mouse, çalışma alanının serbestçe düzenlemesi konusunda yardımcı

olmak için tasarlanmış.

Herhangi bir yazılım yüklemeyen, sadece 3 mini kalem pil ile çalışan Radyomouse'un teknik özellikleri şöyle:

Standart RS232 seri veya PS/2 arayüzünü kullanan Radyomouse, 304 MHz'de 360 derece, 3 metre mesafede çalışabiliyor. Çıkış gücü 1mw olan 3 kalem

pil ile çalışan Radyomouse için herhangi bir yazılım gerekmiyor. Tüm PC'ler ile uyumlu çalışan Radyomouse Windows 95 ve 98 ile de uyumlu. Son teknoloji

lojiler kullanılarak hazırlanan ve kullanıcılara güç tasarrufu, gelişmiş veri hata düzeltmeleri yanında maliyet ve performansta verimlilik sağlayacak bu ürün ile kablo derdine son veriliyor.

Bilgi için:

aloNET

Tel: (216) 414 88 93

Fiyatı: 42 \$ + KDV

Yeni Deskpro'lar Geldi

Compaq, günümüzün hızlı ve güçlü işlemcisi olan Intel Pentium II'yi ve yeni 333 MHz Celeron ile 300A MHz Celeron işlemcileri içeren yeni Deskpro EN ve EP kişisel bilgisayarlarını piyasaya sundu.

Compaq Deskpro EN serisi, yönetilebilirlik, kolay bakım ve güvenilirlik talep eden kurumsal müşteriler için tasarlanmış. Bu seri, yeni 450 MHz Intel Pentium II işlemci, 333 MHz'e kadar Celeron işlemciler, 6,4 GB'a kadar SMART Ultra ATA sabit sürücüler, 32x maksimum CD-ROM sürücüler (bazı modellerde) ve güçlü ATI RagePro

Turbo AGP grafik kartı içeriyor. Pek çok modelin, Compaq 10/100 TX Intel WOL UTP NIC (ağ arayüz kartı) özelliği bulunuyor. Compaq Deskpro EP serisi

ise, müşterilere, uygun fiyata gelişkin teknolojileri sunuyor. Yeni modeller,

Eğlenceli Kameralar

Boğaziçi Bilgisayar'ın ürün yelpazesine Philips'in yeni USB PC kameraları da eklendi. Philips kameralar, masaüstü video konferans, video mail ve benzeri uygulamaları basit bir hale getiriyor. Philips kameralar gerçek tak & çalıştır için USB bağlantısına ve yüksek çözünürlüklü VGA resimler için snapshot düğmesi sahip. USB sayesinde sistem yoluyla tam otomatik white balance ayarı yapılabiliyorsunuz. 15 fr/sn. CIF ve 24 fr/sn. QCIF yüksek frame hızı sayesinde 50 ve 60 Hz ortamında ve istenen frame hızında, kullanıcı müdahalesine gerek duymadan titreşimsiz görüntü sağlanıyor. USB ile canlı audio için entegre mikrofon ve

donanım da Philips kameralarının sağladığı avantajlar arasında sayılabilir. Kameraların kurulumu USB fişini boş bir USB portuna takmaktan ibaret. Ses kartı, grabber kartı ve ayrı güç kaynağı bağlantılarına gerek yok.

Bilgi için:

Boğaziçi Bilgisayar

Tel: (212) 288 92 92

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

450 MHz Intel Pentium II işlemci; 300A ve 333 Celeron işlemciler; 10 GB'a kadar iş istasyonu sınıfı SMART Ultra ATA sabit sürücüler; 2D, 3D ve çoklu ortam performans sağlayan Matrox MGA G100 ya da Matrox Millennium G200-SD AGP grafik kartları içeriyor. Deskpro EP serisinin bazı modellerinde, hızlı 32x maksimum CD-ROM sürücüler ve 5 Watt 16-bit, çift yönlü Compaq PremierSound ses özelliği de bulunuyor.

Compaq'ın yeni modelleri, Akıllı Yönetilebilirlik özelliklerini içeriyor. Bu özellik, kolay denetim ve yönetim olanakları verirken,

toplam sahip olma maliyetini de düşürüyor. Deskpro EP ve EN serileri, DMI 2.0 desteği, Uzaktan Uyandırma/Uzaktan Kapatma, Uzaktan ROM Flaşı, Uzaktan Güvenlik Yönetimi ve Bellek Değişimi Alarmı gibi kapsamlı Akıllı Yönetilebilirlik özelliklerini içeriyor. Deskpro EN ve EP serilerinin, hızlı ve kolay erişim sağlayan, servis süresini azaltan ve kolaylaştıran, "araç bağımsız" bir yapısı da bulunuyor.

Bilgi için:

Compaq

Tel: (212) 236 32 36

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

İçkiniz barMaster'dan

Omni Yazılım ve Donanım, elektronik içecek kontrol sistemlerinde ünlü Hartek'in barMaster ürününü Türkiye'deki müşterilerin ihtiyaçlarına özel olarak geliştirerek bar, restoran ve diskoların hizmetine sundu. Alkollü ya da alkolsüz içki servisi yapan işletmelerde, bundan böyle "içkinin miktarını barmanle kurulan muhabbet" belirlemeyecek...

barMaster, her türlü içkinin "porsiyonlanarak" servis edilmesini ve sayılmasını sağlıyor. Satılan içki, otomatik olarak servis yapan barman ya da garsonun hesabına yazılıyor, iş-

tendiğinde masaya adisyon açıyor. barMaster'la, hangi içkinin kimin tarafından ne miktarda satıldığı, istenilen aralıklarla alınacak raporlarla görülebiliyor, böylece kolaylıkla kaçaklara karşı bir kontrol

geliştirilmiş oluyor.

barMaster sisteminin içerdiği ürünler ve özellikleri ise şöyle:

Bira, alkolsüz içki ve şarap dağıtım sistemi: 6 çeşit içeceği 5 ayrı ölçekte sunuyor ve alkolsüz içecekler premix ve postmix'ten, bira ve diğer içecekler fiçilerden sisteme direkt bağlanabiliyor. Şişeden servis: 48 ayrı ürünü veya ürün grubunu iki ayrı porsiyonda kontrol edebiliyor ve her şişenin ağzına takılan barkodlu başlıklar optik okuyucuya okutulur, 48 değişik fiyat grubunda servis yapıla-

biliyor.

Kokteyl makinası: 15 değişik içkiyi, 1 birayı ve 6 premix veya postmix'i 3 değişik ölçekte sunabilirken, sisteme bağlanan tüm fiçileri kullanarak, maksimum 8 malzemeli 48 ayrı kokteyl yapabiliyor. Duvara monte edilen sistemden servis: İçki servisinin çok hızlı olması gerektiği yerler için ideal olan bu ürün 6 değişik içkiyi iki ayrı porsiyonda servis yapabiliyor.

Bilgi için:

Omni Yazılım ve Donanım

Tel: (216) 391 66 06

Fiyatı: Sisteme göre değişiyor.

Her Alanda Çoklu Ortam

Sky Bilgisayar iki yeni ürünü Türkiye piyasalarına

4416 hem CD-R disklerle hem de CD-RW disklerle 4 hızda kayıt yaparken aynı zamanda da 16 hızlı bir CD-Rom olarak da çalışıyor. Böylece 3 özellik tek üründe toplanmış oluyor.

Y a m a h a

CRW 4416 ile bilinen tüm formatlarda CD kaydetmek mümkün...

SKY Bilgisayar'ın diğer ürününü, Philips DVD-Video Player. Bu yeni ürün, filmleri geniş ya da standart ekran televizyonlarda görüntü kaybı olmadan rahatlıkla gösterebiliyor.

Ayrıca hem MPEG hem de Dolby Dijital ses çözme özelliğine sahip. Ses çözme özelliği dijital olarak MPEG2 Digital Multichannel, Dolby Dijital (AC-3) ve PCM'lerde çalışıyor. Çok açılı kamera çekimlerini desteklerken, senaryo akışındaki değişiklikleri 8 ayrı dille destekliyor. Ürünler için daha ayrıntılı bilgi isteyenler için SKY Bilgisayar'ın Internet adresi: "www.sky.com.tr"

Bilgi için:

SKY Bilgisayar

Tel: (212) 225 68 08

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

4 İşlev Birarada

Rotring yeni ürününü piyasaya sundu. Yeni ürün çok ilginç. Hem kağıda hem PC'lere yazabilen bir kalem bu. Kalem adı, quattro-pen data. Ucundaki 4 ayrı eleman 4 ayrı fonksiyon sunuyor. Siyah yazan uç, kurşun kalem ucu, çeşitli renklerdeki floresan aydınlatıcı uç, PC için işaretleyici uç tek bir kalem içinde. Kalem ucu 0.5 mm. Normal bir kalem dış görüntüsü itibarıyla hiçbir farklılık göstermeyen bu kalemle, PC'nizde de harikalar yaratabileceksiniz.

Bilgi için:

Rotring

Tel: (212) 520 52 70

Fiyatı: Henüz belli değil.

sunuyor. Ürünlerden biri, Yamaha 4 hızlı CD-ReWritter. Yamaha daha önce CD-Recorder cihazlarında geliştirdiği 4x (4 Hızlı) CD Kayıt teknolojisini, CD-ReWritable cihazlar için de uygulamaya başlandı.

Bilindiği gibi CD-ReWritable cihazlar bugüne kadar sadece 2 hızla kayıt yapabiliyorlardı. CRW

Java Script Örnekleri

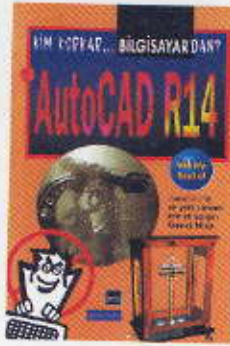
Sorunsuz
JavaProfesyonel Web
Sayfalarına İlk Adım.

Daha güzel, şık ve zengin Web sayfaları hazırlamak için artık profesyonel olmanız gerekmiyor. Seçkin Kitapevi tarafından piyasaya sürülen bu kitap, içindeki zengin Java örnekleri ile Java'dan hiç anlamayanların bile sitelerine Java desteği koyabilmelerine olanak tanıyor. Ayrıca Java ve Java Script'in ne olduğunu da açıklayan kitap, HTML bilmeyenler için de bir HTML kılavuzu niteliği taşıyor. Kitapta çok çeşitli Java Scriptleri yer alıyor. Web sayfasının rengini değiştirmek, Web sayfasında tuş ve form kullanımı, Java oyunları, hesap makinesi, takvim, saat, tarih eklemek, bağlananlar hakkında bilgi sahibi olmak, Web sayacı, arama motoru, menü oluşturmak ve kayan yazılar da dahil olmak üzere bir çok ilginç örnek bu örnek kodlar arasında yerini alıyor. Kitaptaki toplam 279 Java örneği tümü IE 4.0 ile test edilmiş ve sorunsuz çalışıyor. Ancak bazıları sayfalar süren örneklerin, kitabın yanında verilecek bir CD ya da diskette verilmesi kullanıcıyı birçok zahmetten kurtarabilir. Yine de bu ilginç örnekler için kodlama yapmaya değer.

Ürün Bilgisi

Java Script Örnekleri	
Bilgi için	: Seçkin Kitapevi
Tel	: (312) 435 30 30
Faks	: (312) 435 24 72
Fiyatı	: 4.200.000 TL

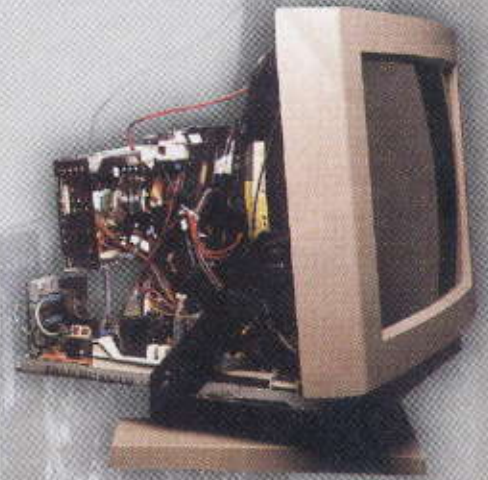
AutoCAD R14

CAD'den
KorkmayınSayısal Grafik'in
Tavsiye Ettiği Kitap.

Püsula yayıncılık tarafından piyasaya sürülen bu kitap AutoCAD'in en son sürümü olan 14 ile neler yapılabileceğinin yanı sıra bilgisayar destekli tasarımın temellerini de okuyucuya sunuyor. Okuyucuyu bir arkadaş olarak gören, akıcı ve rahat anlatıma sahip olan kitapta, CAD nedir, ne değildir, nesneler, katmanlar, çizim araçları, komutlar, işlevler gibi konuların yanında sanal görsellik ve 3 boyutlu çizim gibi diğer bir çok kitaba dahil edilmemiş konular da yer alıyor. Kitapta AutoCAD 14'ün en yeni özellikleri ile neler yapılabileceğinize de yer verilmiş. Anlatım ise menülerin sırayla örneklerle açıklanması şeklinde yapılmış. Kitabın sonlarına doğru AutoCAD'in Internet araçları görünüm işaretleyici ve yazıcı gibi kendi ayarları ile ilgili özellikler ve araç çubuğunun özelleştirilmesi ile komut kısayollarının oluşturulması gibi kullanımı kolaylaştıracak bölümlere de yer verilmiş. AutoCAD'in Türkiye temsilcisi olan Sayısal Grafik'in de tavsiye ettiği bu kitap en iyilerden biri.

Ürün Bilgisi

AutoCAD R14	
Bilgi için	: Püsula Yayıncılık
Tel	: (212) 252 42 80
Faks	: (212) 293 15 44
Fiyatı	: 5.500.000 TL

UZMANLIK ALANIMIZ
MONİTÖR ve PRINTER
TAMİRİGörüntü ve baskı
sistemindeki
sorunlarınıza
uzman desteği...

ALANINDAKİ İLK VE TEK ...
ERPA, Türkiye'de ilk kez üstün donanımlı bir monitör ve printer laboratuvarı oluşturdu. Endüstriyel medikal monitörlerden, EGA, MAC, VGA, SVGA, LCD ekranlara kadar görüntü sistemindeki tüm sorunlarınıza ve her türlü printer onarımı ihtiyacınıza ERPA güvencesiyle çözüm üretiyoruz. Hiçbir dökümana ve devre şemasına ihtiyaç duymadan, karta enerji uygulamaksızın arızayı kısa sürede saptayabilecek teknoloji yanımızda...

- ✓ Test ve kontrol laboratuvarında üstün donanım
- ✓ Marka gözetmeksizin her türlü monitör ve printer onarımı
- ✓ Gezici servisler
- ✓ Yedek malzeme temini
- ✓ Anlaşılabilir kullanıcılara özel fiyat
- ✓ Uzman kadro

Monitör ve Printer
Laboratuvarı

Yüksekkaldırım Caddesi Yunus Bey İşhanı
No : 66 Karaköy / İstanbul
Tel: 0 (212) 293 58 26 (4 hat)
Fax: 0 (212) 293 47 69

Chipucu Bölümü

Derginin ana bölümlerinden biri olan Chipucu kısmında, donanım ve yazılım ile ilgili eğitici bilgiler içeren yazılar bulabilirsiniz.

42

120

Windows 98 ile Internet'e
Yeni işletim sistemi ile Internet bağlantısı.

84

DVD Geliyor

PC-DVD hakkında çeşitli CHIPucları ve problemlerin çözümleri.

Windows 95/98 ve NT Tamiri

CHIP, Windows 95, 98 ve NT'yi nasıl tekrar diriltebileceğinizi açıklıyor.

ve diğerleri

Nt Serisi: NT 5.0	37
Geleceğin Windows'unun tanıtımı	
2000'lerin Office Paketi	94
2000'e Doğru İlk Adım	
Windows 98'de Sürücüler	100
Win 98'de sürücü kurulumu	
Şimdi V.90 Zamanı	110
V.90'a terfi etmeli mi?	
PC ile Faks Çekmek	114
WinFax Pro'nun kullanımı	
Linux için GIMP	128
Gimp programının tanıtımı	
Ayın Shareware'leri	134
Katalog	142

Windows 2000

Windows NT 5'in ikinci Beta sürümü geleceğin Windows'u hakkında fikirler veriyor: Windows 98'in kullanım kolaylığı kararlı 32 bit bir sistemle kaynaşmış; multimedya, donanım tanıma ve güç tasarrufu da destekleniyor.

Microsoft'un Windows 2000 adıyla piyasaya sunacağı NT 5, zaman ile ilgili bir kısıtlamaya maruz değil. Yeni işletim sistemi bütün Beta testleri başarı ile sonuçlandıktan sonra piyasaya sürülecek. İlk Beta versiyonundaki birçok hatanın ardından, hataların yok edilmesi ve yeni fonksiyonların eklenmesi için tam on iki ay geçti. Tüm bu beklemenin sonucunda yeni bir sürüm ortaya çıktı: NT 5 Workstation, Windows 95/98'in ev ve işyerlerindeki bilgisayarlarda yaşadığı

yaygınlığı elinden alacak gibi görünüyor. Nedenler: NT kendinden önceki sürüm olan NT 4'e göre daha kullanıcı dostu, donanımı otomatik tanıyor, daha iyi bir sürücü desteği var ve nihayet oyunlar ve multimedya için Direct-X desteği sunuyor. Ve enerji tasarrufu desteği ile artık laptop bilgisayarlarda da kullanım imkanı var.

Yüzey Windows 98'e Göre Daha Zeki

İlk bakışta Windows 98 ve NT ina-

nılmaz bir şekilde benzer görünüyor. Bu aslında pek de şaşılacak bir durum değil: Microsoft, Windows 98'i geliştiren ekibi 98'in satışa sunulmasından sonra tamamen NT ekibine entegre etti.

Start menüsünde en çok kullanılan programlar saklanıyor ve sembolleri dinamik olarak en üste alınıyor. Böylelikle daha hızlı bir erişim sağlanmış oluyor. Artık en sevilen uygulamanın çalıştırılması için birçok alt menü içinde gezinmeye gerek yok. NT ekibi Dosya Açma ve Dosya Kaydetme ►

gibi diyaloglar için de yeni bir arayüz yaratmış. Sol taraftaki sembol ile ağ komşularına, masaüstüne, en son kullanılan doküman veya en son erişilen dizinlere ulaşmak mümkün. Internet Explorer 4'de kullanılan zeki doldurma tekniği bu yeni işletim sisteminde de kullanılmış. Kullanıcı birkaç harf yazdıktan sonra geri kalan kısmı otomatik olarak dolduruyor.

Resim dosyaları ile gelen yeni pratik çözüm ise "Thumbnail" kullanımı. Resimlerle dolu bir dizin Mouse ile yapılacak bir hamle ile tamamen ön izlemelerden oluşan bir dizin haline gelebiliyor.

Üstün Arama Fonksiyonu Esnek Dosya Bağlantıları

Microsoft'un Windows 95 ile ilk defa kullandığı arama fonksiyonu da belirli bir şekilde daha hızlı çalışıyor. NT 5 sabit diskteki dosya içeriklerini istek üzerine belirleyebiliyor. Arama diyalogu da bir Browser içinde bir Internet arama makinesi gibi çalışıyor. Explorer içindeki araç çubukları

değiştirilebiliyor. Bir kısayol tuşu veya bir sembol ile kısayoldan erişim ise maalesef bulunmuyor.

Dosyanın üzerine sağ Mouse tuşu ile basınca çıkan menüye yapılan bir ekleme ise oldukça faydalı. Bu yeni özellik ile farklı programlar çalıştırılabilir.

Örneğin JPGP formatındaki bir dosya Photoshop ile ilişkilendirilmiş ise resmin hızlı bir şekilde görülmesi amacıyla bir Web Browser ya da Paintbrush ile açılabilir. NT 5 açılan menüde dosyayı açarken, kullanılacak programların bir listesini sunuyor.

Ağda Offline Çalışmak ve Senkronize Olmak

Offline ve senkronizasyon fonksiyonları daha fazla taşınabilirlik sağlıyor. Bir ağ klasörü Offline olarak da kullanılabilir olarak işaretlenmişse, NT 5 sistemden çıkarken kullanıcının sabit diskinde dosyaları lokal olarak saklıyor.

Bu şekilde, örneğin bir laptop üzerinde normalde bir Server üzerinde

bulunan müşteri veritabanı ile çalışabiliyor. Senkronizasyon Yöneticisi ağa tekrar bağlanma sırasında dosyaları karşılaştırıp gerekli işlemleri yapıyor. Internet Explorer 5 ile web sayfalarının ara kayıtlarının yapılması mümkün.

Neden Windows 98'den Daha İyi?

- 1 NT gerçek bir 32 bit işletim sistemi ve DOS desteği yok. Eski program ve sürücüler dikkate alınması gerekiyor.
- 2 NTFS performans açısından daha güçlü bir sistem. Entegre edilmiş kilitleme, veri indeksleme ve sıkıştırma özellikleri var.
- 3 Esnek ve daha zeki bir ara yüz (Dinamik Start menüsü, indekslenmiş arama, birçok yeni şihirbaz).
- 4 Daha iyi güvenlik fonksiyonları, hiyerarşik kullanıcı profilleri, Smart-card desteği, özel veya genel bir anahtar ile veri kilitleme.
- 5 Backup ve Rollback fonksiyonları. Sistemi çökmesi veya hatalı kurulum sırasında NT Server ile beraber eski durumun oluşturulabilmesi.
- 6 Konfigürasyondaki birçok değişikliğin sistemin yeniden başlamasına gerek kalmadan kullanılabilir (Sürücülerin dinamik kurulumu).
- 7 Araçların, kullanıcıların ve sistemin araçlarının Computer Manager ile merkezi yönetimi.
- 8 Internet veya Intranet üzerinden baskı imkanı (NT 5 Server ile bağlantılı olarak). Yazıcılara hızlı ve büyük ağlarda bulundukları yere daha hızlı bir erişim.
- 9 NT 5 bir dilden fazlasını anlıyor: Unicode'un tam desteği ile, NT Japonca ve Arapça'yı bile okuyup yazabiliyor. Windows 98 daha az esnek olan ANSI veya OEM kodlarını kullanıyor. Geliştirilmeleri imkansız.
- 10 Laptop kullanıcıları için enerji tasarrufu, ağ dokümanlarının ve web sayfalarının Offline Caching ile saklanması özelliği var. Senkronizasyon şihirbazı ile daha sonra dosyaların karşılaştırılması ve güncellenmesi mümkün.

Resim Albümü: NT 5 istek üzerine bir dizindeki tüm resimleri ön izlemeli olarak gösteriyor. (Thumbnails)

Her yerde HTML: NT 5'in kullandığı yeni arama fonksiyonu da Browser üzerinden çalışıyor. Dosya içerikleri indekslendiği için arama daha hızlı oluyor.

Japonca'dan Hintçe'ye: Bir Kutuda 60 Dil

NT 5'in özelliklerinden biri de çoklu dil desteği. NT 5'in İngilizce sürümü 60 dilde görünebiliyor ve girdi kabul edebiliyor. Yeni sistemin adı Unicode; şu anki Windows sürümlerine kadar sadece parça parça çıkan, NT 5 ile de tam olarak kullanılmaya başlanan bir sistem. Yıllarca kullanılan ANSI böylece kalkmış oluyor ve Unicode ile Japon harflerinden Arap alfabesine kadar birçok dili bir dokümanda kullanmak mümkün hale geliyor. Özellikle uluslararası şirketlerde çok faydalı olacak bu özellik kullanıcıların kendi isteklerine göre bir profil yaratmalarını da sağlıyor (Klavye, Tarih, Arayüz). Dilin değişmesi için sisteme baştan girmek yeterli oluyor.

NTFS: FAT32 Desteği ve Dosya Kilitleme

Windows 98 ile özellikle popüler bir hale gelen FAT32 NTFS uyumlu değildi. Geliştirilmiş yeni NTFS 5 ile NT 5 FAT32 partisyonlarını da okumak mümkün.

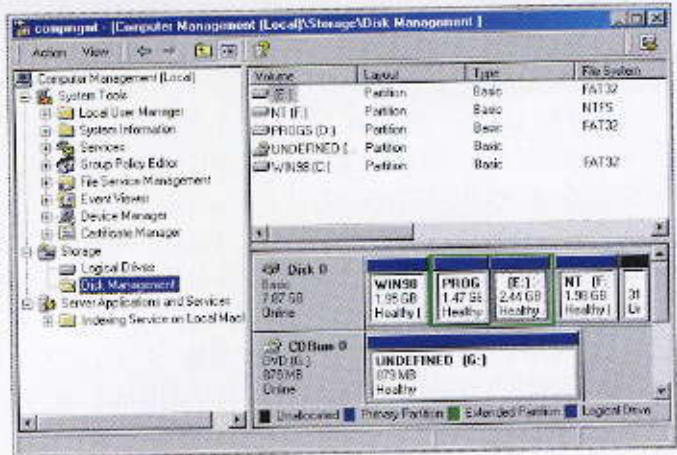
Ve bir müjde: NT 4'de çıkacak Service Pack 4'deki bir sürücü yükseltmesi ile FAT32'ye erişilebilecek. Detaylı bilgi için yandaki kutuya bakabilirsiniz.

NT 5 Server

Daha kolay ve merkezi bir yönetim NT 5'in Server sürümünü özeteleyebilir. Ayrıca şu yenilikler var:
Dinamik sabit disk yönetimi: Kullanıcılar sabit diske erişirken bile, yönetici sabit diskin boyutlarını değiştirebilir.
IntelliMirror: Kullanıcılar verilerin ve programların bir kopyasını Server üzerinde saklayabiliyor. Böylece başka bir terminal erişim mümkün olabildiği gibi, sistem çokünce yeniden eski haline çevirmek de mümkün oluyor.
Yer kısıtlaması: Kullanıcıya nihayet belli bir alan tanımlanabiliyor.
Novell Netware kullanıcıları için NT 5'e geçerken "Active Directory" çok fayda sağlayacak gibi görünüyor.

Merkezi: Computer Manager ile kullanıcı profillerine, ayarlara, kurulu cihazlara ve kapasitelere erişme imkanı var.

Dosya kilitleme ise en önemli unsur. NT 5'de dosyalar ve klasörler bir tuş ile rasgele yaratılan bir anahtar üzerinden kilitlenebiliyor. Problem yaşanırsa, yönetici dosyaları tekrar yaratabiliyor.

Sonuç

NT 5 hem yeni hem de eski kullanıcılar için gerekli bir işletim sistemi. Fakat sistem olarak oldukça güçlü bir sisteme ihtiyaç duyuyor (64 MB bellek, Pentium 166 veya üstü işlemci). Fiyat olarak da oldukça yüksek olacak (Windows 98'den pahalı olacak). Kurulumu ve kullanımı basitleşmiş, ama Beta 2'de henüz çalışmayan bazı kısımlar mevcut. Testler sırasında standart bir seri Mouse ile sorun çıkarırken, aynı yerin ürünü olan Intellimouse ile sorunsuz çalıştı. Pentium 133 üzerinde rahat bir biçimde çalışabilirken, Pentium Pro'da epey yoğun problemler yaşadı.

Redmond yetkililerinin söylediği-

Genel: Dosya Açma veya Kayıt için kullanılan diyalog hem çok kullanılan dizinlere kısa yoldan erişimi hem de dosya adlarını yazarken tamamlamayı sağlıyor.

ne göre 1999 ortalarında çıkacak ürünün üçüncü bir Beta sürümü de olacak. Tüm dünya üzerinde 200 bin kadar Beta testçisinin elinden geçecek olan işletim sisteminin son durumunu hep beraber göreceğiz.

Workstation ve Server sürümlerinin yanı sıra dev ağlar için bir de NT Enterprise sürümü olması da gerekiyor artık.

Bilgi

NT 5 için ayrıntılı bilgi alabileceğiniz adres:
www.microsoft.com/windows/windowsNT5

NT 4 için Servicepack 4:
Microsoft tarafından sunulan NT 4 için yeni servis paketi çıktı. Microsoft ayrıca CD olarak da çıkaracağını söylüyor (Euro-Update, FAT32 uyumu, 2000 yılı problemi, hata düzeltmeleri ve güncellemeler).

Christian Riedel'den
ceviren Güçlü Aydoğan

Windows

95/98 ve NT

Tamiri

Felaketlerin neden kaynaklandığı çoğunlukla bilinmez: Windows açılırken takılıp kalır veya sadece "Güvenli Kip"te çalışır. İşletim sistemi CD-ROM'u bile tanımaz. Ancak panik yok: CHIP, Windows 95, 98 ve NT'yi nasıl tekrar diriltebileceğinizi açıklıyor.

Bilgisayarın tabiri caizse "motoru" işletim sistemidir. Bu gezegendeki çoğu bilgisayarda da Microsoft'un Windows'u yüklüdür. Tıpkı arabada olduğu gibi maksimum kullanım keyfini ancak motor teklemekten çalışırsa ve iyi yağlamırsa yaşayabilirsiniz. Bunun uzun bir süre de böyle kalması için de her otomobilin bakımını düzenli yapmak gerekir.

Önceden Önleminizi Almalısınız

Bir Windows bilgisayarında da durum çok farklı değil. İşletim sisteminin bakımını düzenli olarak yapanlar yıllar boyunca bilgisayarlarıyla huzur içerisinde çalışabileceklerdir, diğerleri içinse kabus dolu günler yakındır. Bakımı yapılan bir Windows daha sağlam çalışır, uygulamalar kolay kolay kilitlenmez. Ancak günün birinde eliniz kolunuz bağlı, çökmüş bir bilgisayarın karşısında kalırsanız, ya da programlar gerektiği gibi çalışmazlarsa ne yapabilirsiniz?

Yine otomobilde olduğu gibi ötünde birkaç alternatif var: Parayı gözden çıkarıp tamircinin yolunu tutarsınız ya da kolları sıvayıp kendiniz arızaları gidermeye çalışırsınız. Çoğu Windows problemi biraz tecrübe ve bilgiyle çabucak giderilebilir.

Windows'u profesyonel bir şekilde tamir edip, daha da beter bir duruma sokmamak için Windows bilginizin çok yüksek olması gerekir. Ancak yüzlerce sayfalık Windows kitaplarını da ezberlemek zorunda değilsiniz. Sadece CHIP size yeter! Bakım ve tamir işleriyle ilgili en önemli bilgileri üç başlıkta topladık.

● **Önlem almak:** Birinci bölümde sistem kilitlenmelerine, veri kayıplarına ve Registry'deki hatalara karşı nasıl korunabileceğinizi açıklıyoruz.

● **Hataları gidermek:** İkinci bölümde Windows boot etmezse veya yeni kurdugunuz donanımlar çalışmazsa ne yapmanız gerektiğini gösteriyoruz.

● **Profesyonel programlar kullanmak:** CHIP, Image, Uninstall ve test-

analiz programlarıyla Windows'un bakımını ve tamirini nasıl yapabileceğinizi açıklıyor.

● **Programlar CD'de:** Hemen işe girişebilmemiz için CHIP-CD'sinde 35'in üzerinde Shareware program buluyor. Listeyi XX. sayfa da bulabilirsiniz.

İçerik

Acil durumlar için verilerin ve ayarların yedeklenmesi	44
CHIP Benk Şemasıyla	
Windows analizi ve tamiri	48
CHIP Kontrol Listesi	52
Windows'un profesyonel şekilde tamiri	54
Veri Kaybına Karşı	
Uzmanlar İçin: İNİ Dosyaları	60
Windows'un Boot Aşaması	64
Uzmanlar İçin:	
Registry Nasıl Çalışıyor?	68
Windows'un ticari programlarla tamiri	76
Image Programları	76
Pratikte Uninstall Programları	80
Önlem İçin Analiz Programları	82

**Windows 95/98 ve NT
CHIP Atölyesinde**
Bazen yeni kurulmuş bir
Windows'un iflas etmesi
pek de uzun sürmez. Her
şeyin tekrar eskisi gibi ça-
lışabilmesi için bu yazıda
aradığınız her şeyi bulabi-
leceksiniz.

Mükemmel Bakım

1. Acil Durumlar İçin Yedekleme

Yedeklemenin zahmeti az, etkisi büyüktür. Doğru sistem dosyalarını yedekleyen ve yedekleme esnasında birkaç ana kuralı dikkate alan biri en mükemmel bakımı yapmış demektir.

1. Acil Durumlar için Boot Disketi

Windows 95/98 daha kurulum sırasında bir (NT'de 4) açılış disketi oluşturulmasını öneriyor. Bu işlem kurulumu uzatsa bile bunu mutlaka gerçekleştirin. Zira acil durumlarda bazı tamiratları ancak bu Boot disketine sahipseniz gerçekleştirebilirsiniz.

⚠ Disketlerde aynı şekilde uygun işletim sistemi sürümü bulunmalıdır. Windows 95'in 4.00.950 veya 4.00.950B sürümlerinde bazı fonksiyonlarda uyumsuzluklar olabilir.

Disketler genelde tam da ihtiyaç duyduğunuz anda bozuldukları için açılış disketinin bir iki tane kopyasını daha yapın. Bu disketleri ıslatmayın, tozdan uzak tutun, aşırı sıcaktan ve özellikle de monitör, Speaker gibi manyetik alanlardan uzak tutun. Açılış disketini nasıl yaratabileceğinizi bir sonraki chipucunda öğrenebilirsiniz.

2. Windows'u Komple Yedeklemek

Windows 95, 98 ve NT işletim sistemleri sabit diske kaydedilmiş birçok dosyadan ve dizinlerden oluşur. En önemli bileşenler açılış diskinin Boot Partition bilgisini içeren Partition tablosu, Master Boot Record'un bulunduğu Boot sektörü ve işletim sisteminin temel açılış ve yükleme dosyalarıdır. Windows 95 ve 98'de eski dost MS-DOS'un geliştirilmesi söz konusudur. Windows NT'de ise DOS'tan eser yoktur, ana dosya NTLDR'dir. Ancak bununla da bitmi-

yor. Windows dizininde SYSTEM, DAT ve USER.DAT Registry dosyalarının yanısıra Windows 95 ve 98'in 16 bit programlarla uyumlu olabilmesi için INI dosyaları da bulunuyor. Ayrıca SYSTEM dizininde de Windows yüklenirken ihtiyaç duyulan bazı önemli sistem dosyaları da mevcut.

Windows hasar gördüğünde, pratikte işletim sisteminin sadece önemli bileşenleri önceden yedeklenmişse yeterli olacaktır. Partition tablosunun verilerini, Boot sektörünü ve temel yükleme dosyalarını Windows Explorer'dan basitçe bir diskete yedeklemek mümkün değildir. Bunun yerine önce bir sistem disketi oluşturmanız gerekiyor: "Bilgisayarım / Denetim Masası / Program Ekle/Kaldır / Başlangıç Disketi / Disket Oluştur" simgelerine tıklayın. Ancak bu diskete Registry bilgileri yüklenmeyecektir. Symantec'in Norton Utilities programı paketiyle de kolayca daha başarılı bir Boot disketi yaratabilirsiniz.

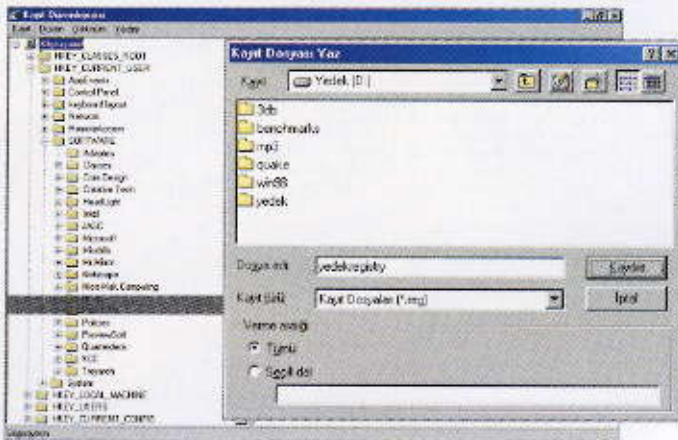

Explorer konfigürasyonu: Sistem dosyalarını da görebilmek için "Tüm dosyaları göster" seçeneğini işaretleyin.

3. Windows Registry'nin Yedeklenmesi

Registry'yi yedeklemeden önce mutlaka bir ASCII dosyasına kaydedin; bu sayede gerektiğinde eski haline tekrar ulaşabilirsiniz. Tüm Windows sürümlerinin Registry'si veya Registry veritabanı oldukça hassas bir yapıya sahiptir, bu veritabanında bilgisayarın çalışması için ve kurulu donanım ve yazılımlarla ilgili önemli bilgiler bulunur.

Her iki dosya "gizli" dosyalardır ve "sistem" dosyası özelliğine sahiptir. Yani bu dosyaları ancak ilgili seçeneği etkinleştirmişseniz görebilirsiniz.

Windows Registry'nin yedeklenmesi: "Kayıt / Kayıt Dosyası ver" ile Windows ayarlarını bir text dosyasına kaydedebilirsiniz.

Windows 98'de bunun için Explorer'dayken (Windows Gezgini) "Görünüm - Klasör Seçenekleri - Görünüm - Tüm dosyaları göster" seçeneğini işaretleyin.

Her başarılı Windows açılışından sonra işletim sistemi bu iki dosyanın .DA0 uzantılı güvenlik kopyalarını oluşturur. Registry bozulursa sistem kaydında hata oluştuğuna dair bir hata mesajı alırsınız. Gerçi Windows bu durumda açılır ancak problemli çalışabilir.

Böyle bir durumda SYSTEM.DAT ve USER.DAT dosyalarının isimlerini SYSTEM.OLD ve USER.OLD olarak değiştirin ve daha sonra .DA0 uzantılı güvenlik kopyalarını da SYSTEM.DAT ve USER.DAT olarak değiştirin. Bilgisayarı yeniden başlattuktan sonra Windows çoğunlukla tekrar sorunsuz bir şekilde çalışacaktır. Ancak sorunlar devam ederse, Registry dosyaları hasarlı demektir. Bu durumda da tamir programlarından (bu ayki CD'de bulabilirsiniz) faydalanabilirsiniz. Bunun için yazının devamını okuyabilirsiniz.

Windows NT'de ise durum biraz daha karmaşık, zira WINDOWS\SYSTEM32\CONFIG dizininde bulunan Registry dosyalarına normalde hemen erişemezsiniz. Bu yüzden START - RUN ile REGEDIT'i çalıştırın. Daha sonra "My Computer"i işaretleyip Registry menüsünden "Export Registry File" seçeneğine tıklayın. Bir sonraki pencerede istediğiniz sürücüye seçin ve "All" seçeneğini işaretli bırakıp "Save" düğmesine tıklayın. Şimdi Registry bir ASCII metin dosyasına kaydedilecektir. Hatalar söz konusu olduğunda herhangi bir metin editörü ile bunu kolayca düzenleyebilirsiniz.

⚠ Registry'de değişiklikler yaparken çok dikkatli olun bir anahardaki silinmiş veya yanlış bir değer işletim sistemini "öldürebilir".

Geri yüklemede de yine REGEDIT programı ile yapılıyor, bu defa "Import Registry File" komutunu seçmeniz gerekiyor.

CHIP Renk Şemasıyla Windows Analizi ve Tamiri

CHIP renk şemasıyla PC'niz için doğru analizi yapabilirsiniz. Hata ne kadar kritikse, tehlikeli bölge olan kırmızı alana o kadar yakındır. Sarı ve kırmızı bölgelerdeki

hatalarda tamir gereklidir. Hata yeşil alandaysa önlem almanızı tavsiye ediyoruz. Yandaki sayılar ilgili Chipucu numarasını ifade ediyor.

Tehlikeli Hatalar

Mutlaka Tamir Gerektiren Sorunlar	
Partition tablosu bozulursa uzmanlar tamir etmelidir	12
Registry'de neleri tamir edebilirsiniz	24
Windows yeni grafik, ses ve network kartında sorun çıkartıyor	11
Yeni PCI kartların çalıştırılması	16
Windows'ta yeni ISA kartların çalıştırılması	18
Disk taktıktan sonra Windows sorun çıkartıyor	15
Regclean Windows 98'e uygun değil	40
Windows'un Güvenli Kip'te tamiri	27
2-GB'den büyük disklerin optimum kullanımı	34
Neleri tamir edebilirsiniz	31

Kritik Hatalar

Tamir Gerektirenler	
Win 95/98'e terfi ederken dikkatli olun	29
Master Boot Record'u kendiniz tamir edebilirsiniz	13
BOOTLOG.TXT ile hata analizi	19
Kemeltos ile programlara doping	39
Sıkıştırılmış sürücüler gereksiz problemlere neden olur	28
Ağdaki gizli hataların tespiti	38
Modem hatalarının tespiti	37
Multimedia problemlerinin çözümü	36
DVD ve USB'de Windows 98 Önde	35
Windows 98'de problemli modüllerin tespiti	30
INI dosyalarının sorunsuz tamiri	23
Yanlış yüklenmiş programlar Windows'u bozar	26
Sürücüler sadece uyumluluk kipinde çalışıyor	22
Sabit diskte programların taşınması	33
Açılış ve sistem dosyalarının tamiri	14
AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS'nin tamiri	21
Şüpheli dosyaların kontrolü	25
Çoğunlukla neden virüsler ve disk hatalarıdır	30

Basit Hatalar

Bakım Gerektiren Önlemler	
Yedekleme için en doğru yedekleme cihazı	10
Shareware Backup programlarında Restore testi	9
Uzun dosya adlarına yedeklerken dikkat	8
Windows Registry'nin yedeklenmesi	3
Windows 98'de ScanReg ile Registry problemlerinin çözümü	5
Geçersiz kısayolların çabuk düzeltilmesi	32
Windows'un yedeklenmesi	4
ZIP programıyla Windows 95 ve 98'in yedeklenmesi	7
Tüm Windows işletim sisteminin yedeklenmesi	2
DOS açılış dosyalarının otomatik yedeklenmesi	11
Norton Utilities ile Windows problemlerinin çözümü	43
Image dosyası oluşturulması	41
Cleansweep ile kurulumların izlenmesi	42
Acil durumlar için Boot disketi hazırlamak	1
Windows araçlarıyla sabit disklerin doğru bakımı	6

4. Windows'un Yedeklenmesi

Bundan önceki iki chipucunda işletim sisteminin kurtarılmayan tüm bileşenlerini çabuk ve kolay bir şekilde bir Backup programı ile yedekleyebilirsiniz. Burada yapmanız gereken işletim sisteminin bulunduğu Partition'u komple yedeklemektir. Windows 98 hazır başarılı bir Backup programına sahip. Microsoft'un Seagate Software'den lisansını aldığı bu program aynı zamanda SCSI bant (tape) sürücülerini de tanıyabiliyor. Windows NT de bir Backup programına sahip, bu program basit, ancak ev kullanımı için yeterli sayılabilecek yedekleme fonksiyonlarına sahip. Ancak Windows 95 kullanıcıları yine kendi programlarını kendileri aramak zorundalar.

Adaptec'in SCSI kontrol kartlarından birine sahipseniz ve yanında da EZSCSI 4.x programı verildiyse paketle birlikte gelen Adatec Backup programını da kullanabilirsiniz. Bu program hem ofis hem de ev kullanımı için yeterli fonksiyonlara sahip kullanışlı bir veri yedekleme programı.

Windows 98 kullanıyorsanız ve verilerinizi Win98 Backup programıyla yedeklemek istiyorsanız, "Donatılar - Sistem Araçları - Yedekleme" seçenekleriyle programı açıp "Yedekleme Şekli" alanındaki SCENEKLER düğmesine tıklayın daha sonra GELİŞMİŞ kartındaki "Windows Kayıt Defteri'ni yedekle" seçeneğini işaretleyin. Böylece Windows 98'deki tamir işlerini kolaylaştırmış olursunuz.

Windows 98'in Backup sistemi mesela sabit diskiniz çıktığında bir kurtarma seçeneğine sahip değil. Yani önce işletim sisteminin yeni diske kurmanız, sonra da yedeği geri yüklemeniz gerekiyor. Disaster Recover ise daha başarılı olurdu. Bu durumda bilgisayarı disketten açılıyorsunuz ve Backup ile birlikte işletim sisteminin de geri yüklüyorsunuz. Mesela Chenyenne'in ArcSolo Backup programı bir başlangıç disketi yaratabiliyor, bu

disket sayesinde her koşulda verileri tekrar geri yükleyebiliyorsunuz. Image programları da başka bir alternatif (bakınız sayfa 76).

5. Scanreg ile Registry Problemlerinin Çözümü

Microsoft, Registry problemlerinin kullanıcıların başbelası olduğunu nihayet gördüğü için Windows 98'de sessiz sedasız ScanReg adında bir program da birlikte kuruyor, ancak bu program için Başlat menüsünde hiçbir simge bulunmuyor. "Başlat - Çalıştır - scanreg" ile çalıştırabilirsiniz.

Parametresiz çalıştırıldığında Registry'yi kontrol eder ve sonucu belirtir. "7" parametresiyle tüm komut satırı seçenekleri ekranda görünür. Böylece mesela Registry'yi bir CAB dosyasına yedekleyebilir ve acil durumlarda geri yükleyebilirsiniz. "FIX" parametresi de önemli, bu sayede ScanReg Registry veri tabanındaki hataları düzeltmeye çalışır.

Kullanıcının başka müdahale seçenekleri maalesef yok. ScanReg'in sadece bir DOS programı olması dezavantaj gibi görünse de, çalışmayan bir Windows'ta Registry'yi bir sistem disketi ile geri yükleyebilirsiniz.

6. Windows Araçları ile Disklerin Bakımı

Hasar görmüş bir işletim sisteminin nedeni çoğunlukla sabit diskteki hatalı veri yapılarıdır. Burada söz konusu olan fiziksel hatalar ("bad sector" gibi) değildir, çoğunlukla dosya

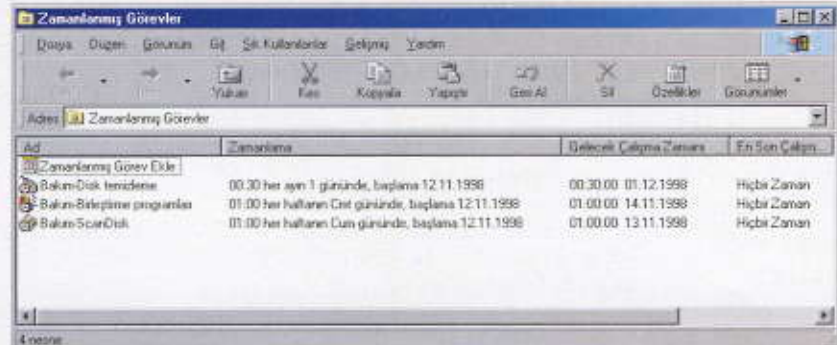
yerleşim tablosundaki (FAT) mantıksal hatalar ve çapraz bağlı dosyalar ("crosslinked files") söz konusudur. Registry, sektörlerin çapraz bağlanması ile hasar görmüşse tüm işletim sistemi çökmüş demektir.

Bu yüzden bilgisayardaki tüm sabit diskleri düzenli olarak kontrol etmek gerekir. Bunu Windows Explorer'dan manuel olarak gerçekleştirebilirsiniz, ilgili sürücüyü sağ tuşla tıklayın daha sonra ÖZELLİKLER - ARAÇLAR - ŞİMDİ DENETLE simgelerine tıklayın.

Ancak otomatik ve daha güzel bir yol da var: Görev Zamanlayıcısı. Bu programla en azından günlük ScanDisk bakımı ve haftalık disk birleştirme (Defrag) seçeneklerini etkinleştirin. Bir başka seçenek de kullanılmayan verilerin düzenli olarak silinmesi. Bunların hangileri olduğunu ÖZELLİKLER ve AYARLAR simgelerine tıklayarak görebilirsiniz. Pratikte bunlar gerçekten de gereksiz dosyalar, bazı ucuz Shareware programlar gibi önemli dosyaları silip sistemi kullanılamaz hale getirmiyor.

7. WinZip ile Windows'un Yedeklenmesi

Ünlü WinZip Shareware sıkıştırma programıyla hızlı ve kolayca tüm işletim sisteminin yedekleyebilirsiniz. Bu programla alt dizinlerle birlikte Windows dizinini komple başka bir sabit diske, Tape sürücüsüne, ZIP veya JAZ Drive'a sıkıştırarak yedekleyebilir ve gerektiğinde geri yükleyebilirsiniz.

Sistem bakımı: Windows 98 disklerin otomatik olarak kontrol edilmesini sağlıyor. Bu seçenekten faydalanın.

Sıkıştırma işlemini başlatmadan önce WIN386.SWP takas dosyasını arşivin dışına çıkarın. Bunun üç nedeni var: Birincisi Windows'un Swap dosyasının boyutu çok fazladır, ikincisi Windows sürekli olarak bu sistem dosyasına erişir ve bu yüzden winzip sıkıştırma sırasında hata verebilir ve son olarak da WIN386.SWP dosyasını yedeklemeye de gerek yoktur.

8. Uzun Dosya Adlarıyla Yedeklemede Dikkat

Windows 95 ile gelen uzun dosya adları çoğu Backup programı için bir sorun teşkil eder. Gerçi uzun dosya adları için bu programların da tanıyabileceği 8.3 formatında uygun bir DOS adı vardır, ancak bu durumda dosya ve dizinlerin isimleri değişir, mesela "Program Files" dizini "Program-1" olarak kısaltılır. Eğer sabit diski formatlamak zorunda kaldıysanız ve verileri bu tip bir Backup'tan geri yüklemek zorundaysanız uzun dosya adları kaybolacaktır.

Mesela "C:\Program Files\Common Files\Microsoft Shared" dizinine işaret eden linkler yedeği geri yükledikten sonra çalışmayacaktır, zira artık sadece "C:\Program-1\Common-1\Micros-1" gibi dizinler mevcut olacaktır. Bunları elle tek tek değiştirmek ancak mazoşistlerin yapı-

bileceği çok zahmetli bir iştir.

Backup programınızı seçerken mutlaka uzun dosya adlarını da desteklemesine (hem doğru yedekleyip hem de doğru geri yüklemesine) dikkat ediniz. Windows 98 ve NT'nin, Adaptec, Chyenne ve Seagate'in Backup programlarının burada elbette bir problemi yok, söz konusu olan ucuz Shareware programlar.

Tereddütte kahrınız DOSLFNBK programı size yardımcı olabilir. İnternet'te www8.pair.com/dmurdock/programs/doslfnbk adresinden bu programı çekebilirsiniz. DOSLFNBK tüm kısa ve uzun adları bir dosyaya kaydediyor, program komut satırından çalıştırılıyor. İstediginizde bu dosya sayesinde uzun dosya adları tekrar oluşturuluyor.

Bu şekilde hatta PKZIP'in DOS sürümüyle tüm Windows işletim sisteminin uzun dosya adlarıyla bir ZIP arşivine sıkıştırıp yedekleyebilirsiniz.

Kullanışlı ve bedava: Windows 98 ile nihayet iyi bir yedekleme programı geliyor.

9. Backup Araçlarında Restore Testi

Ucuz (bedava) Backup programları arıyorsanız her zaman olduğu gibi İnternet'e bakmalısınız. www.shareware.com ve www.freeware.com sunucularında Windows bölümünde Backup ifadesini arattığınızda karşınıza bir dizi Backup programı çıkacaktır. Ancak bu programlardan birini kurup kullanmadan önce Readme dosyasını dikkatlice okuyun. Register edilmemiş sürümlerde bazı kısıtlamalar olabilir. Zira bazen komple bir yedekleme mümkün, ancak sadece Register edilmiş sürümlerde mümkün olabiliyor.

10. Yedekleme İçin Doğru Backup Cihazını Seçmek

Yedekleme aygıtı olarak 100 MB kapasiteli ZIP Drive veya 1 GB kapasiteli JAZ Drive'lar uygun. Bu sürücülerin büyük bir avantajı var: Streamer'ların aksine yedeklenen verilere çabucak ulaşmak mümkün. Boot diskinin SCSI ID'si Setup ile ayarlanabilen bir SCSI kontrol kartınız varsa JAZ sürücünden de boot edebilir ve birkaç dakika içinde sabit diskteki bozuk sistemi tamir edebilirsiniz. Ayrıca: Adaptec'in 29xx ailesinin SCSI kontrol kartları ZIP Plus (ZIP 100 Drive'dan sonraki) veya JAZ sürücüs-

Veri Kaybına Karşı CHIP Kontrol Listesi

Ne olur, ne olmaz deyip bir kontrol listesi hazırlayın. Bu liste kısa ve size diskinizdeki çok önemli verileri nasıl koruyabileceğinizi hatırlatıyor:

- Her zaman yanınızda bir veya daha fazla acil durum disketi hazır bulundurun. Açılabilir bir sistem yanında CD-ROM sürücünüz ve sisteminizdeki diğer aygıtlar için DOS sürücülerinin bulunduğu diskette sahip olun. Küçük bir metin editörü de, açılış dosyalarını düzenleyebilmemiz için, faydalı olabilir. Elbette programlarınızın ve işletim sisteminizin orijinal CD'lerine ve disketlerine de sahip olmalısınız.
- Ne kadar zahmetli olsa da sabit diskinizi düzenli olarak yedekleyin. Komp-

le yedeklemeler için Tape sürücülerini yanınızda CD-R ve CD-RW, ZIP ve JAZ medyalarını da kullanabilirsiniz.

- Sistemi Windows araçları ile (Görev Zamanlayıcısı'nı da kullanarak) düzenli olarak kontrol edin.

- F-Prot, Norton Antivirus veya McAfee VirusScan gibi virüs kontrol programları kurun. Böylece partition tablonuzu ve Boot sektörünüzü virüslere karşı koruyabilirsiniz.

- RegEdit ile Registry'nizi düzenli olarak başka bir sürücüye yedekleyin, Chipucu 3'e bakın.

- Veri kaybına karşı yedekleme çözümleri, Disk Mirroring veya Raid Array'lerden de yararlanabilirsiniz.

lerden de problemsiz Boot edebilme imkanı sağlıyor. Eski SCSI kontrol kartlarında ise (ISA kartlar) Boot seçeneğini BIOS'tan ayarlamak mümkün değil.

CD-R veya CD-RW kayıt medyalarına yedeklemenin de diğerlerine göre yine bazı avantajları var: Altın, yeşil ve mavi kaydedilebilir CD'ler çok ucuz ve yedeklenen verileri yıllar boyunca güvenli saklayabiliyorlar, tabii CD'leri iyi saklarsanız. Sistem komp- le çökse bile CD-ROM Drive'in DOS

sürücülerini hemen kurabilir ve sistem disketinden bilgisayarı açıp yedeği geri yükleyebilirsiniz.

11. Açılış Dosyalarının Otomatik Yedeklenmesi

CONFIG.SYS, AUTOEXEC.BAT ve gizli MSDOS.SYS dosyası da Windows 95 ve 98'in düzgün çalışması için önemli sistem bilgilerini içerebilirler. Bu yüzden bu dosyaları düzenli olarak özel bir dizine yedekleyin. Bu dosyalar özellikle eski DOS oyunlarının kuru-

lumunda sıkça değiştirilirler. AUTOEXEC.BAT dosyasına yazacağınız şu satırlar ileride başınızın ağrımamasını önleyecektir. Bu satırların düzgün çalışabilmesi için sabit diskte C:\yedek dizini bulunmalıdır. Bunu Windows Explorer'dan veya DOS'ta "md c:\yedek" komutuyla yapabilirsiniz.

```
copy c:\config.sys c:\yedek
copy c:\autoexec.bat c:\yedek
attrib -r -h c:\msdos.sys
copy c:\msdos.sys c:\yedek
attrib +r +h c:\msdos.sys
```

Donanım ve Yazılım Hatalarının Tespiti ve Tamiri

2. Windows'u Profesyonelce Tamir Edin

Sizin de başımıza geldi: Windows artık açılmıyor ve açılışa kilitleniyor. "Windows'u tekrar kurun" diye tavsiye edilir çoğunlukla. Ancak acele etmeyin. Başka çözüm yolları da var.

Windows gibi komplike bir işletim sisteminde hataları kategorize etmek hiç de kolay değildir. Zira çoğunlukla işletim sisteminin hiç de tahmin edilmeyen "karanlık bir köşesinde" ortaya çıkarlar. Kaba- ca Windows hatalarını iki sınıfa ayırmak mümkündür:

- **Donanım Hataları:** Buna yanlış konfigüre edilmiş bileşenler (grafik kartı, network kartı gibi), Interrupt çakışmaları, ATAPI Port'lara bağlanmış Master/Slave konfigürasyonu doğru olmayan sürücüler dahildir. Terfi işlerinde sonra genellikle bu tip donanım hataları ortaya çıkar. İşletim sistemi bu durumda ya sağlam çalışmaz ya da hiç açılmaz.

- **Yazılım Hataları:** Yazılım konfigürasyonundaki problemler, mesela bir ses kartı Port 240'a ayarlanmış, ancak Windows kartı Port 300'de arıyorsa ortaya çıkar. İşin bir başka olumsuz tarafı da Windows'un hem donanım hem de yazılım hatalarında aynı hata mesajlarını vermesidir. Ha-

tayı sınırlandırmak isteyen kullanıcılar için hiç de hoş bir durum değildir bu. Yazının devamındaki chipuçlarıyla bazı karanlık noktaları günışığına çıkartıyoruz.

12. Partition Tablosu Bozulursa

Dosya yerleşim tablosu hasar görürse büyük bir sistem hatası söz konusudur. Çoğunlukla BIOS POST testinden sonra bilgisayar takılıp kalır, geçerli bir işletim sistemi bulunmadığına dair bir mesaj alırsınız. Kısaca: "Kırmızı Alarm".

Partition verilerini tamir edemezseniz sabit diskteki partition yeniden oluşturulmalıdır, bu da diskteki verilerin komple kaybedilmesi demektir. Sadece profesyonel kurtarma programları bu durumun üstesinden gelebilir. Diskinizde gerçekten de kaybetmeyi göze alamayacağınız önemli bilgiler bulunuyorsa sabit diskleri kurtaran bazı bilgisayar şirketlerine başvurabilirsiniz.

13. MBR'yi Kendiniz Tamir Edin

Dosya yerleşim tablosu değil de sadece Master Boot Record (MBR) bozulduysa, çoğunlukla virüs saldırısı sonucu, bir sistem disketi ve FDISK işinizi görecektir. Önce PC'yi sistem disketine açarsınız, FDISK'i yüklersiniz ve diskin Partition bilgilerini ekranda göstertirsiniz. Hiçbir bölüm bilgisi bulunmadığına dair bir hata almadığınız sürece kurtarma mümkündür. Boot edilecek Partition'un etkin olup olmadığını da kontrol edin (çoğunlukla 4. seçenek olan "Bölüm bilgisini göster" ile). Bölüm etkinse FDISK'ten çıkıp tekrar /mbr parametresi ile FDISK'i tekrar çalıştırın. FDISK şimdi Boot diskinde yeni bir MBR oluşturacaktır. Böylece tüm Boot virüslerinden ve Boot yöneticilerinden (Linux'un LILO Boot Manager'ı gibi) de kurtulmuş olursunuz.

Windows NT'de yeni bir Boot sektörü oluşturmak o kadar da kolay değil ve Microsoft bu iş için uygun bir program eklemeyi de "unutmuş". Tüm işletim sisteminin yeniden kurmak bir çözüm yolu olabilir. Ancak Web, SQL veya DNS gibi değişik hizmetlerle NT Server kurmuş biri bunun ne kadar uzun sürdüğünü iyi bilir.

Daha iyi ve hızlı olan ikinci bir yol var. İnternet'te <http://ourworld.com-puter.com/homepages/gvol-lant/bootpart.htm> adresinde BootPart adında ünlü bir program bulacaksınız, bu program aynı zamanda bu ayki CHIP CD'sinde de mevcut. Komut satırından gireceğiniz komutlarla her türlü Master Boot kaydı oluşturabilirsiniz, bunlara OS/2 ve NT4 de dahil. Ancak dikkat: Bu programı sadece çok deneyimli bir kullanıcıysanız ve ne yaptığınızı tam olarak biliyorsanız kullanın. Zira yanlış bir parametre sabit diskinizdeki tüm verilerin kaybolmasına neden olabilir.

14. Sistem ve Açılış Dosyalarının Tamiri

DOS/Windows 95/98 sistemlerinde IO.SYS, MSDOS.SYS temel dosyaları hasar görmüşse ve yanlışlıkla silinmişse yine sistem / acil durum disketi imdadınıza yetişecektir. Sabit diskinizde bu iki önemli sistem dosyası eksikse bilgisayar açılmaz. PC'yi disketten açın ve SYS C: komutunu girin. Sistem dosyaları sabit diske aktarılacaktır ve bilgisayar artık normal bir şekilde açılmalıdır.

Windows NT sistemlerinde bu yine o kadar basit değil, özellikle de Boot sürücüsü NTFS dosya sistemine sahipse. Zira DOS bu dosya sistemini tanıyamıyor. Hasarlı bir NTLDR dosyasını (NT Loader) bu şekilde yenisiyle değiştirmeniz mümkün değildir. Bu problemin çözümü www.ntinternals.com adresinde "Utilities for Windows NT" bölümünde bulabileceğiniz NTFSDOS ile mümkündür. Bu programla NTFS partitionları okuyabiliyorsunuz. Ancak Register edilmiş sürümünde NTFS disklerine yazabiliyorsunuz. Bu programı önümüzdeki ay CD'de vereceğiz.

Çöken bir NTFS Server veya Workstation sürücüsünü tamir etmek için bir başka faydalı araç da Tiramisu for NTFS (bu program da bu ayki CD'de). Bu programı otomatik olarak tipik bir dosya yöneticisi görünümün-

de sanal bir sürücü oluşturuyor.

Tiramisu daha sonra bozuk verileri onarıyor ve başka bir hedef sürücüye kaydediyor, genelde ağdaki bir sürücüye. Uygun bir açılış disketiyle (Win95/OSR2 veya Win98) sistemi tekrar eski haline getirebilirsiniz.

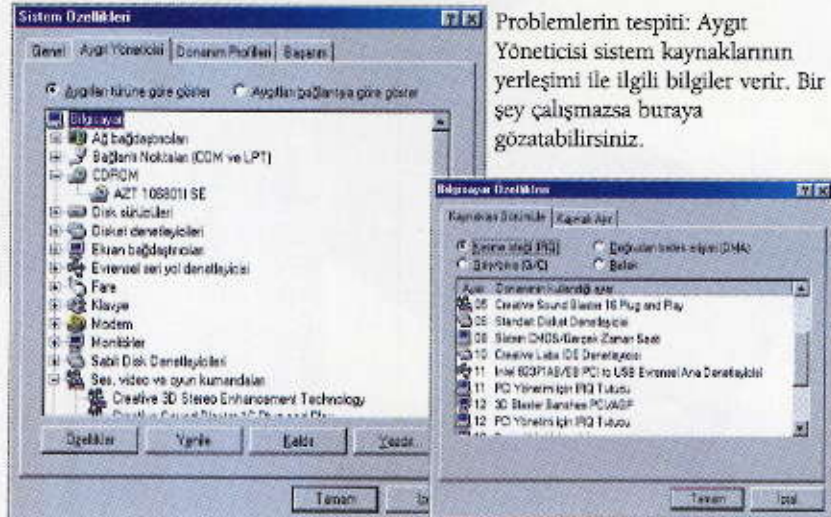
15. Yeni Diski Taktıktan Sonra Windows Açılmıyor

Mesela PC'nize ikinci bir sabit disk taktınız ve Windows artık açılmıyor. Bu problemin nedenini tespit etmek kolay. Söz konusu olan bir ATAPI sürücüyse ya kablo yanlış bağlanmış- tır, yani Pin 1 Pin 40'a veya her iki disk de, eğer aynı IDE Port'a bağlan-

taktınız, ancak Windows açılmıyor veya yeni donanım çalışmıyor. Hatta Windows kartı görmediği için İnternet'ten en yeni sürücülerini bile çektiniz ve kurdunuz, ancak tüm bunlar hiçbir işe yaramadı.

PCI kartlarındaki problem elle ayar yapamamanız, zira sistem bunları ilk defa bir PCI Slot'unda algılandıkları anda otomatik olarak konfigüre ediyor. Daha sonra anakarttaki BIOS, PCI kartların bir daha değiştirilmeyeceğini düşünüyor.

Bu yüzden PCI kartlarını bir PCI Slot'tan başka birine taktığınızda sorunlar çıkabiliyor, zira PCI kartlara bu durumda yeni kaynaklar veriliyor.

Problemlerin tespiti: Aygıt Yöneticisi sistem kaynaklarının yerleşimi ile ilgili bilgiler verir. Bir şey çalışmazsa buraya gözatabilirsiniz.

muşsa, Master olarak konfigüre edilmiştir. Kabloları ve Jumper'ları kontrol edin veya diski Master olarak ikinci IDE Port'una bağlayın. İkinci IDE Port'unu kullanırsanız BIOS'tan bunu etkinleştirmeniz gerekebilir, bilgisayar sabit diski ancak bu sayede görebilir. SCSI sabit disk söz konusu ise ya yine kablo ters takılmış olabilir, ya da diskin SCSI ID'si başka bir SCSI aygıtı ile çakışıyordur. Gerekirse SCSI-ID'sini değiştirin ve SCSI-Bus'un sonlandırılmasının da doğruluğunu kontrol edin.

16. Yeni PCI Kartlarını Tanıtmak

Bilgisayarınıza yeni bir PCI grafik kartı, Network kartı veya ses kartı

Yani BIOS, PCI kartlarını, Windows daha açılmadan yeniden konfigüre etmek durumunda kalıyor. Genelde Windows yeni PCI konfigürasyonuyla sorun çıkartmıyor. Basit, ancak etkili.

17. Yeni Grafik, Ses, Network Kartında Sorun

PC'nize ses, grafik veya network kartı taktınız ve bilgisayarınızı açtınız. Windows açılışta yeni donanımı buldu ve birlikte gelen disketten veya CD'den uygun sürücülerini kurdu. İşletim sistemi yeniden başladı, ancak hevesiniz kursağınızda kaldı: Windows kartı kullanamıyor. Pakette yazan güzel fonksiyonların hiçbirini kullanamıyorsunuz.

Öncelikle "Aygıt Yöneticisi" ile ilgili kartın veya başka bir bileşenin nerede aynı kaynakları kullandığını kontrol edin (Bilgisayarım / Denetim Masası / Sistem / Aygıt Yöneticisi). Sarı ünlem işareti ile işaretlenmiş sistem bileşenleri Windows'un başını ağrıtır.

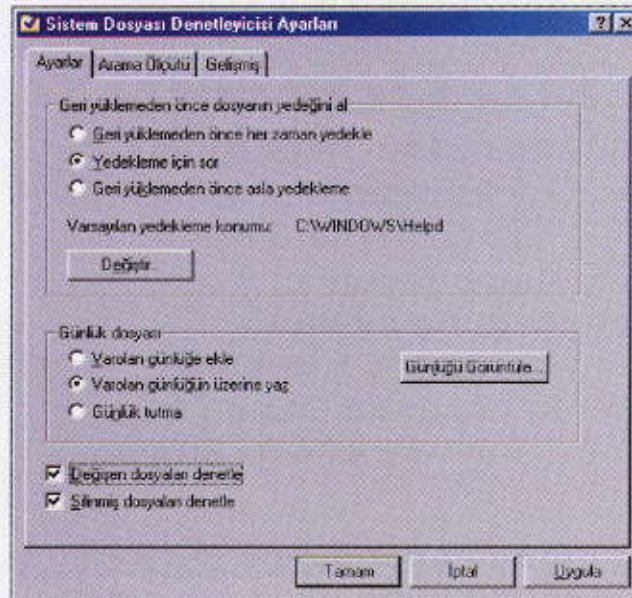
İlgili aygıtı işaretleyin ve Özellikler / Kaynaklar simgelerine tıklayın. Bir listede o aygıt tarafından kullanılan tüm kaynaklar görünecektir. Bunlara sırayla tıklayın ve "Çakışan aygıt listesi" alanına dikkat edin. Bir kaynakta - kesme isteği (IRQ), DMA kanalı veya bir I/O adresi olabilir - bir mesaj görüldüğü anda sorunu neredeyse çözdünüz demektir.

"Otomatik ayarları kullan" seçeneğini iptal ederek AYARI DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın. Bir hata mesajıyla karşılaşsanız bu kaynağın ayarı Windows'tan değiştirilemez demektir. Bunun yerine kartın üzerinde donanım ayarlarını yapmanız gerekiyor. Genellikle bir Jumper, DIP Switch veya DOS'tan çalıştırılan bir Setup programı problemi çözmenizde yardımcı olacaktır. Kart konfigürasyonunda değişiklikler yapamıyorsanız bir de şunu deneyin: "Ayarı Değiştir" düğmesine tıklayın ve kendiniz boş bir kaynak seçin. Tüm değişiklikleri TAMAM ile onaylayın ve pencereleri kapatıp Windows'u yeniden başlatın. Windows çoğunlukla yeni donanımı kurup kullanacaktır. Artık kartın tüm fonksiyonlarını kullanabilirsiniz.

18. Windows ve ISA Kartlar

Windows, yeni kurduğunuz bir ISA kartla çalışmıyorsa, en iyisi söz konusu kartı çıkartarak sistemi tekrar eski durumuna getirin. Windows'u yeniden başlatın ve sağ fare tuşuyla Bilgisayarım simgesine sonra da ÖZELLİKLER ve Aygıt Yöneticisi simgelerine tıklayın. Listedeki kurulu tüm donanım sistem bileşenlerini göreceksiniz.

İlk kayıt olan "Bilgisayar"a çift tık-

ladığınızda IRQ ve DMA kanallarının, giriş çıkış adreslerinin ve 640 KB ile 1 MB arasındaki üst bellek alanının yerleşimini gösteren bir pencere açılır. Bu değerleri not edin, özellikle de kullanılan kesme isteklerini ve DMA kanallarını.

ISA kartınız donanım, yani DIP Switch veya Jumper ile konfigüre edilebiliyorsa olası ayarları not aldıklarımızla karşılaştırın. Kartı kullanılmayan kaynaklara göre ayarlayın.

Kart yazılımı konfigüre ediliyorsa kartı tekrar takın ve bilgisayarı MS-DOS kipinde açıp komut satırından kartla birlikte gelen DOS Setup programını çalıştırın. Bu tip kurulumlar çoğunlukla ses ve network kartları için sözkonusudur, burada da bir çakışma olmaması için not aldığınız değerlere dikkat edin.

Daha sonra yeni ISA kartını BIOS Setup'ın PCI/ISA konfigürasyonuna ekleyin. Böylece PCI kartların ISA kartlar tarafından kullanılan kaynakları kullanmasını engellemiş olursunuz.

Windows buna rağmen açılmıyorsa Güvenli Kipte açmayı deneyin. Gerçi bu modda aygıtlara kaynak atamazsınız, ancak yanlış değerlerle kurulmuş bir sürücüyü söylebilirsiniz ve yukarıda anlatılan işlemleri uygulayabilirsiniz.

Faydalı yardımcı: Win 98'in Sistem Dosyası Denetleyicisi hata düzeltmenizde size yardımcı olur ve hatta yanlışlıkla değiştirilmiş DLL'leri de tespit eder.

19. BOOTLOG.TXT ile Analiz

Bazı durumlarda hatayı sınırlandırmak hiç de kolay değildir. Burada size Windows'un açılış protokolü yardımcı olacaktır. "Windows başlıyor" yazısı ekranda belirdiğinde [F8] tuşuna basın. Daha sonra menüden "Günlük (BOOTLOG.TXT)" seçeneğini seçin. Windows şimdi açılışta sabit diskin kök dizininde gizli BOOTLOG.TXT dosyasını oluşturacaktır. Daha sonra Windows'u kapatıp MS-DOS kipinde açın. Daha sonra komut isteminden şunları girin:

```
attrib -h bootlog.txt
edit bootlog.txt
```

BOOTLOG.TXT dosyası DOS editöründe açılacaktır. "fail" ifadesini arayın. Her sürücü ve her VXD modülü ya

```
[00117FF2] Loading Vxd =
C:\WIN95\system\WMM32\VMCPD.VXD
[00117FF3] LoadSuccess =
C:\WIN95\system\WMM32\VMCPD.VXD
```

ya da

```
[00118011] Loading Vxd = ndis2sup.vxd
[00118013] LoadFailed = ndis2sup.vxd
```

şeklinde bir kayıt oluşturacaktır.

BOOTLOG.TXT ile arızalı bileşeni hemen tespit edebilirsiniz. Yukarıdaki örnekte hatayı ağ kurulumunda aramanız gerekiyor. Windows burada varolmayan bir NDIS2SUP.VXD dosyasını yüklemeye çalışmış. Bu ha-

ta, bir uygulama kurulumu esnasında VXD dosyasının üzerine yazdığı için ortaya çıkmış olabilir.

Burada size yardımcı olacak tek bir şey var: Dosyanın orijinalini tekrar VMM32 dizinine kopyalamak.

20. Genelde Neden Virüs ve Disk Hatalarıdır

İşletim sistemi artık düzgün çalışmıyorsa ilk adımda bir sabit disk hatası veya virüs olup olmadığını kontrol edin.

Boyle bir durumda Scandisk Windows aracıyla ve bir Virüs tarayıcı programıyla tipik analiz ve tamir işlemlerini gerçekleştirin. Çoğunlukla problemi giderebilirsiniz.

Windows 98'de ise "Başlat - Programlar - Donatılar - Sistem Araçları - Sistem Bilgisi" ile çalıştırabileceğiniz "Sistem Bilgisi" mevcut. Burada ARAÇLAR menüsünde "Sürüm Çakışma Yöneticisi" adında bir araç bulacaksınız. Bu araç mesela önemli sistem DLL'lerinin bir uygulamanın kurulumunda değiştirilip değiştirilmediğini kontrol eder. Böylece Windows 98 altında çok büyük sürüm çakışmalarını ve yazılım hatalarını bile tespit edip düzeltebilirsiniz.

21. AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS'nin Tamiri

Karanlık DOS devrinden kalma bu sistem dosyaları aslında artık mutlak gerekli olmasa bile halen varlıklarını sürdürüyorlar. CONFIG.SYS'de 16 Bit aygıt sürücülerini yüklenir, ancak Win95 ve 98'de her şey 32 bitlik sürücülerle çalışır. Eski DOS sürücülerini yeni 32 bitlik VXD programlarının başarımına ulaşamaz ve Windows'u frenler.

AUTOEXEC.BAT dosyasında da çoğunlukla Türkçe klavye sürücüsü (MS-DOS kipi için gereklidir), virüs kontrol programları gibi programlar yüklenir. Daha önce de belirttiğimiz gibi bu iki dosyanın düzenli olarak yedeklenmesi faydalı olacaktır.

Eğer problemler çıkarsa bu iki dosyanın içeriğini kontrol edin. Bunu en

çabuk şekilde "BAŞLAT - ÇALIŞTIR - Sysedit" girerek "Sistem Yapılandırma Düzenleyicisi"ni çalıştırarak yapabilirsiniz. Bu editörde bu iki açılış dosyasının yanısıra WIN.INI, SYSTEM.INI ve PROTOCOL.INI dosyalarını da bulacaksınız.

Bu dosyaları orijinalleriyle karşılaştırın. CONFIG.SYS dosyası oldukça kritiktir: device(high)=xyz.sys gibi yeni kayıtlar mevcutsa bunları silin.

Birdenbire EMM386.EXE bellek yönetici programı da ortaya çıktıysa veya parametreleri değiştiyse bu kayıtları silmeli veya ilgili satırın başına en azından "REM" ifadesini eklemelisiniz. Daha sonra windows'u yeniden başlatın.

22. Sürücüler Uyumluluk Kipinde Çalışıyor

Sisteminiz birdenbire inanılmaz şekilde yavaşladı. Hatta sürücü erişimlerinde fare imleci bile atlamalar yapmaya başladı. Windows bir hata yüzünden sürücülerini yavaş 16 bitlik erişimli uyumluluk kipinde çalıştırıyor. Bunu kontrol etmek için sağ fare tuşu ile Bilgisayarın simgesini tıklatın, "Özellikler"e ve "Başarım" kartına tıklayın. Normalde "Başarım durumu" alanında "Sisteminiz en iyi başarım için yapılandırıldı." yazması gerekir. Bunu yerine karşınıza sürücü harfleriyle bir liste alan ve uyumluluk kipi çıkıyorsa, sisteminizde mutlaka ters giden bir şeyler vardır.

Öncelikle CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT dosyalarını yeni veya yabancı sürücülere karşı kontrol edin (26. Chipucuna bakın) ve bunları silin. Mesela ZIP Drive için bir DOS sürücüsü veya eski bir CD-ROM sürücüsü bu hataya neden olabilir. Eğer bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra problemler ortadan kalkmazsa "Aygıt Yöneticisi"nde herhangi bir aygıtın problemlili olup olmadığını kontrol edin, yani sarı ünlem işaretine dikkat edin. Sorunlu aygıtı yeniden kurun veya Port adresleri, Interrupt ve DMA gibi parametreleri düzeltin. Özellikle yanlış konfigüre edilmiş

Uzmanlar İçin

INI Dosyaları

Windows dizininde genelde birçok INI dosyası bulunur. Bunlar Windows 3.x'in 16 bitlik devrinde kalma dosyalardır ve Windows 95'te de uyumluluk problemleri yüzünden halen mevcuttur. WIN.INI ve SYSTEM.INI oldukça önemli; WIN.INI'ye Windows, ana yazılım konfigürasyon ayarlarını, SYTEM.INI'ye de donanım konfigürasyon ve sisteme yakın ayarlar kaydedilir. WIN.INI'de başka 16 bitlik programlar da konfigürasyonlarını kaydedebilirler. Hatta bazıları Windows veya kendi dizinlerine kendi INI dosyalarını kaydedebiliyorlar. INI dosyaları ASCII dosyalarıdır, yani bunları gerektiğinde bir metin editörü ile açıp düzenleyebilirsiniz. Bu dosyaların yapısı şu şekildedir:

[Bölüm]

Anahtar = Değer

Bölüm uygulamayla ilgili bir bileşenin başlığıdır. WIN.INI'den bir örnek:

[windows]

load = c:\test.exe

run =

NullPort = None...

Bölümün adı "Windows". "LOAD" anahtarı, Windows'un açılışında otomatik olarak yüklenecek programları belirler, örnekte TEST.EXE yükleniyor.

INI dosyalarının dezavantajı komplike verilerde sorun olan basit yapısı. Ayrıca bir INI dosyasının boyutu en fazla 64 KB olabilir. Bu sınırlanma da sistem hatalarına neden olur, zira Windows 64 KB'lık sınırın aşılması durumunda çoğunlukla INI dosyalarını iptal eder ve sağlam bir şekilde çalışmaz. Win95, 98 ve Windows NT'de bile WIN.INI ve SYSTEM.INI dosyaları maalessen halen mevcut. Hatta INI dosyalarındaki bazı kayıtlar Registry kayıtlarından bile daha önceliklidir, bu da hatalı fonksiyonlara neden olabilir.

SCSI kontrol kartlarında bu tip sorunlar çıkabilir.

Bu önlemler de bir işe yaramazsa sabit diskin Boot sektörü bozuk veya sisteminizde bir virüs olabilir. Zira Windows bu durumda daha yavaş olan uyumluluk kipinde çalışır.

Boot sektörünü nasıl tekrar oluşturabileceğinizi daha önce açıklamış-

tık. Bir sonraki adımda C:\MSDOS.SYS dosyasını yedekleyin ve sistemi tekrar diske yükleyin.

Daha sonra MSDOS.SYS dosyasını geri kopyalayın ve PC'yi yeniden başlatın. Bu yöntemlerle tecrübelerimize göre her PC uyumluluk modundan tekrar normal çalışma şekline dönebiliyor.

23. INI Dosyalarını Sorunsuz Tamir Etmek

INI dosyalarının fonksiyonu ve yapısını sayfa XX'deki Uzmanlar İçin kutusunda okuyabilirsiniz. Bir program normal bir şekilde çalışmıyorsa başlarsa bunun nedeni eksik bir INI dosyası veya bu dosyadaki yanlış kayıtlar olabilir.

Öncelikle sözkonusu programın INI dosyasını tespit etmelisiniz. Bunun için uygulama programının kendi dizinine gözetin, yoksa Windows dizinine bakın. Bu dizinde bir yığın bu tip dosya bulunduğu için ilgili dosyayı bulmanız çok zor olabilir, zira INI dosyasının adı da her zaman EXE dosyası ile aynı değil.

EXE dosyasını bir dosya izleyicisi (Viewer) açmak da yardımcı olabilir. Burada DOS için eski Norton Commander da işinize yarayabilir. Dosyada "ini" ifadesini arayın, böylece ilgili konfigürasyon dosyasını adını bulmuş olursunuz. Eğer bulamazsanız WIN.INI'de sözkonusu programla il-

gili bir kayıt aratmalısınız.

Çift tıklama ile INI dosyası otomatik olarak açılır. Eğer karşınıza bir karakter salatası çıkarsa dosya hasar görmüş demektir, zira INI dosyaları saf ASCII dosyalarıdır, açılmaları gerekir. Ancak MSWORD.INI bir istisnadır, bu sistem dosyası binary kodlanmıştır.

Burada da yine yedeklemenin faydaları karşınıza çıkıyor. INI dosyaları komple silinse bile onları tekrar oluşturabilirsiniz. Buna karşın dosya sisteminde değişiklikler yaptıysanız, mesela yeni bir sabit disk taktıktan sonra programları başka disklere veya partitionlara taşıdıysanız, sürücü harfleri değişecektir. Ancak INI dosyaları saf metin formatında oldukları için ilgili yolları (path) kolayca düzeltebilirsiniz, mesela:

```
[Program]
WorkDir=D:\Program
```

Bu kaydı şimdi yeni duruma göre uyarlayabilir ve dosyayı kaydedebilirsiniz. Dikkat: WIN.INI ve SYSYEM.INI'deki değişiklikler ancak sistem yeniden başladıktan sonra etkin olabilir.

24. Registry'de Neleri Tamir Edebilirsiniz

Registry'de değişiklik yapmayı düşünürseniz şunu aklınızdan çıkarmayın: Bu işe ancak ne yaptığınızı gerçekten de biliyorsanız kalkışın.

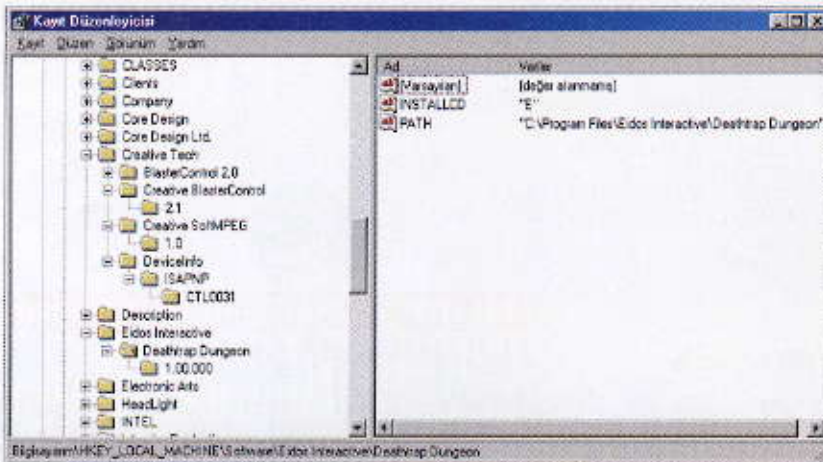
Fonksiyonunu bilmediğiniz anahtarları ve değerleri asla silip değiştirmeyin. Zira yanlış bir yerde bilmeden yapacağınız bir değişiklik tüm işletim sistemini kullanılamaz hale getirebilir ve bilgisayarınızı Güvenli Kip'te bile açamayabilirsiniz.

Eğer böyle bir durumla karşılaşırsanız ve karşınıza ünlü "mavi ekran" çıkıyorsa ve Registry'de bir hata olduğu söyleniyorsa daha önceden aldığımız Registry yedeklerini geri yükleyin. Bu da işe yaramazsa Windows'u yeniden kurmaktan başka çareniz yoktur.

Genel olarak donanım konfigürasyonundaki hataları doğrudan Registry'den düzeltmeye çalışmayın. Her zaman Windows'un size sunduğu araçları kullanmaya çalışın, mesela Denetim Masası'ndaki Aygıt Yöneticisi'ni. Kurduğunuz yazılımlarda hatalı fonksiyonlarla karşılaşırsanız durum farklı. Burada Windows 95/98 Registry'si Windows 3.x'de kullanılan INI dosyalarının yerini alıyor. Düzeltmeleri buradan yapmanız gerekiyor. Kayıt Düzenleyicisi'ni açmak için BAŞLAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT girin. Yazılımlara ait ayarlar "HKEY_LOCAL_MACHINE/SOFTWARE" ve "HKEY_CURRENT_USER/SOFTWARE" anahtarlarında bulunur.

Bu dallarda ya sorunlu programın adını ya da program üreticisinin adını aratın. Bir kayıt bulursanız üzerine tıklayın, böylece sağında değerleri olan başka kayıtlar veya alt dizinler görünecektir. Özellikle de yol bilgileri sözkonusuysa bunları çift tıklamayla istediğiniz değere getirebilirsiniz. İşte tam da bu noktada bir programı kendiniz başka bir yere taşıdığınızda hatalar ortaya çıkar. Yapmanız gereken programın yeni yolunu girmektir, böylece sorun çözülecektir.

Microsoft Office gibi programlar Registry kayıtları yüzünden başka bir dizine taşınırken sorun çıkartırlar. Bu yüzden taşıma sonrasında mutlaka problemler çıkacaktır. Daha basit bir yol programı kaldırıp istenilen

Basit ve tehlikesiz: Path bilgileri ve Registry'deki saf metin formatındaki diğer kayıtları kolayca kendiniz düzeltebilirsiniz. Ancak diğer tüm kayıtlarda çok dikkatli olmalısınız.

yere tekrar kurmaktır. Bu bağlamda 33. chipucunu da okuyabilirsiniz.

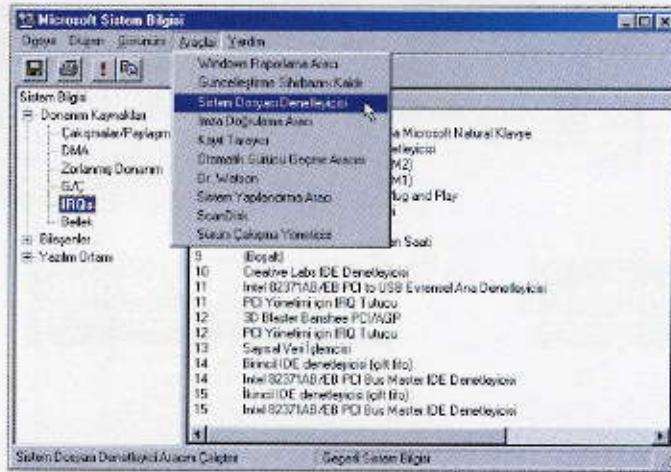
25. Win 98'de Şüpheli Dosyaların Kontrolü

Windows 95'deki kötü deneyimlerden sonra Microsoft, Windows 98'e sistem analizi ve tamiri için bazı yeni araçlar eklemiştir. Bu araçları "Başlat - Programlar - Donatılar - Sistem Araçları"nda bulabilirsiniz. Özellikle de "Sistem Bilgisi" kriz durumlarında işinize oldukça yarayacaktır.

Windows 98 hem PC konfigürasyonunuzun ayrıntıları hakkında doğru ve kesin bilgiler veriyor, hem de ARAÇLAR menüsünde hata analizi ve sorun giderimi için bir dizi başka araçlar da mevcut.

Sistem Dosyası Denetleyicisi ile Windows 98'in işletim sisteminin kurulumundan sonra değişen sistem dosyalarını arayabilirsiniz. Gerçi hatalar sonrasında eski dosya sürümlerini Windows CD'sinden tekrar yüklemek her zaman işe yaramaz, ancak Sistem Dosyası Denetleyicisi potansiyel hata kaynakları hakkında bilgiler verir.

Windows sistem dizinindeki dosyalarda, özellikle de DLL ve VXD'lerde, çok dikkatli olmalısınız. Özellikle

Değerli yardımcı araç: Microsoft Sistem Bilgisi küçük bir program, ancak hata analizi ve düzeltmesi için birçok sistem bilgisi ve aracı sunuyor.

ler penceresinden (ilgili dosyaya sağ tuşla tıklayarak) yaratılma tarihini ve sürüm bilgilerini öğrenmeli ve orijinal sürümün tekrar yüklenmesine kendiniz karar vermelisiniz. Eğer dosyanın orijinal halini yükleyecekseniz değiştirecek dosyayı da yedeklemeyi unutmayın. Daha sonra yanlış yaptığınızı anlarsanız bunu düzeltebilirsiniz.

26. Windows'u Rahatsız Eden Yanlış Yüklemeler

Windows açılırken otomatik olarak yüklenen dosyalar, özellikle uzun süredir sistemde bulunmayan bir donanım aygıtına aitlerse, çoğunlukla sorunlara neden olurlar.

Windows'un açılışta neler yaptığını öğrenmek istiyorsanız değişik noktalara bakmanız gerekir:

- İlk bakmanız gereken dosyalar CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT'tır. İlk kural şu: Bu dosyalarda hiçbir 16 bitlik aygıt sürücüsü bulunmamalıdır, bunları Windows'u frenler. Bu tip sürücüler varsa ilgili satırları silin. Windows yeniden başladığında bu aygıtları kendisi tanıyacak ve kuracaktır.

- Bir sonraki dosya WIN.INI, [Windows] başlığındaki "LOAD" ve "RUN" bölümlerinden aynı şekilde 16 bitlik programlar çalıştırılabilir.

- Aynı şeyler BAŞLANGIÇ (Startup) dizini için de geçerlidir. Burada da 16

Windows'un Boot Aşaması Nasıl Gerçekleşiyor?

Power On Self Test'ten sonra BIOS, IO.SYS dosyasını anabelleğe kopyalayan bir yükleme programı çalıştırır. IO.SYS, sabit disk veya disket sürücüsüne erişebilmek için FAT dosya sisteminin minimum bir versiyonunu belleğe transfer edip Windows 95'in yüklenmesini başlatır. Daha sonra MSDOS.SYS konfigürasyon dosyası değerlendirilir ve gerektiğinde önlü açılış menüsü gösterilir. Sıkıştırılmış sürücüler varsa bunlara erişebilmek için Doublespace veya Drivspace için gerekli sürücüler yüklenir. Şimdi Registry anabelleğe yüklenir ve burada analiz edilir. Daha sonra CONFIG.SYS dosyası sıradadır. HIMEM.SYS, IFSHLP.SYS ve SETVER.SYS sürücülerini IO.SYS'ye yüklenir. AUTOEXEC.BAT

dosyası da, eğer varsa, değerlendirilir. Windows, yani WIN.COM dosyası, daha sonra gerçek kipte (real mode) çalıştırılır.

Windows'un Yüklenmesi Uzun Sürer

Daha sonra aygıt sürücülerini yükleyen VMM32.VXD RAM'e yüklenir. Daha sonra SYSTEM.INI konfigürasyon dosyası değerlendirilir. Device kaydına sahip sürücüler sabit diskten alınıp ve daha önce VMM32.VXD'nin yüklediği sürücülerle çalışmıyorsa yüklenirler. CPU, Protected Mode'a geçirilir ve sonra da KRNL386.Exe yüklenir. GDI.EXE, GDI32, USER.EXE ve USER32 bileşenleri yüklenir. Daha sonra bunları diğer kaynaklar

ve karakter setleri takip eder. Hangi hizmetlerin ve programların çalıştırılacağını Registry'deki kayıtlar belirler: HKEY_LOCAL_MACHINE/Software/Microsoft/Windows/Current Version/ dalındaki Run, RunOnce, RunOnceEx, RunServices, RunServicesOnce.

Windows arayüzü için WIN.INI de değerlendirilir. Daha sonra masaüstü bileşenleri yüklenir.

Şimdi eğer ağ konfigürasyonu mevcutsa bir Login penceresi belirir. Ağ sürücülerini ve yazıcıları ile bağlantılar kurulur. Böylece masaüstü ve kullanıcıya özgü ayarlar da etkin olabilir. Startup (Başlangıçta) dizinin de değerlendirilmesinden sonra Windows artık nihayet çalışmaya hazırdır.

bitlik programları silin.

● Son olarak "Regedit" ile "HKEY_LOCAL_MACHINE/Software/Microsoft/Windows/Current Version/" altında "Run", "RunOnce", "RunOnce-Ex" (eğer varsa), "RunServices", "RunServicesOnce" anahtarlarını arayın. Donanım bileşenlerinin kurulum rutinleri özellikle de buralarda sürücüler, analiz programları vesaire ekliyorlar. Eğer kullanmadığınız bir donanımla ilgili kayıtlar bulursanız bunları silin.

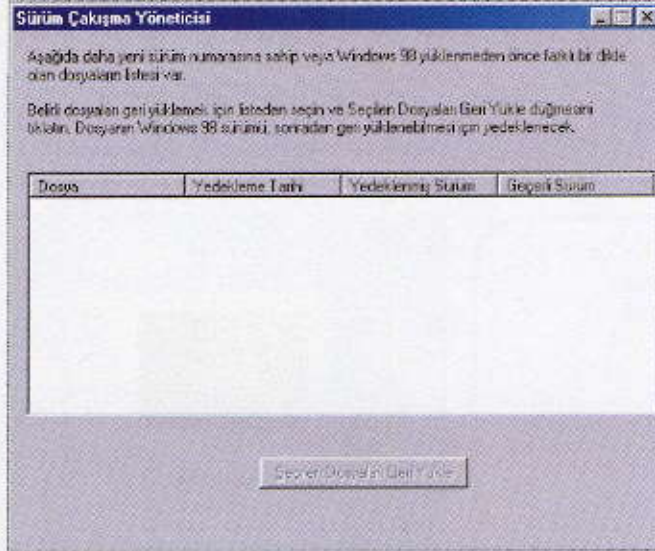
27. Güvenli Kip'te Windows Tamiri

Windows'un Güvenli Kip'i hatalardaki imdat frenidir. Zira bozuk bir sistem ancak bu kipte açılabilir. Güvenli kipte sadece en gerekli olan sürücüler yüklenir ve sadece standart VGA grafik moduyla çalışır. Gerçi Aygıt Yöneticisi'nde bütün fonksiyonlara erişemezsiniz, zira bazı aygıtlar etkin değildir ve bunların durumlarıyla ilgili bilgiler alamazsınız.

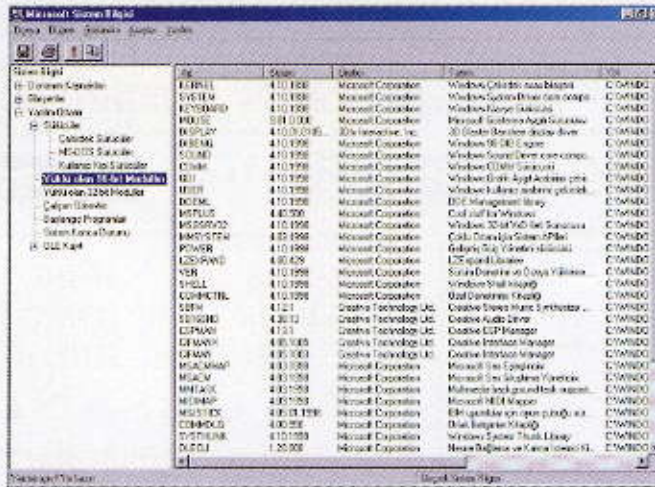
Ancak buna rağmen bu tip aygıtlar çoğunlukla manuel olarak konfigür edilebilir ya da sorunlu aygıtların sürücülerini silebilirsiniz. Yine Regedit ile Registry'ye girebilir ve gerekli değişiklikleri yapabilirsiniz. Registry'yi aldığınız bir yedekten de geri yükleyebilirsiniz.

Zayıf nokta: Güvenli Kip'te çoğu aygıt iptal edildiği için maalesef analiz şansınız da son derece kısıtlıdır.

Dikkat: Windows 98 kurulumunda size hiçbir bilgi verilmeden Microsoft'a ait olmayan programların dosyalarının üzerine yazılıyor. Sürüm Çakışma Yöneticisi ile bu tip dosyaları geri yükleyebilirsiniz.

Windows 98: Sistem Bilgisi sorunlu program modüllerinin tespitinde size yardımcı olur.

28. Sıkıştırılmış Sürücüler Problemlere Neden Olur

CHIP, genel olarak sıkıştırılmış sürücülerden uzak durmanızı tavsiye ediyor, zira yüksek kapasiteli bir sabit disk, sıkıştırılmış bir sabit diski tamir etmek için harcaacağınız süreden ve zahmetlerden çok daha ucuzdur. Buna rağmen sıkıştırılmış bir sürücüyle çalışıyorsanız sistem bakım programlarında sıkıştırılmış sürücüler çoğunlukla bulunamayacaktır ve Windows açılmayacaktır.

Böyle bir durumda MSDOS.SYS dosyasını kontrol edin. Bu dosyada "DRVSpace = 1" ve/veya "DblSpace = 1" kayıtları bulunmalıdır. Aksi halde sıkıştırılmış sürücüler etkinleştirilmez ve ilgili sürücüler de yüklenemez.

29. Win95'i 98'e Terfide Dikkat

Windows 98'i, Microsoft'a ait olmayan programlarla sorunsuz olarak çalışan bir Windows 95 sistemi üzerine kurarsanız, şu hatayla karşılaşabilirsiniz: Windows 98 üçüncü üreticilerin program dosyalarını kullanamaz hale getirebiliyor. Windows 98'in kurulumunda varolan DLL'lerin, Windows 98 ile gelenlerden daha yeni olsalar bile, üzerine yazılıyor.

Gerçi üzerine yazılan dosyalar yedekleniyor ve ihtiyaç halinde yeni "Sürüm Çakışma Yöneticisi" (Version Conflict Manager, VCM) ile yeniden yüklenebiliyor. Ancak Windows 98 kurulumunda bir dosyanın üzerine yazıldığı size hiçbir şekilde belirtilmediği için problemler çıktığında Sürüm

Uzmanlar İçin

Windows'un Kalbi: Registry Nasıl Çalışıyor?

Registry, Windows 95, 98 ve NT'nin kalbidir, hiyerarşik düzende bir veri tabanıdır ve tüm önemli parametreleri ve seçenekleri tutar. Kayıt Düzenleyicisi RegEdit ile kayıtları değiştirebilir ve Windows'u kendiniz yeniden konfigüre edebilirsiniz.

Başlat - Çalıştır - Regedit ile Kayıt Düzenleyicisini açın. Sol tarafta bir klasör listesi göreceksiniz: HKEY_CLASSES_ROOT dosya uzantıları, bağlantıları ve OLE Server uygulamaları ile ilgili kayıtlara sahiptir. Daha sonra HKEY_CURRENT_USER gelir. Burada öncelikli olarak kullanıcıya özgü tanımlar mevcuttur. Buna karşın HKEY_LOCAL_MACHINE bilgisayara özgü kayıtlara sahiptir, donanım bileşenleri, kullanıcı profilleri gibi. Bir bilgisayarı birçok kullanıcı kullanıyorsa, Windows ilgili ayarları HKEY_USERS'da tutar. Yazıcıları, yazıcı, modem ve benzeri sistem konfigürasyon bilgilerini HKEY_CURRENT_CONFIG içerir. Network ayarları gibi dinamik veriler HKEY_DYN_DATA'da bulunur.

Registry Düzenleme İmkânları

1. Registry Kayıtlarının Bulunması

Windows Bitmap dosyalarını (.BMP) her zaman Paint programı ile ilişkilendirir. Mesela Photoshop ile çalışıyorsanız bu standart ayar canınızı sıkabilir. BMP dosyalarını Photoshop ile açmak için şunları yapın: RegEdit penceresinde DÜZEN menüsünden BUL seçeneğine tıklayarak "BMP" kaydını aratın. Bilgisayarın altında HKEY_CLASSES_ROOT\BMP anahtarına ulaşacaksınız. Standart değer "Paint.Picture"dir, yani Windows'un Paint programı. Altanahtar "ShellNew" bir BMP dosyasının, masaüstüne sağ tuşla tıklayıp YENİ (new) komutuyla oluşturulabilmesini sağlar. Arama işlemini "Paint.Picture" ve "Anahtarlar" ile sınırlandırın, aksi halde

çok fazla gereksiz kayıtlarla karşılaşabilirsiniz.

Bulunan nesnenin bazı altgrupları olacaktır. Sizin için önemli olan "Shell" kaydı, burada Explorer (ilişkilendirme) ile ilgili seçenekler bulunur. Burada açma (open) ve yazdırma (print) ile ilgili tanımlar da bulunur.

Güncel komut şu şekilde olabilir: C:\PROGRA~1\DONATI~1\ MSPAINT.EXE "%1".

Bu demektir ki, .BMP uzantılı her dosya MSPAINT tarafından açılacak. Ancak bunu değiştirebilirsiniz.

2. Registry Kayıtlarını Değiştirmek

BMP anahtarına geri dönün ve "Varsayılan" kaydına tıklayın ve DÜZEN menüsünden DEĞİŞTİR komutuna tıklayın. Burada BMP dosyalarını açmak istediğiniz programın yolunu ve adını girin, me-

sele "C:\Program Files\Corel\Programs\PHOTOPNT.EXE" "%1".

3. Registry Kayıtları Ekleme

Belirli sınırlar dahilinde Registry'nizi geliştirebilirsiniz. Mesela masaüstüne sağ tuşla tıkladığınızda YENİ komutunda yeni seçenekler olmasını istiyorsanız, daha önce de belirttiğimiz gibi önce dosya uzantısını aratın daha sonra "ShellNew" altanahtarında komut satırını girin. Burada deneme yanılma yöntemi geçerli, herhangi bir şeyi bozmanız söz konusu değil.

4. Registry Dosyaları Nerede?

Registry, Windows dizinindeki SYSTEM.DAT ve USER.DAT dosyalarından ve SYSTEM.DA0 ve USER.DA0 yedeklerinden oluşur. Registry'de yolunuzu bulabilmeniz için işte size en önemli anahtarlar ve kayıtlar.

HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control	
Altanahtar	İçerik
ComputerName	Ağ seçenekleri için bilgisayarın adı
FileSystem	Dosya sisteminin türü ve parametreleri
IDConfigDB	Güncel konfigürasyon, genelde çıkış konfigürasyonu
Keyboard Layouts	Güncel dil için DLL dosyaları
Media Resources	Çoklu ortam bileşenleri için sürücü bilgileri
Network Provider	Ağ sağlayıcıları
Nls	Yabancı diller ve ülke ayarları
PerfStats	Sistem Monitörünün istatistik verileri
Print	Elkin yazıcı ve ortamı
Session Manager	Sürüm numaralarının kontrol edilmesi gereken kısmen uyumlu programlar ve DLL'leri
Time Zone Information	Saat dilimi ve tarih ayarları
Update	Windows'un eski bir sürümü üzerine güncellenip güncellenmediğini belirtir
VMM32	VMM32.VXD'de kombine edilen VXD dosyaları
HKEY_USERS\Default	
AppEvents	Sistem olaylarıyla ilişkilendirilmiş sesler
Control Panel	Denetim Masası ayarları
Keyboard Layouts	Klavye tuşlarının yerleşimi
Network	Ağ ayarları
RunMRU	En son kullanılan programların adları
Software	Bilgisayarın yazılım ayarları
StreamMRU	En son kullanılan belgelerin adları
HKEY_LOCAL_MACHINE	
Config	Yerel bilgisayar için konfigürasyon şeması
Enum	Aygıt bilgileri: ESDI (sabit diskler), FLOP (disket sürücüler), ISAPNP (Plug&Play), ROOT (diğer aygıtlar)
Hardware	Seri ararım ve modem bilgileri
Network	Ağ bilgileri
Security	Güvenlik sağlayıcıları ve uzaktan yönetim
Software	Kurulu yazılım ve yapılandırma bilgileri
System	Bilgisayarın açılış seçenekleri, aygıt sürücüler ve hizmetler

rüm Çalışma Yöneticisi'ni çalıştırmak doğal olarak aklınıza gelmiyor.

Ayrıca hangi DLL sürümünün daha kullanışlı olduğu da her zaman kesin olarak söylenemez. Win98 güncellemesinden sonra bazı programlar düzgün çalışmazsa Donatılar - Sistem Araçları - Sistem Bilgisi'nin ARAÇLAR menüsündeki bu programı açın. VCM dizinine taşınmış dosyalar bilgileriyle birlikte ekranda görünecektir.

30. Win 98'de Problemli Modüllerin Tespiti

Belirli programlardaki veya tüm Windows sistemindeki hatalı fonksiyonların nedeni, çoğunlukla sadece tek bir dosyanın (çoğunlukla DLL)

rücülerini yüklüyorlar ve işletim sistemini berbat ediyorlar.

Bu tip problemli modülleri tespit edebilmek için Windows 98'de Sistem Bilgisi'ni sonra da Araçlar menüsünden Sistem Dosyası Denetleyicisi'ni çalıştırın. Bu araç sadece doğrudan Windows'a ait modülleri tanıyıp tarıyor.

Burada kesin bir sonuç elde edemezseniz Sistem Bilgisi penceresinde sol taraftaki Yazılım Ortamı'nın önündeki artı işaretine tıklayarak altanahtarları açın. Tüm bu modüller için (MS-DOS sürücülerini dışında) sürüm, tür ve diğer bilgilere ulaşabilirsiniz.

Özellikle 16 bitlik modüllerde sürüm numarası 4'ten küçük olanlar

sorunlu olabilir, ama mutlaka da olmak zorunda değil. Mesela 16 bitlik multimedia API'sini içeren MMSYSTEM.DLL dosyası söz konusuysa durum açıktır, düzgün çalışması için sürüm numarası 4.x olmalıdır. Elbette hangi modülün hangi üreticinin hangi programının hangi fonksiyonundan sorumlu olduğunu da bilmek gerekir. Deneme yanılma yoluyla bunları tespit etmek pek mantıklı bir iş değildir. Ancak ileride çıkabilecek problemler için tam anlamıyla sorunsuz çalışan bir

Windows ve kullandığımız diğer programların orijinal CD'lerine ve disketlerine sahip olmanızdır. Windows'u beş defa yeniden kursanız bile donanım pratikte bir hasar vermezsiniz. Ancak bu tip radikal bir çözüm hiçbir zaman doğru yol değildir.

● Gene olarak çok dikkatli olmalı ve sadece fonksiyonlarını bildiğiniz yerlerde değişiklikler yapmalısınız. Bu özellikle Registry ve sistem dosyaları için geçerlidir. Bu yazıdaki uyarılara dikkat ederseniz, kendiniz de bazı şeyleri denebilirsiniz.

32. Geçersiz Kısayolların Tamiri

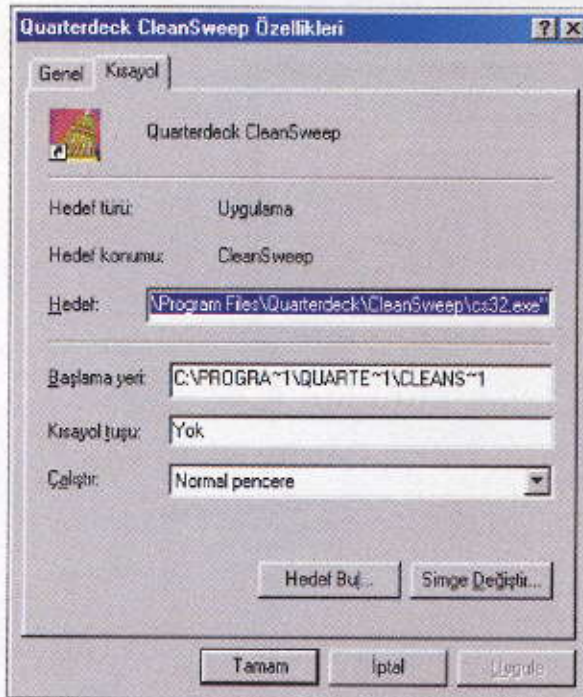
Geçersiz kısayollar (linkler), yani Başlat menüsündeki veya masaüstündeki hiçbir şeye işaret etmeyen simgeler (hedef program başak bir yere taşındığı veya silindiği için) canınızı fazlasıyla sıkabilirler. Çoğunlukla bu tip kısayollar Uninstall rutinleri tarafından silinmezler.

Bir kısayolun özelliklerini kontrol etmek veya değiştirmek için [Alt] tuşuna basılı tutarak ilgili kısayolun simgesine çift tıklayın. Şimdi Özellikler penceresi açılacaktır. Burada kendiniz uygulamanın doğru yolunu (path) girebilir veya Hedef Bul düğmesine tıklayabilirsiniz.

33. Programların Düzgün Taşınması

Yeni ve daha yüksek kapasiteli bir sabit disk taktıktan sonra programlarınızı bu yeni diske taşımak istersiniz. Programların alt dizinleriyle birlikte taşınması Explorer ile kolayca halledilebilir. Ancak ileride Import/Export gibi bazı fonksiyonlar bulunamadığı için bazı programlar düzgün çalışmazsa canınız fazlasıyla sıkılacaktır. Zira Windows programları sistemin birçok yerine yerleşirler, Registry'ye ve INI dosyalarına kayıt ekler, SYSTEM dizinine de DLL'ler kopyalarlar.

Bir program ne kadar komplikeyse basit bir taşıma işleminin başarısız-

Tamir hizmeti: Geçersiz kısayolları tamir edebilirsiniz, resimde görüldüğü üzere.

eski sürümüyle değiştirilmiş olmasından (bir program kurulumu sonucunda) kaynaklanır. Özellikle de Windows 3.x için eski programlara ve oyunlara çok dikkat edin. Bunlar çoğunlukla sürüm ve tarih numaralarını kontrol etmeden daha yeni olan dosyaları eskileriyle değiştiriyorlar, CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT dosyalarına CD-ROM ve ses kartı sür-

Windows'un modüllerinin listesini yazdırmak da karşılaştırma yapmak için iyi bir referans teşkil edecektir.

31. Neleri Tamir Edebilirsiniz?

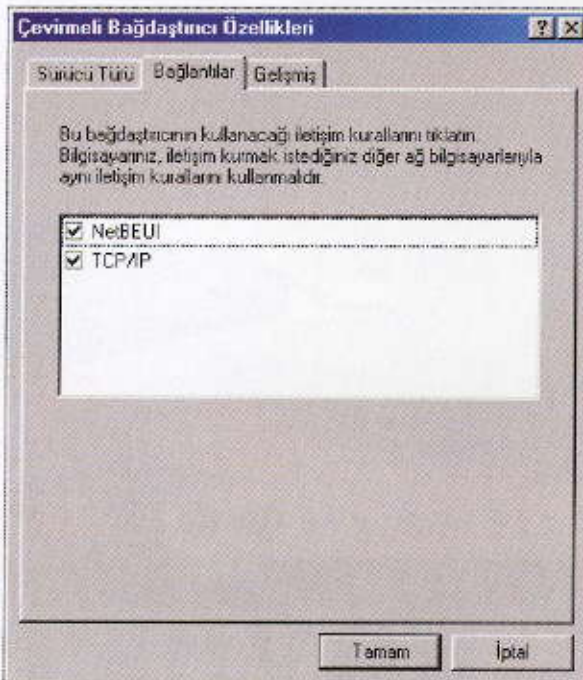
● Prensipte olarak her şeyi tamir etmeye çalışabilirsiniz. Tek şart önemli verilerinizin önceden bir yedeğini alıp, onları güvenceye almanız ve

lıkla sonuçlanma ihtimali de o kadar yüksektir. CleanSweep gibi profesyonel programlar Uninstall fonksiyonunun yanında programların taşınması fonksiyonunu da sunarlar, ancak bunun için protokol fonksiyonu ile taşıma için gerekli tüm bilgilere sahip olması gerekir. Bu tip bir programınız yoksa ve uygulamaları taşımak istiyorsanız en iyisi programı kaldırıp istediğiniz yere tekrar kurun.

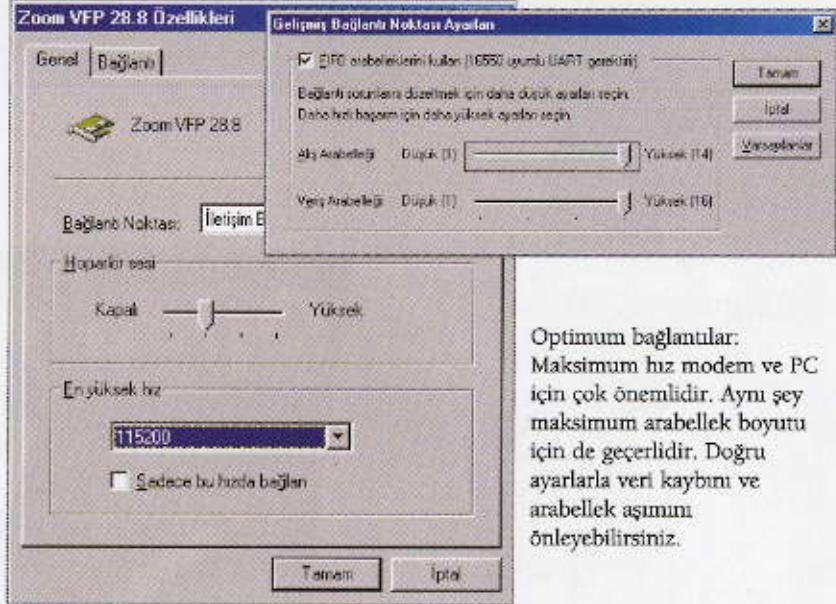
Daha hızlı, ancak riskli bir yol da Registry'den geçiyor. Örnek: MS Office'i C: sürücüsünden D: sürücüsüne taşımak istiyorsunuz. Bu durumda eski dizine işaret eden dalları arayın. Bu dalı "Kayıt - Kayıt Dosyası ver" seçenekleriyle "Seçili dal" verme arayışıyla bir metin dosyasına kaydedin.

Daha sonra kaydettiğiniz dosyayı Wordpad ile açıp "C:\Program Files\Microsoft Office" gibi tüm satırları mesela "D:\Program Files\Microsoft Office" olarak değiştirin. Dosyayı tekrar ANSI formatında kaydedin.

Regedit'te Export ettiğiniz dalı silin ve "Kayıt - Kayıt Dosyası Al" ile Import edin.

Nihayet terkar Online: İnternet bağlantısı artık gerçekleşmiyorsa Çevirmeli Ağ'ın veya Network kartının TCP/IP protokolü bağlantısı yanlış ayarlanmıştır. Ekranda doğru kayıtları görüyorsunuz.

Optimum bağlantılar: Maksimum hız modem ve PC için çok önemlidir. Aynı şey maksimum arabellek boyutu için de geçerlidir. Doğru ayarlarla veri kaybını ve arabellek aşımını önleyebilirsiniz.

34. 2 GB'nin Üzerindeki Diskin Optimum Kullanımı

Sabit disklerdeki 2 GB'lık Partition sınırı MS-DOS devrinden miras kalmış bir değerdir. Bunun sorumlusu daha büyük yapıları yönetemeyen dosya yerleşim tablosudur (FAT). Yeni 6 GB'lık diskizin düzgün çalışmıyorsa, ya da FDISK kapasitenin tamamını görmüyorsa, problemi çözmek için değişik imkanlar vardır.

Eski 486 anakartlarda BIOS'un yüksek kapasiteli diskleri destekleyip desteklemediğine dikkat edin. Bunu çoğunlukla yeni disk için LBA (Logical Block Addressing) modunun seçilebilmesiyle anlayabilirsiniz. Eğer bu mod desteklenmiyorsa BIOS güncellemesi probleminizi çözebilir. Ancak diskle birlikte verilen veya üreticinin İnternet sitesinden download edilebilen bir sürücü de işinizi görecektir. Maalesef

sabit disk bu tip bir sürücüyle hiçbir zaman maksimum performans değerlerine ulaşamaz.

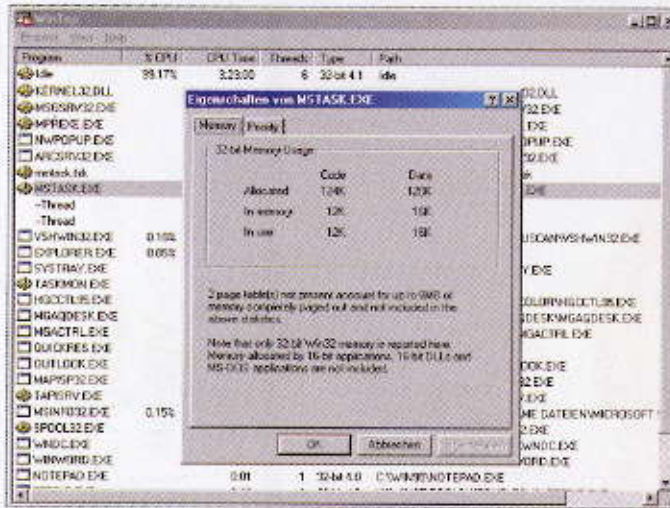
Tüm yeni Pentium anakartlarda bu tip problemler yok. Ancak eski bir Windows 95 sürümü 2 GB'lık Partition büyüklüğünde sorun çıkarabilir. Eğer daha büyük Partition'larla çalışmak istiyorsanız ve BIOS da bunun için bir engel teşkil etmiyorsa işletim sistemini terfi etmelisiniz.

Windows 95 OSR2 ve Windows 98 ile birlikte FAT32 dosya sistemi geliyor, bu yeni sistemle 8 GB'a kadar Partitionlar yaratılabilir. Ancak FAT32 ile formatlanmış diskleri de DOS ve NT doğrudan okuyamıyorlar, ancak ağ üzerinden veya FAT32 for Windows NT gibi programlarla okumak mümkün.

2 GB'den büyük SCSI diskizin varsa SCSI kontrol kartının BIOS Setup'ında "Table Translation for Drives > 2 GB" seçeneği etkin olmalıdır.

35. DVD ve USB'de Windows 98 Önde

Windows 98 pratikte günümüzde piyasadaki tüm anakartların chipsetlerini tanıyabiliyor. USB aygıtları henüz çok az sayıda mevcut olsa da işletim sistemi bu aygıtları da doğru bir şekilde tanıyıp kuruyor.

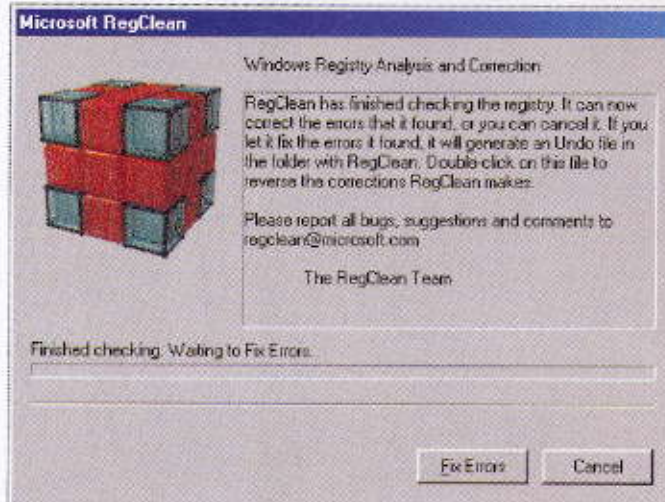

Microsoft'un KernelToys'un daki Wintop programı işlemciye ve belleğe aşırı yüklenen prosesleri tespit etmek için faydalı bir araç.

da seri bir Port teşkil eder) takılarak işletilir. Burada en çok yaşanan problem Interrupt (kesme isteği) çakışmalarıdır. Zira COM1 ve COM3 ile COM2 ve COM4 aynı IRQ'yu kullanır: COM1/3 için IRQ4 ve COM2/4 için IRQ3. Ancak her Port'un kendine ait bir I/O (giriş/çıkış) adresi vardır. Birlikte kullanım maalesef mümkün değildir, yani COM1'de fare ve COM3'de modem birlikte çalışamazlar.

Mesela COM1'de mouse varsa ve external bir modem kuracaksanız ya COM2 iptal edilmelidir (böylece modem COM2'ye kurulur), ya da modem COM4'e göre Jumper'lanır. COM3 hiç olmasa bile. Bazı anakartlarda COM portları için IRQ ayarı yapmak mümkün, ancak burada da başka bileşenlerle bir çakışma olmasına dikkat etmelisiniz.

Modemi standart olarak Windows 95/98 ile birlikte gelen Hyperterminal programıyla test edebilirsiniz. Terminal penceresinde AT komutunu girin. Modem "OK" cevabını verirse her şey yolunda demektir. Ayrıca modemin en yüksek hızını 115.200 olarak ayarlayın.

Dikkat: Microsoft'un RegClean programı Windows 95 Registry'sini temizliyor. Windows 98 kullanıcıları yeni sürümü beklemeliler (yazı okuduğunuzda çıkmış olabilir).

Aynı şey DVD sürücüler için de geçerli. Windows 98 bunları da problemsiz tanıyıp işletim sistemine düzgün bir şekilde entegre ediyor. Hatta DVD videolarını kesinlikle ihtiyaç duyduğu DirectX 5.0 da standart olarak Windows 98 ile birlikte geliyor.

Windows 98'e terfi etmek isteyen Windows 95 kullanıcıları ise ilgili üreticilerin her bir sürücüsünü ve DirectX 5 veya 6'yı kendileri kurmak zorunda.

36. Multimedia Hatalarını Çabucak Düzeltmek

Multimedia hataları ile karşılaşırsanız çoğunlukla sorun ses kartından ya da oynatılamayan videolardan kaynaklanır. Ses kartında sorun varsa 17. chipucumdaki stratejiyi izleyin; zira %90 bir donanım konfigürasyon

problemi söz konusudur, diğer durumlarda ise eski sürücüler ve DLL'ler hatanın kaynağını teşkil eder.

Sorunun çözümü oldukça basit. Denetim Masası - Sistem ile Aygıt Yöneticisi'ne girin ve ses kartınızı silin. Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra Denetim Masası - Program Ekle/Kaldır ile Windows Kur kartına girin ve Çoklu Ortam bölümündeki tüm bileşenleri silin. Windows'u yeniden başlatın ve Çoklu Ortam bileşenlerini tekrar kurun. Çoğu problem bu şekilde basitçe çözülecektir.

37. Tipik Modem Hatalarının Çözümü

Modemler ya harici olarak seri Port'tan (COM1'den 4'e kadar) ya da anakartın üzerindeki bir slotu (ki bu

38. Ağdaki Gizli Hataların Tespiti

Network'un çalışıp çalışmadığı birçok donanım ve yazılım bileşenine bağlıdır. Protokoller doğru tanımlanmalı, network kartı bağlantıları doğru yapılmalı ve kablolar da düzgün olmalıdır.

Genelde sorun ayrıntılarda ve hiç tahmin edilmeyen yerlerden kaynaklanır: Bozuk bir Ethernet ağ kartı (BNC) takılı olduğu bilgisayarı ağda görünmesini sağlayabilir, ancak başkalarının bağlantısına engel olabilir. Bu tip bir hatayı bulmak tecrübenin yanı sıra güçlü sezgiler de gerektirir.

Network analizi için çok pahalı donanım ve yazılımlara gerek yok. Zira çoğu network kartında birlikte verilen sürücü disketinde bir DOS analiz programı vardır. Bu program sayesinde bozuk Ethernet kartlarını, kısa

devreleri ve BNC bağlantılarındaki temassızlıkları tespit etmek mümkün.

39. Kerneltoys ile Programlara Doping

PowerToys gibi Microsoft'un KernelToys'u da birçok yardımcı programdan oluşuyor. PowerToys'un aksine, burada sözkonusu olan, programın adından da anlaşılabilir olduğu gibi, Windows'un sisteme yakın fonksiyonlarıdır.

Dikkat: Windows 95 için KernelToys'un Download sitesinde Microsoft, açıkça bu programın Windows

98 altında kullanılmamasını tavsiye ediyor. Ancak bu programı Windows 98 altında da kullanmanın bir sakıncası yok. Analiz ve tamir amaçları için "WinTop" aracı oldukça faydalı. Bu araç hem önemli tüm sistem bilgilerini gösteriyor, hem de çalışan program modüllerini, bunların Thread'lerini ve etkin işlemlerin kullandığı belleği gösteriyor.

40. Dikkat: Regclean Windows 98 ile Uyumsuz

Regclean Microsoft'un Windows 98 için, Registry'deki hataları düzelten bir programdır. Şu anda Web'den

yüklenemiyor, zira Microsoft Windows 98 ve NT için programda bazı değişiklikler yapıyor ve kısa bir süre için programı Web'den çekmiş durumda. Siz bu satırları okurken belki de yeni sürümü çıkmıştır.

Ancak bu aracın eski sürümünü Windows 95 altında da çekinmeden kullanabilirsiniz. Bu program oldukça başarılı işler yapıyor ve Registry'de yapılan değişiklikleri geri alabilmek için sabit diske REG uzantılı bir dosya kaydediyor.

Windows 98 Registry'sini tamir edip temizlemek isteyenler yeni sürümü beklemeliler.

Yardımcı Programlarla Sistemin Yedeklenmesi ve Tamiri

3. Ticari Programlarla Windows'un Tamiri

Ticari programların fonksiyonları ile Windows problemlerine karşı hazırlıklı olursunuz. Bu bölümde nasıl bir Image alabileceğinizi ve geri yükleyebileceğinizi, kurulumları nasıl gözetleyebileceğinizi ve sistemi nasıl kontrol edebileceğinizi açıklıyoruz.

İşletim sisteminiz iflas ettiğinde bazı programların ne kadar değerleri olduğunu daha iyi anlarsınız. Daha önce tanıttığımız Shareware ve Freeware programların aksine ticari tam sürüm programlar hem daha geniş bir fonksiyon kapsamına sahip hem de kullanıcılarına gerektiğinde her türlü desteği sağlıyorlar.

Ancak burada da aynı kural geçerli: Önce önlem. Eğer Windows'unuz daha önce iflas ettiyse yapacak bir şeyiniz yok demektir, bu programları kullanmak için geç kalmışsınızdır.

Özellikle üç durumda ticari programlar çok işe yarıyorlar:

- Eğer yaptığınız tamir işlemlerinden bir sonuç alamadıysanız ve elinizde diskinizin bir Image'i varsa çalışır bir sistemi hemen geri yükleyebilirsiniz.

- Bir programın kurulumundan sonra büyük problemler çıkarsa, kurulumun protokolünü tutan bir Uninstall programına sahipseniz sistemin eski haline tekrar ulaşabilirsiniz.

- İşletim sisteminde hatalar bulmak ve bunları düzeltmek istiyorsanız bunun için bir yığın fonksiyona sahip analiz programı mevcut.

İşlem	Yaklaşık Süre
Windows 95 kurulumu	30 dak.
Windows 98 kurulumu	45 dak.
Sürücü kurulumu	5 dak.
Office kurulumu	30 dak.
Program kurulumu	10 dak.
Image oluşturma	10 dak.
Image geri yükleme	10 dak.

Zaman tasarrufu: Bir Image oluşturmak ve geri yüklemek sistemi komple yeniden kurmaktan çok daha çabuk biter.

Bu üç durum için tavsiye ettiğimiz programlarla Windows'u tekrar nasıl kullanılabilir hale getirebileceğinizi kısaca açıklayacağız.

Acil Durumda Yedekleme Image Programları

Image, sabit diskin veya bir Partition'un birebir kopyasıdır. Windows ve uygulamaları sorunsuz bir şekilde çalıştığı sürece bir Image dosyası yaratabilirsiniz. Windows'unuz tamir edilemeyecek kadar kötü durumdaysa Image'i yükledikten sonra tekrar çalışan bir sisteme sahip olursunuz.

Bunun için bir Image programına ihtiyacınız var. Ev kullanıcıları için Powerquest'in (www.powerquest.com) Drive Image 2.0 (yaklaşık 70\$) uygun. Bu programla adım adım bir Image dosyasını nasıl oluşturabileceğinizi ve gerektiğinde nasıl geri yükleyebileceğinizi açıklayacağız.

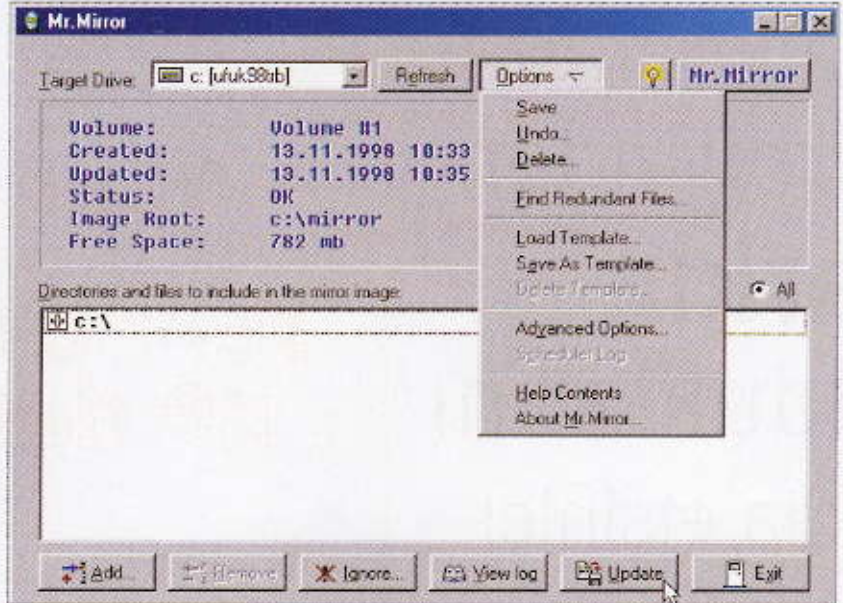
41. Drive Image ile Image Yaratmak

- Bir Image acil bir durumda ancak başka bir Partition'da veya sürücüde ▶

bulduğunda kullanılabilir. Bilgisayarınızda tek bir sürücü varsa öncelikle FDISK veya "PartitionMagic" gibi bir programla bir Partition daha yaratın. Sıkıştırılmamış bir Image için yedeklenecek sürücüde bulunan veriler kadar boş yer bulunması gerekir. Image dosyasını oluşturmada önce Windows'un ve diğer uygulamaların iki hafta süreyle sağlam çalışmasını bekleyin.

- Drive Image kurulumu için iki boş, formatlanmış disket bulundu. Kurulumun sonunda size bir Boot disketi bir de "Drive Image" disketi oluşturulması önerilecektir. Önerileri kabul edin ve sistem disketini oluşturup "Drive Image Boot Disketi" olarak etiketleyin. İkinci disketi de taktıktan sonra Drive Image program dosyaları diske kopyalanacaktır. Bu diske de "Drive Image Program Disketi" adını verin. Şimdi kurulumu sonlandırabilirsiniz.

- Drive Image'i çalıştırdığınızda öncelikle programın bir DOS programı olduğu söylenecek ve tüm programlar kapatılıp bilgisayar MS-DOS kipinde başlatılacaktır. Programı fare

Basit ama faydalı: Mr. Mirror ile çabucak bir dosya ve dizinlerinizi yedekleyebilirsiniz.

ile de kullanabilirsiniz, ancak bunun için önce DOS için fare sürücüsünü yüklemelisiniz (çoğunlukla MOUSE yazıp Enter tuşuna basmanız yeterli olacaktır).

- Image dosyası oluşturmak için ilk seçeneğe tıklayın (Create Image), birden fazla sabit diskiniz varsa önce diski seçmelisiniz. Şimdi kaynak dosyaların bulunduğu sürücü soru-

lacaktır. Windows'u yedeklemek için Boot sürücüsü C'ye tıklayın.

- Bir sonraki pencerede oluşturulacak Image dosyasının adı ve konumu girilmelidir. Dosya PQI uzantılı olmalıdır. Daha sonra bir sıkıştırma derecesi seçmeniz istenecektir. Düşük ve, yüksek sıkıştırmanın yanı sıra hiç sıkıştırma yapılmamasını da tercih edebilirsiniz. Düşük sıkıştırma tercih edin, %40 oranında disk yerinden tasarruf edebilirsiniz. Testte bu seçenikle 400 MB veri 200 MB'a sıkıştırıldı. Son pencerede tüm ayarları tekrar gözden geçirebilir ve Image dosyasının yaratılmasını başlatabilirsiniz.

- Yedeklediğiniz Partiton'u çok acil bir durumda geri yüklemek isterseniz daha önce hazırladığınız Boot disketi ile sistemi açın ve Drive Image Program Disketi'ni sürücüye takın. Fare sürücünüzü yükleyin ve "pqdi" ile Drive Image'i çalıştırın. Bu defa ikinci seçeneğe tıklayın, Image dosyasının adını girin. Daha sonra dosyaların kopyalanacağı sürücüyü seçmeniz gerekiyor. C: sürücüsünü seçin. Dikkat: Image dosyasını oluşturduktan sonra yapılan tüm sistem değişiklikleri ve kaydedilen veriler kaybolacaktır. Image dosyası geri yüklendikten sonra dis-

Silip süpürür: Cleansweep 4 ile bir programı silmek için "Programs" kartından "Uninstall Wizard" düğmesine tıklamalısınız.

keti sürücünden çıkartın ve bilgisayarı yeniden başlatın.

Kurulum Bekçileri Uninstall Programları

Uninstall programları ilk aşamada gereksiz veri yığınlarını diskinizden temizlemeye yararlar, kullanılmayan uygulamalardan, geçici ve çift kopyası bulunan dosyalara, geçersiz kısayollardan Registry kayıtlarına ve Internet Cookie'lerine kadar birçok çöp bundan nasibini alır. Bu tip temizlik işleri bile ölmek üzere olan bir Windows'u tekrar diriltilebilir.

Ticari Uninstall programlarının sunduğu en önemli fonksiyon kurulum bekçileridir. Yeni bir yazılım kurulduğunda bu bekçiler sistemdeki tüm değişiklikleri kaydederler.

de yazılımı en küçük artığına kadar sabit diskten kaldırabilir ve sistemi tekrar eski durumuna getirir.

Gerçi çoğu program günümüzde kendi Uninstall rutini ile birlikte geliyor ve Ayarlar - Denetim Masası - Program Ekle/Kaldır ile de bu programlar kaldırılabilir, ancak çoğunlukla sistemdeki değişiklikler bu durumda tekrar eski haline getirilmiyor. Bu yüzden kurulumları izleyen bekçiler kullanmalısınız. Cleansweep bunların içinde en başarılısı ve bu bölümde onu tanıtacağız.

42. Cleansweep'le Kurulumların İzlenmesi

● Cleansweep'in kurulumunun sonunda program ilk defa sabit diskini analiz eder ve sürücülerin yapı-

kartından "Configure Cleansweep" düğmesine tıklayın. Açılan pencerede Smart Sweep/Internet Sweep kartına girin ve "Turn Smart Sweep/Internet Sweep on" seçeneğini işaretleyip "Tamam" düğmesine tıklayın.

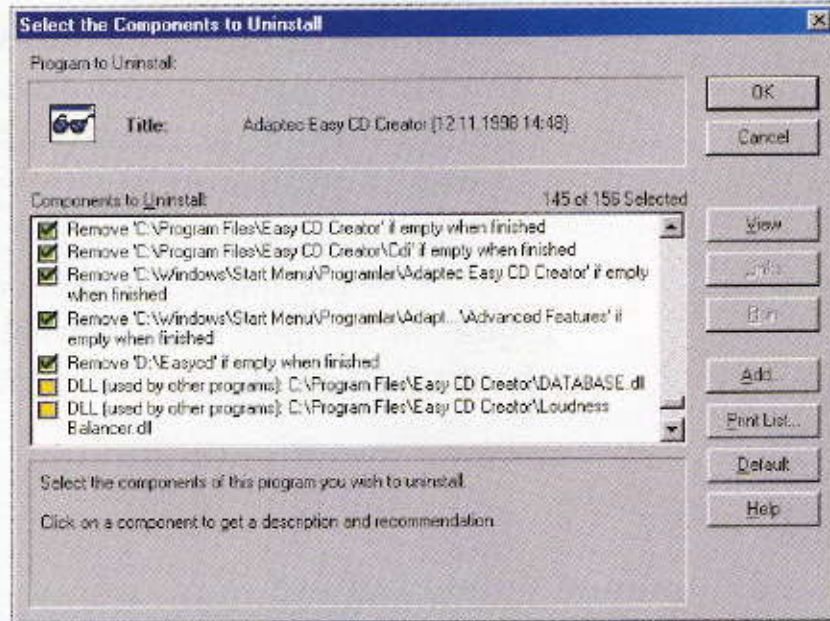
● Yeni bir yazılım kurmak için Setup programını her çalıştırdığınızda size kurulumun protokolünün tutulup tutulmayacağı sorulur. Bu soruya olumlu cevap verip alışık olduğunuz üzere kurma işlemine devam edin. Kurulum monitörü kurma işleminin sonunda yine devreye girecektir. Cleansweep şimdi kurulum işlemine bir isim vermenizi isteyecektir, bu şekilde ilgili protokolü ileride tekrar bulabilirsiniz.

En iyisi programın ismini verin ve Tamam düğmesine tıklayın. Windows'u yeniden başlattıktan sonra Cleansweep veri tabanını güncelleyecek ve değişen sistem konfigürasyonunu kaydedecektir.

● Uygulamayı tekrar silmek isterseniz şunları yapın: Cleansweep'i açın, "Program" kartına girin ve "Uninstall Wizard" düğmesine tıklayın. "Programs Monitored by Cleansweep" klasörünü açın, silinecek programı işaretleyip "Next" düğmesine tıklayın. Cleansweep programı analiz ettikten sonra programın yedekleneceği klasörü sorar. Tekrar "Next" düğmesine tıklayıp öneriyi kabul edin. Bir sonraki soruyu da seçili olan "No (recommended)" seçeneğinde bırakarak "Next" ile geçin.

Bir sonraki pencerede mutlaka View düğmesine tıklayın. Böylece silinecek bileşenlerin açıklamalarıyla birlikte bir listesini görürsünüz. Burada dosyalar yeşil, sarı ve kırmızı olarak işaretlenmiştir, yani hiç düşünmeden silebileceğiniz, silmeden önce düşünmeniz gereken ve hiç silmemeniz gereken dosyalar. Herhangi bir dosyaya tıkladığınızda dosya ile ilgili bir açıklama gösterilecek ve size bir tavsiyede bulunulacaktır.

Genelde Cleansweep'in tavsiyelerine aynen uyabilirsiniz. Ancak bir dosyayı tutmak istiyorsanız önünde-

Kontrol daha iyi: Cleansweep 3.0 silinebilecek bileşenlerin detaylı bilgileriyle birlikte listesini gösteriyor.

Burada ya tüm kurulum aşamaları izlenir, ya da Uninstall sistemi kurulumdan önce ve sonra analiz eder ve değişiklikleri tespit eder.

Yeni yazılımla birlikte varolanlarla çakışmalara neden olan sürücüler veya DLL'ler yüklenirse bunun Windows için çok vahim sonuçları olabilir.

Bu durumda Uninstall programı tuttuğu kurulum protokolü sayesinde

sını kaydeder. Daha sonra her Windows açılışında otomatik olarak Cleansweep'in kurulum monitörü yüklenir. Bu bekçi arkaplanda bir Setup programının çalıştırılmasını bekler ve devreye girer.

Windows görev çubuğundaki bir simge bekçinin etkin olup olmadığını gösterir. Eğer sizde etkin değilse onu etkinleştirmek için şunları yapın: Cleansweep'i açın, "Options"

ki onay işaretini kaldırın. Silmeden önce isterseniz bu dosyaları yedekleyebilirsiniz. OK düğmesine ve Finish düğmesine tıklayarak Uninstall işlemini başlatın.

Sistem Kontrolü Önemli Analiz Programları

Analiz programları birçok PC probleminde size yardımcı olurlar. Böylece işletim sistemindeki hataları ve çakışmaları da tespit edip düzeltebilirsiniz. Altın kural yine geçerli: Önlem almak, tamir etmekten daha kolaydır. Bu yüzden Windows'unuzu düzenli olarak bu tip bir programla kontrol edin.

Bu konuda en başarılı program hiç kuşkusuz Norton Utilities 3. Bu program paketiyle birlikte gelen WinDoctor programıyla Windows problemlerini çözebilirsiniz (bu programı ayrıntılı bir şekilde Ocak 98 sayımızda tanıtmıştık).

43. Norton ile Windows Problemlerinin Çözümü

Norton Utilities 3'ün kurulumu sırasında ekrandaki yönergeleri izleyin. Kurulumun sonunda Setup rutini Internet üzerinden bir güncelleme yapmanıza olanak tanır. Bunu

iptal edip kurulumu sonlandırabilirsiniz.

Windows'u yeniden başlattıktan sonra karşınıza "Norton System Doctor" çıkacaktır, bu program sistem arkaplanda gözlemler. Pencereyi simge durumuna küçülttüğünüzde görev çubuğundaki bir simgeden "System Doctor"un halen etkin olduğunu görebilirsiniz. Düzenli, ayarlanabilir zaman aralıklarında sizi problemlerden ve dikkat çekici şeylerden haberdar edecektir.

"Norton WinDoctor"u Norton System Doctor'un Utilities menüsünden, "Find and Fix Problems" seçeneğinden çalıştırabilirsiniz.

Norton WinDoctor Registry'deki, sistem dosyaları ve uygulama programlarındaki problemleri bulup düzeltir. Kayıp kısayolları, geçersiz Registry kayıtlarını, hasarlı uygulamaları ve eksik DLL'leri arar.

"WinDoctor"u açıktan sonra otomatik olarak bir sihirbaz açılır. Standart ayar olarak tüm WinDoctor testlerinin çalıştırılmasını (Perform all Norton WinDoctor tests) olduğu gibi bırakın ve "Next" düğmesine tıklayın. Program daha sonra Registry kaydını tarar.

Tarama bittikten sonra "Next (İle-

ri)" düğmesine tıklayarak sonucu görebilirsiniz. Yapığımız testte 11 kategoride 398 problem bulundu. "Finish" düğmesine tıkladığınızda problemleri kategorilerin listesine ulaşabilirsiniz. Bunlardan birini fare ile tıklayıp seçtiğinizde ve "Details"a tıkladığınızda her bir problem listelenir. Her problemde kısa bir açıklamanın yanında hatanın derecesi de, mesela "Medium", bulunur.

Otomatik tamiri probleme veya kategoriye çift tıklayarak başlatabilirsiniz. Açılan pencerede standart ayarı (Let WinDoctor pick the best solution) olduğu gibi bırakın ve OK ile onaylayın. Bu şekilde bulunan tüm problemler sırayla düzeltilir. Testte WinDoctor 398 problemin sadece 17'sini düzeltebildi. □

Bilgi

Cleansweep 4.0 Deluxe: Quarterdeck, www.quarterdeck.com

Norton Utilities 3.0: Symantec,

www.symantec.com

Drive Image 2.0: Softline,

www.powerquest.com

Cleansweep Deluxe ve Norton Utilities'in deneme sürümlerini Ocak

1999'un CHIP CD'sinde bulabileceksiniz. Bu ayki CD'de ayrıca tamir ve önlem için 35'den fazla program bulunuyor.

Aralık CD'sindeki Programlar:

Önlem: arclab Packer MK1, BKZip 98, Dimas Powerzip, Drag and File Gold, Drag and Zip 95, EZ Split / EZ Join, File Renamer 96, HD95Copy, Kernel Toys, Life Saver, Perfect Keyboard, PowerToys, SC Powerzip, SecondCopy 97, SOHO Backup, Turbo ZIP 97, WinPack32 Deluxe, WinRescue 95, Winzip 7.0, ZipMagic, ZRPF.

Tamir: Any Speed, Byte Catcher Pro, Cookie Crusher, Decode Extension, DiskCleanUp, Meg 97, Mover, MSIE Cache Explorer, My Own Settings, NetLaunch, Power Toys IE 4.0, QuickTime Plug-In, RegisToy Silver, Speicher 1.3, TuneUp 97.

Otomatik problem düzeltme: Norton Utilities 3 ile gelen WinDoctor sistem için önemli bileşenleri sorunlara göre tanyor.

Derleyen Ufuk Yamankılıçoğlu

DVD Geliyor

Evet, DVD geliyor, geleneksel CD'lerin pabucunu dama atarak ve film konservesi olarak video kasetini rafa kaldırmaya hazırlanarak. Bu yazıda ele almak istediğimiz, bu yeni ortamla daha şimdiden yapabilecekleriniz.

PC için DVD sürücüler teknik olarak olgunlaşmış durumda ve her yerde 200 ile 300 \$ arasında bir fiyata satılıyor. DVD üzerine kayıtlı yazılım için ise aynı şeyi söylemek mümkün değil. Çoğu oyun ve uygulama için CD-ROM'un sunduğu 650 MB'lık depolama kapasitesi şimdilik yeterli durumda.

Şimdiden DVD üzerine kaydı yapılanlar ise öncelikle filmler. DVD-5 üzerine tek yanlı ve tek katmanlı olmak üzere kayıt yapıldığında, kullanıma sunulan 4,7 GB'a, bir video kasetine olduğu gibi bir filmin tamamı sığıyor. Üstelik disk üzerindeki dijital resimler parlaklık ve netlik açısından video konservesini geride bırakıyor.

Bu yüzden ABD'deki film endüstrisi yeni filmleri DVD üzerinde piyasaya sunuyor. Dolayısıyla çoğu müşterinin ABD pazarına yönelmesini de doğal karşılamak gerekiyor.

Yazımızda bir düzine CHIPucu ile bilgisayarınızı DVD için nasıl hazır hale getirebileceğiniz konusunda sizi aydınlatmak istiyoruz. DVD'nin teknik işleyişi hakkındaki yazılarımız daha önceki CHIP sayılarında yayınlanmıştı.

CHIPucu 1: MPEG Kartı Yavaş PC'yi Hızlandırır

Bir DVD-Video oynatabilmek için 300 ya da daha fazla MHz'li bir Pentium II bilgisayar almanız mecburi değil. Çünkü bilgisayarın performansı filmlerin kesintisiz olarak gösterilmesini sağlayamadığında, MPEG kartı devreye giriyor. Hatta bir Pentium 120/133 sahibi olanlar bile, yaklaşık 300 \$ ödeyerek, örneğin Creative Labs mamulü DVD Encore ile PC'lerini bir DVD-ROM ve bir MPEG

kartı ile donatabilirler.

Pentium 90'dan başlayarak Pentium II 266'ya kadar uzanan bilgisayarlar için CHIP'in tavsiyesi PC DVD-Kit Encore. Bu paketle ilgili olarak, sürücü ve donanım kurulumları hem Windows 95 hem de Windows 98 altında sorunsuz olarak gerçekleşiyor. Benzeri bir komple paketi Philips yaklaşık 270 \$'a sunuyor. Ancak grafik kartlarına geldiklerimizde, durum pek de iç açıcı değil. Eskiden (örneğin ATI'nin modelinde

İzleyici yönetmen oluyor. Neyi seyretmek istediğinize kendiniz karar verin. DVD filmlerinde tek tek film sekanslarına doğrudan ulaşmak mümkün.

olduğu gibi) bazı modeller entegre bir MPEG Chip'i ile gelirken, şimdilerde DVD genişletmelerinin bir hayli para ödeyerek (Matrox'da birkaç yüz Dolar) ek olarak satın alınması gerekiyor.

Yalnızca grafik kartı uzmanı STB Nitro modelini gerçek bir MPEG Decoder'ı ile donatmış (Komple fiyat yaklaşık 150 \$). ATI gibi üreticiler ise geleceği MPEG chip'leri üzerine kurmak yerine, modern bilgisayarların işlemci performansı ile bağlantılı olarak kendi grafik chip'lerinde bulunan Motion-Compensation işlevine bel bağlıyor. Bu üreticilerin tavsiyesi filmleri bir Software -Player ile oynatmak.

Örneğin ATI şu sıralar grafik kartlarına Zoran-DVD-Player'ı ekliyor, ancak kısa sürede bir Pentium II 266 üzerinde de kesintisiz olarak çalışabilecek daha iyi optimize edilmiş bir oynatıcı (Player) sunmak istiyor. Grafik kartı yetersiz kalırsa, Pentium II 266 ya da AMD K6-2 ile donatılmış yüksek performanslı bir bilgisayar da DVD-Video'ları gerçekten rahatsız edici resimler olmadan ekrana yansıtmıyor. Daha eski bir model olan ATI Mach 64 ile bir Pentium II 400 üzerinde bile bazı macera filmlerini kesintisiz olarak oynatmak mümkün olmuyor, buna karşılık Motion-Compensation destekli ve optimize edilmiş sürücüler ve oynatma program-

larına sahip yeni bir ATI grafik kartı ile her şey yolunda gidiyor.

CHIPucu 2: Ses Kartının Performansına Dikkat

Ucuz ses kartları 48 KHz'de örneklenmiş ses verilerini çalarken büyük bir olasılıkla zorlanacaklar ve bu sesleri çalmadan önce kalite kaybı oluşacak şekilde aşağıya doğru dönüş-türmek zorunda kalacaklardır. Ancak Soundblaster 16 ya da üstü bir ses kartı ile DVD için yeterli bir biçimde donatılmışsınız demektir, çünkü güncel kartlar DVD filmlerinin veri izlerini genellikle kalite kaybına uğratmaksızın yansıtmaktadırlar.

Temel Bilgiler

DVD Kavramları

Audio-Grabbing: CD üzerine özel bir formatta kaydedilmiş verileri okuma ya da kopyalama.

CD-R: Üzerine verilerin yazılabildiği, ancak silinemediği kayıt ortamı. Tipik olarak altın sarısı, yeşil ya da mavi renkleri vardır.

CD-RW: Bin kereye kadar yazılabilen ve silinebilen veri taşıyıcı.

Dolby Digital: Üç boyutlu mekan tınısı için altı kanala sahip sıkıştırılmış Digital-Audio-Format (önceleri AC-3).

DMA: Direct Memory Access. Verilerin işlemci üzerinden atlayarak bileşenlerden doğrudan anabelleğe varması.

DVD: Digital Versatile Disc'in kısaltması (dijital çokyüzlü disk) ve CD tekniğinin geliştirilmiş biçimi. Bu diske her iki yüzde ikişer katman olmak üzere toplam dört katman, yani 17 GB'a kadar veri depolanabilir.

DVD-RAM: Her bir yüzünde 2,6 GB'lık kapasiteye sahip yeniden yazılabilir DVD veri taşıyıcı. Henüz bir standart ortaya konmamasına rağmen, çoğu kişi tarafından geleceğin kayıt ortamı olarak görülüyor.

DVD-ROM: CD-ROM'un takipçisi. Daha yüksek veri yoğunluğuna olarak tanımlanması yüzünden, üzerinde 17 GB'a kadar veri depolanabiliyor. Ancak şu sıralar piyasada çoğunlukla tek yüzü ve tek katmanlı yazılabilen 4,7 GB'lık DVD'ler (DVD-5) bulunuyor.

DVD-5: Tek yüzü ve tek katmanlı yazılabilen 4,7 GB'lık DVD.

DVD-9: Tek yüzü, ancak bu yüzün iki katmanlı yazılabilen DVD (8,5 GB).

DVD-10: İki yüzü, ancak bir katmanlı yazılabilen 9,4 GB'lık DVD.

DVD-18: İki yüzü ve iki katmanlı yazılabilen 17 GB'lık DVD.

Erişim süresi: İster CD, ister DVD olsun, sürücünün yuvaya yerleştirilen ortamı tanımasına ve kullanıcıya erişim imkanı sağlamasına kadar geçen süre.

Motion Compensation: Gereksiz yere tekrar edilen resim içeriklerinin her bir resim dizisinde yeniden sürdürülmesi yerine, vektörlerin referans olarak kullanılması.

MPEG-2: DVD filmlerinde kullanılan ve video verileri için genişletilmiş bir sıkıştırma yöntemi. MPEG-2 dosyalarını oynatabilmek için ya bir Decoder-Software'e ve performansı yüksek bir işlemciye ya da bir Decoder karta gerek vardır.

PIO-Mode: Buna Polling adı da verilir. DMA'nın tersine burada veriler doğrudan değil, işlemciye uğrayarak anabelleğe varır.

UDF: Universal Disc Format, teknik bakımdan eskimiş olan ve yalnızca yaklaşık 1 GB yönetebilen CD formatı ISO 9660'ın takipçisidir. UDF (ISO 13346) TB'larca (terabyte) veriyi adresleyebildiği için, DVD tekniğine uygunluk göstermektedir.

CHIPucu 3: AGP Grafik Kartları İle Daha Yüksek Tempo

DVD filmlerini MPEG Decoder kartı olmadan oynatmak isteyenlerin, hızlı bir işlemci yanında yeni kuşak bir AGP kartına da sahip olmaları gerekiyor. Advanced Graphic Port (AGP) veri akışlarını PCI- Bus'dan belirgin bir biçimde daha hızlı şekilde grafik kartına ulaştırdığından, hız bakımından belirgin avantajlar sağlıyor.

Grafik kartı bir MPEG Chip'i ile donatılmışsa (CHIPucu 4'e bkz.) ya da en azından Motion Compensation (Temel Bilgiler Kutusuna bkz.) uyumluysa, gösterim kalitesi bariz bir biçimde artırılabilir. Burada öncelikle ATI-Rage-Pro chipsetlerini anmak gerekiyor.

Hem iyi hem de uygun bir fiyata sahip olan bir Software-Player ise-Tayvanlı şirket Cyberlink kökenli. Power-DVD 25\$ karşılığında www.cyberlink.com.tw adresinden bir faks örneği üzerinden temin edilebiliyor.

CHIPucu 4: Hızlandırıcı MPEG Grafik Kartı

Grafik kartı üreticisi STB yaklaşık 250 DM fiyatında olan ve MPEG hızlandırıcıya sahip, pahalı birçok işlevli kartı piyasaya sunmuş bulunuyor: ▶

Nitro DVD. Ne yazık ki, kart yalnızca AGP yuvalarına uyuyor. Dolayısıyla bu kart ile eski Pentium sistemlerini DVD konusunda donatmak mümkün değil, çünkü bu kasalarda AGP yuvası bulunmuyor. Nitro DVD iki ve üç boyutlu harika performanslar sunmuyor, ancak evrensel bir AGP grafik kartı işlevi görüyor.

CHIP Test Merkezi'nde bu grafik kartı BIOS sürümü 1.5 ile yeni kuşak kasaların tümünde çalışmadı; buna karşılık güncel revizyon olan 1.9 sürümü çalıştı. Windows95/98 entegre MPEG chipsetini tanıyamadığı için, grafik kartı saf VGA modunda pek yavaş kaldı. Sürücülerin kurulmasından sonra (Windows 95/98) durum değişti: Kartla birlikte gelen DVD-Player'ın kullanımı rahat ve bu oynatıcıyla fotoğraf çekimi de mümkün oluyor.

CHIPucu 5: Windows NT Altında DVD

DVD-ROM sürücü ve MPEG kartı ile sunulan çözümlerin tümü şimdiye

kadar yalnızca Windows95/98 işletim sistemine yönelik olarak hazırlandı. Geriye kalan işletim sistemleri için sunulan ürünler maalesef çok az. Windows NT ancak 1999 başında piyasaya çıkacağı duyurulan sürüm 5.0 ile DVD'yi doğrudan destekleyecek. NT 4.0 altında da çalışabilen tek DVD Decoder kartını, CHIP, Internet'te multimedia üreticisi Doo'in'de bulabildi. Bu üreticinin DVD Vision II adlı ürünü Almanya temsilcisi

Yazılım çözümü: PowerDVD yalnızca 25\$ ve konforlu ayarlama imkanları sunuyor. Testimizde PowerDVD basit bir S3 grafik kartına sahip bir Pentium 200 MMX üzerinde çalıştırıldı, ancak kalite kaybını önlemek mümkün olmadı.

Comline'dan (www.comlinehq.com) temin edilebiliyor. Linux ve OS/2 işletim sistemleri şimdiye kadar henüz hiçbir DVD uyumlu MPEG kartı tarafından desteklenmedi.

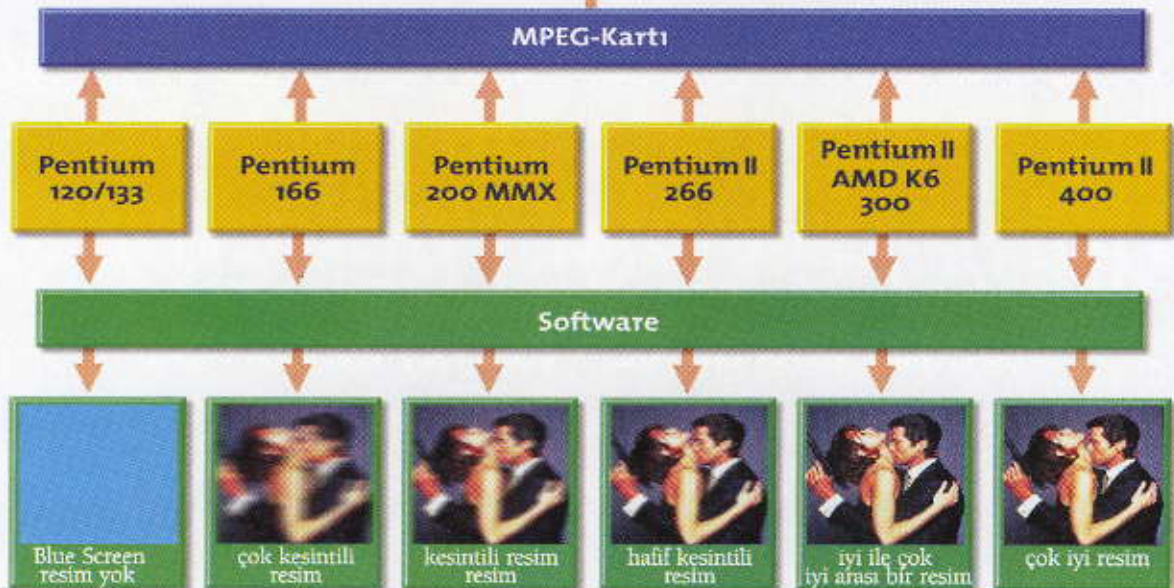
CHIPucu 6: Doğru Sürücülere Dikkat

Gerçi Microsoft'un yeni işletim sistemi DVD ve CD-RW tarafından kullanılan UDF dosya sistemini destekliyor, ancak MS-DVD-Player'ı kolay-

DVD uyumlu PC'ye giden yol: DVD filmlerini PC'de oynatmak için bütün imkanlar.

PC'deki bir MPEG kartıyla basit bir Pentium film oynatmak için yeterlidir (mavi başlık), saf yazılım çözümü tercih edildiğinde ise işlemci tayin edici bir rol oynar (yeşil başlık).

lıkla kurmak pek mümkün değil. Windows 98 yalnızca eğer kurulum ya da donanım tanıma sırasında bir DVD-ROM ve bir MPEG kartı bulursa, oynatıcı programı (dvdplay.exe) sisteme yerleştiriyor. Ancak desteklenen DVD donanım listesi hiç de kabarık değil. Listede öncelikle artık piyasada bulunmayan ilk DVD kuşağından sürücüler bulunuyor.

Örneğin Creative Labs'in modelinde olduğu gibi, DVD-ROM'lar CD-ROM sürücüler olarak kurulup, o işlevde de kusursuzca çalışıyor gerçi; ancak işletim sistemi bu cihazları DVD donanımı olarak tanımıyor. Bu yüzden Windows 98 altında da DVD üreticilerinin güncel sürücülerine ve oynatıcı programlarına gerek duyuluyor.

Makul gibi görünen yol, yani Windows 98 CD'si üzerinde "driver17.cab" dosyasında bulunan program dosyası "dvdplay.exe" yi manuel olarak çıkarmak ve ondan sonra işe başlamak, maalesef başarısızlıkla sonuçlanıyor.

CHIPucu 7: DMA CPU'nun Yükünü Azaltıyor

Çoğu DVD-ROM sürücüsü Windows 95/98 altında kullanıldığında CD-ROM sürücüsü olarak kabul görüyor. Bunun için ayrı bir sürücüye gerek yok, çünkü cihazlar ATAPI arabirimi üzerinden tanınıyor. Eğer DMA (Direct Memory Access) etkinleştirilirse, CD sürücülerde olduğu gibi, DVD cihazlarında da CPU'ya binen yük kullanımı sırasında belirgin bir biçimde azaltılabilir.

Bu kanalda anabelleğe doğrudan erişim sırasında işlemcinin üzerinden atlanıyor. Bu durumu sinamak için 'Denetim Masası'na girip 'Sistem | Aygıt Yöneticisi' üzerine tıklayın, burada CD-ROM başlığı altında DVD sürücüyü seçin ve 'Özellikler'e göz atın.

Eğer 'Ayarlar' listesinde DMA opsiyonu varsa, bunu da etkinleştirin. CHIP'in yaptığı teste DVD filmi oynatırken, CPU'nun yükü yaklaşık yüzde 50'lerden yüzde 11 ila yüzde 13'lere kadar geriledi.

CHIPucu 8: Ülke Kodu İçin Bir Hile

Creative Labs'in DVD-Kit Encore Dxr2 adlı ürünü piyasaya çıkar çıkmaz, Internet'te de ülke kodu için bir ilk Crack dolaşmaya başladı. Bu küçük program ülke kodlarının menüler yönetimiyle birden diğerine geçirilmesine olanak tanıyor (Örneğin ABD'den Avrupa'ya). Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra, sürücü DVD filmi seçilmiş ülke kodunda oynatıyor.

DVD-ROM ve Hollywood-Motion-MPEG kartından ibaret olan Philips'in DVD paketi içinde, filmleri hem kod 1 (ABD) hem de kod 2 (Avrupa, Japonya) ile oynatmak için bir çözüm var. Ama bu çözüm en azından üreticinin kendisinden geliyor. Kartı güncelleyip yeniden kurarak ve bu sırada da yeni kodu vererek kod değiştiriliyor. Ancak www.realmagic.com ana sayfasının indirme (Download) köşesinde, Sigma Designs ülke kodunu değiştirmenin patent hakları dolayısıyla yasak olduğuna işaret ediyor. Bazı Software-Player'larda yazılımı kaldırmak ve başka bir ülke koduyla yeniden sisteme yerleştirmek yeterli oluyor.

CHIPucu 9: Ülkeler Birbirinden Nasıl Ayrılır

Özellikle muzikseverler için tını kalitesinden dolayı (Dolby Digital, AC-3) bazı DVD konser filmleri çok cazip. Bu alanda ABD'den fiyat uygun bir siparişte bulunmak anlamlı, çünkü müzik CD'leri için ülke kodları geçerli değil. Böylelikle "Tina Turner - Wildest Dreams" ya da "Lord of the Dance" gibi diskler hiçbir kısıtla-

Yalnızca Seks Endüstrisi Paralel Video İzlerinden Yararlanıyor

Bir DVD-Videonun sağladığı avantaj dokuz paralel video izine sahip olmasıdır. Örneğin bir sahne birden fazla kamera ile çekilmişse, izleyici bu durumda zevkine bağlı olarak istediği kamera perspektifini ("Angle") seçebiliyor.

Şu sıralar DVD üzerinde satılan Hollywood filmleri henüz bu özelliği desteklememekle birlikte, en azından dil seçimine (İngilizce, Fransızca ya da Almanca gibi) ve yabancı dilledeki altyazıya olanak tanıyor.

Bir figür birden fazla kamera ile çekilirse DVD filmi farklı perspektiflerden seyredebilir.

Yeni ortamı gerçekten tümüyle değerlendiren şu sıralar esas olarak seks endüstrisi. Bu amaçla bazı porno filmleri birden fazla kamerayla ve çeşitli bakış

açılardan çekilmiş. Yine de her zaman paketin üzerinde yazan, paketin içinden çıkmıyor.

Bazı erotik filmler gerçi "Multi-angle" tabiriyle kendi reklamlarını yapıyor, ancak ucuz yoldan üretilmiş ve küçük küçük video kliplere sahip CD-ROM'lardan fazlasını sunmuyor. Playboy adı da ge-

leceğin filmi demek değil. Playboy'un satışa sunduğu erotik filmler yalnızca bir perspektiften oynatılabiliyor.

DVD Ülke Kodu	Bölge
1	ABD, Kanada
2	Avrupa, Japonya, Güney Afrika, Ortadoğu
3	Tayvan, Güneydoğu Asya
4	Avustralya, Yeni Zelanda
5	Orta ve Güney Amerika
6	Çin
0	Ülke kodu yok

ma olmaksızın her oynatıcıda çalışabiliyor. Porno endüstrisi de DVD söz konusu olduğunda ülke kodu kullanmayı düşünmüyor (Ülke kodu 0, tabloya bkz.). Oysa Playboy kökenli erotik diskler şifreli.

CHIPucu 10: ABD'den Sipariş Pahalı Olabilir

Sinemaseverler için ABD düşünür kurdukları bir yer olma özelliğini taşıyor, çünkü orada şimdiden çeşitli konularda yüzlerce film DVD üzerinde kayıtlı. Bu filmler arasında Türkiye'de yakın bir tarihte vizyona girecekler de bulunuyor. Fakat dikkat: Amerikan diskleri tabii ki farklı bir kod taşıyor.

Buna rağmen Amerikan ülke kodunu (1) taşıyan diskler çoğu kişi için cazip. İnternet'te bunları edinmek için yeterince site var. CHIP deneme amacıyla Online sunucu Ken Kranes'e (www.kenkranes.com) çok ucuz bir fiyat olan 20\$ üzerinden üç film sipariş etti. Ancak bir hafta sonra bir sürprizle karşılaştı: Havayolu ile yapılan teslimatın maliyeti 33\$'ı buluyordu.

Üstelik daha sonra ithalat vergisi olarak 30 \$ daha CHIP'in hanesine yazıldı.

CHIPucu 11: Fazlalık Farenin Ucunda

DVD ortamının yüksek veri yoğunluğu, dokuz paralel olay akışına, altı yazıda azami otuz iki yabancı dile ve çeşitli senkronizasyonlar için sekiz kadar birbirinden bağımsız veri izine olanak tanıyor. Böylelikle örneğin kullanıcı bir filmi İngilizce ya da Almanca izleyebilir ve buna paralel olarak Fince ya da Fransızca altyazılar elde edebilir.

Birçok film, seçim olanaklarını barındıran bir başlangıç menüsü sunuyor. Böylelikle kullanıcı isterse fare tıklamasıyla doğrudan en çok hoşuna giden sahneye atlayabiliyor ya da oyuncuların biyografilerini izleyebiliyor. DVD filmlerinin paketlerine bir bakış bu fazlalıklar hakkında çoğunlukla kullanıcıyı bilgilendiriyor. Burada keşfedilmeyi bekleyen çok şey var: Biyografiler, kulislere bakış, çeşitli ses formatları, çeşitli bakış açıları ve daha neler neler...

CHIPucu 12: Kopya Yasağı İşe Yaramıyor

DVD filmlerinin iyi olan resim kalitesi bu ortamı tabii ki korsan kopyacılar için de cazip hale getiriyor. Bu yüzden DVD filmlerinin büyük bir

Yazılım Yok Denecek Kadar Az

Gerçek yazılım üreticileri DVD'nin devasa depolama kapasitesinden yararlanarak kısa sürede CD-ROM'un hayatına son verebilirler, ancak çoğu henüz buna yanaşmıyor. Alman yazılım üreticisi Topware bundan bir yıl önce D-Sat 2 ve Gold 3 ile çok iyi satan iki ürününü DVD-ROM üzerine basan ilk şirketlerden biriydi. Her iki ürün de aksi takdirde ondan fazla CD-ROM üzerinde teslim ediliyor. Ancak bir yıl geçtikten sonra, Topware şirketi yaptığı ciroya baktığında DVD üzerine büyük oynamak için bir sebep görmüyor.

Grafik uzmanı Corel de önce DVD'nin PC piyasasında ne kadarlık bir yer tutacağını görmek istiyor. Şirket örneğin Clipart koleksiyonlarını yerden tasarruf ederek DVD diskli olarak piyasaya sunma karar almaktan henüz çok uzakta. Microsoft ansiklopedik ürünü Encarta'nın genişletilmiş bir yayını ile en azından DVD yönünde bir adım atmak istiyor. Ancak işte hepsi bundan ibaret. Çoşkulu davranan yalnızca film endüstrisi: Bu branşın devleri gitgide daha fazla etkileşimli DVD filmleri trenine atlıyor.

bölümü birçok korunma mekanizması içeriyor. DVD üzerindeki dijital veriler Content Scrambling System (CSS) adlı bir sistemle şifrelenir. Ancak oynatma sırasında verilerin şifresi DVD-Player tarafından çözülüyor. Böylelikle de sabit disk üzerine ya da başka bir depolama ortamı üzerine kopyalama engellenmiş oluyor. Bir video kaseti üzerine yapılabilecek analog kopyalamaya karşı Macrovision-System devreye giriyor. Bu sistem VHS kasetlerinde de kullanılıyor ve kaydı resmi bozmak suretiyle önüyor.

Ama piyasa Macrovision'ı alteden 100 DM'dan daha ucuz cihazlarla dolu olduğundan, şu sıralar DVD için yeni koruma mekanizmaları planlanıyor. [E]

Christian Riedel'dan çeviren
Garo Antikacıoğlu

Sınırsız değil: DVD filmlerinin alıcı bulmasında olumsuz yönde etki yapan faktörlerden biri ülke kodu. ABD kökenli müzik diskleri çoğunlukla ülke koduna sahip değil.

Microsoft® Office 2000™

2000'e Doğru İlk Adım

MS Office'in 2000 sürümü ile artık office kullanıcıları Internet için değil, Internet office kullanıcıları için çalışacak. Mimarisi baştan sona yenilenen ve sağlamlaştırılan Office'i CHIP sizin için inceledi.

Halen BETA 1 sürümü geçerliliğini korurken, Microsoft, Office 2000'in altyapısını neredeyse tamamlamış durumda. Bundan sonra çeşitli ekler ve bazı ufak düzeltmeler ile gelecek diğer BETA sürümlerinin ikincisi ise şu günlerde dağıtılacak. 1999 yılı içinde piyasaya sürüldüğü zaman bu yeni Office sürümüne yabancı kalmak istemiyor, yeniliklerini öğrenmek ve zaman kaybetmeden performanslı bir kullanıma geçmek istiyorsanız, işte size fırsat. Office 2000'in en önemli yeniliği eski sürümlerinde çok fazla seçenek bulunmasından dolayı karışık olan menü çubuğunda ortaya çıkıyor.

Kişiselleştirilebilir Menü Çubuğu

Görsel olarak çok fazla yenilik bekleyenler hayal kırıklığına uğrayabilir-

ler. Çünkü bu sürümdeki görsel kullanım kolaylıkları, programı başlatır başlatmaz şaşaalı bir şekilde karşınıza çıkmak yerine, kullandıkça, ihtiyaç duydukça ortaya çıkarak, hem ekran üzerinde kullanıcının kafasını karıştıracak görüntü kirliliğini önüyor hem de eksikliğini hissettiğimiz tüm olanakları sunuyor. İki adımda açılan kişiselleştirilebilir, akıllı yeni menü çubuğu sayesinde çok fazla kullanılmayan menüler ilk adımda saklanarak, programı ilk defa kullanan bir kişinin bile kolayca adapte olması sağlanıyor.

Kişiselleştirilmiş menüler, kullanıcıların sadece kullanacakları menülere konsantre olmasını sağlayarak uzun zamandan beri süregelen bir problemin de önüne geçiyor. Office 2000 ile çalışmaya başlandığında, sadece en çok kullanılan seçenekler menülerde yer alıyor. Her menünün

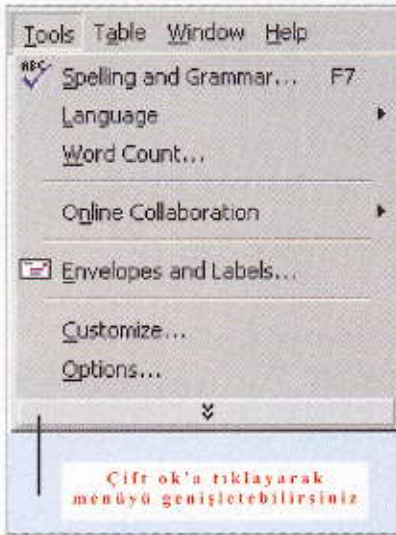
altında ise daha çok seçeneğe ulaşılacak bir tuş yer alıyor. İster buna basarak, ister menü üzerinde belirli bir süre bekleyerek ek seçeneklere ulaşılabilir. Zaman içinde ek seçenekler kullanılmaya başlandığı zaman, bunlar standart seçenekler arasında yerlerini alıyor ve kullanılmaya devam edildik sürece burada kalıyorlar. Yine kullanıcı tarafından ayarlanabilecek belirli bir süre içinde kullanılmazlarsa tekrar kayboluyorlar.

CHIPucu Uygulama içindeki menülerinizi ve araç çubuğunu ilk haline döndürmek için Tools menüsünden Customize seçeneğini işaretleyin. Burada Options kartı içinden Reset My Usage Data tuşuna tıklayın.

Kişiselleştirilebilir Araç Çubuğu

Menüler gibi araç çubuğu da kullanım kolaylığı için kullanıcıya özel ►

olarak düzenlenebilir. Office 2000'de araç çubuğu iç içe geçmiş olarak ekranın en üstünde tek satır olarak yer alır. Tüm araç çubuğuna erişmek için Office 97'den itibaren Office paketlerinde bulunan Slider'ı kullanmak gerekir. İlk seferde en çok kullanılan tuşlar sol tarafta görüntülenirken, önceden saklı olarak bulunan ve kullanılmaya başlanan yeni tuşlar da sol tarafa doğru kayıp kullanılmayan

tuşların yerini alırlar. Böylece Slider'ı fazla kullanmadan her zaman en çok kullanılan araçlara erişilebilir. **CHIPucu** Ekstra tuşlara Slider'ın hemen solundaki tuş ile ulaşabilirsiniz. Araç çubuğundan çift ok şeklindeki ikona tıklayarak hızlı bir şekilde tuş ekleyip kaldırabilirsiniz.

Yenilenmiş Dosya Menüleri

En çok kullanılan diyalog kutularından biri olan Dosya menüleri de Office 2000 içinde köklü değişikliğe uğrayan bölümlerden biri. Geri tuşu da içeren Browser tipi dosya yönetim penceresinin sağ tarafından ayrıca en sık ziyaret edilen Internet siteleri, Lokal dosyalar, History, Belgelerim klasörü ve Masaüstü'ne tek tıklama ile ulaşılabilir.

Hızlı Office Belgesi Seçimi

Tüm kullanıcıların ilk Office programından beri aradıkları özellik sonunda Office 2000'e nasip oldu. Tüm eski Office uygulamalarında açılmış olan yeni Office belgesine geçmek için Window menüsüne gidip ilgili dosyanın seçilmesi gerekiyordu. Aynı ayrı dosyalar ile çalışmak istenildiğinde ise her belge için yeni bir uygulama açılmaktaydı. Office 2000'de her açılan belge artık Taskbar'da yer alırken, bunlar için sadece tek bir uygulama açılıyor. Böylece sistem kaynaklarından fazla yer alınmadan, sanal olarak birçok dokümana araç çubuğundan ulaşılabilir. Birden fazla doküman ile çalışırken pencere kontrollerinde sağ üst tarafta yer alan kapama tuşu ise uygulamanın değil, dokümanın kapama tuşu olarak iş görür.

CHIPucu Belgeler arasında, Windows'un standart Alt-Tab kısayolunu kullanarak da hızlı bir şekilde dolaşabilirsiniz.

Eskiye Göre Daha Zeki Asistanlar

Office 2000'de güçlendirilen ve yeni karakterlerle zenginleştirilen asistan özelliği daha önceki Office sürümlerinde bu sevimli yardımcıları sevenleri daha da bağlayacak. Eskiden bu özelliği kapatanlar ise artık kullanmaya başlayacaklardır. Asistanın üzerine tıklayıp "What's new?" yazdığınız zaman yeni özellikler listelenecek. Burada "See more..." tuşuna tıklayıp listeden "None of the above, look for more help on the Web" seçeneğini işaretlerseniz ve Internet bağlantınız da varsa, bu seçenek size Microsoft'un Web sayfasındaki en son gelişmeleri bildirecektir. Bu şirin yardımcıdan hâlâ kurtulmak istiyorsanız, sağ tuşla üzerine tıklayıp oradan Hide'ı seçebilirsiniz.

CHIPucu Sağ tuş ile üzerine tıklayıp Animate seçeneğini seçerek, asistanın kullanım sırasında ilginç hareketler yapmasını sağlayabilirsiniz. Eğer asistandan tamamen kurtulmak istiyorsanız, yine üzerine sağ tuşla tıklayarak Options bölümünden "Use the Office Assistant" kutusunu iptal edebilirsiniz.

Kopyala Değil, Topla Yapıştır

Yeni sürüm Office ile artık "Kopyala-yapıştır"dan çok daha iyi bir özellik kullanıcılara sunuluyor. "Topla-yapıştır" olarak adlandırılan bu yeni özellik ile artık tüm kopyalamaları bir seferde yapacak, daha sonra yeri geldikçe yapıştırma işlemini gerçekleştirebileceksiniz. Clipboard mantığı ile çalışan yeni özellik, sadece Office belgeleri dahilinde çalışıyor ve kopyalanan her öğeyi depoluyor. İki kopyalamadan sonra faaliyete geçen "Topla-yapıştır" özelliği ufak bir pencere içinde bu belgeleri ikonlar şeklinde kullanıcıya gösteriyor.

CHIPucu Clipboard araç çubuğunu seçtiğiniz zaman, yine içerikleri görebileceksiniz, ancak yine de yapıştırmak için tek tek parça seçmek istiyorsanız, Paste All tuşunun yanındaki aşağı ok tuşundan faydalanan seçim yapabilirsiniz. Tüm Clipboard'u temizlemek için ise Clear Clipboard tuşunu kullanın.

Web Tabanlı İş Birliği ve Bilgi Paylaşımı

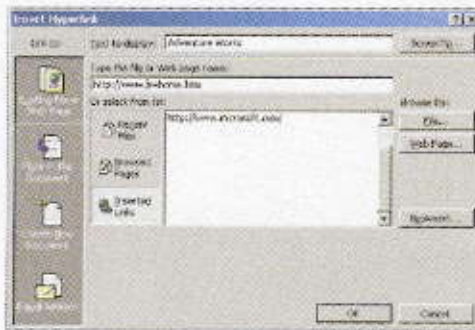
Web üretkenliğini artırmak için, yeni Office geliştirme araçlarını Web ile sunulacak ve düzenlenecek şekilde birleştirilerek, uzaktaki iş ortaklarıyla bile bilgi paylaşımını ve çalışmayı mümkün hale getirmek olası. Intranet şirketler için çok önemli bir konumdayken, kullanıcıların Web üzerinden ortak bilgiyi kullanabilecek Office benzeri ya da daha iyi Web tabanlı uygulama arayışları Office 2000 ile sona erecek gibi gözüküyor. Office Intranet'i iki yönlü çalışma alanı olarak kullanarak, kullanıcıların

hazırladıkları Office dokümanlarını aynen Word, Excel ya da PowerPoint'te gördükleri gibi, Web üzerinden yayınlamalarını, paylaşmalarını ve düzenlemelerini mümkün kılıyor.

Daha Kolay Ayarlanabilir Hyperlink'ler

Office 97'de de bulunan Hyperlink'ler artık kullanıcı dostu yeni bir arabirim ile daha kolay yaratılıp düzenlenebilecek ve belgelere Link eklemek de oldukça kolaylaşacak. Hatta Office, belgelerin Link'lerini kaydedildikleri zaman kontrol ederek varsa problemli olanları da düzeltecek. İnternet üzerinde Link'lerin dışında aynı dokümanı içinde de Link tanımlaması yapabilirsiniz. Bunun için önce Insert menüsünden Index'e, oradan da Tables'a girin. Table of Contents kartına girip OK tuşuna tıklayın. Böylece sayfanın başında bir içerik tablosu oluşacaktır. Sonra View'dan Web Layout'u seçin. Artık içerikteki Link'lere tıklayarak belgenin içinde istediğiniz bölgeye gidebilirsiniz.

CHPUcu Mouse'u herhangi bir Link

Hyperlink'lerin tüm özellikleri yeni arabirime sahip pencere ile daha rahat ayarlanabiliyor.

üzerinde hareket ettirdiğiniz zaman, gidilecek URL adresi ekranda belircektir. Bunu kaldırmak isterseniz, üzerine sağ tuş ile tıklayarak Hyperlink'i seçin ve Remove Hyperlink tuşuna tıklayın.

CHPUcu Format menüsünden Styles diyalog kutusunu kullanarak hazırladığınız içerik bilgilerinin ve Hyperlink'lerin görünüşünü değiştirebilirsiniz.

Office Temaları ve Tasarım Şablonları

Office uygulamaları, Frontpage ve Microsoft'un Web sayfası tasarım aracı ile hazırlanan ve yönetilebilen temalar ile çok daha çekici ve profesyonel görünümlü sayfalar hazırlanabiliyor. Bunun için Format menüsünden Theme seçeneğindeki herhangi bir temayı kullanabilirsiniz.

CHPUcu Temaları Word ve Access'de kullanabilirsiniz. PowerPoint temalara karşılık gelen Tasarım şablonlarını kullanırken, Outlook ise sabit konulu temalar sunuyor.

Web Sayfası Olarak Kaydetme

Daha önce herhangi bir Office uygulaması ile Web sayfası tasarlamaya çalışan kullanıcılar bilirler, sonuç kesinlikle hazırlanan belgeden farklıdır

ve görüntü kayıpları her tür değişiminde yüzde 50'lere varır. Office 2000 ise kesinlikle buna bir çözüm sağlıyor. Kayıp yüzde 1'e inerken neredeyse yapılan herşey bire bir HTML sayfası olarak izlenebiliyor. Sadece File menüsünden Save as Web Page seçeneği işaretlenerek hazırlanan Office belgelerinin aynı Office uygulamalarında izlendiği gibi Web sayfası olarak da izlenmesine olanak sağlıyor. Excel

uygulamasından farklı olarak, ister tek bir Sheet, ister tüm Workbook, Web sayfası olarak kaydedilebiliyor ve Browser'da aynen Excel'de olduğu gibi alt tarafta oluşturulacak tuşlar yardımı ile Sheet'ler arasında dolaş-

mak mümkün oluyor.

CHPUcu Save as Web Page diyalog kutusundaki Change tuşu ile oluşturulacak HTML sayfasına farklı bir başlık verebilirsiniz.

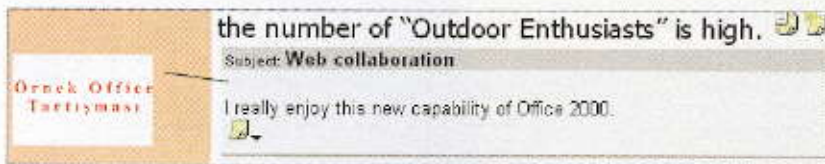
HTML İçinde Saklanan Office Özellikleri

Office 2000 ile Web sayfası olarak kaydettiğiniz belgelerinizin tüm fonksiyonları da HTML belgesi içinde saklanacaktır. Her türlü stil, OLE objesi, komut tuşu ayarlamaları ve belge ayarları gibi tüm özellikler HTML dokümanı tekrar bir Office uygulaması ile açıldığı zaman karşınıza gelecektir. Daha önce Office uygulamaları ile özellikle Excel ile HTML formatında dönüştürülen belgelerdeki tablolar resim haline dönüşüp tüm özelliklerini kaybetmekteydi. Office 2000'de ise herşey eski haline yüzde 100 dönüşümlü olarak çevrilmekte ve bu şekilde hazırlanmış bir HTML dokümanı, Office 2000 kullanan bir başka makine tarafından aynen bir Office belgesi olarak tanınmaktadır.

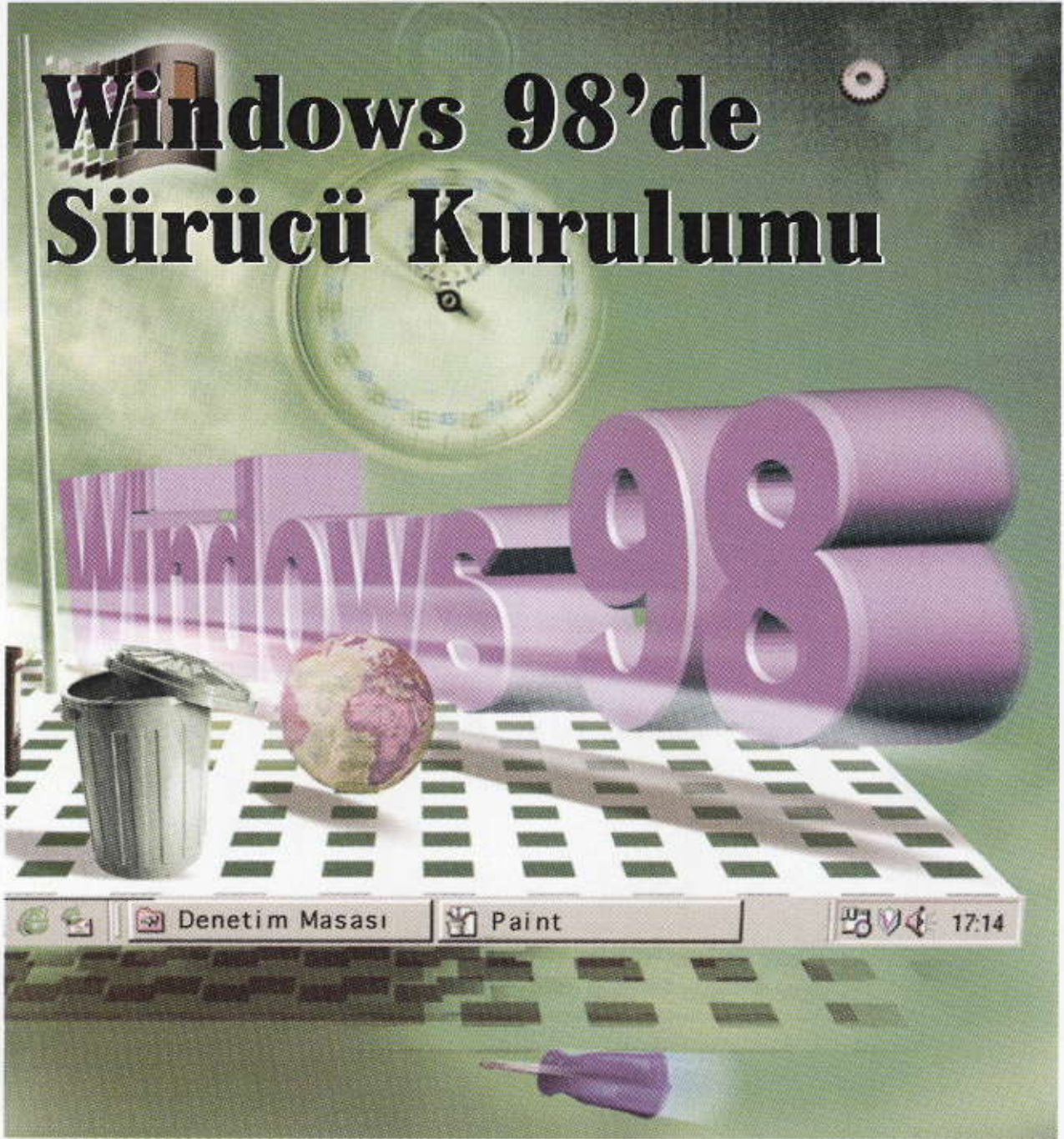
İnternet Tabanlı İşbirliği

Office 2000'in kullandığı Office sunucusu eklentisi ile, çift yönlü olarak Intranet'te belge paylaşılabilir. Paylaşılan belgeler içinde bulunan yazılar ve tablolar hakkında yorum yapmak da mümkün. Bunlar yazı içinde ufak işaretler ile belirleniyor ve belgeyi okuyan bir başka kişi tarafından okunabiliyor, aynı zamanda ekleme ya da çıkartma yapılabilir. Yalnız bu özelliği kullanmak için Web sunucusunun üzerinde bunun yüklü olması şart. İnternet Explorer'ı başlattığınız zaman, View menüsünden Explore Bar, oradan da Discussion'ı seçin. Ekranın alt tarafında Discussion araç çubuğu açılacaktır. Insert in the Document tuşuna tıklayınca, ufak bir sayfa ikonu sayfaya ekleniyor. Buna tıklayarak ilgili yorumu sayfaya ekleyebilirsiniz.

Mahmut Karşioğlu
mkars@chip.com.tr

Windows 98'de Sürücü Kurulumu

Uygun sürücü olmadan donanım bileşenleri ve harici aygıtlar kullanılamazlar. Windows 98 sürücülerin kurulabilmesi için altı farklı yol sunuyor. CHIP hangi durumda hangi yolun kullanılması gerektiğini gösteriyor.

Microsoft, Donanım Ekleme Sihirbazı'nı önceki sürümle oranla oldukça geliştirmiş. Bu bölüm artık çok fazla sayıda sürücüyü seçiminize sunuyor ve aygıtları Windows 95 ya da NT'ye göre daha doğru şekilde tanıyor. Örneğin programı yaptığımız test sırasında MAG markalı üç yaşındaki bir monitörü tanıdı. Windows 95 ve NT ise bunu başaramadılar. Denetim Masa-

si'nda bulunan bu sihirbaz üzerinden, yeni kurulmuş olan aygıt ya da bileşenler için sürücülerin yüklenmesini sağlayan standart yolu da izlemek mümkün. Ayrıca, belli koşullar altında sonuca daha hızlı ulaşılmasını sağlayan farklı yöntemler de bulunuyor.

Metod 1 Yeni Donanım Ekleme

Yeni kurulmuş bir Windows 98'in ilk açılışında sistem içerisinde bulunan aygıtları tanımlamak üzere 'Yeni Donanım Ekle Sihirbazı' normal şartlar altında otomatik olarak açılacaktır. Eğer bu sihirbaz otomatik olarak açılmazsa aşağıdaki adımları takip edin:

- 1 Denetim Masası içerisinde bulunan 'Yeni Donanım' Ekle simgesini çalıştırmak üzere çift tıklayın.
- 2 Ardarda iki kere ileri düğmesine tıklayın. Bu işlem sonunda 'Yeni Donanım Ekle Sihirbazı' Plug&Play (Tak&Çalıştır) aygıtları arar.
- 3 Eğer takılan yeni aygıt ilk aşamada otomatik olarak bulunamadıysa, donanımın bu defa uzun bir işlem sonucunda otomatik olarak belirlenmesini sağlayabilir veya takılan yeni aygıtı listeden seçebilirsiniz. Eğer takılan aygıt kendisine ait ancak çok eski bir

sürücü yükleyebileceğiniz veya hiçbir sürücü yükleyemeyeceğiniz bir aygıtısa, bunu otomatik aratmanızda fayda var. Eğer taktığınız aygıtı tanımlayabiliyorsanız veya elinizde üretici firmaya ait bir sürücü mevcutsa, bu aygıtı listeden seçmek doğru olacaktır.

4 Eğer takılı olan aygıtı listeden seçmek isterseniz, ilk olarak aygıt türünü, daha sonra üreticiyi ve en son olarak da söz konusu olan aygıtı seçmeniz gerekir. Eğer Windows 98 sürücüsüne sahip bir aygıt tanıtmaya çalışıyorsanız (yani Windows 98 için özel sürücüsü varsa) 'Disketi Var' seçeneğini tıklayın. Bu sayede sürücüyü

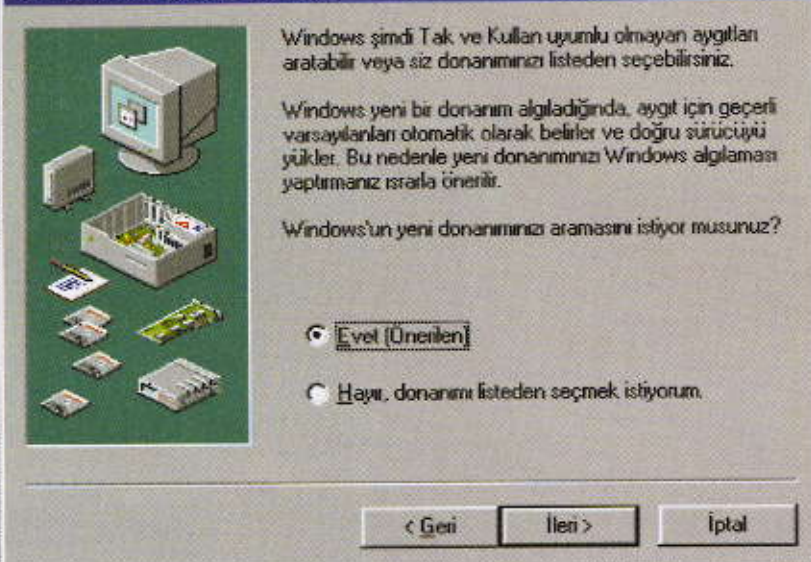
bulunduğu konumdan (Disket, CD-Rom) yükleyebilirsiniz.

Metod 2 Kurulum Programı

Windows 95'de olduğu gibi (yeni bir donanım ile beraber gelen sürücü disketi veya CD'sinde), donanım sürücülerini özel olarak oluşturulmuş kurulum programları sayesinde sisteme zahmetsizce kuruluyor. Bunun için ilk olarak sürücünün bulunduğu ortamı Windows Gezgini penceresinde açın ve SETUP.EXE dosyasını çalıştırın.

Eğer Windows 98'in açılışında 'Ye-

Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı

'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' yeni bir aygıtı bulmaya çalışıyor. Bu işlem başarısızlıkla sonuçlanırsa, yeni donanım listeden de seçilebilir.

Windows 95'e Göre Farklılıklar

Windows 95 ile karşılaştırıldığında, 98 sürümü sürücü kurulumu konusunda iki yeniliğe sahip:

- Bunlardan en önemlisi INF dosyalarının yardımı ile otomatik kurulum (bkz. Metod 6). Bu amaçla kullanılan Inf-Installer (INFINST.EXE) ve MS Batch 98 (BATCH.EXE) araçları, Windows 98 için yeni geliştirildiler.
- 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' üzerinde oldukça çalışılmış: Araç ilk olarak kullanıcıya Plug&Play özelliği olmayan aygıtların aranması ya da yeni aygıtın listeden seçilmesi imkanlarını vermeden önce, Plug&Play aygıtları arıyor. Ayrıca Windows 98'in 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' bir öncekine göre çok daha güvenilir şekilde çalışıyor.

ni Donanım Ekleme Sihirbazı' otomatik olarak çalıştırsa, ilk olarak bunu kapatın. Genellikle otomatik olarak çalışan bu CD'lerin arabirimini kullanarak hem donanım hakkında bilgi edinebilir hem de gerekli araçları kurabilirsiniz.

Geri kalan tüm işlemler tamamen donanıma bağlıdır. Bundan sonra yapılması gereken tek şey kurulumun

Hangi Yöntemi Ne Zaman Kullanmalı?

Aşağıdaki açıklamalar, hangi sürücüler için hangi yöntemin kullanılması gerektiği konusunda size yardımcı olabilirler. Doğru yöntemi belirleyebilmek için, bir önceki sayfada bulunan diyagramdan da faydalanabilirsiniz.

Metod 1: Yeni eklenen aygıtın bir yazıcı, bir ekran kartı, bir Modem ya da sistem çalışırken eklenen bir aygıt olması durumunda 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' kullanılabilir.

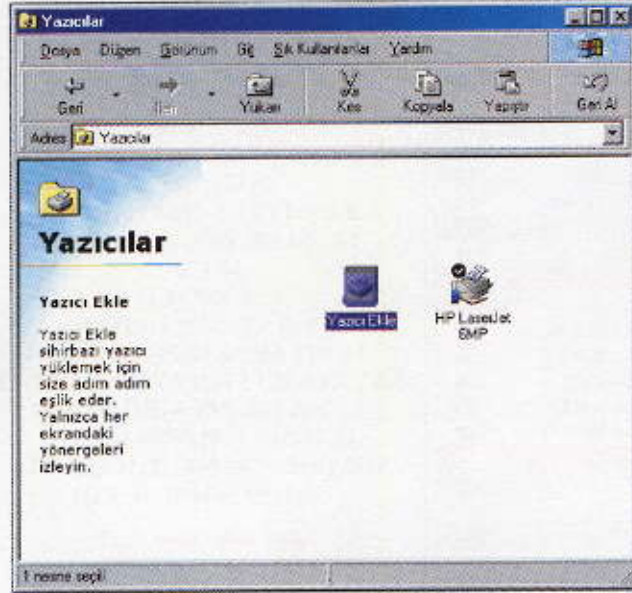
Metod 2: Bu metodu kullanımda olan bir sürücüyü güncellemek için kullanın. Ayrıca Windows 98'in sürücüsüne sahip olmadığı aygıtları kurarken de bu yöntemi kullanabilirsiniz.

Metod 3: Eğer ekran kartının ya da monitörün sürücüsünü değiştirmek istiyorsanız, bunu en kolay şekilde Masaüstü'ne ait ÖZELLİKLER bölümünde yapabilirsiniz. Ancak yeni bir ekran kartı taktığınızda ya da yeni bir monitör bağladığınızda ikinci metod daha kullanışlı.

Metod 4: Yeni bir yazıcının tanıtılması için bu yöntem birincisine oranla daha hızlı.

Metod 5: Sistem çalışırken yeni bir aygıt taktıysanız, Aygıt Yöneticisi bölümündeki YENİLE seçeneğini tıklayıp, yeni donanımın otomatik olarak bulunmasını sağlayabilirsiniz.

Metod 6: Windows 98'in birden fazla PC üzerine kurulacağı durumlarda, bu PC'lerde 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' tarafından tanınmayan bileşenler bulunuyorsa, bu yöntem kullanılmalıdır. Inf-Installer programı sayesinde, Windows 98 kurulum programına gerekli sürücülerle ilgili olan tüm bilgiler aktarılır.

Sisteminize yeni bir yazıcı kurmak için Başlat - Ayarlar - Yazıcılar kısmına geçip, burada bulunan Yazıcı Ekle seçeneğini tıklamanız yeterli.

tamamlanmasını sağlayacak birkaç küçük ayar.

Metod 3 Masaüstü Özellikleri

Grafik kartı ve monitör sürücülerinde normalde Windows 98'in kurulumu sırasında yükleniyorlar. Windows 98 grafik kartlarını üzerlerinde bulunan Chip'lere göre tanımladığı için, mesela S3 kartların tümü için standart bir sürücü atayabiliyor. Bu sayede sorun çıkma ihtimali minimumda tutuluyor.

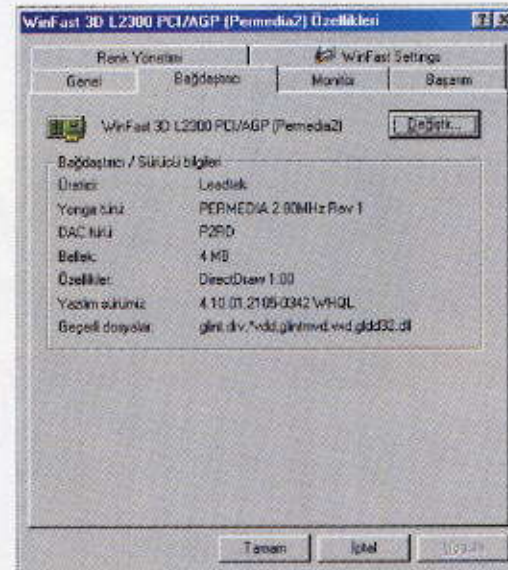
yor.

Grafik kartı üreticileri kartlarında, sadece üretici firmanın sağladığı sürücüler ile kullanılabilecek ek fonksiyonlar sunabiliyorlar. Bu sürücüler yüklemek için önceki metodları veya daha hızlı olan bu metodu kullanabilirsiniz.

1 Masaüstünde boş bir noktaya farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve açılan menüden ÖZELLİKLER komutunu çalıştırın.

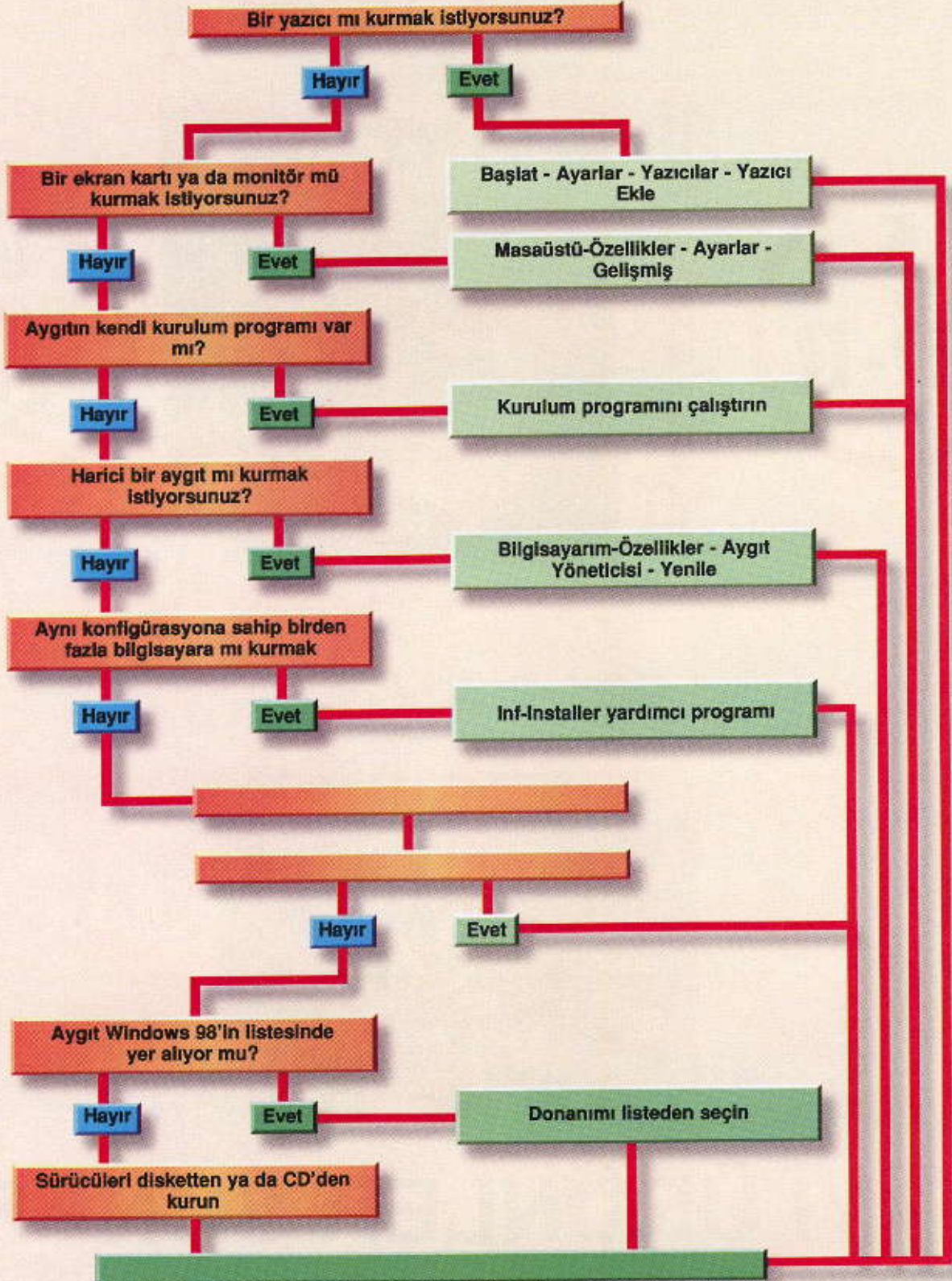
2 Açılan pencerede bulunan AYARLAR kartı üzerinde o an kullandığınız monitör ve ekran kartı hakkındaki bilgileri bulabilirsiniz. AYARLAR kartı üzerinde bulunan Gelişmiş düğmesine tıklayın ve Bağdaştırıcı kartını aktif hale getirin.

3 DEĞİŞTİR seçeneğini tıklayarak 'Aygıt Sürücüsünü Güncelleştirme Sihirbazı'nı çalıştırın. Bu sihirbaz ekran kartının CD'sinden sürücüyü kurar ya da Windows 98 CD'sinden alternatif bir sürücü sunar. Özellikler penceresini kullanarak başka bir monitör sürücüsü kurabilir veya sürücünün özelliklerini de değiştirebilirsiniz. Bunun için ikinci adımda Bağdaştırıcı

Masaüstü'ne ait ÖZELLİKLER kısmında, ekran kartı ve monitör için donanım tanıma sırasında kurulan sürücülerden farklı sürücüler belirlemek mümkün.

Yeni Bir Sürücünün Adım Adım Kurulumu

Bu diyagram Windows 98 altında hangi sürücüyü nasıl kurmanız gerektiğini gösteriyor. Her durumda Windows 98 CD'sini ve yeni aygıtla birlikte verilen sürücü CD'sini hazır bulundurmanız gerekiyor. Kurulum sırasında bu CD'lere ihtiyaç duyulursa, Yeni Donanım Ekle Sihirbazı sizden CD'yi isteyecek ve gerekli dosyaları sabit diske kopyalayacak.

ncı yerine Monitör kartını aktif hale getirmeniz gerekir.

Metod 4 Yazıcı Kurulumu

Windows 95'de olduğu gibi, Windows 98'de de BAŞLAT - AYARLAR - YAZICILAR seçeneği üzerinden yazıcının doğrudan kurulması mümkün.

Bu seçenek tıklandıktan sonra açılan pencerede 'Yazıcı Ekle' seçeneğini tıklamanız gerekiyor. Böylece 'Yazıcı Ekleme Sihirbazı' çalışır. Buradaki listeden seçtiğiniz yazıcı Windows tarafından kurulur.

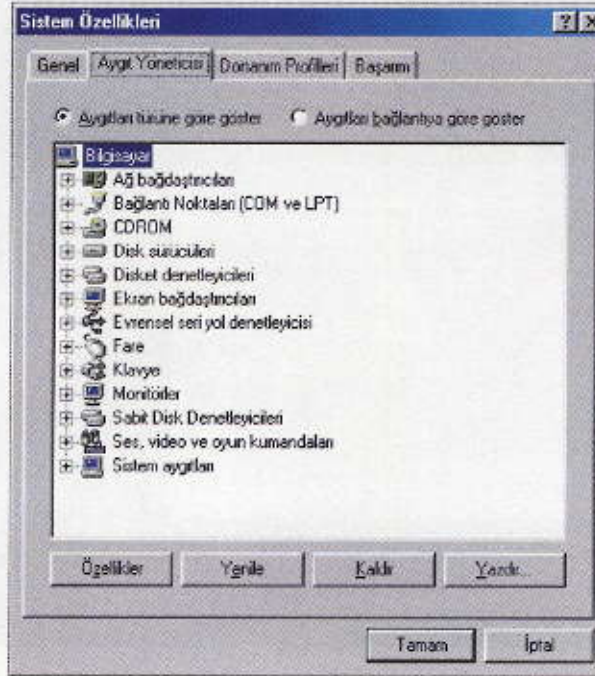
Listede yeralmayan yazıcılara ait sürücüler, 'Disketi Var' seçeneği ile bir disketten ya da CD-ROM'dan kurulabilirler. Buna ek olarak, 'Yazıcı Ekleme Sihirbazı' sayesinde yazıcının bağlı olduğu arabirimi de belirtebilirsiniz. Bu işlemler sonucunda yazıcınıza bir test sayfası bastırmanız mümkün. Bu noktada bir problemle karşılaşırsanız, sihirbaz size yardımcı oluyor.

Metod 5 Aygıt Yöneticisi

Windows 98'i çalıştırdıktan sonra sisteminize yazıcı, Zip Drive ya da tarayıcı gibi harici bir aygıt bağladıysanız, birinci metotta anlatıldığı gibi Denetim Masası üzerinden 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı'nı çalıştırmamız gerekmiyor. Bunun yerine aşağıdaki yolu takip edin:

- 1 Masaüstü'nde bulunan Bilgisayarım simgesini sağ tuşla tıklayın ve menüden Özellikler'i seçin.
- 2 Açılan pencerede 'Aygıt Yöneticisi'ne geçin ve Yenile seçeneğini tıklayın.
- 3 Böylece 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' sisteme bağlı olan tüm bileşenleri kontrol eder ve büyük bir ihtimalle yeni aygıtı doğru olarak tanır.

Yazıcının tanınabilmesi için seri arabirime değil, paralel arabirime bağlanmış olması gerekir. Çünkü yazıcı PC'ye sadece paralel arabirim üzerinden cevap gönderebilir. 'Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı' son ola-

rak Windows 98 CD'sinden ya da yeni aygıtın sürücü CD'sinden gerekli sürücülerini kurar.

Sihirbaz aygıtı doğru olarak tanıyamazsa, 'Disketi Var' seçeneğini tıklayarak sürücüyü siz seçin ve kurun (bkz. Metod 1).

Metod 6 INF Dosyaları

Windows 98'deki yeniliklerden bir tanesi de Inf-Installer aracı. Sabit diske kopyalanması gereken bu programı, Windows 98 CD'sindeki \Tools\Reskit\Infinst dizininde bulabilirsiniz. Inf-Installer programı özellikle, Windows 98'i aynı konfigürasyona sahip birden fazla PC'ye kuracak olan sistem yöneticilerinin ilgisini çekecektir. Bir aygıtın sürücülerini Windows tarafından otomatik olarak kurulmadığında (örneğin bir Modem ya da ağ kartı), bu programa ihtiyaç duyuluyor.

Inf-Installer aracının yardımıyla Windows kurulum programının gerekli sürücülerini kurması sağlanabiliyor. Bunun için ihtiyaç duyulan şey aygıtın sürücüsüne ait olan INF dosyası. Sürücü için geçerli olan çeşitli konfigürasyon bilgilerini içeren bu dosya, normalde üretici tarafından

Sisteminiz çalışırken bir yazıcı ya da başka bir harici aygıt bağladığınızda, Aygıt Yöneticisi kısmında bulunan YENİLE seçeneği ile otomatik donanım tanıma fonksiyonunu çalıştırabilirsiniz.

sürücü ile birlikte verilir. Ayrıca kullanıcıların MS Batch 98 (Windows 98 CD'sinde \Tools\Reskit\Batch dizininde bulunabilir) programı ile kendi INF dosyalarını hazırlamaları mümkün.

Inf-Installer programını kurmak için şunları yapmalısınız:

- 1 Windows 98 CD'sindeki \Tools\Reskit\Infinst dizininde bulunan dosyaları sabit diskinize kopyalayın. Daha sonra INFINST.CHM isimli yardım dosyasını inceleyin.
- 2 Windows Gezgin'i bölümünde ya da uygun dizin penceresinde INFINST.EXE dosyasını çift tıklayarak çalıştırın.
- 3 Windows 98'in kurulumu sırasında dikkate alınması gereken tüm INF dosyalarını seçin.
- 4 Son olarak 'Windows 98 Setup.exe' bölümüne, Windows 98'i tek tek PC'lere kurarken çalıştıracığımız KUR.EXE dosyasının yolunu yazın. Örneğimizde dosya Server üzerinde \Install\W98 dizininde bulunuyor.

Şimdi Server üzerinden bir PC için Windows kurulumunu başlattığınızda, seçilmiş olan INF dosyalarının gösterdikleri sürücüler otomatik olarak kurulacak. ☑

Derleyen Kadir Tuztaş

V.34

K56/x2

V.90

Şimdi V.90 Zamanı

V.90 analog modemlerin standardı oldu bile. CHIP bu yazıda V.90 terfisinin gerekliliğini ve modeminizin bu standarda yükseltilip yükseltilemeyeceğini anlatıyor.

Nihayet 56K ile ilgili belirsizlik sona erdi. İki yıldan beri Rockwell ve Lucent bir yanda, 3Com/U.S.Robotics bir yanda, verileri 33.600 bps'in üzerinde bir hızla taşımaya çalışıyorlar.

Birbirleriyle uyumsuz olan K56flex (Rockwell) ve X2(3Com/U.S.Robotics) servis sağlayıcıların 56K tekniğini kurmalarını engelliyordu. X2 ve K56flex kullanıcıları da 33.600 Bit/s hızında yaşamak zorundaydılar.

Ekim ayında ITU (International Telecommunications Union) V.90-Code'u 56K modemler için resmi standart olarak belirledi. V.90 böylece 33.6000 Bit/s hızında çalışan V.34 standardının devamı oldu. Sonuçta görünüm şu:

- V.90 K56flex ve X2'nin yerini alıyor.
- V.90 da kendinden öncekiler gibi asimetrik veri taşıma sistemini kullanıyor. Yani gönderme ve alma hızları farklı.

● Gönderme (Upload) 33.6 Kbit/s ile sınırlı. Alma (Download) sırasında kullanılan hız ise 56 Kbit/s. İki V.90 modem arasındaki iletişim ise 33.600 Bit/s hızında oluyor.

● Sadece modemlerden biri ISDN modemse ISDN'den V.90'a veri akışı 56K hızında olabiliyor. Teorik olarak mümkün, ama pratikte veri akış hızı telefon hatlarının şartlarına da bağlı. Veri transferleri hatta çıkan sorunlara karşı çok hassas olduğu için, 56K modemler ortalama olarak ►

42.000 ile 50.000 Bit/s arası hızlarda çalışıyor.

V.90 standardı Internet'i surf amaçlı kullananlar için oldukça uygun. Çünkü veriler bu şekilde "hortumlanacağından" daha yüksek hız sağlanmış olacaktır. Bu tip bir kullanımda alma işlemi daha önemlidir (56.000 Bit/s'nin nasıl çalıştığını yandaki kutuda bulabilirsiniz).

Daha şimdiden birçok V.90 özellikli modem piyasaya çıktı bile. Yeni Chipset'ler hem eski protokolleri hem de yenilerini destekliyor. Amaç servis sağlayıcılarının uyumunu sağlamak. Yani V.90'a "Update" edilen bir K56flex modem, hem K56flex hem de V.90 sistemlerle çalışabiliyor.

Servis sağlayıcılar da artık hizmet vermeye başladılar. Türkiye'de birçok servis sağlayıcı henüz en çok 33.6000 Bit/s'lik hatlara sahip. Belirli bir oranda X2 hattı bulunan sağlayıcılar 56K hatlarında V.90 desteği de vermeye başladılar. Yavaş yavaş tüm servis sağlayıcılardan 56K hatlarının açılışına dair bilgiler geliyor.

Eskiye Yenileme: Yazılım ile Güncelleme

56K2lık modemi olanlar hemen V.90'a geçebilirler. Birçok üretici Internet'teki sitelerinde güncelleme yazılımlarını ücretsiz olarak sunuyor.

Uzmanlar İçin

Mucize değil: 56.000 Bit/s nasıl oluyor?

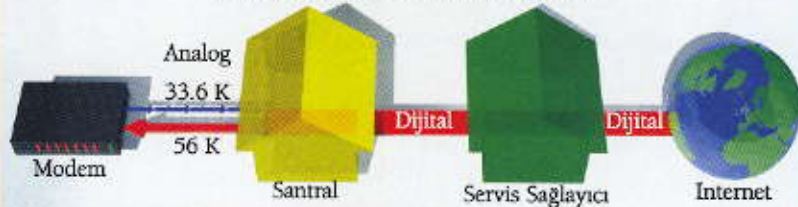
Hızlı V.90 modemler 56.000 Bit/s'lik yüksek hızlarını veri alırken elde ediyorlar. Bunu da eğer karşı tarafın Türk Telekom ile arasındaki hatlar dijitalse elde edebiliyorlar. Telefon hattının bağlı olduğu santral ile servis sağlayıcısı arasındaki hatlar da dijital olmalı. Bu Türkiye'nin büyük bir bölümünde henüz geçerli değil.

Santraller ile servis sağlayıcı arasındaki hatlarda verilerin taşınma hızı 64 Kbit/s. Bu ISDN bağlantısının hızı. Analog kalan tek kısım santral ile ev telefonu arasın-

daki hat. Dijitalden analoga dönüşüm sırasında hız bir miktar düşüyor ve sonunda 56 Kbit/s oluyor. 8 Kbit/s'lik kısım güvenlik için ayrılmış durumda, çünkü analog hatlar gürültüye karşı çok hassas.

Veriler santralden itibaren eve kadar analog bir hat üzerinden geliyor. Bu sinyal kodlanmış ve yarı dijital olarak modeme kadar ulaşıyor. Cihaz sinyali tam anlamıyla demodüle etmiyor, bu işi yapan Firmware. Sinyali "tercüme" edip PC'ye iletmek onun işi.

Asenkron: Alma ve Gönderme

Gönderme analog oluyor ve 33.6 Kbit/s civarında bir hızla gerçekleşiyor. Servis sağlayıcı ve haberleşme şirketi dijital hatlara sahip olduğundan alma 56 Kbit/s oluyor.

Güncelleme yazılımının Internet'ten alınması ile otomatik olarak başlıyor ve sadece birkaç dakika sürüyor.

Ancak bu sadece elinizdeki modemin Flash-ROM'a sahip olması ile mümkün oluyor. Programlanabilir bir bellek olan Flash-ROM'a yazılan Firmware ile güncelleme bitiyor. An-

cak EPROM'a sahip bir modem ise maalesef bu parçanın değiştirilmesi gerekiyor.

Normalde eski 33.6 modemler V.90'ı desteklemiyor. U.S.Robotics Courier V.Everything bunun istisnası. Programlanabilen bir Chipset ve bir Flash-ROM'u bulunan modem her zaman güncellenebiliyor.

Güncellenemeyen modemlerin sahipleri için de bazı çözümler var. Modem üreticilerinin bazıları değiştirme yoluna gidiyorlar.

Örneğin 3Com/U.S.Robotics Internet üzerinden eski modeminizin üzerine küçük bir miktarda para ödemeniz karşılığında yeni 56K-Voice-Modem'lerinden veriyor.

Sonuç: 33.6 veya daha eski bir cihaz sahibi iseniz sizin için V.90 sahibi olmak en avantajlı. K56flex veya X2 sahiplerinin de bir güncelleme yapmaları şart. ☐

Paola Colombo'dan
çeviren Güçlü Aydoğan

Temel Bilgiler

Bit/s Bit per second (kısaca bps): Veri taşıma hızının birimi.

EPROM (Erasable Programmable Read-Only Memory): Sadece özel bir cihazla yeniden programlanabilen bellek yapı taşları.

Firmware: Rom çipinin içerisine yazılan üretici firmaya özgü bir yazılım.

Flash-ROM: Okunabilir ve yazılabilir Rom. İçerisindeki bilgileri elektriğe ihtiyaç duyulmadan tutar.

K56Flex: Rocwell ve Lucent tarafından geliştirilen bu teknoloji sayesinde telefon hattı üzerinden saniyede 56000 bit veri aktarılabilir.

I-Modem: ISDN ve analog hatla uyumlu

olan Hybrid modem.

ITU (International Telecommunication Union): Telekomünikasyon alanındaki teknik standartların kabul edildiği topluluk.

X2: U.S. Robotics tarafından geliştirilen bu teknoloji sayesinde telefon hattı üzerinden saniyede 56000 bit veri aktarılabilir.

V.34: Saniyede 28800 bit veri aktarımı sağlayan ITU standardı.

V.34bis: Saniyede 33600 bit veri aktarımı sağlayan ITU standardı.

V.90: Internet'ten saniyede 56000 Bit veri alınmasına izin veren ITU standardı.

PC ile Faks Çekmek

Standart Windows faks işlemleri ile bu konudaki en iyi yazılımlardan biri olan Winfax Pro 9'un kullanım özelliklerini ise CHIP sizin için inceledi.

Eğer PC'nize bağlı bir modeminiz varsa, bir de faks cihazı almaya hiç gerek yok. Windows ile gelen standart faks yazılımını yada ilgili diğer yazılımları kullanarak elektronik ortamda hazırladığınız herşeyi fakslayabilirsiniz.

Windows'ta Standart Faks İşlemleri

PC'nize bağlı ve kurulu bir modem varsa ve Microsoft Faks sisteminizde yüklü ise, kullanacağınız Faks bölümünü, Başlat-Programlar-Donatılar altında bulabilirsiniz. Eğer kurmadıysanız, yine Başlat-Ayarlar'dan Denetim Masasına ulaştıktan sonra buradan Program Ekle-Kaldır seçeneğini seçin. Windows Kur kartı içinde yer alan seçeneklerden Microsoft Faks kutucuğunu işaretleyip Windows için standart faksı yükleyebilirsiniz. Çok fazla faks ile işi olmayanlar ve ekstra bir faks programı yüklemek istemeyenler bu fazla özellik barındırmayan fakat kullanışlı faks programını kullanabilirler.

Yeni Bir Faks Yaratmak

Başlat-Programlar-Donatılar'dan ulaşacağınız Yeni Faks Yarat seçeneğini seçtiğiniz zaman karşınıza Varsayılan Konumu ayarlayacağınız Faks Sihirbazının ilk penceresi açılacaktır. Eğer bir Notebook kullanıyorsanız yani bulunduğunuz bölge sürekli de-

ğişmiyorsa, bu pencerenin en altında yer alan "Taşınabilir bilgisayar kullanmıyorum..." seçeneğini işaretleyerek ilerde bu ekranın bir daha gelmesini sağlayabilirsiniz. Aksi durumda her seferde Arama Özellikleri tuşuna tıklayarak açılan pencerede bulunduğunuz bölgenin alan kodunu değiştirmeniz gerekecektir.

Bu pencerede ayarları yaptıktan sonra İleri tuşuna tıklayarak fakslı göndereceğiniz kişi ile ilgili ayarların bulunduğu pencereye gelebilirsiniz. Kişi adı, telefon no ve ülke gibi ayarları yaptıktan sonra İleri tuşu ile bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Eğer fakslı yolladığınız kişiye ilerde de ulaşmak istiyorsanız Adres Defteri düğmesine tıklayarak açılan pencereden bu kişiyi listeye eklemeniz gerekecektir. Ancak bu durumda Adres Defteri bölümünde kullanıcı bilgilerini bir defa daha girmeniz gerekir. Eğer aynı anda birden fazla kişiye faks gönderecekseniz de Listeye Ekle tuşunu kullanarak yeni kişiler tanımlayabilir ve toplu faks çekebilirsiniz. ▶

Windows ile beraber gelen faks programının Program Ekle/Kaldır penceresinden yükleyebilirsiniz.

Eğer bir kapak sayfası göndermek istemiyorsanız üçüncü adımda Hayır seçeneğini işaretleyin. Aksi durumda Acil, Bilgi İçin, Gizli, Soysal başlıklı dört adet kapak sayfası arasından tercihinizi kullanmanız gerekecektir. Bu adımda yer alan Faks Seçenekleri ile faksları göndereceğiniz zamanı iletme biçimi ve kapak özellikleri gibi diğer bazı ayarları değiştirebiliyorsunuz. Eğer faksları hemen göndermek istemiyorsanız bu seçeneği kullanabilirsiniz.

Dördüncü adımdan kapak sayfasına ya da faksların kendisine Konu ve Not ekleyebilirsiniz. En altta yer alan seçeneği işaretleyerek, Notları kapak sayfasında başlatabilirsiniz.

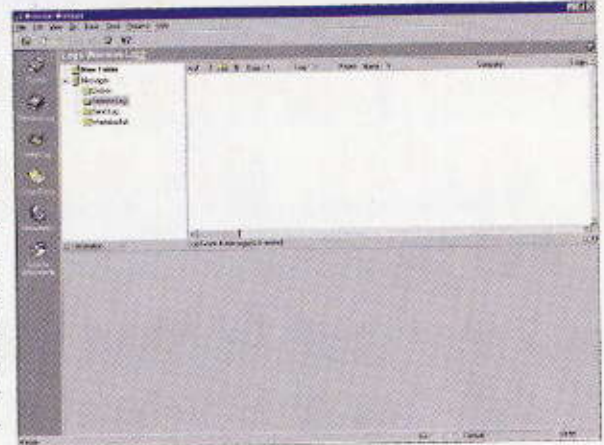
Son adımda göndereceğiniz dokümanı sabit diskten belirlemeniz gerekiyor. Faks programı dokümanı dönüştürecek ve fakslanmaya hazır hale getirecektir. Burada seçebileceğiniz doküman tipinin Windows tarafından tanınan bir dosya formatında olması gerekir. İleri tuşuna basıp son ekranda Son tuşuna tıkladığınız zaman program, ilgili yazılım ile bağlantı kurup fakslarınızı yollayacaktır.

WinFax Pro 9'un Kullanımı

Windows 95'de yer alan ve 98'de de çok fazla değişikliğe uğramayan Microsoft Fax Profesyonel kullanımlarda çok da fazla performans gösteremiyor. Toplu faks çekimlerinde kullanılan Adres Defteri gibi özelliklerde kısıtlı dosya formatı desteği ile yetersiz

kalan programda yaratılan Adres Defterini bir başka programda kullanmak ise ancak oldukça zahmetli bir şekilde gerçekleştirilebiliyor. Bu yüzden piyasada bunun yerini alacak bir çok da faks programı bulunuyor. WinFax Pro 9, tümünü Aralık CHIP-CD'sinde de bulabileceğiniz faks programları arasında en iyilerinden biri.

WinFax bilgisayarınızı faks makinasına çevirecek bir program. Program ile faks gönderme ve almanın dışında fakslarınızın düzenlenmesi ve kişiselleştirilmesi gibi işlemleri de gerçekleştirebiliyorsunuz. Faks sihirbazı size kurulumdan, faks göndermeye, kapak sayfası hazırlamaya kadar bir çok konuda yardımcı oluyor. Ayrıca ücret olarak çok fazla tutacak olan uzun mesafe fakslarınızı, ucuz tarifenin geçerli olduğu zamanlarda ya da Internet Faks kullanarak gerçekleştirip paradan tasarruf etmenizi de sağlıyor. Türkiye'de pek yaygın olmayan Calling Card desteği ile de seyahatlar sırasında otel odasından yapacağınız faks gönderme işlemleri size daha ucuza malolacaktır. Network'ünüze bağlı bir bilgisayardaki tek modemi ortak kullanabilme özelliği de yine programın artı yönleri

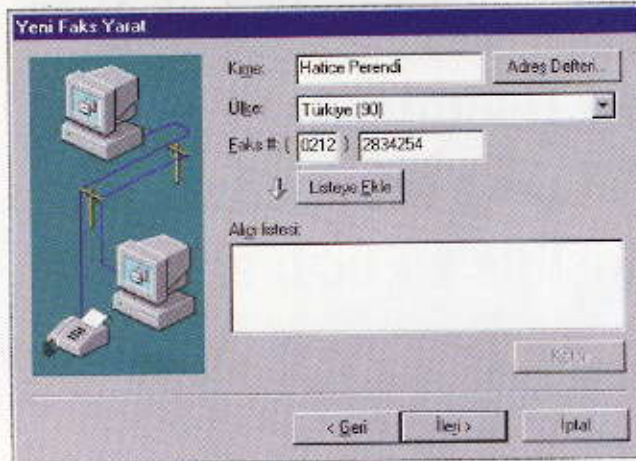
Programın arabirimi Outlook kullananlara yabancı gelmeyecektir.

arasında yer alıyor.

Kurulumdaki Önemli Ayarlar

Kurulum yapıldı, program ilk kez çalıştırıldığında, CSID, faks ve telefon numarası gibi faks çekerken kullanılacak olan tüm bilgilerini tanımlanması gerekiyor. CSID bilgisayarınızı tanımlamak için kullanılacak sizin tarafınızdan belirlenecek herhangi bir kod olabilir. Faks ve telefon kısmına ise kendi numaralarınızı yazıyorsunuz. İkinci adımda kullanılmak istenilen faks aygıtı belirleniyor. Dört seçenekten oluşan bu menüde Modem, ISDN, Fax Sharing ve Internet Fax seçenekleri bulunuyor. Kendi makinasına bağlı Modem kullanıcılarının ilk seçeneği, Network üzerindeki ortak bir modemi paylaşan kullanıcıların ise üçüncü seçeneği seçmeleri gerekir. Internet Fax ise size Web tabanlı olarak faks çekmenize olanak sağlayacaktır. Kullanmakta olduğunuz ancak listede yer almayan herhangi bir aygıtı da Add tuşuna tıklayarak, burada yer alan listeden seçebilirsiniz. Seçilen aygıtlarla ilgili gerekli kontroller yapıldıktan sonra Finish tuşunu tıklayarak ayarlar kısmı kapatılabilir.

Program ile birlikte açılan Guided Setup penceresi ile program içinden de yapabileceğiniz yeni faks yaratmaktan, yönlendirilmesine, telefon rehberinden, sayfa ayarları sihirbazı-

Microsoft Fax toplu faks çekme özelliğini desteklese de, WinFax Pro kadar kullanışlı değil.

na kadar en önemli özelliklere en hızlı bir şekilde ulaşabiliyor. Programın ana ekranı ise Outlook Express gibi günümüz Mail programları standartlarına çok yakın bir tasarım gösteriyor.

Tekli Faks Gönderme İşlemleri

WinFax Pro ile faks yollamak için iki seçeneğiniz bulunuyor. Faks gönderme sihirbazı ile ya da manuel olarak. Faks gönderme sihirbazını kullanmanız durumunda, öncelikle Program Setup'ı çalıştırıp ayarlar bölümüne girmeniz gerekiyor. Burada listede yer alan Send ikonuna çift tıklayarak Send (Gönderme) ayarlarına girin. General kartındaki "Use Send

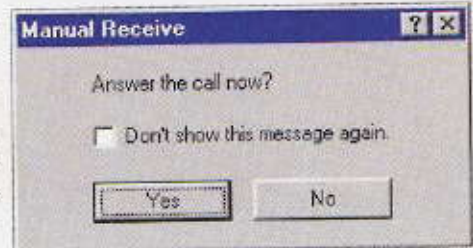
bu giriş sayfasını kullanmaya başlayabilirsiniz. Subject kısmına konuyu, Mesaj Text kısmına da fakslamak istediğiniz mesajı yazıp, Next tuşu ile bir sonraki adıma geçin. Eğer mesajınızı Word ya da benzeri bir programda yazdıysanız bu adımda Add Document tuşuna basıp dosyayı belirleyin. Tekrar Next ile son adıma gelin. Burada Delivery tuşuna tıklayın. Açılan Pencerede Send Now seçeneğini işaretleyerek dokümanı fakslayın.

Eğer sihirbazı kullanmak istemiyorsanız önce bahsedildiği gibi Program Setup'a girip bu sefer "Use Send Fax Wizard" seçeneğini kapatın. Daha sonra Program Manager'ı açıp, Send menüsünden "Send New Faks" seçeneğine tıklayın. Göndereceğiniz kişinin adı, faks numarası ve firma ismi gibi bilgileri girdikten sonra fakslandacak dokümanları eklemek için Insert menüsünden Files'ı seçin ve dosyaları ekleyin. Bu işlemi varsa diğer dosyalar için de tekrarlayın. Pencerenin alt kısmından eğer istiyorsanız bir kapak sayfası ekleyin ve Send tuşuna basarak faksınızı gönderin. Wizard kullanılmaması

durumunda açılacak yeni faks gönderme penceresi sihirbazın tüm adımlarını tek bir pencere altında toplayacaktır.

Çoklu Faks Gönderme İşlemleri

Basit faks işlemleri dışında daha önceden tanımladığımız bir gruba zaman zaman belirli bazı dosyaları faksلامasının gerektiği karışık durumlarda da WinFax Pro bize yardımcı olacaktır. Öncelikle bir Group yaratmamız gerekir. Bunun için önce Message Manager'ı çalıştırın. Go menüsünden Phonebooks'a tıklayın. Açılan pencerede Phonebook listesinde grubu oluşturmak istediğiniz Phonebook'u seçin. Daha sonra File menüsünden New Group Seçeneğine tıklayın. Açılan yeni pencerede bir grup adı belir-

Manuel bağlantıda faksı kabul edip emmedini soruyor.

leyerek Listenizdeki isimleri tek tek seçerek ADD tuşu ile bu yeni gruba ekleyin. Ok tuşuna bastığınızda yeni grubunuz oluşturulacaktır. Şimdi biraz önce anlatıldığı gibi Send menüsünden yeni bir faks yaratıp dokümanları ekledikten sonra grubunuzun içinde olduğu Phonebook'u seçin. Listedeki yeni tanımladığımız grubu seçin ve faksı Send ile yollayın. Grup içinde tanımlı tüm kişiler faksı alacaklardır.

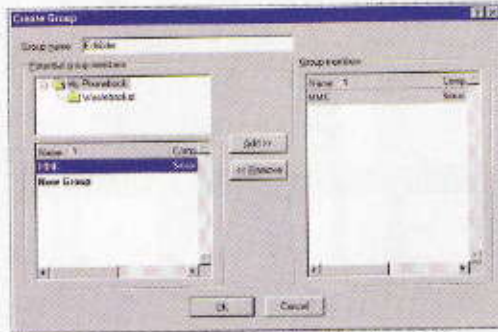
Yeni Faksların Kabul Edilmesi İçin

Sisteminize gelen faksları otomatik olarak almak istiyorsanız, Message Manager'ı çalıştırdıktan sonra Receive menüsünden Automatic Receive seçeneğinin seçili olduğunu kontrol edin. Kaç çılmadan sonra açılacak şeklindeki otomatik cevaplama özelliklerini ise Program Setup içinden Receive seçeneğine çift tıklayarak yapabilirsiniz. Eğer manuel cevaplandırma yapacaksanız, yine Receive menüsünden bu sefer Manuel Receive Now seçeneğini seçmeniz gerekir. Açılacak Pop-Up pencereden telefon sesini duyunca Yes tuşuna tıklanarak cevaplandırma yapılabilir.

Gelen Faksların İzlenebilmesi İçin

Sisteminize gelen faksları izlemek için de iki yol bulunuyor. Ya Message Manager içinde Go menüsünden Receive Log tuşuna tıklayarak ya da altta araç çubuğuna yer alan Controller ikonuna sağ tuşla tıklayıp listeden New Messages seçeneğini seçerek yeni gelen faksları izleyebilirsiniz.

Mahmut Karshoglu

Yeni grup yaratılarak toplu faks işlemleri oldukça kolaylaşıyor.

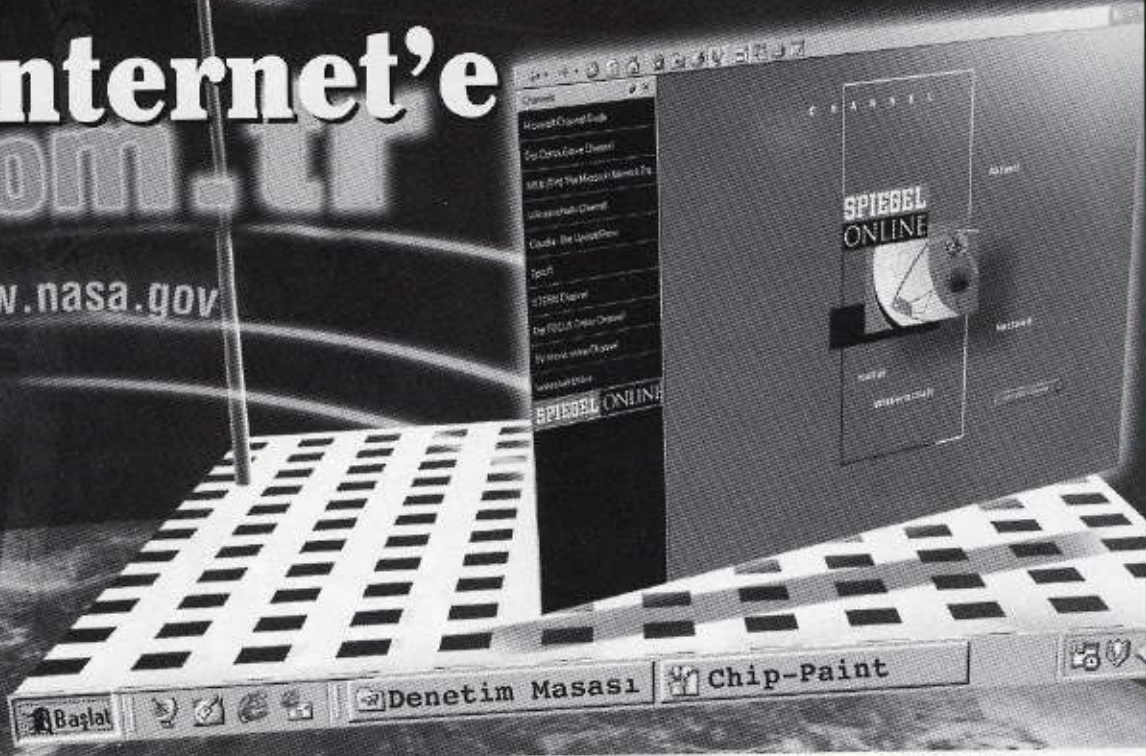
Fax Wizard" seçeneği aktif değilse aktif duruma getirin. Tamam ile bu pencereden çıkın ve Program Setup'ı kapatın. Message Manager programını başlatın. Send menüsünden, "Send New Fax" seçeneğini seçin. Sihirbaz devreye girecektir. Sihirbazın ilk adımında faksın gideceği kişi, faks numarası ve firma ismini sırayla girin. "Add Entry to Phonebook" seçeneği işaretliken girilecek her kayıt adres defterine eklenecektir. Next ile ikinci adıma geçin. Burada Cover Page altındaki Pull-Down menüden kapak sayfasının olup olmayacağını ve türünü belirleyin. Other seçeneğini seçtiğinizde karşınıza bir sürü hazır faks kapak sayfası gelecektir.

Bunlardan herhangi birini seçtikten sonra "Set as default cover page" seçeneğini işaretleyerek bundan sonra

Windows 98 ile Internet'e

www.chip.com.tr

www.cnn.com www.nasa.gov
www.yahoo.com

Microsoft, Windows 98'in Internet işletim sistemi olduğunu söylüyor. Arayüzde HTML formatı sayesinde bunun farkına varabiliyorsunuz. Fiziksel ağ bağlantısında ise bazı önemli detaylarda değişiklikler var.

Windows 98 ile hayatımıza giren bir çok önemli yenilik Internet ile ilgili. Büyük bir bölümü Internet Explorer ve Active Desktop ile beraber gelen ve HTML formatını işletim sistemi ile birleştiren yenilikler. Bu başlık altında çok fazla bir şey yapılmamış. Internet'e bağlanmak daha kolay hale getirilmemiş. Ama en azından dış dünya ile bağlantıyı sağlayan Çevirmeli Ağ ve gizli fonksiyonlar Internet'e bağlantı konusunda yardımcı oluyorlar.

Yeni ISDN Sürücüler Üreticilerden En İyisi

Windows 98 içerisinde birkaç tane ISDN kartı sürücüsü ve bir tane de

kurulum sihirbazı mevcut. NDIS-WAN baz alınarak hazırlanan bu sürücüler ISDN kartlarını Network kartı olarak gösteriyor. Bu durum sadece TCP/IP protokolü kullanarak bağlanılan Çevirmeli Ağ bağlantılarında geçerli oluyor ve her servis sağlayıcı tarafından desteklenmiyor.

Tereddüt durumunda üreticilere özgü sürücüler daha uygundur, bunlar ISDN kartını modem gibi tanıtır AT komutlarıyla da kartın konfigüre edilmesini sağlıyorlar.

Çevirmeli bağlantılar kullanan programlar kendi modem yönetimine sahipler ve ISDN sürücülerinden hiçbir şekilde faydalanamıyorlar. CAPI programları için de Windows 98'de durum aynı.

ISDN Accelerator 1.1 Artık Eskidi

Bir çok ISDN kartı üreticisi Microsoft'un ISDN Accelerator-Pack 1.1'in kurulmasını tavsiye ediyor. Bu Çevirmeli Ağ'ın bir eski versiyonunu içeriyor. Windows 98 içerisinde bulunan Çevirmeli Ağ'ın daha güvenli ve gün-

İçerik

Çoklu bağlantı ile iki kat performans	122
Varolan Internet bağlantılarının analizi ve kontrolü	124
Internet erişimi için yeni fonksiyonlar	126
Gizli DOS araçları, Ping, Telnet	126

cel olması nedeniyle bu programı kullanmanıza gerek yok. Windows 95 kullanıcıları da bu program yerine Microsoft'un Internet Server'ından (www.microsoft.com) Dialup Networking Update 1.3'ü elde edebilirler. Bu programı daha önce CHIP CD'sinde vermiştik.

Bağlantı Sihirbazı Internet Bağlantısı

Siz de Windows'un kurulumu sırasında sabırsızlanan, tüm dialog pencerelerini önemli olup olmadığına bakmadan Enter tuşuna basarak geçen sabırsız kullanıcılardan mısınız? Büyük bir ihtimalle Windows'un ilk açılışında ekrana gelen ve içerisinde Internet bağlantısı ile ilgili önemli bilgiler bulunan Hoşgeldiniz penceresini de bir daha gösterilmemek üzere kapamışsınızdır. Ama burada bulunan bilgilere masaüstünde bulunan İnternet'e Bağlanın kısayoluna çift tıklayarak da ulaşabilirsiniz.

Eğer bu kısayolu da masaüstünden sildiyseniz, bağlantı sihirbazına ihtiyaç duyduğunuz zaman ne yapmanız gerektiğini kara kara düşünürsünüz. Bağlantı sihirbazına ulaşmak için Denetim Masası içerisinde bulunan İnternet simgesine çift tıklayın. Açılan pencereden Bağlantı kartı üzerinde bulunan Bağlan düğmesine tıklayarak sihirbazı çalıştırabilirsiniz.

Çalışmaya başlamadan önce Windows 98 CD'sinin yakınlarda olduğundan ve de modem veya ISDN kartınız sorunsuz bir şekilde kurulmuş olduğundan ve çalıştığından emin olun. İlk pencerede bulunan seçeneklerden birincisini yani "Bilgisayarımı yeni bir İnternet hesabına kaydedip yapılandırmak istiyorum." Seçeneğini yeni bir bağlantı oluşturmak için. "Bilgisayarım zaten İnternet için ayarlanmış durumda. Bu sihirbazı yeniden gösterme." Seçeneğini ise eğer Windows 98'i 95 üzerine kurduysanız ve Windows 95'de bir bağlantınız mevcutsa seçebilirsiniz.

Birinci seçeneği seçerseniz Windows 98 İnternet bağlantısı için ge-

rekli yazılımları kurduktan sonra sistem yeniden açılır ve sihirbaz kaldığı yerden devam eder. Daha sonra Microsoft bağlanmak istediğiniz sunucunun telefon numarasını ister ve bağlanmaya çalışır. Sunucuya bağlantı hesabınız ve isminizle beraber bağlanabilirsiniz. Tüm bu işlemler sorunsuz olarak gerçekleştiikten sonra İnternet'te gezinmeye başlayabilirsiniz.

Eğer daha önceden bir bağlantı hesabına sahipseniz ikinci seçeneği ("Yerel ağ veya telefon hattım aracılığıyla...") seçeneğini işaretleyin ve İleri düğmesine tıklayın. Yeni pencerede bulunan seçeneklerden birincisini İnternet Hizmet Sağlayıcı aracılığıyla veya Yerel ağla bağlanıyorsanız seçebilirsiniz. İkinci seçenek ise bağlantı kurduğunuz sunucunun kendi yazılımını kullanmak istiyorsanız seçebilirsiniz. Birinci seçeneği seçip bir sonraki pencereye (İnternet Bağlantınızı Kurun) geçtiğinizde Yerel İletişim Ağını Kullanarak Bağlan (LAN) seçeneği seçerseniz sihirbaz bir Proxy Server üzerinden bağlanıp bağlanmadığınızı sorar.

Geçici İnternet Dosyaları Yer veya Performans

Windows 98'de bulunan bir başka kullanışlı araç da Disk Temizleme. Sabit diskin (Windows klasörünün bulunduğu bölüm) taranması sırasında geçici İnternet dosyalarının da bulunup silinmesi işlemini gerçekleştiriyor. Eğer sabit disk üzerinde yere ihtiyacınız varsa bunu düşünmeden yapabilirsiniz. Ama bunun da bir dezavantajı mevcut. Windows söz konusu klasör içerisinde son zamanlarda ziyaret ettiğinizi tüm grafikleriyle beraber tutar. Bu sayede bu sayfalardan birine tekrar gitmek istediğinizde sayfa sabit diskten okudukça hızlı bir şekilde yükleniyor. Eğer çok sık aynı adresleri ziyaret ediyorsanız bu klasörü temizlememenizde fayda var.

Güvenliği Koruyun TCP/IP Uyarısına Dikkat

Bazen ağ kurulumu sırasında sihir-

sadece düğmeye basın

Gerisini
TRANSLATOR'e
bırakın...

Translator

İngilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında, etkileşimli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız. Çeviri programının en gelişmiş versiyonu:

220\$

Translator

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de İnternet'te sörf yapmak istiyorsanız, İngilizce WEB sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program.

170\$

Bu iki yazılımı birlikte almak isteyenlere **% 20 indirim** ve

MUSTEK SCANNER HEDİYE!

İyotermiks KDV dahil değildir.

NET ANA
SERİSİ

BİLSAG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya/Ankara
Tel: 0.312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0.312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr

baz TCP/IP ile dosya ve yazıcı paylaşımının başkalarına açık olduğu konusunda sizi uyarır. Bu güvenliğiniz için risklidir. Windows paylaşımı iptal eder ve sistemi yeniden başlatır, sihirbaz daha sonra kaldığı yerden devam eder. Eğer mutlaka bu kaynakları paylaşma açmak isterseniz daha sonra da bunu kurabilirsiniz. Bunun için Denetim Masası'nda Ağ simgesine çift tıklayın, daha sonra TCP/IP Çevirmeli Ağ özelliklerinde Bağlantılar bölümünde dosya ve yazıcı paylaşımını tekrar açabilirsiniz. Ancak dikkatli olun, Microsoft haklı: Bu seçenek tanımadığımız insanların Internet'ten sabit diskinize ve sisteminize erişebilmesini sağlar.

Çoklu Bağlantı Multilink Dopingi

Windows 98'in Çevirmeli Ağ'ının en önemli yeniliklerinden biri çoklu bağlantıları desteklemesi, yani iki veya daha fazla veri hattını aynı anda kullanabilmesi. Özellikle ISDN kullanıcıları bundan oldukça faydalanabilirler, veriler paralel olarak iki hat üzerinden servis sağlayıcınıza aranızda transfer edilebilir.

Ancak bir kısıtlama da söz konusu: İki modem veya bir ISDN kartı ve bir modem ile yapılan çoklu bağlantılarda bağlantı hızını daha yavaş olan aygıt belirliyor. Yani çoklu bağlantıyı biri 14.400 biri de 28.800 bps hızındaki iki modemle gerçekleştirirseniz, kanal (hat) başına saniyede 14.400 Birlik bir bağlantı gerçekleşir. Yani hızlanma efekti sıfırdır.

Çoklu bağlantı için varolan Çevirmeli Ağ bağlantısını kullanabilirsiniz. Sağ fare tuşu ile mesela Superonline simgesine tıklayın Özellikler seçeneğine tıklayın. Çoklu bağlantı kartına tıkladığınızda Ekle düğmesi ile başka modemleri veya ISDN modem emülasyonlarını o bağlantı için ek olarak kullanabilirsiniz. Tekrar kullandığınız aynı sürücüler ve telefon numarasını girin.

Şimdi ilk denemenizi gerçekleştirebilir ve ISS'nizi arayabilirsiniz. Eğer

çoklu bağlantıyı destekliyorsa 2 kat daha hızlı sörf yapabilirsiniz. Tabii ödeyeceğiniz telefon faturası da ikiye katlanacaktır.

Çoklu bağlantıyı gerçekleştirdikten sonra hatlardan birini kesmek isterseniz görev çubuğundaki bağlantı simgesine çift tıklayın, Ayarlar düğmesine tıklayıp ek aygıtlardan ikinci bağlantıyı iptal edin.

Modem LOG Dosyaları Modemi İzlemek

Windows 95 uzmanları yıllarca modem işlemlerini takip etmek için MODEMLOG.TXT dosyasını kullandılar. Windows 98'de artık bu dosya yok. Bunun yerine günlük dosyası denilen LOG dosyaları mevcut. Bu LOG dosyaları modemin adını ve LOG uzantısını içeriyor, mesela Zoom VTP 28.8.LOG.

Windows 98 her modem bağlantısında TAPI arabirimi üzerinden bir LOG dosyası yazar, yani bir çevirmeli ağ veya Hyperterminal bağlantısında. Bu protokol için Denetim Masası'nda iki alternatif mevcut. Modem simgesine çift tıklayıp izlenecek modemi seçin ve sırayla Özellikler - Bağlantı - Gelişmiş simgelerine tıklayın. Burada "Günlüğün ardına devam et" onay kutusunu bulacaksınız. Bu seçenek yeni protokol verilerinin varolan listeye eklenmesini sağlar. Kutucuk seçili değilse her yeni bağlantı eski protokolün

Disk Temizleme'yi sadece Internet'e öylesine bağlananlar kullanmalı ve geçici Internet dosyalarını silmelidirler.

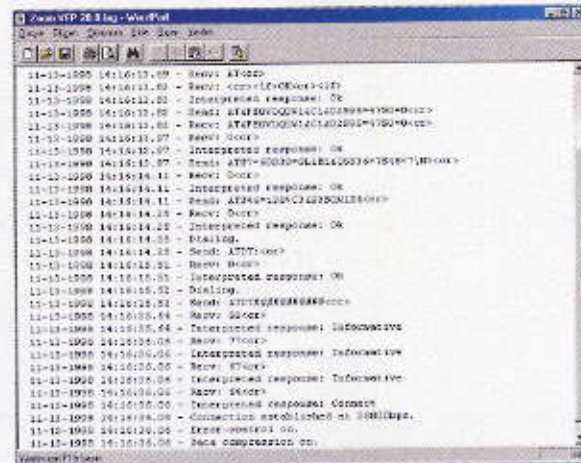
üzerine yazılacaktır. Modem problemlerinizi uzun vadeli araştırmak için bu seçenekten ve dosyadan faydalanabilirsiniz. Günlüğü Göster düğmesi ancak bir LOG dosyası varsa etkindir, yani bir modem daha önce bir defa kullanılmışsa.

Bağlantı Protokolü Sürekli Kontrol

Çoğunlukla Internet bağlantıları Point to Point protokolü üzerinden yapılır, kısa PPP bağlantılarını Windows 95'te sadece ilgili ayarları ağ konfigürasyonunda yaptığınız zaman görebiliyordunuz. Windows 98 sörfçülerin işini kolaylaştırıyor: Artık her çevirmeli ağ bağlantısında bir günlük

dosyasının tutulup tutulmayacağı belirlenebilir.

Bu günlük dosyasına PPP protokolünün yapısı modem bağlantısının kurulduğu andan itibaren yazılıyor. PPP bağlantısına kadar gönderilen veriler (kullanıcı adı ve şifreniz de) LOG dosyasına kaydediliyor. Bu andan itibaren protokol sadece gönderilen veri yığınlarını sayıyor.

Modem protokolleri artık modemlog.txt dosyasına değil, modemin adının geçtiği bir günlük dosyasına kaydediliyor.

Protokolu etkinleştirmek için sağ fare tuşu ile Çevirmeli Ağ'da istediğiniz bağlantıya tıklayın ve Özellikler'i seçin. Sunucu Türleri kartında "Bu bağlantı için bir günlük dosyası kaydet" seçeneğini bulacaksınız. Bu seçeneği işaretlerseniz Windows 98 her çevirme işleminde gönderilen verileri Windows dizinindeki ppplog.txt dosyasına kaydeder.

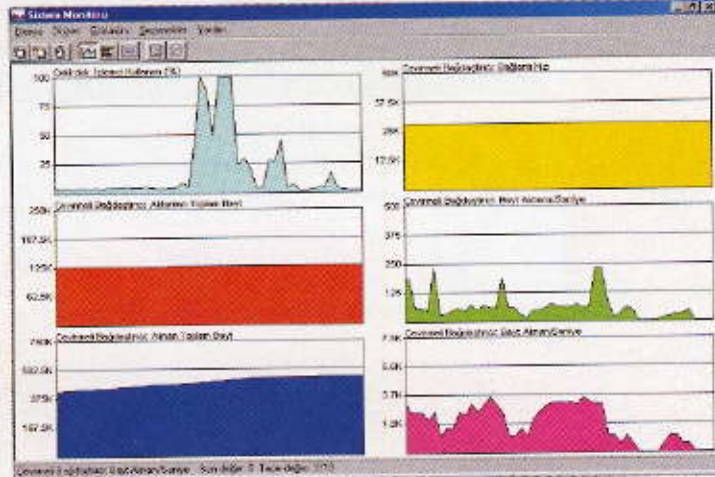
Kişisel verilerinize kimsenin ulaşmasını istemiyorsanız LOG dosyasını silin.

Çevirmeli Ağ Monitörü Internet Takometresi

Internet bağlantınızda problem mi var? Hata aramamızda size yardım edecek yeni bir araç var. Windows 98'in Sistem Monitörü artık Çevirmeli Ağ'ın transfer verilerini de izliyor ve transfer hızını da gösterebiliyor. Sistem Monitörünü Windows 98 kendiliğinden kurmuyor.

Bu aracı sonradan kurmak için Windows 98 CD'sini sürücüye yerleştirin ve Denetim Masası - Program Ekle/Kaldır - Windows Kur - Sistem Araçları - Sistem Monitörü simgelerinin tıklayıp Tamam düğmesi ile Sistem Monitörünü kurun. Monitörü açmak için Başlat - Çalıştır ile "sysmon" girin veya Başlat - Programlar - Donatılar - Sistem Araçları'ndan çalıştırın.

İlk açışta Sistem Monitörü çok fazla

Sistem monitörü Internet bağlantı hızınızı da gösteriyor.

la bilgilendirici görünmeyecektir. Sadece işlemci kullanımı görünecektir. Çevirmeli ağ için ölçüm diyagramlarını kendiniz kurmalısınız. Bunun için DÜZEN menüsünden ÖGE EKLE seçeneğine tıklayın. Açılan pencerede "Çevirmeli Bağdaştırıcı" kaydına tıkladığınızda sağda her bir parametreyi görebilirsiniz, özellikle de bağlantı hızı ve saniyede alınan ve gönderilen verilerin miktarı.

[Ctrl] tuşuna basılı tutarak birçok kaydı seçip Tamam ile çizelge görünümüne ekleyin. Sistem Monitörü şimdi 5 saniyelik aralıklarda alınan ve gönderilen veriler ile bağlantı hızını gösterecektir. Alınan verilerle ilgili bilgiler oldukça bilgilendiricidir, transfer hızı 64 Kbit bağlantıya rağmen saniyede sadece 3 KB civarında kalıyorsa sorun büyük ihtimalle Download sunucusuyla

gerleri size yardımcı olacaktır. Bu tip çok fazla hata kötü bir telefon hattından yapılan bir modem bağlantısına işaret eder.

Mail için Kısayol Çift Tıklama ile E-Mail

Belli bir arkadaşınıza çok sık e-mail gönderiyor musunuz? Cevabınız evetse adres defteri ve Mail menüleri ile uğraşmak zorunda değilsiniz. Kendi oluşturduğunuz bir kısayol ile Windows 98'in, standart Mail programını arkadaşınızın e-mail adresine Mail gönderecek şekilde açmasını sağlayabilirsiniz.

Bunun için sağ fare tuşu ile masaüstündeki veya bir dizindeki boş bir alana tıklayın. Açılan kısayol menüsünden YENİ seçeneğine ve sonra da Kısayol simgesine tıklayın. Giriş satırına mailto: ve arkadaşınızın e-mail adresini girin, mesela mailto:chip-yaz@chip.com.tr.

İleri düğmesine tıkladığınızda Windows otomatik olarak bunun bir Internet (Mail) kısayol olduğunu anlayacak. Kısayol için bir ad verdikten sonra Son düğmesine tıkladığınızda masaüstünde yeni bir simge oluşacaktır.

Daha uygun bir simge seçmek için sağ fare tuşu ile simgeye tıklayın ve Özellikler seçeneğini seçtikten sonra Simge Değiştir düğmesine tıklayın. Listedeki daha uygun bir simge, mesela mektup zarfı simgesini seçin. İki defa TAMAM düğmesine tıkladıktan

Windows 98 istenildiğinde PPP bağlantılarını ve böylelikle kullanıcı adı ve şifreleri kaydediyor. Bu seçeneği sadece sizden başka kimse bilgisayarınızı kullanmıyorsa kullanın.

Download sunucusuyla ISS'niz arasındaki bağlantıdan kaynaklanıyordur. Download ettiğiniz dosya-yı belki de başka bir sunucuda da bulabilirsiniz. 64 Kbit/s ISDN bağlantılarında saniyede 7 ve 8 Kbyte'lık hızlar normaldir, 28.800 bps'lik modem bağlantılarında saniyede 3-3.5 Kbyte olması gerekir. Sabit olarak kötü bağlantılarda hata kaynaklarını sınırlandırmak faydalı olacaktır. Burada CRC hataları gibi değerlendirme de-

sonra yeni simgeniz artık hazır, çift tıklayıp doğrudan e-posta gönderebilirsiniz.

DOS-Internet Araçları Küçük Ama Faydalı

Windows 98'in önceki sürümünden miras aldığı komut satırı araçları TELNET, FTP ve PING'tir. Telnet bir terminal emülasyon programı ve uygun bir sunucuya ağ bağlantısı kurar (çoğunlukla da Unix). Daha sonra text modunda bu bilgisayarda çalışabilirsiniz. Ping, TCP/IP'nin bilgisayarınızda doğru kurulu olup olmadığını anlayabilmeniz için kullanabileceğiniz bir programdır.

Bu programla ayrıca Internet'e bağlı (IP adresi olan) bilgisayarların cevap verme sürelerini ölçebilirsiniz. Başlat - Çalıştır ile mesela "ping 127.0.0.1" komutunu girin. Windows bu durumda kendisiyle bir TCP/IP bağlantısı kurar.

Ping'i aynı zamanda Internet'teki herhangi bir bilgisayar ile olan bağlantınızı test etmek için de kullanabilirsiniz.

Mesela "ping www.chip.com.tr" girin, böylece ilgili sunucuya bağlanmak için ne kadar süre geçtiğini program size bildirir. Winipcfg ağ ayarlarınızı kontrol etmenizi sağlar. Her

Kısayoldan E-Mail: Masaüstüne yerleştirebileceğiniz bu gibi kısayollarla çabucak mail gönderebilirsiniz.

network kartı için (çevirmeli bağdaştırıcılar da buna dahil) program bir güncel ağ adresi gösterir.

Hyperterminal ile Telnet Klasik Yol

Windows'un standart Telnet istemcisi hiç de başarılı değil. Microsoft bu problemi gördü ve Hyperterminal programına Telnet özellikleri ekledi. Kullanıcılar böylece Telnet bilgisayarlarıyla dosya transferi gerçekleştirebiliyor, tabii eğer ilgili sunucuda gerekli haklara sahipse.

Terminal programı Başlat menüsünün derinliklerinde gizli: Başlat - Programlar - Donatılar - İletişim. Hyperterminal simgesine tıkladığı-

nızda karşınıza dizin penceresi çıkacaktır. Burada Hyperterm.exe dosyasını çalıştırın. İlk açılışta program hemen bir bağlantı kurmanızı isteyecektir. İlk deneme için "Test Bağlantısı" adını girin ve bir simge seçin ve Tamam düğmesine tıklayın. Şimdi karşınıza telefon numarası girmenizi ve modem seçmenizi isteyen bir pencere çıkacaktır.

"Bağlanırken Kullanılacak" alanında listenin sonundaki TCP/IP Winsock'u seçin. Pencerenin görünümünü hemen değiştirecektir. Şimdi bir Host (Ana bilgisayar adresi) ve Port (Bağlantı noktası) numarası girin, mesela mud.uni-muenster.de, bu sizi basit bir Text Adventure'a bağlayacaktır. Bağlantı kurulduğunda Dosya - Özellikler ile terminal emülasyonunu ve diğer incelikleri ayarlayabilirsiniz.

Windows Güncellemesi Kendiniz Güncelleyin

Windows Update Yöneticisi otomatik olarak Windows yamalarını ve sürücülerini Internet'ten yüklüyor, ancak şu anda pek de başarılı değil. Üstelik güvenlik nedenleri yüzünden de biraz problemlidir: bir firma agında tüm Windows sürümlerinin aynı olması gerekiyor ve güncellemeler de kontrol ediliyor.

Başlat menüsünden ilgili simgeyi Başlat - Çalıştır ve "wupmgr.exe - shortcut" girerek silebilirsiniz. Başlat - Ayarlar menüsünden de silmek için Regedit.exe'yi çalıştırın, HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer anahtarını bulun ve burada NoWindowsUpdate=0 değerini ekleyin. 1 değeri simgenin tekrar görünmesini sağlar. Değişiklikler ancak Windows'u yeniden başlattığınızda etkin olur. □

Derleyenler Kadir Tuzaş,
Uluk Yamankılıçoğlu

Windows 98'de Internet

Windows 98'in her yerinde Internet'ten birazcık var. İşte Windows 95 ile olan en önemli farkları:

Yeni ISDN Sürücüler

Windows 98 ISDN kartlarını ağ kartları gibi görüyor. İşletim sistemi bunun için kendi sürücülerıyla geliyor ve bunların yanında ISDN sihirbazı ile yabancı sürücüler de kurabiliyor.

Yeni Çevirmeli Ağ

Çoklu bağlantı (Multilink), dahil Script'ler, otomatik çevirme ve protokol fonksiyonları.

Kanallar

Windows 98'in açılışında Internet Explorer'in Kanal Çubuğu karşınıza çıkıyor - bu kanallar herhangi bir sunucunun içerik penceresi gibi.

HTML Arayüzü

Windows 98'in kullanıcı yönetimi Internet Explorer ile birleştirilmiş. Bir dizin penceresi mesela seçime bağlı olarak dosyalar veya Internet sayfalarını gösterebiliyor.

Ek Internet Programları

Windows 98 ve yeni Internet Explorer 4 ile birçok Internet programı da geliyor: Newsreader ve Mail programı Outlook Express veya konferans programı Netmeeting 98 bunlardan bazıları.

Geliştirilebilir Görev Çubuğu

Windows 98 görev çubuğuna dört küçük simge ekliyor, bunlardan ikisi Internet Explorer ve Outlook Express. Internet yardımcılarınızı böylece doğrudan çalıştırabilirsiniz.

GIMP

Linux altında GIMP, benzeri resim editörlerine nazaran kullanım kolaylığı, serbest olarak dağıtılabilmesi ve özellikleriyle dikkat çekiyor.

GIMP'i (GNU Image Manipulation Program) tanımlamak aslında o kadar kolay değil. Neye benzediğini, ne iş yapabileceğini, onu kullandıktan sonra göreceksiniz. Belki bu yazı GIMP'i tüm özellikleriyle anlatamayacak, ama en azından neler yapabileceğinin ipucunu verecek. GIMP bir resim editörüdür. Ama nasıl bir resim editörü? Kullananlar ve bu alanın uzmanları GIMP'i şöyle tarif eder; "GIMP Photoshop'tan sadece daha iyi olan bir resim editörüdür". "Peki GIMP'e sahip olmak için ne kadar ödemem gerekir?" sorusuna vereceğimiz cevap "Hiçbirsey". GIMP, GNU lisansı ile ücretsiz olarak dağıtılan, UNIX/Linux işletim sisteminde X altında çalışan bir programdır. Yani yapmanız gereken bir GNU/Linux işletim sistemi kurmak (yine ücretsiz!). GIMP, tüm Linux dağıtımlarıyla birlikte hazır olarak geliyor. Yani Linux'unuzu kurarken GIMP de kurulmuş oluyor. Bu yazının amacı GIMP'i nasıl kullanacağınızı anlatmak değil, amacımız size bir örnek vererek GIMP mantığını ortaya sermek.

GIMP Programını Nasıl Edinebiliriz?

GIMP'in Slackware, RedHat, SUSE, Debian, Caldera gibi belli başlı tüm

Linux dağıtımlarıyla birlikte hazır olarak geldiğini söylemiştik. Eğer elinizde GIMP yoksa CHIP CD'si ile birlikte verilen GIMP programlarını açmanız gerekmektedir. GIMP'i ister kaynak koduyla, ister çalıştırılabilir haliyle edinebilirsiniz.

GIMP Programının Kurulumu

GIMP kurduktan sonra yardım alabileceğiniz listenin adı majordomo@scam.xcf.berkeley.edu. Bu adrese üye olmak için mesaj kısmında "subscribe gimp-user" yazan bir e-postayı yukarıdaki adrese göndermelisiniz. Listeye mesaj yollamak için gimp-user@scam.xcf.berkeley.edu adresini kullanın.

GIMP kurulumu için 'gtk' kütüphanesine ihtiyacımız vardır. Bu kütüphane eğer GIMP sistemde kurulu olarak geliyorsa zaten sizde de var demektir, eğer yoksa www.gtk.org

adresinden edinebilirsiniz.

Makineye GIMP kurmak için en az 20-30MB'lık boş disk alanına ihtiyacımız olacak. 300 binin üzerinde satırdan oluşan GIMP kaynak kodunu derleyebilmek için de Pentium Pro200 gücünde bir makine başında 20 dakika kadar beklemelisiniz.

Aşağıdaki satırlar kurulum için size yeterli ipucunu verecektir. Eğer kaynak kodunuz varsa, birkaç satırlık işlemle GIMP'i kurabilirsiniz.

```
# tar xvfz gimp-1
.X.X.tar.gz
# cd gimp-1.X.X
# ./configure
# make
# make install

# programı açın
# dizinin içine girin
# configure
programı çalıştırın
# GIMP'i derleyin
# kurun
```

Eğer GIMP'in RPM Sürümü Elinizdeyse

```
# rpm -i dosya-adı.rpm
```

komutu GIMP'in derlenmiş progra-

mını sisteminize yükleyecektir. Tabi GIMP'i kullanmak için sisteminizde 'libgtk' (Gnome Toolkit Library) bulunmasının şart olduğunu tekrarlamamıza gerek yok.

GIMP Programının Özellikleri

GIMP'in özelliklerini aşağıda sıralamaya çalıştık, ancak bu maddeler GIMP'i öğrendikten sonra da göreceksiniz, buzdağının görünen yüzünü oluşturabiliyor.

- Brush, Pencil, Airbrush, Clone özellikleri
- Üzerinde çalışılan görüntünün büyüklüğü hafıza ile sınırlı değil
- Anti-aliasing
- Alpha Channel
- Katmanlar (Layer)
- Gelişmiş programlama dili özelliği
- Aynı anda teorik olarak sınırsız resim açabilme özelliği
- Güçlü renk özellikleri
- Animasyon üretme
- Gif, jpg, png, xpm, tiff, tga, mpeg, ps, pdf, pcx, bmp ve diğer dosya yapılarını destekleme
- 100'ün üzerinde Plug-in
- Plug-in'ler yardımıyla kendi programınızı kolayca yazma ve GIMP'e ekleme özelliği

İşte Adım Adım Bir GIMP Örneği

GIMP'te kısa sürede neler yapılabileceğini bu örnekte anlatalım. X altından konsola çıkan ve gimp yazarak GIMP'i çalıştırın. Karşınıza gelecek olan ekran yandadır. Ne kadar da küçük ve beceriksiz görünüyor değil mi? Şimdi [File → New] ile yeni bir resim penceresi açalım. Burada dikkat etmeniz gereken "File

Type White" olmalıdır. Karşınıza gelen pencere içerisine GIMP'in ana penceresindeki T aracı ile bir metin ekleyelim.

Ben örnek olarak "Mustafa" yazdım. Resim penceresinin üzerine gelin, farelin sağ tuşuna basın ve "Dialogs → Layers & Channels" menüsü ile katmanların yerleşim penceresini açın. Resim pencereniz ve aşağıdaki gibi olmalıdır.

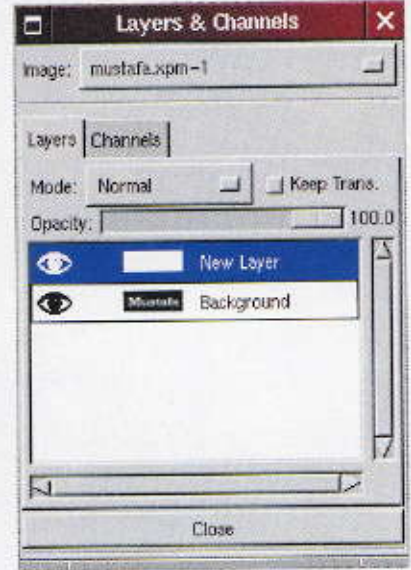
Şimdi yapacağımız işlem resim penceresinde farelin sağ tuşuna basıp "image → colors → invert" yaparak, resimde siyah-beyaz değişimi yapmaktır. Yani resim pencereniz aşağıdaki gibidir.

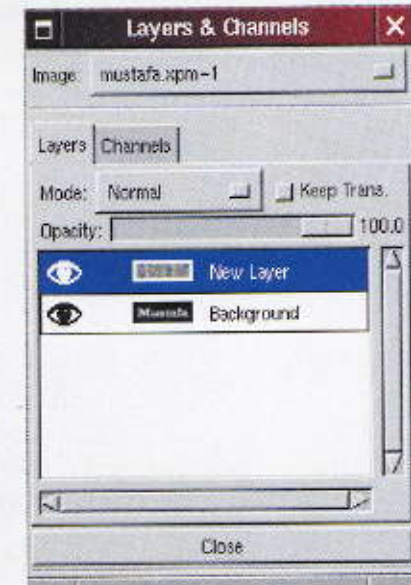
Daha sonra resme biraz bulanıklık katmak için resim penceresinde farelin sağ tuşuna basın, "Filter → Blur → Gaussian Blur" seçin.

Yeni bir katman oluşturmak üzere katman penceresinde mavi ile işaretlenmiş "Background" (Bu metin yazdığımız resme ait katmanın adıdır) yazısının üzerinde farelin sağ tuşu ile tıklayın, karşınıza çıkan pencerede "New Layer" seçeneğini seçin ve katman türünü "White" olarak seçin. Ardından "Background" seçeneğini girin ve Ok tuşuna basın. Katman pencerenizin görüntüsü sağ üstteki gibi olacaktır.

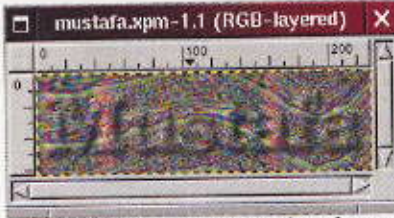
Yaratığımız yeni katmanda desen oluşturmak için, resim penceresinde farelin sağ tuşuna basın ve "Filters → Render → Qblist" sırasını izleyin. Gelen menüde beğendiğiniz bir deseni seçin ve Ok'e tıklayın. Bu yeni

katmana bir desen oluşturacaktır. Oluşan desen ve katman penceresini aşağıda görüyorsunuz.

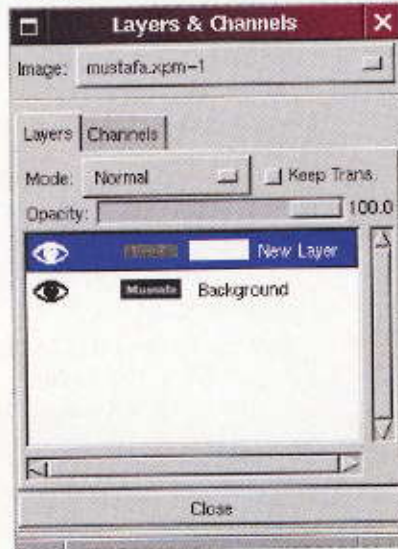

Yani katmanı yazımıza haritalamak için resim penceresinde farelin sağ tuşuna basın ve "Filters → Map → Blur Map" menüsünü seçin. Burada dikkat etmeniz gereken nokta, haritalayacağımız katmanın "Background" olmasıdır.

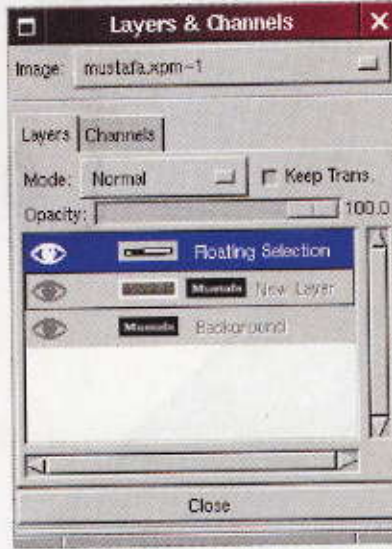

Yeni resim penceresi yukarıda görünüyor.

Şimdi harita yaptığımız katmanına yeni bir maske ekleyelim. Bunun için, "New Layer" katmanının üzerinde farelinin sağ tuşuna basın ve gelen menüden "Add Layer Mask" seçeneğini işaretleyin. Katman penceresinin görüntüsü aşağıdaki gibi olmalıdır.

Şimdi katman penceresinde "Background" yazısının üzerine bir kere tıklayın. Daha sonra resim penceresinin üzerinde farelinin sağ tuşuna tıklayın ve "Edit -> Copy" menüsünü izleyin. Bu işlemten sonra katman penceresine gidin ve yeni "New Layer" katmanına eklediğimiz maskenin üzerine tıklayın, resim penceresine gidip farelinin sağ tuşuna basarak "Edit -> Copy" menüsünü seçin. İlginç değil mi? Örnek görüntüyü aşağıda görüyorsunuz.

Katman penceresinde farelinin sağ tuşuna basarak "Anchor Layer" menüsüne gelin. Arka plan rengini değiştirmek istiyorsanız, katman penceresinde farelinin sağ tuşunu kullanarak "New layer" menüsüne gelin. GIMP ana penceresinde en alttaki renk aracına çift tıklayın, istediğiniz rengi seçin, ana pencerede kova aracına tıklayın, resim penceresinin üzerine tıklayın. Bu işlemlerden sonra katman penceresinde farelinin sağ tuşu ile "Lower Layer" seçeneğini tıklayın. Son durum aşağıda görülmektedir. Bu renkli logoların nasıl yapıldı-

ğını hep merak etmişimdir!

Bu işi yapmak bu kadar zor mu? Çoğu zaman hayır. Yardımsever insanlar sizin için oldukça güzel logo betikleri hazırlamışlardır. Hazır logoları oluşturmak için GIMP ana penceresinden "Scrip-Fu -> Logos" menüsüne gelmeniz gerekiyor. Linux ve GIMP hayatımızı kolaylaştırmaya devam ediyor. ☐

Mustafa Başer
mbaser@sosis.obl.bilkent.edu.tr

Gökrem Çetin
gorkem@linux.org.tr

GIMP Hakkında Sık Sorulan Sorular

1. GIMP'in tarayıcı desteği var mı?

GIMP'in tarayıcı desteği var, ancak tarayıcınızın Linux'a uyumlu olması gerekiyor. Uyumlu tarayıcılar arasında Mutt ve HP şirketlerinin ürettikleri var. Ayrıca Connectix QuickCam kameralardan da görüntü alabilirsiniz. Daha geniş bilgi için www.mos-tang.com/sane (Scanner Access Now Easy) adresine gözetebilirsiniz.

2. GIMP için kullanabileceğim ek ikonlar var mı? Evet, GIMP ile birlikte gelen ikonların yanında <http://www.cs.utexas.edu/users/mschaef/gimpicons/index.html> adresindeki ikonları deneyebilirsiniz.

3. GIMP'i nasıl bir konfigürasyonda kullanabilirim? GIMP'i çalıştırmak için herhangi bir UNIX tabanlı sistem (Solaris, IRIX, Linux, AIX, HP/UX) ve üzerinde çalışan bir X sunucusu yeterlidir. Önerimiz 32 MB hafızası olan bir makinede GIMP'i denemeniz. GIMP, bu hafızaya sahip 486 tabanlı hızlı bir makinede de rahatlıkla çalışacaktır.

Eğer GIMP çalışırken —no-data seçeneğini giderseniz, dosyalar, örgüler ve dokular açılışa yüklenmeyecek ve programınız gözle görülür bir hız artışı sağlayacaktır.

4. GIMP Plug-in nedir? Her Plug-in, GIMP'e yeni bir özellik kazandırmak için yazılmış bir programdır. Siz GIMP'in geliştiricisi olmasanız bile, kendi GIMP Plug-in'inizi yazabilir ve programınıza ekleyebilirsiniz. GIMP'e ait tüm Plug-in'leri ve kaynak kodlarını <http://registry.gimp.org> adresinden indirebilir, inceleyebilir ve programlarınızda kullanabilirsiniz.

5. Script-fu nedir? GIMP'in programlama dili özelliğine (genişleme) verilen addır. Script-fu'lar da tipki Plug-in'ler gibi GIMP programıyla haberleşir. <http://www.nuclecu.unam.mx/~federico/gimp/scripts/index.html> adresinde örnek Scheme dili ile yazılmış Script-fu'lar bulabilirsiniz.

6. GIMP, Windows altında çalışabilir mi? GIMP'in Windows sürümü (biraz geçikmiş de olsa) çıktı, ancak GIMP'in tüm özelliklerini beklemeyin. Bu sürümü <http://www.vtf.fr/~te/staff/tml/gimp/win32> adresinden alabilirsiniz.

Ayın Shareware'leri

Yazılımsız bir bilgisayar direksiyonsuz bir otomobile benzer. Fiyatları çok yüksek olan bazı yazılımlar nedeniyle bilgisayardan yeteri kadar performans alamadığınıza inanıyorsanız, Shareware'ler tam size göre.

Bu ay incelememizde Shareware olmasına rağmen profesyonel programları aratmayacak kadar çok büyük işler başaran iki program yer alıyor. Bunlardan ilki olan Automate, Windows'u yaratacağınız makrolar yardımı ile daha rahat kullanmanızı sağlarken, Mallsurfer da Web üzerinde sanal bir mağaza yaratma işini bir çocuk oyuncasına çeviriyor. Ayrıca bu iki programı da CHIP'in Aralık CD'sinde bulabilirsiniz.

AutoMate Daha Zeki Windows İçin

Şimdiye kadar Windows altında çalışan bilgisayarlarda, belli durumlar karşısında, gerçekleştirilmesi gereken işlerin hep kullanıcılar tarafından yapılması gerekiyordu. Ama artık sisteme Automate yükleyerek, bilgisayarın daha zeki bir duruma gelmesi ve çeşitli durumlara ve problemlere tepki göstermesi sağlanabiliyor.

AutoMate yazılımının yapması gereken işlemler ve bunların nasıl yapılacağı belirlendikten sonra, zamanı

geldiğinde bu işlemler yarımsız ve otomatik olarak yapılabilir. Bunların hazırlanması sırasında ise kullanıcıya kullanımı kolay ve güçlü bir arabirim sunuyor. Gerçekleştirilmesi istenen işlemler için tetikleyici durum olarak belirli bir süre tanımlanabiliyor. Böylece günlük, haftalık periyodlarda, sadece haftasonları veya hafta içi gibi çeşitli zaman dilimlerinde çeşitli işlemleri gerçekleştirmek mümkün oluyor. Bunun yanında (belirtildiyse) CTRL-F2 gibi çeşitli kısayol tuşları veya düşük sabit disk alanı, zayıf batarya uyarısı gibi Windows olayları da tetikleyici olarak kullanılabilir. AutoMate ile her Cuma günü Scandisk'i çalıştırmak gibi basit işlemlerden, çoklu uygulama çalıştırma, DDE dönüşümü veya Internet'ten dosya transferi gibi karışık işlemlere kadar herşey yapılabilir. Programı çalıştırmak için Başlat menüsünde Programlar'da yer alan Automate Configuration Manager'a tıklamak gerekiyor. Açılan pencereden Evaluate ikonu tıklanarak programın ana ekranına gelinebilir. Burada üstte araç çubuğu, altta ise hazırladı-

gınız işlem setlerinin listesi yer alıyor.

Yeni bir Task Oluşturmada İlk Adım

Program ilk defa çalıştırıldığı zaman yeni bir işlem seti oluşturmak i-

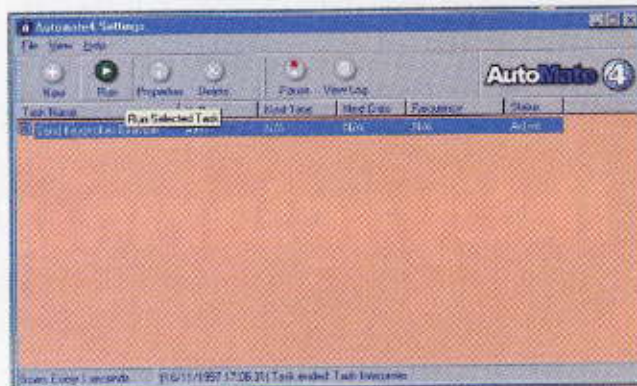

lk adım: Task'imize isim vermemiz gerekiyor.

çin araç çubuğundaki + simgeli New ikonuna tıklamak gerekiyor. Daha sonra açılacak olan Task sihirbazının ilk adımında Task'e bir isim ve detaylı açıklama vermeniz gerekiyor. Detaylı açıklama çok gerekli olmasa da mutlaka bir isim verilmesi şart. Daha sonra Next tuşu ile tetikleyicilerin belirleneceği ikinci adıma geliyoruz. Burada dört adet tetikleyici yer almakta. Zaman, kısayol tuşu, "Windows" izleyici ve Windows olaylarından oluşan bu tetikleyicilerin ayrı ayrı belirtilebileceği gibi, tümünün bir anda seçilmesi de mümkün oluyor.

Programın kontrol edeceği olayları bu adımda ekliyoruz.

Bu sade görüntünün altında tam bir detay canavarı yatıyor.

Next tuşu ile devam edildiği zaman her tetikleyici ile ilgili ek bir pencere sihirbazın adımlarına eklenecektir.

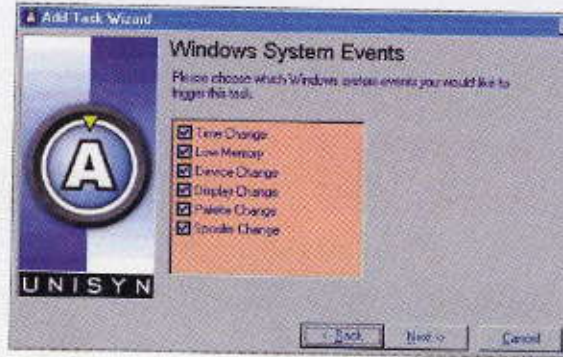
İşlemlerin Devamını Sağlayan Tetikçiler

1.Scheduled'in seçili olması durumunda bir sonraki adımda bununla ilgili ayarlar yer alacaktır. Burada alttaki grupta yer alan Every kutucuğunun işaretlenmesi ile, her saniye, dakika, gün, hafta, ay ya da yıl şeklinde periyodik olarak belirtilen işlemler gerçekleştirilecektir.

Zamanlamayı ve işlem periyodunu geniş bir yelpazede seçebiliyoruz.

Every'nin yanında belirtilecek sayı ise periyod aralığını belirlemektedir. "Once do not..." ile başlayan seçeneğin işaretli olması durumunda ise işlem sadece bir sefer gerçekleştirilecektir. Ayarları yaptıktan sonra ise yine Next tuşu ile bir sonraki adıma devam edin. Burada işlemlerin ilk defa ne zaman yapılacağı belirlenecektir. Gün ve saat belirtildikten sonra yine Next ile bir sonraki adıma geçin. Bu adımda bilgisayarın kapalı olması veya başka bir nedenle yapılamayan işlemler ile ilgili ne tür bir davranış sergileneceğinin belirtilmesi gerekir. İlk grupta yer alan "Immediately run the task" in seçili olması durumunda geç kalan işlemler anında gerçekleştirilecektir. "Don't run the task" ile işlem iptal edilecek ve son seçenek ile de size ne yapılması gerektiği sorulacaktır. İkinci grup ile sürelerin gecikmeye göre tekrar nasıl ayarlanacağı belirlenebilir. Next tuşu ile bir sonraki adıma devam edildiğinde, diğer tetikleyici olan Windows System olay-

Neredeyse tüm sistem olayları tetikleyici olarak programa dahil edilmiş.

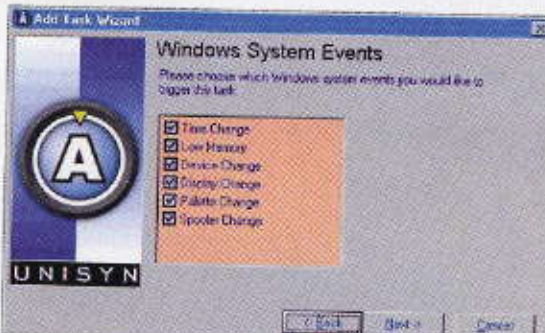
larını ayarlayacağınız pencere karşınıza gelecektir.

2.Zaman değişimi, düşük hafıza değeri, aygıt, ekran çözünürlüğü ve renk derinliği değişimi gibi olayların desteklendiği bu bölümde, yine tek tek seçim yapabileceğiniz gibi, hepsini birden seçme şansınız da bulunuyor.

Bunları da belirledikten sonra asıl yapılacak işlemlerin tanımlanacağı bölüme girmek için Next tuşuna tıklamak yeterli oluyor. Burada Next ile devam etmeden önce Create Steps ile yapılacak işlemlerin belirleneceği bölüme giriyoruz.

İşlemlerin Task'e Eklenmesi

Bu pencerede sol tarafta seçilebilecek öğeler, sağ tarafta ise seçili öğeler işlem sırasına göre yer alacaktır. Her öğenin solundaki + işaretine tıklanarak onun alt işlemlerine ulaşabilirsiniz.

Arabirim ile yeni bir olay eklemek, oyun oynamak kadar kolaylaşıyor.

niz. Örneğin General altında yer alan "Start an Application" öğesi seçilip Add tuşuna tıklandığı zaman, işlem sırasına eklenecektir. Ama önce birtakım ek ayara ihtiyaç duyulacaktır. Burada seçilen öğeye göre ayarlar değişecektir. Örneğin uygulama ekleme penceresinde komut satırı

parametreleri, ana klasör gibi ayarların yanında, açılacak uygulama boyutu da Maximize, Minimize şeklinde belirlenebilir. OK tuşu ile tekrar sihirbaza döndükten sonra, Next tuşu ile de Task'i kullanılabilir hale getirebiliriz. Finish tıklandığı zaman yeni Task ana pencerede diğerleri a-

Her işleme göre değişen ayar penceresi programın klavye kullanacağınız tek yeri.

rasında yerini alacaktır.

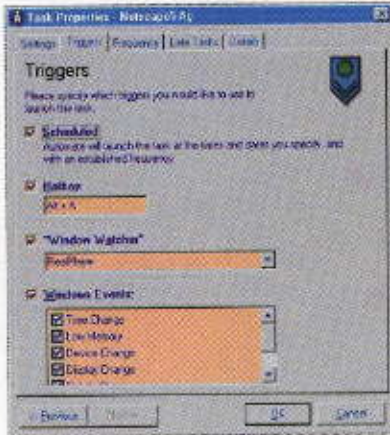
Task'lerin Doğru Olarak Kullanımı

Bu ekranda listeden hazırlanan

Task seçildikten sonra, yine Araç çubuğundan Run seçeneği kullanılarak denenebilir. Delete tuşu Task'i silecek, Properties ise daha önceden yapmış olduğunuz ayarları değiştirmenize olanak sağlayacaktır. Properties ikonuna tıkladığınız zaman daha önce eklemiş olduğunuz tüm tetikleyiciler tek bir pen-

cere içinde kartlara ayrılmış olarak yer alacaktır.

Buradan daha önceden yapmış olduğunuz hataları düzeltebilir veya ek yapabilirsiniz. Listedeki Task'lerin

Daha önce yanlış yaptığınızı düşündüğünüz ayarları buradan değiştirebilirsiniz.

durumu yani çalışıp çalışmadığı Statüs satırından izlenebilir. Eğer Active ise çalışıyor anlamına gelir. Çalışmakta olan bir Task'i durdurmak için üzerine sağ tuşla basıp Enable/Disable Task seçeneğini işaretlemek gerekir. Bu durumda Task Inactive olacaktır. Yine aynı menüden Create Shortcut kullanılarak masaüstüne, başlangıç menüsüne veya belgelerim klasörüne kısayollar yaratılabilir.

Ana pencere kapatılsa da Task Bar'da sürekli aktif durumda bulunuyor ve zamanı geldiğinde, yani tetikleme olaylarından biri gerçekleştiğinde listelediğiniz işlemler sırasıyla yapılacaktır. Her ne kadar Windows standart olarak kısayol tuşlarını desteklese de, program bunu daha da ileri götürerek çok daha detaylı bir kontrol imkanı sunuyor.

Ürün Bilgisi	
AutoMate	
Tür	Windows 95/98 Otomasyon Aracı
Sürüm	4.063
Sistem	Win 95/98/NT
Kayıt Tipi	Shareware (59.95\$)
Süresi	30 gün

Mallsurfer Shop Mağazanız Hayırlı Olsun

Sanal bir satış mağazası sahibi olmak hiç bu kadar kolay olmamıştı. Mağaza bilgilerinizi girdikten sonra, kategorileri ve öğeleri belirliyorsunuz. Create tuşuna tıkladıktan sonra, program tüm HTML, JavaScript ve Frame'leri oluşturacak, resimleri doğru yerlerine yerleştirecektir. Sitenizden tam olarak tatmin olduğunuz zaman "Upload Shop" tuşuna basarak, sanal mağazanız FTP yolu ile seçtiğiniz Web sitesine ulaştırabilirsiniz. İstedığınız kadar güvenli siteler, Meta Tag'ler, tanımlar ve anahtar kelimeler kullanılarak optimize edilebilecek ve böylece arama motorlarından en iyi performansı alabileceksiniz. Üstelik bunların hepsini bu kullanışlı Shareware ile yapacaksınız.

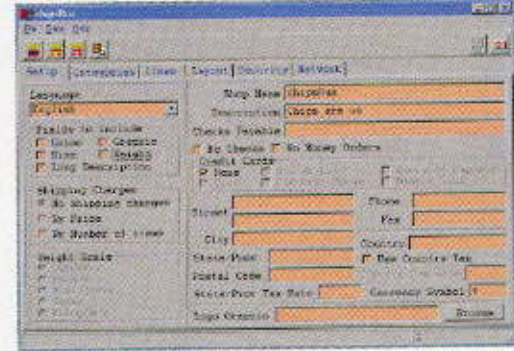

Bu basit arabirim ile bir mağaza hazırlanabileceğine inanmak zor.

Yeni bir Mağaza Yaratmak

Programın giriş penceresi oldukça sade ve program başlatılana kadar da ne kadar detaylı içeriğe sahip olduğu anlaşılmıyor. Yeni bir sanal mağaza yaratmak için ya araç çubuğunda yer alan soldan ilk ikona tıklayarak ya da File menüsünden New seçeneğini seçerek mağaza yaratma sihirbazının ilk penceresine ulaşıyoruz.

Burada ilk önce mağazanızın tüm

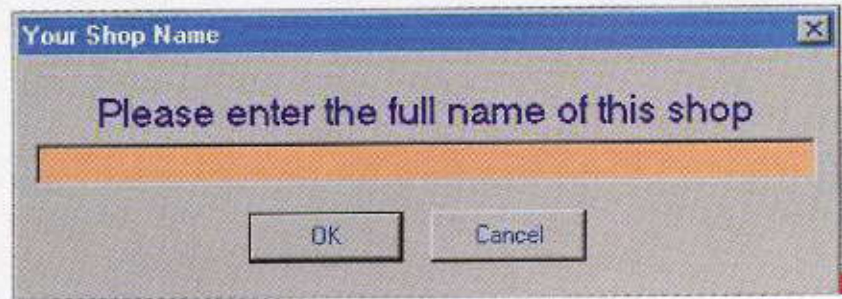

isminin girilmesi gerekiyor. İkinci adımda, yaratılacak mağaza (shop) dosyasının tam adını ve dizinini belirleyerek sabit diske kaydetmemiz gerekiyor. Burada Kaydet tuşu ile dosyayı kaydettikten sonra, ana pencere içinde sanal mağaza ile ilgili tüm ayarları yapabileceğiniz altı karttan oluşan yeni bir bölüm açılacaktır. Ayarlar, kategoriler, öğeler,

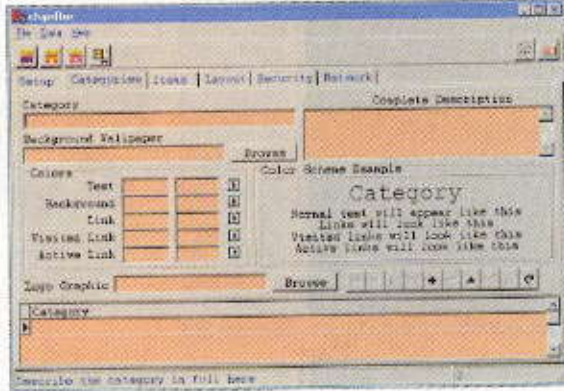
yerleşim, güvenlik ve ağ başlıklarında yer alan ayarlardan bir mağaza ile ilgili akla gelebilecek tüm ayarlar yapılabilir.

Öncelikle Ayarlar (Setup) kartına girin. Burada sanal mağazanız ile ilgili genel tanımlamalar yer alır. Dil bölümünden İngilizce ya da Almanca'yı seçin.

Dil seçiminin hemen altında yer alan bölümden ürün ile ilgili olarak sayfanızda bulunmasını istediğiniz alanları tanımlayabilirsiniz. Renk,

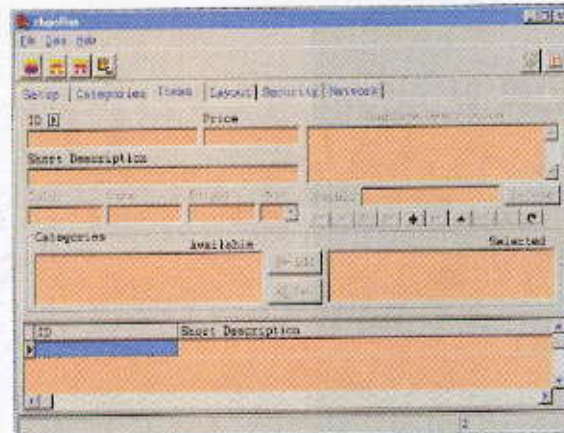
boyut, ağırlık, grafik ve detaylı tanım alanlarından istediğiniz kadarını işaretleyebilirsiniz. Onun da altında ürüne nakliye bedeli uygulayıp uygulamayacağınız konusunda seçiminizi yapmanız gerekiyor. Eğer ürün alanı olarak sayfaya Weight'i de (ağırlığı) dahil ettiyseniz, bu bölümün en altında yer alan seçenekler arasında ölçü birimini de belirtmeniz gerekir. Sağ taraftaki bölüm ise adres bilgileri ve hangi kredi kartlarının destekleneceği gibi ayarları içerir. Ayrıca sağ alttaki bölümden Logo grafiği belirleyebilirsiniz. Buradaki tüm ayarları tamamladıktan sonra, ana menüdeki ikinci karta geçin.

Kategori kartından farklı renkler belirleyebiliyor

Görsellik için Gerekli Ayarlar

İkinci kart olan Kategori (Categories) kartında sayfanın arka plan resmi, metin ve link renkleri gibi özel ayarları yapabiliyorsunuz.

Ancak Setup kartında aktif duruma getirilen alanlar bu kartta da aktif duruma geçiyor.

Bu kart doğrudan sitenin görsel yönü ile ilgili seçenekleri içeriyor. Kendi tanımlamalarınızı yapabileceğiniz gibi, Default değerleri de rahatlıkla kullanabilirsiniz.

Diğer bir kart olan öğeler (Items) kartı programın en önemli bölümünü oluşturuyor. Çünkü buradan satışa

Değişikliği yaptığınız gibi ön izleyebiliyorsunuz.

sunulacak tüm ürünlerin girişi yapıyor. Ayarlar kartında seçmiş olduğunuz tüm alanlara bilgi girişi buradan sağlanıyor. Daha önce seçilmemiş olan alanlar ise kapalı olarak kalacaktır. Sağ tarafta yer alan artı ikonu tıklanarak her seferinde yeni bir öğe girişi yapılabilir. Her bir nesneye bir ID numarası vererek daha sonradan ona ulaşmayı kolaylaştırabilirsiniz.

Bu kartta bilgi girişini bitirdikten sonra yine görsel özellikler içeren bir kart olan düzen (Layout) kartına geçebilirsiniz.

Bu kartta daha önceden belirlemiş olduğunuz menüler ve kategorilerin sayfa üzerine nasıl yerleştirileceği ayarlanabilir.

Yapacağınız değişiklikleri sağ taraftan anında izleyebilirsiniz. Ayrıca yine buradan menü ve kategorilerde kullanılacak metin, arka plan ve link renklerini belirleyebilirsiniz.

Network kartı sitenizin yer alacağı Web sitesinin adresini içerir. "FTP host name..." bölümüne sitenizi gönde-

receğiniz adresi, onun hemen altında yer alan "FTP remote directory" bölümüne ise hangi alt klasörde yer alacağını yazmanız gerekiyor. Bu bölümün sağında yer alan Login ve Password bölümlerine FTP Server tarafından size verilen isim ve şifreyi girmeniz lazım. Diğer alanlar ise sitenizde yer almak üzere iki farklı mail adresine olarak tanıyor.

Artık Site Upload Edilebilir

Tüm ayarları doğru yaptığınıza inanıyorsanız, bu karttaki Upload Shop tuşuna basarak mağazanızın kapılarını sanal dünyaya açabilirsiniz. Kredi kartlarında güvenlik konusunda kuşaklarınız varsa, Security kartına bir göz atmanız gerekiyor. Buradan güvenli bir Server olan www.mallsurfer.com'a üye olabiliyorsunuz ve sitenizi burası üzerinde açabiliyorsunuz. Kullanımı çok basit, sadece biraz sabır gerekli. □

Ürün Bilgisi

Mallsurfer Shop

Tür	: Web Yayın aracı
Sürüm	: 1.04b
Sistem	: Win 95/NT
Kayıt Tipi	: Shareware (199.95\$)
Süresi	: Sonsuz
Not	: Install ve Uninstall seçenekleri mevcut

Mahmut Karşoğlu
mkars@chip.com.tr

İ N D E K S

WINDOWS 95

25 Sistem: DOS Oyunlarında Karşılaşılan Sorunlar

Evrak Çantam: Evrak Çantam Simgesine Yeni Görünüm

MS-DOS: Sonlandırma Uyarısını Kapatmak

26 Masaüstü: Masaüstüne Belirli Bir Programın Kısayolunu Atamak

Paint: Resmin Maksimum Büyüklüğü

Windows Gezgin: Başlık Çubuğunun Fonksiyonları

WINDOWS NT 4.0

27 Hızlı Bakış: Hızlı Bakış Penceresindeki Yazıtipi

Sistem: Windows NT Service Pack 3'teki Hatalar

Sistem: Üç Tuşlu Fare Tanıtmak

WINDOWS 98

28 Yedekleme Uygulaması: Windows 98'de daha kullanışlı

UYGULAMALAR

29 Word 7.0: Otomatik Metin Kullanarak Biçimlendirme

Excel 97: Seçili Alanı Birden Fazla Noktaya Eklemek

Word: Menü Komutlarını ve Düğmelerini Silmek

30 Word 97: Menü Komutlarına Kısayol Tuşları Atamak

Word: Cetvel Üzerinde Milimetre Hesabı

İşinizi görecektir
bir makro mu arıyorsunuz?
İşletim sisteminizin
derinliklerinde kayboldunuz
ve pratik çözümlere mi
ihtiyacınız var? O halde
doğru yerdesiniz. Chipucu
Kataloğu'nda PC'lerle birlikte
yaşamayı kolaylaştıran her
şey var.

Sistem: DOS Oyunlarında Karşılaşılan Sorunlar

DOS altında oynanması gereken oyunları Windows 95 altında oynamaya çalışanlar "Bu program MS-DOS kipinde çalışmak üzere ayarlanmış ve diğer programlar çalışırken çalışmaz. Devam etmeyi seçerseniz, diğer programların tamamı kapatılacaktır. Devam etmek istiyor musunuz?" uyarısı ile karşılaşmışlardır. Eğer burada sorulan soruya "Hayır" cevabını verirsiniz, bu uyarı oyunu her çalıştırmak istediğinizde karşınıza çıkacaktır.

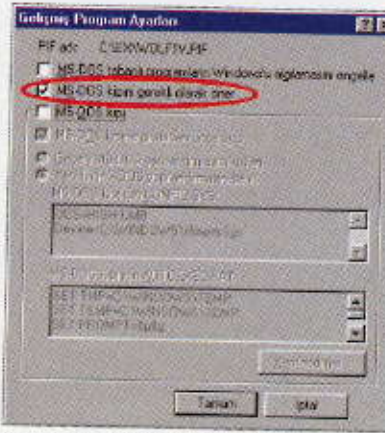
Evrak Çantam: Evrak Çantam Simgesine Yeni Görünüm

Windows 95'in oldukça kullanışlı bir özelliği olan Evrak Çantam uygulamasının evrak çantası şeklindeki simgesinden sıkılmış olabilirsiniz. Ama bu çantayı Kayıt Düzenleyicisi'ni kullanarak yeni bir görünüm ile değiştirebilirsiniz.

Bunun için ilk olarak "Başlat/Çalıştır/Regedit" komutunu çalıştırın. Kayıt Düzenleyicisi penceresinden "HKEY_CLASSES_ROOT\Briefcase\Default Icon" anahtarını aktif hale getirin. Bu anahtara karşılık gelen değeri değiştirmek için pencerenin sağında bulunan Öndeger girişine çift tıklayın ve Dize Düzenle penceresini açın. Bu değerın en sonunda bulunan "0" girişini "1" ile değiştirin ve Tamam düğmesine tıklayın.

Eğer bu uyarıyı kaale almadan "Evet" cevabını verecek olursanız, Windows otomatik olarak kapatılacak (Ve tabii ki Windows altında çalışmakta olan tüm uygulamalar da beraberinde kapatılacaktır) ve DOS açıldıktan sonra DOS altındaki bu uygulama çalışacaktır. Bu program sonlandırıldıktan sonra da Windows tekrar açılacaktır. DOS altında çalıştırılan bu uygulamalar için her seferinde Windows'u kapatmak gerekmez.

Bunun için ilk olarak DOS altında çalıştırılacak uygulama dosyasına fare-

Bu seçenek aktif olduğu sürece çalıştırmak istediğiniz DOS uygulamasında önemsiz (gereksiz) bir hata ile karşılaşacaksınız.

nin sağ tuşu ile tıklayın ve açılan menüden Özellikler komutunu çalıştırın. Program kartı üzerinde bulunan Gelişmiş düğmesine

uykularak açılan pencereden gerekli ayarları yapabilirsiniz. Bu kart üzerindeki "MS-DOS Kipi Gereklidir" seçeneğindeki işareti kaldırın. Eğer uygulamaları DOS altında çalıştırmak isterseniz de buradaki "MS-DOS Kipi" seçeneğini işaretleyin. Uygulamaya özel bir yapılandırma isterseniz (ya da gerek duyar-sanız), yine bu kart üzerinde bulunan Auto-exec.BAT ve Config.SYS dosyaları üzerinde gerekli tüm değişiklikleri yapabilirsiniz. Burada yapılan değişiklikler orijinal dosyalara yansımayacaktır.

MS-DOS: Sonlandırma Uyarısını Kapatma

DOS altında çalışan uygulamaları çalıştırmak için MS-DOS Komut İstemi'ni çağırabilir ve gerekli olan komutları yazabilirsiniz. Ama bu pencereyi sağ üstünde bulunan Kapat düğmesine tıklayarak kapatmak isterseniz bir uyarı ile karşılaşacaksınız. Uyarıya rağmen "Evet" düğmesine tıklayarak bu uygulamayı

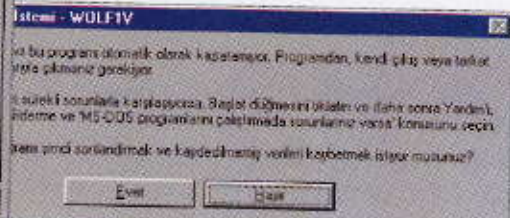
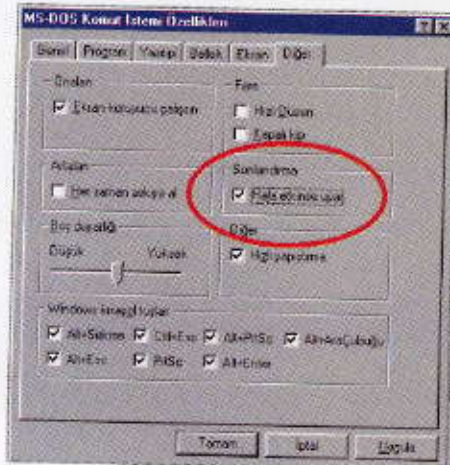
kapatmazsanız, bu uyarı her seferinde karşınıza çıkacaktır. Eğer DOS uygulamalarını sık kullanan bir insansanız, bir süre sonra bu uyarıdan sıkılabilirsiniz (Bu uyarı yüzünden oldukça değerli zamanlar kaybedebilirsiniz). Bu uyarıyı kapatarak bir daha görünmemesini sağlayabilirsiniz.

Bunun için Başlat düğmesine farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve açılan nesne menüsünden Aç komutunu çalıştırın. Açılan pencereden Programlar dizini-

ne çift tıklayın ve MS-DOS Komut İstemi kısayoluna farenin sağ düğmesiyle tıklayın. Özellikler penceresinde bulunan Diğer kartını aktif hale getirin.

Diğer kartı üzerinde Sonlandırma kutusunda "Hata Etkinse Uyar" seçeneğinde bulunan işareti kaldırın. Tamam düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın ve yapılan değişiklikleri onaylayın. Bundan böyle herhangi bir uygulamaya açık olduğunda, tek fare tıklamasıyla MS-Dos Komut İstemi'ni kapatabilirsiniz.

Bu seçenekteki işareti kaldırarak herhangi bir DOS uygulamasının direkt olarak kapatılmasını sağlayabilirsiniz.

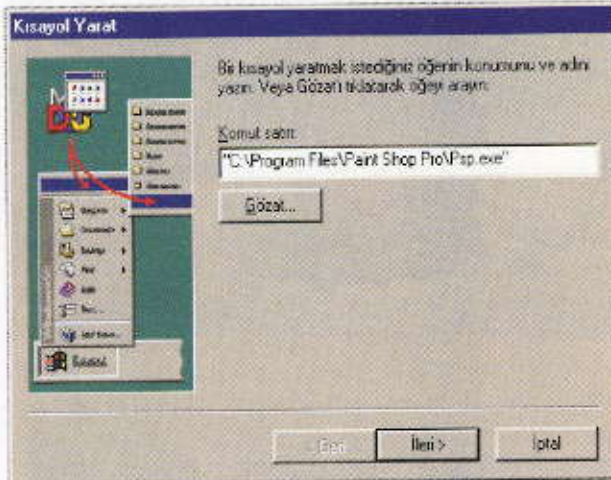

Masaüstü: Masaüstüne Kısayol Atamak

Profesyonel anlamda grafik programlarıyla çalışan kişiler çeşitli araçlar ile kullandıkları programdan maksimum performansı elde etmek için uğraşırlar. Ama sadece resim dosyalarına bakmak isteyenler için Adobe Photoshop gibi profesyonel bir program gereksizdir. Bu nedenle birçok kullanıcı çok daha az fonksiyon içeren ve bu yüzden de çok daha hızlı açılabilen programları tercih ederler. Re-

saydalanabilirsiniz. Bu sayede bakmak istediğiniz resim dosyasını programın kısayolu üzerine taşıyabilir ve en kısa zamanda açılmasını sağlayabilirsiniz.

Masaüstüne yeni bir kısayol atamak için ilk olarak masaüstünde boş bir noktaya farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve açılan menüden "Yeni/Kısayol" komutunu çalıştırın. Gözet düğmesine tıklayarak kısayol atamak istediğiniz programın uygulama dosyasının yerini belirleyin. İleri düğmesine tıklayın

Sık kullandığınız programlar için masaüstünde kısayollar atayarak bu programlara daha hızlı ve kolay ulaşabilirsiniz.

sim göstericiler sadece resim dosyalarına bakan kullanıcıların en fazla tercih ettikleri programlardır. Bu tür programları Chip CD'lerinde ve Internet'te rahatlıkla bulabilirsiniz.

Zamana bu kadar önem veren insanlar için programları Başlat menüsünden çalıştırmak oldukça büyük bir vakit kaybıdır. Masaüstüne kısayollar atayarak Windows'un kolaylıklarından daha fazla

ve oluşturduğunuz kısayola bir isim verdikten sonra, Son düğmesine tıklayarak kısayolu oluşturun.

Kısayolun simgesini değiştirmek için farenin sağ düğmesiyle üzerine tıklayın ve açılan menüden Özellikler komutunu çalıştırın.

Kısayol kartı üzerinde bulunan Simge Değiştir düğmesine tıklayarak listeden başka bir simge seçebilirsiniz.

Paint: Resmin Maksimum Büyüklüğü

Bir Windows uygulaması olan ve "Başlat/Programlar/Donatılar/Paint" komutu ile çalıştırılan grafik programı Paint, resimleri orijinal boyutundan sadece 8 kat daha büyük gösterebiliyor. Pratik bir Chipucu ve el çabukluğu ile bu oranı daha da yükseltmek elinizde.

Bunun için ilk olarak farenin sol düğmesi ile araç çubuğu üzerinde bulunan

Araç çubuğu üzerinde verilen büyüteç oranları sizleri aldatmasın. El çabukluğu ile resimleri on kat büyütebilir ve bu sayede resim üzerinde daha rahat düzenleme yapabilirsiniz.

Büyüteç simgesine tıklayın. Bunun sonunda araçların özelliklerinin görüldüğü alanda büyüteç oranlarını görebilirsiniz. Şimdi bu oranlardan herhangi biri üzerine tıklamak yerine, bu dört oranın görüntülediği pencerenin altında bulunan beyaz çizgiye tıklayın. Bunun sonucunda resim olduğundan on kat daha büyük gösterilecek, böylelikle resim üzerinde daha rahat düzenleme yapabileceksiniz.

Windows Gezgini: Başlık Çubuğunun Fonksiyonları

Windows Gezginini veya herhangi bir klasörün görüntülediği bir klasörün başlık çubuğuna çift tıklanması sonucu, duruma göre ekranı kapladığı veya küçüldüğünü bilmeyen kullanıcı yoktur. Ama bu çubuk oldukça kullanışlı birçok fonksiyona da sahip. Başlık çubuğunun sol üst köşesine tıklanması sonucu açılan sistem menüsündeki Önceki Boyut, Taşı, Boyut, Simge Durumuna Küçült, Kapat komutlarını kullanarak pencere üzerinde çeşitli dü-

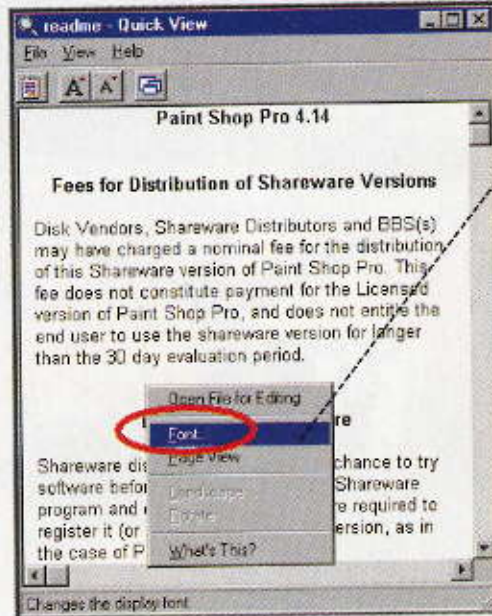
zenlemeler yapabilirsiniz.

Sistem menüsüne ulaşmak için başlık çubuğu üzerinde boş bir alana farenin sağ düğmesini kullanarak tıklamanız yeterli olacaktır. Bunun haricinde bir dosyayı bir gezgin penceresinden diğerine kopyalamak veya taşımak için başlık çubuğu üzerine sürükleyip bırakabilirsiniz.

Bu durum, içerisinde bir uygulama çalışan pencereler için de geçerli. Eğer açık bir Word dokümanını açık bir Word penceresi başlık çubuğuna taşıyacak olursanız, bu dosya geçerli pencere içerisindeki Word uygulamasında açılacaktır.

Hızlı Bakış: Hızlı Bakış Penceresindeki Yazıtipi

Dosya üzerine farenin sağ düğmesiyle tıklanması sonucu açılan nesne menülerinde birçok dosya biçimi için Quickview seçeneği mevcut. Eğer bir resim dosyası veya Word dokümanı hakkında bilgi almak isterseniz gerekli olan programı çalıştırmak ve istediğiniz dosyayı açmak zorunda değilsiniz. Yapmanız gereken tek şey farenin sağ düğmesini kullanarak dosya üzerine tıklamak ve açılan menüden Quickview komutunu çalıştırmak olacaktır. Quickview penceresi üzerinde genellikle Arial yazıtipini kullanılır. Ama eğer değişik bir

Quickview penceresinde yazıtipi ile ilgili ayarları istediğiniz doğrultusunda rahatlıkla yapabilirsiniz.

Registry içerisinde yapılacak küçük bir değişiklikten sonra farelinizin üçüncü tuşu da kullanılır duruma gelecek.

yazıtipi isterseniz bunun için çok fazla vakit kaybetmenize gerek yok. Bunun için ilk olarak Quickview penceresine farelinin sağ düğmesiyle tıklayın ve açıl-

an menüden Font... komutunu çalıştırın. Açılan Font penceresi üzerinden yazıtipini, yazı boyutunu ve Script'ini seçmeniz mümkün. Quickview pen-

ceresinde yazıtipi üzerinde yapılan değişiklikler içinden sadece hızlı bakış penceresi etkilendir. Yani orijinal metin üzerinde değişiklik meydana gelmez.

Sistem: Üç Tuşlu Fare Tanıtmak

Eğer Windows NT altında üç tuşlu bir fare kullanmak isterseniz, Registry içerisinde bir değişiklik yapmalıyız. Registry Editor'ı açmak için "Start/Run/Regedt32" komutunu çalıştırın ve HKEY_LOCAL_MACHINE on Local Machine penceresini aktif hale getirin. "SYSTEM\CurrentControlSet\Services" anahtarını

aktif hale getirin. Bu anahtar altında bulunan ve fare ile ilgili olan girişlerden (Busmouse, Sermouse, i8042prt) birini seçin.

Bu girişlerin tümünde Parameters isimli alt anahtarlar bulunur. Parameters içerisinde bulunan ve "NumberOfButtons" isimli alanda gerekli değişikliği yapmanız gerekir.

Bunun için önce bu bu alana çift tıklayarak DWORD Editor'ın açılmasını sağlayın ve Data kutu-

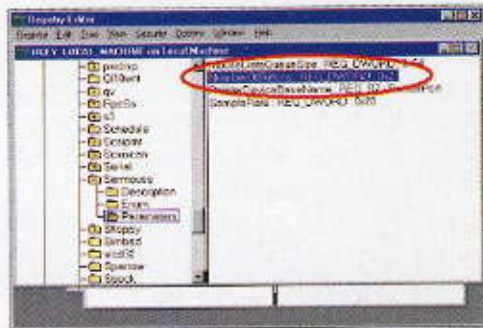
suna "3" değerini girin. Windows NT'yi kapatıp tekrar açtığınız andan itibaren

baren farelinizin üçüncü tuşu da çalışır durumda olacaktır.

Sistem: Windows NT Service Pack 3'teki Hatalar

Eğer sisteminizde Windows NT Server veya Workstation kuruluysa ve Service Pack 3'ü yüklediyseniz, Service Pack'in bulunduğu CD-ROM'un elinizin altında bulunmasında fayda var. Bu durumda, sabit diskinizde yeterli alan mevcutsa, Service Pack 3'ü sabit diskiniz üzerinde bir dizin içerisinde saklamakta fayda var. Zira orijinal Windows NT 4 CD-ROM'unun her kullanımından sonra Service Pack'i tekrar yüklemeniz gerekir.

Mesela orijinal Windows NT CD-ROM'undan yeni bir Network sürücüsü kurduğunuz zaman, Windows NT, Service Pack'le gelen yeni sürüm dosyaları eskileri ile değiştirecektir. Bu durumda, mecbur olmamasına rağmen, en güvenli yöntem, orijinal CD-ROM'un her kullanımından sonra sistemin güncellemesidir. Birkaç değişiklikten sonra ya da herhangi bir problemle karşılaşılması durumunda Service Pack'i tekrar kurmak zorunda kalabilirsiniz. Eğer Internet Explorer 4.0 kullanıyorsanız, elinizde bulunan yeni dosyaları değiştirmemeniz gerekir.

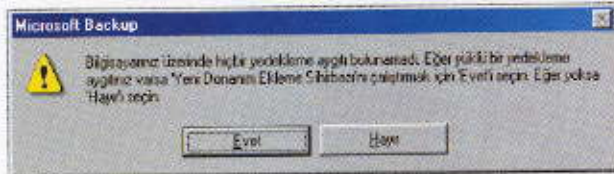

Registry'de bir değişiklik yaparak üç tuşlu fareyi kullanabilirsiniz.

Sistem: Yedekleme Uygulaması

Windows 98'deki bir başka yenilik de Microsoft Backup programı. Başlat/Programlar/Sistem Araçları/Yedekleme komutu ile çalıştırılan bu araç kullanarak dosyalarınızı, bilgisayarınızın yedeğini alabilir ve daha sonra gerektiğinde geri yükleyebilirsiniz. Eğer kurulum sırasında bu araç atlandıysa, Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır/Windows Kur/Donatılar girişi altından seçerek kurabilirsiniz.

Yedekleme uygulamasını çalıştırdığınız zaman ilk olarak sisteminizde bir yedekleme aygıtı (teyp gibi) olup olmadığını kontrol eder ve eğer bulamazsa ekrana bir uyarı gelir. Yedekleme aygıtınız yoksa,

Bilgisayarınızda bir yedekleme ünitesi takılı olmadığı sürece bu uyarı Yedekleme uygulamasının her açılışında ekrana gelir.

bu soruya "Hayır" cevabını vererek geçebilir, varsa da Yeni Donanım Ekle sihirbazını çalıştırmak için "Evet" cevabını verebilirsiniz.

Bu uyarıyı geçtikten sonra gelen pencere üzerindeki seçenekleri kullanarak yeni bir yedekleme işi oluşturabilir, varolan bir yedekleme işini açabilir veya yedeklenmiş dosyaları geri yükleyebilirsiniz. Eğer bu pencereden işlerinize devam etmek isterseniz, Yedekleme/Geri

Yükleme Sihirbazı açılacak ve çalışmanız sırasında size yardımcı olacaktır.

Yedekleme/Geri Yükleme İşlemi

Yedekleme işlemine başlamak için ilk olarak Yedek kartını aktif hale getirin. Yedekleme İş listesinde daha önceden oluşturduğunuz işleri seçebilir, araç çubuğu üzerinde bulunan Yeni Yedekleme İş düğmesine tıklayarak da yeni bir iş oluşturabilirsiniz. Yedek kartı üzerinde Windows Gezgin penceresine benzeyen alandan yedeğini almak istediğiniz sürücü, dosya ve klasörleri seçebilirsiniz. Burada önlerindeki artı işaretlerine tıklayarak sürücüler arasında gezebilirsiniz. Sadece yedeklenmesini istediğiniz alandaki kutuya tıklamaya dikkat

etmeniz gerekmektedir. Çünkü kutusunu işaretlediğiniz sürücü yedeklenmek için tüm alt bölümleriyle beraber seçilecektir. Aralarından ayıklamak istediğiniz dosya veya klasör varsa, önlerindeki işaretleri kaldırarak bunları yedekleme işleminin dışında bırakabilirsiniz. Yedeklemek istediğiniz dosyaları seçtikten sonra, bu işi kaydetmek için Kaydet simgesine tıklayın ve istediğiniz bir isim verin. Yedeklemeyi başlatmadan

önce kaydetmek zorundasınız. Ekranın altındaki İş Ayrıntıları penceresinden yedek dosyasının bulunduğu konumu ve ismini belirleyebilirsiniz. Geri Yükleme işlemi yedekleme işleminden daha karmaşık değildir. Bu işleme başlamak için geri yüklencek yedek dosyasının konumunu, geri yüklenecek dosyaları ve de geri yüklenecekleri konumları belirtmeniz gerekir. Diğer tüm işlemler aynen yedekleme işleminde olduğu gibidir.

İşlemlerle İlgili Seçenekler

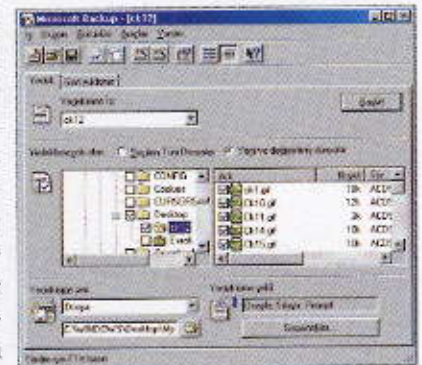
Yedek penceresinin altında bulunan Seçenekler düğmesine tıklayarak Yedekleme işlemi ile ilgili ayarlara ulaşabilirsiniz. Genel kartı üzerinde bulunan yedek dosyaları ile özgün dosyaların karşılaştırılması, yedekleme sırasında dosyaların sıkıştırılması ile ilgili ayarları yapabilir ve Parola kartı üzerinden bu yedeklemeyi

Yedekleme işlemi hakkında ayrıntılı bilgi alabileceğiniz bu pencere üzerindeki Rapor düğmesine tıklayarak bu bilgileri kaydedebilirsiniz de.

şifre ile koruyabilirsiniz. Tür kartında tüm dosyaların veya sadece değişen dosyaların yedeklenmesi ile ilgili ayarları

yapabilir ve Dışla kartı üzerinde hiçbir zaman yedeklenmesini istemediğiniz dosya türlerini belirleyebilirsiniz. Yapılan işlemlerle ilgili raporun içeriğini Rapor kartı üzerinden değiştirebilir ve Gelişmiş kartından da Kayıt Defteri'nin otomatik olarak yedeklenmesini sağlayabilirsiniz.

Geri Yükleme işlemi ile ilgili daha az ayar mevcut. Genel kartı üzerinde geri yükleme işlemi ilgili ayarları, Rapor kartı üzerinden rapor içeriğini düzenleyebilir ve Gelişmiş kartından da Kayıt Defteri'nin otomatik olarak geri yüklenmesini sağlayabilirsiniz.

Windows Gezgin penceresine benzeyen dosya yöneticisi sayesinde Yedek/Geri Yükleme pencerelerinde yabancılaşmaktan kurtulabilirsiniz.

Word 7.0: Otomatik Metin Kullanarak Biçimlendirme

Birçok kullanıcı doku-
manlarını yazma aşama-
sındayken biçimlendirir-
ler. Bunun en büyük avan-
taşı dokümanın oluşurken
kullanım alanına göre a-
yarlanmasıdır.

Bu yöntem kullanılarak
uzun dokümanların hazır-
lanması gerekenden çok
daha uzun sürebiliyor.
Metinleri bu şekilde hazır-
larken, belli bir metnin bi-
çimlendirilmesi gerektiği
zaman, çoğunlukla en ko-
lay yol olan fareyi kulla-
mak gerekir. Eğer siz de
bu kullanıcı grubuna giri-
yorsanız, bu Chipucu'nu
kullanarak dokümanları-
nızı daha hızlı oluşturabi-
lirsiniz.

Çok sık kullanılan bi-
çimlendirme şekillerini
kalın veya italik gibi
[CTRL]+[K], [CTRL]+[I]
tuş kombinasyonlarını uy-
gulayarak gerçekleştirebi-
lirsiniz. Eğer sadece bir ta-
ne kelime için bu işlemleri
yaparsanız, önce bu

kelimeyi seçmeye gerek
yok. Sadece fare imlecini
kelimenin ortasına taşı-
dıktan sonra, gerekli tuş
kombinasyonunu uygula-
yarak veya gerekli komutu
çalıştırarak, geçerli kelime
üzerinde istediğiniz bi-
çimlendirmeyi yapabilirsiniz.
Ama buna rağmen de-
ğişik bir yazı tipi seçmek,
harf büyüklüğünü de-
ğiştirmek veya yazılara renk
vermek gibi karmaşık bir
işlem yapmak istediğiniz
zaman yine fareyi kulla-
mak zorunda kalacaksınız.

Bu prosedürü çok sık
kullandığınız biçimler i-
çin tek tek uygulamak ye-
rine, bunlara kısayollar a-
tatarak rahatlıkla kulla-
nabilirsiniz. Bu sayede yazı
yazarken sadece birkaç
harf girerek istediğiniz pa-
ragraf için tüm bu biçim-
lerin aktif olmasını sağla-
yabilirsiniz. Bunun için
ilk olarak bir paragraf im-
lecini seçin ve biçimi üze-
rinde istediğiniz tüm de-
ğişiklikleri yapın. Daha son-
ra geçerli alan seçili du-
rumdayken "Düzen/Oto-

matik Metin" komutunu
çalıştırın. Açılan pencere-
de bulunan Ad alanına
yapacağınız değişiklikleri
anlatan kısaltmalar yazın.
Mesela 14 punto büyük-
lük, kalın ve italik için
14KT. Ekle düğmesine
tıklayarak bu biçimdeki

metni Otomatik Metin lis-
tesine alabilirsiniz. Şimdi
bu biçimde başlamasını is-
tediğiniz bir paragraf oluş-
turmak için Enter tuşuna
basın, istediğiniz Otoma-
tik Metin kısaltmasını gir-
dikten sonra F3 tuşuna
basın.

Excel 97: Seçili Alanı Birden Fazla Noktaya Eklemek

Excel 97 kullanarak ha-
zırladığınız tablonun bir
kısımını fare veya klavye
tuşları yardımıyla seçtiniz
ve [CTRL]+[C] veya Dü-
zen/Kopyala komutunu
kullanarak kopyaladınız.
Bu andan itibaren seçili a-
lan hareketli bir çerçeve i-
çine alınacak ve bu alanı
istediğiniz noktaya yapış-
tırmayı bekleyecektir.
Eğer durum çubuğundaki
iletiye göre hareket eder-
seniz, seçili alanı sadece
bir noktaya kopyalayabi-
lirsiniz. Ama bu seçili ala-
nı birden fazla noktaya
eklemek isterseniz, seç-

kopyala, yapıştır işlemleri-
nin birden fazla yapıl-
ması zaman kaybından
başka bir şey olmayacak-
tır. Bunun yerine kopyala-
nan alanı yapıştırırken,
Düzen/Yapıştır veya
[SHIFT]+araç çubuğu ü-
zerindeki yapıştır düğme-
si kombinasyonlarını kul-
lanacak olursanız, seçili a-
lanı herhangi bir yere ya-
pıştırdıktan sonra dahi
hareketli çerçeve konu-
munu koruyacaktır. Bu
sayede kopyalanan alanı
birden fazla noktaya ekle-
yebileceksiniz. Kopyala-
nan alanın seçimini kal-
dırmak için de [Backspa-
ce] veya [ESC] tuşların-
dan birine basmanız ye-
terli olacaktır.

Word: Menü Komutlarını ve Düğmelerini Silme

Eğer araç çubuğu üze-
rinde veya menüler içeri-
sinde ihtiyaç duymadığınız
komutlar mevcutsa ve
bu durum işlerinizi zor-
laştırıyorsa bunları silebi-
lirsiniz.

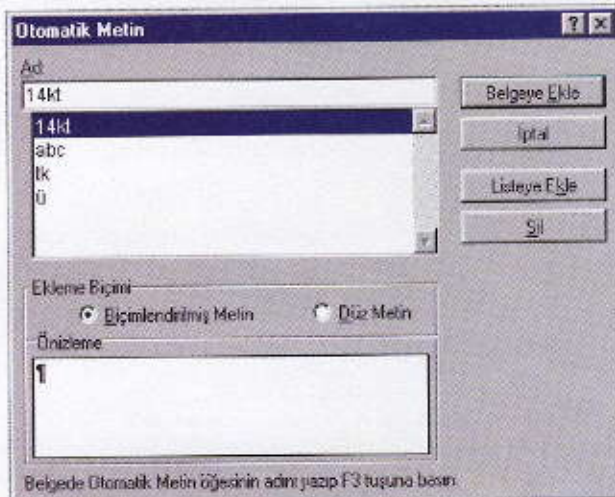
Bunun için Araçlar/
Özelleştir komutunu kul-
lanabilirsiniz. Ama daha
hızlı bir yol da var.

Önce silmek istediğiniz
komutun (araç çubuğu ü-
zerindeki simge veya me-
nü girişi) üzerinde [ALT]

tuşunu ve farenin sol düğ-
mesini basılı tutun. Ko-
mutu aşağıya doğru sür-
ükleyin ve imlecin sol al-
tında çarpı işareti belirin-
ce bırakın. Bu sayede iste-
diğiniz tüm komutları si-
lebilirsiniz.

Daha sonra yapılan bu
değişiklikleri geri almak i-
çin araç çubuğuna fare-
nin sağ düğmesiyle tıkla-
yın ve açılan menüden
Özelleştir/Araç Çubukla-
rı/Sıfırla düğmesine tıkla-
yın.

Böylece araç çubukları
sıfırlanmış durumlarına geri
dönecekler.

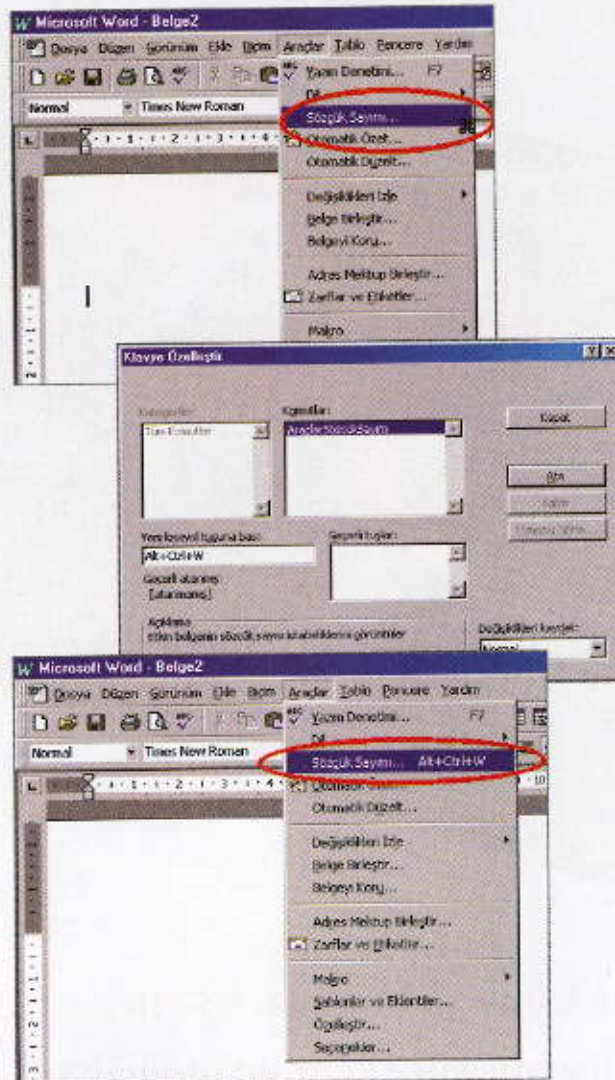
Hızlı Biçimlendirme: Bu paragraf imlecini sayesinde paragrafı daha hızlı biçimlendirebilirsiniz.

Word 97: Menü Komutlarına Kısayol Tuşları Atamak

Word'un birçok fonksiyonunu kullanabilmek için menü içerisinde gerekli komutu bulup çalıştırmak zorunda değilsiniz. Bu komutları kısayol tuşlarını kullanarak da çalıştırabilirsiniz. Sık kullanılan komutlar zaten standart olarak kısayol tuşlarına sahiptirler. Mesela bir doküman içerisinde kelime aratmak isterseniz, Düzen/Bul yolunu kullanarak bu komutu çalıştırmak yerine daha hızlı olan [CTRL]+[F] tuş kombinasyonunu kullanabilirsiniz. Aynı şekilde Dosya menüsü altında bulunan Kaydet komutunu [CTRL]+[S] tuş kombinasyonunu kullanarak çalıştırabilirsiniz.

Bunların yanında birçok Word fonksiyonu standart olarak kısayol tuşlarına sahip değildirler. Mesela aktif olan dokümanla ilgili olarak sayfa, sözcük, karakter, paragraf gibi istatistiksel bilgiler almak isterseniz, Araçlar menüsü altında bulunan Sözcük Sayımı komutunu kullanmak zorunda kalırsınız. Özellikle bizlerin çok sık kullandığı komut, zaman kaybına ve konsantrasyon bozulmasına neden olabiliyor, bu da epey fazla zaman kaybına yol açıyor.

İstedığınız komutlara kısayol tuşları atamak için Araçlar/Özelleştir komutunu çalıştırın. Özelleştir penceresi üzerinde bulunan Komutlar kartını aktif hale getirin ve Kategoriler listesinden Araçlar menü-

Kısayol tuşunu oluşturduktan sonra, eğer unutursanız ilgili komutun menü girişine bakabilir, fonksiyon isminin yanında bu tuş kombinasyonunu görebilirsiniz.

sünü seçin. Komutlar listesinden Sözcük Sayımı fonksiyonunu seçtikten sonra, aynı pencere üzerinde bulunan Klavye düğmesine tıklayın. Açılan Klavye Özelleştir penceresi üzerinde Araçlar menüsünü ve Araçlar/Sözcük Sayımı komutunu tekrar seçin.

[ALT]+[CTRL]+[+] (Sayı bölümündeki artı işareti) veya [ALTGR]+[+] tuşlarına basın. Değişen fare imlecini kullanarak kısayol tuşu atamak istediğiniz menü komutunu seçin.

Mesela Araçlar/Sözcük Sayımı. Bunun sonunda sadece seçili komutun bulunduğu bir Klavye Özelleştir penceresi açılacaktır.

Bu pencerede ileride bu komut için kullanmak istediğiniz kısayol tuşunu atayın.

Mesela [CTRL]+[ALT]+[W] girecek olursanız bu değer Yeni Kısayol Tuşuna Bas kutusuna içerisine yazılacaktır. Eğer [CTRL]+[S] gibi başka bir komut tarafından kullanılan bir kısayol tuşu atamaya çalışırsanız, bir u-

yarı mesajı ile karşılaşacaksınız. Bu uyarıdan bu kısayol tuşunun hangi komut için atandığını öğrenebilirsiniz.

Eğer kullanmak istediğiniz kısayol tuşunda herhangi bir sorun yoksa, Ata düğmesine basarak bu tuş kombinasyonunu istediğiniz komutun kısayol tuşu olarak kullanabilirsiniz. Bu işlem sonunda yeni kısayol tuşu Geçerli Tuşlar penceresindeki yerini alacaktır.

Artık Sözcük Sayımı komutunu çalıştırmak için ilk olarak Araçlar menüsünü açıp daha sonra burada bulunan Sözcük Sayımı komutunu çalıştırmak zorunda değilsiniz. Bunun yerine yeni atadığımız [CTRL]+[ALT]+[W] tuş kombinasyonunu kullanarak aynı komutu daha hızlı bir şekilde çalıştırabilirsiniz.

Word: Cetvel Üzerinde Milimetre Hesabı

Metin içerisindeki sekme-leri veya girintileri cetvel üzerinden düzenlemek oldukça hızlı bir yöntem olmasına rağmen, cetvel üzerindeki numara gösteriminin pratik olmaması nedeniyle genelde gerekenden daha fazla emek ve zaman harcayabiliyor. Eğer cetvel üzerindeki değerleri milimetresine kadar görmek isterseniz cetvel üzerinde herhangi bir nokta seçili iken [ALT] tuşuna basılı tutun. Bunun sonunda cetvel üzerinde iki tane sayısal değer belirir. Bu değer imlecin bulunduğu noktanın sekme-lere veya sayfa kenarlarına olan mesafesini ondalık olarak ifade eder.

Test Bölümü

Test bölümünde, bir ürün satın alırken size rehberlik edecek olan ürün incelemeleri ve karşılaştırmalı testler yer almakta.

155

160

Donanım İnceleme

Çeşitli donanım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar.

Yazılım İnceleme

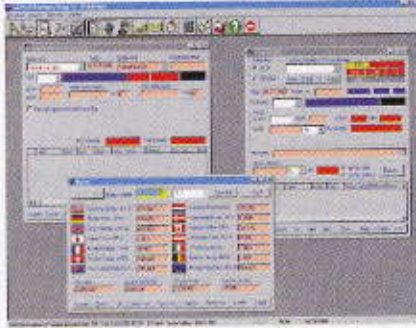
Çeşitli yazılım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar.

168

Test: Monitörler

15", 17" ve 19 inç'lik monitörlerin kapsamlı testi. Kullanılan test yöntemlerinin açıklamaları ve yorumlar...

Windows tabanlı çok renkli bir arabirime sahip.

yetini, TL, Has, USD ve DM kurları bazında elde edilecek kâr anında görülebiliyor. Borcu kalan müşterilerinin kayıtlarını tutabiliyor, müşteriden alacağını

TL, Has, USD veya DM olarak sabitleyebiliyor ve ödeme yapıldığında alacağın o anki değeri olan reel alacağın tahsil edilmesini ve hesaplarına bu şekilde yansıtılmasını sağlayabiliyor. İşyerinde

personel çalıştırılıyorsa, personelin yaptığı satışları ayrıntılı olarak izlenebiliyor, belirleyici oranda prim ayrılması sağlanabiliyor. Program içerisinde

gerçekleşen tüm nakit işlemler kasa hesaplarına otomatik olarak yansıtılarak, istenildiğinde kasadaki nakit toplamı, gün başı kasa mevcudu ve tarih periyodlarındaki kasa hareketleri ayrıntılı rapor olarak görülebiliyor. Program içerisinde gerçekleşen tüm işlemler için istenilen zaman her türlü kriterde ve tarih periyodlarında rapor alınabiliyor. Model kataloğu ile, Scanner veya kamera ile kaydedilen mücevher modelleri müşterilere bilgisayar ortamında sunu-

lup, seçim yapılabilmesi sağlanabiliyor, model arşivi oluşturulabiliyor.

Ürün Bilgisi

GoldSOFT

Bilgi için: GoldSoft

Tel : (232) 892 81 39

Fiyatı : Firmayı arayınız

- ➕ Sınırsız sayıda toptancı girişi yapılabilir
- ➕ Araç Çubuğu ile en sık kullanılan menülere hızlı erişim sağlanmış
- ➖ Standart kodlarda sınırsız değişiklik ve silme imkanı var

Archimed

Herşeyi Arşivleyin

Teknik Uygulamalar İçin Tam bir Elektronik Arşiv

Archimed, tüm kağıt ve elektronik belgelerinizi kontrol eden, aynı zamanda kullanacağınız birçok özelliği barındıran komple bir doküman yönetim sistemi. Bu program sayesinde, aynı zamanda belgelerinizi hızlı ve kolay bir şekilde tarayabiliyor, PC üzerinde daha sonradan dosyalama, çıkış alma, gönderme ve favori programlarınız ile birlikte kul-

lanma şansına sahip oluyorsunuz.

Taranan sayfaları otomatik olarak temizleyen ve dik hale getiren program, zekice bir yöntemle bunları sıkıştırarak masaüstüne kaydedebiliyor. Taranan belgeler, daha sonra çoklu seviye kullanıcı tanımlı alt klasörlerde ileride tekrar araştırılmak ve çağrılmak üzere saklanabiliyor.

Elektronik belgeler de

aynı şekilde yönetilebiliyor. Herhangi bir belgenin bulunma işlemi ise Archimed'in güçlü arama motoru ile epey hızlanıp kolaylaşıyor.

Kullanımı oldukça kolay olan Archimed'de işaretleme ve sürükleyip bırak tekniklerini kullanarak standart Windows kullanımına yakın bir arabirim elde edilmiş.

Belgeler sürüklenip aynı gerçek hayatta olduğu gibi klasörlere depolanabiliyor. Döndürme, renk ve kontrast ayarı gibi basit resim işleme teknikleri desteğinin yanında, belgelere yapışkan notlar, oklar ve dipnotlar düşülebiliyor.

Archimed sizi kağıtsız ofise geçişte bir adım daha ileri götürüyor.

Taranan belgelerde iyileştirme ile daha net sonuçlar elde edilebiliyor.

Ürün Bilgisi

Archimed

Bilgi için: Enternet

Tel : (+359 2) 51 76 72

Faks : (+359 2) 52 53 27

Fiyatı : Firmayı arayınız.

- ➕ Taranmış belgeler OCR'lanıp Word belgesi olarak açılabilir
- ➕ Taranan belgeler otomatik iyileştirilebilir.
- ➕ Sürükleyip Bırak ile belge yönetimi çok hızlanıyor

Visual Studio 6

Yeniden Programlamak

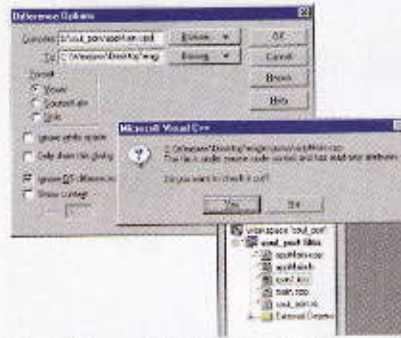
Daha önce Visual Studio ile program yazmış olabilirsiniz, fakat VS6 gibi bir geliştirme ortamı görmediğinize eminiz.

Visual Studio, büyük şirketlerden şahıslara kadar tüm grupların favori programlama gereci. İçerisinde entegre halde bulunan C/C++ derleyicisi, MMX ve Pentium Pro için kod üretebiliyor. Bunun yanında, Visual Studio ailesine ek olarak Visual BASIC, Visual FoxPro ve Visual Interdev, tam entegrasyonla çalışan birimler. Microsoft, bir adım daha atarak, bu ürün ailesini baştan yarattı: 6.x serisi. Visual Studio 6.0 yeni baştan tasarlandığı için, ilk zamanlarında her yeni üründe olduğu gibi birtakım ufak hatalara sahipti. Fakat Microsoft ilk defa olarak hızlı bir şekilde Visual Studio 6.0 için bir servis paketi çıkartarak bu hataları zamanında ortadan kaldırmayı başardı.

Birkaç Adım Daha İleride

Daha önceleri, kod yazarken çoğu C programcısı önünde bulunacak bir kağıt üzerinde kullandığı veri yapılarını tutmak durumundaydı. Hafızası daha kuvvetli olanlar notlarını akıllarında tutabiliyorlardı. Visual Studio 6.0'da ise önümüzde zaten bu tip işleri yapmak için bulunan bilgisayardan faydalanarak, size unuttuğunuz komutları hatırlatmasını, komut pa-

rametrelerini tanıtmasını ve fonksiyon açıklamalarını vermesini sağlayabiliyorsunuz. Visual Studio 6.0 içerisinde yer alan elemanlara daha yakından bakacak olursak, Micro-

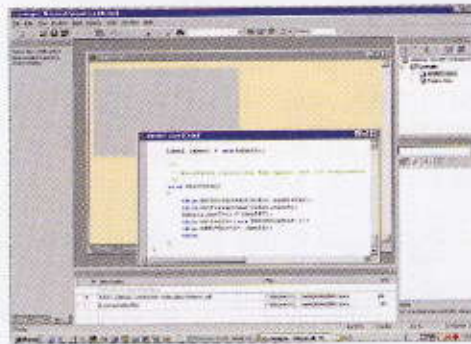
Visual SourceSafe 6.0 sürümü ile kaynak kodlarınızın kontrolü daha hızlı, ve tek merkezden yönetim ile daha güvenli.

soft'un artık daha sık kullanacağı programlama stilleri ve yeni yazılım standartları için ekler barındırdıklarını görebiliriz. Artık bu sayede sıkça kullanılan "COM" programlaması ile çok fazla bir ön bilgi gerekmeden dağıtık uygulamalar geliştirilebilir. Bunun getirdiği avantajlar ise yeniden kullanılabilir

kod ve daha kısa sürede geliştirilen uygulamalar.

Ürün geliştirme süreciniz içerisinde bu kadar çok sürat, bazı durumlarda istemediğiniz noktalara kadar çok çabuk ilerlemenize neden olabiliyor. Bu yüzden ki çoğu yazılım geliştirici, Visual SourceSafe kullanarak birçok adımı aynı anda takip etmek ve istedikleri adıma geri dönebilmek istiyor. Tek bir kişisel uygulamaya geliştirme düzeneği içerisinde ya da yüzlerce

programının görev aldığı bir kuruluşa, SourceSafe tek başına yeterli ve tek merkezden yönetimi ile güvenli olmaya devam eden bir ürün. Proje üzerinde çalışan geliştiricilerin kaynak kodları arasından en son sürümü çıkartmaya ya da ürünün "bitmiş" haline ulaşmaya, bazı durumlarda da bir adım geri at-

Hatalarınızı ve yeni HTML sayfanızı, düzelttiğiniz anda görebilirsiniz.

maya yardımcı olan gereç, Visual Studio Enterprise sürümünde paketin bir parçası olarak kullanıcılara sunuluyor.

Bir Kaç Dakikada Hazır Kahve

Daha önce C++ için geliştirilmiş olan ve uygulamaların ortaya çıkış sürecini oldukça kısaltan MFC (Microsoft Foundation Class) kütüphaneleri, Visual J++ için WFC adı altında yeniden geliştirildi. Böylece herhangi bir J++ uygulamasını, Windows'a attı tüm API'leri çağırabilen, Windows'un tüm yeteneklerinden faydalanabilen bir uygulama haline getirmek mümkün.

Visual BASIC benzeri arabirimi sayesinde Form mantığı kullanılarak tasarlanan programlar, bu formlar üzerine eklenebilen WFC kontrolleri ile daha da zenginleştirilebiliyor. WFC ile geliştirilen uygulamalar, gerçek Windows uygulamaları olarak kullanılabilir, DHTML ile bağlı çalışabiliyor ve hatta normal Windows uygulamaları gibi "debug" işlemine tabi tutulabiliyorlar. ☐

Ürün Bilgisi

Visual Studio 6

Bilgi için: Microsoft

Tel : (212) 258 59 98

Faks : (212) 258 59 54

Fiyatı : Firmayı arayınız

- Java ile gerçek Windows uygulamaları geliştirilebiliyor
- C++ derleyicisi MMX ve Pentium Pro destekli
- Kod yazılmasına yardımcı araçlar içeriyor

Aigotcha!**Hızlı Görüntü Yakalamak**

Boyutlarına rağmen oldukça marifetli bir cihaz; NTSC ve PAL formatındaki kaynaklardan görüntü yakalayabiliyor.

Aigotcha ile eskiden Amiga ile kullanılan görüntü yakalama birimleri geri dönüyor. Bilgisayarınızın yazıcı bağlantısına yerleşen ve gücünü klavye bağlantısından sağlayan Aigotcha, bu özelliği sayesinde Notebook'larda da kullanılabilir. TWAIN arabirimi sayesinde PhotoShop ya da benzeri uygulamalardan tek kare görüntü yakalayabilen cihazın üzerinde S-Video ve komposit girişleri bulunuyor. Ayrıca yakaladığımız görüntüyü takip edebilmek için cihaza bir monitör bağlamanız da

mümkün.

Yazıcı bağlantı noktasını işgal ettiği için EPP desteği ile üzerinde bulunan bir yazıcı çıkışının kullanılmasına izin veren Aigotcha, tek kare, ses ve AVI formatında veri saklayabiliyor. Kolay kullanımlı menülerden erişilen seçenekleri sayesinde, ilk AVI kayıt işlemi, cihaz bağladıktan hemen sonra yapılabilir. Beraberinde gelen iki tip güç kablosundan birini kullanarak PS/2 ya da normal klavye bağlantısından Aigotcha'ya güç aktarmanız mümkün oluyor. Yine cihazla beraber verilen s-video kablosunu kullanarak ara

Aigotcha, kullanımı kolay birçok yazılım ve TWAIN arabirimi ile birlikte geliyor.

TWAIN arabirimi sayesinde, tarayıcıları kullandığımız her programda Aigotcha'yı kullanabilirsiniz.

kablosu bulunmayan video kaynaklarına ulaşmanız ve bu kaynaklardan görüntü aktarmanız mümkün. PhotoShop ve benzeri uygulamalara da Scanner olarak tanımlan cihaz, alışıktığınız Scanner arabirimi ile görüntü yakalayabiliyor. Bir Notebook'a sahipseniz, beraberinde taşıyacağınız fotoğraf stüdyonuz, sadece bir kamera, Notebook ve Aigotcha'dan oluşacaktır. Kullanılmadığı anlarda güç tüketmeyen Aigotcha, Notebook aküsünü de en ekonomik şekilde kullanıyor.

CHIP'in Yorumu

Eğer masaüstü yayıncılık ile uğraşıyorsanız ve hızlı şekilde uç boyutlu cisimleri ya da film karelerini taramanız gerekiyorsa, bu cihazı ucuz bir alternatif olarak düşünebilirsiniz. Fakat elinizde Dongle kullanan bir yazılım yani LPT bağlantı noktasını kullanan bir cihaz bulunuyorsa, bu tip bir "Capture" birimi sizin için kullanışlı olmayacaktır.

Yine de fiyatı dikkate alındığında, yaptığı iş için satın almaya değer bir ürün.

Ürün Bilgisi**Aigotcha**

Bilgi için: Megavizyon

Tel : (212) 641 33 19

Faks : (212) 641 17 99

Fiyatı : 195\$ + KDV

- ➕ TWAIN girişi destekliyor
- ➕ Sesli AVI kaydı yapabiliyor
- ➕ LPT bağlantısını tamamen kapatmıyor
- ➕ LPT uzatma kablosu var
- ➖ PS/2 klavye bağlantısı olmayan Notebook'lar da kullanılmıyor

Aristo PII 300 Multimedia**Düşünen PC**

Boyutlarına rağmen oldukça marifetli bir cihaz; NTSC ve PAL formatındaki kaynaklardan görüntü yakalayabiliyor.

Aristo, tüm parçalarının Aristo markasını taşıması sebebiyle yüzde 100 uyum içinde çalışarak kul-

lanıcılara rahat bir çalışma ortamı sağlıyor.

Artmedya tarafından ithal edilen ve test için merkezimize gönderilen Aris-

to, PC Pentium II işlemci tabanlı bir bilgisayar. Bütünlük bir kasa içerisinde ses kartı, modemi ile birlikte CHIP Test Merkezi'ne ge-

len bu model üzerinde Windows 95 kurulu. Kutudan çıkan kitapçıkları dikkatle incelediğimizde anakartın LX chipset'e sahip Aristo markalı olduğunu ve ekran kartının da aynı şekilde Aristo olduğunu gördük. Monitör olarak LG Goldstar Studioworks 55i geliyor. PC ile beraber gelen en ilgi çekici parça ise klavye. Easy Touch markalı klavye ▶

multimedia özelliklerine sahip. Sürücüsü yükledikten sonra Internet'teki bazı fonksiyonları, ses ile ilgili fonksiyonları ve diğer bazı özellikleri klavye üzerine serpiştirilmiş özel bazı tuşlar ile değiştirmek mümkün.

Pentium II 300 işlemciye sahip bilgisayarın sabit diskinin büyüklüğü 4,3 Gigabayt ve standart olarak Fujitsu markalı sabit diskler ile geliyor. 64 Megabayt SDRAM ve 32x CD sürücü

PC'nin diğer özellikleri. ESS chip'li ses kartı, 56K modem ve bilgisayar ile beraber gelen ho-

parlörler PC'ye multimedia özelliklerini kazandırıyor. Kasa'nın arka tarafında PS/2 Mouse ve klavye gi-

rişleri, iki adet seri haberleşme portu çıkışı, yazıcı bağlantı noktası, iki adet USB bağlantısı için konektör ve tabii güç kablosu için giriş bulunuyor.

CHIP'in Yorumu

Artmedya uzun zamandır Aristo markalı ürünleri ithal eden bir şirket. Önceleri PC'yi oluşturan parçaları getiren şirket bir süredir de Aristo marka PC'yi ithal ediyor ve Türk bilgisayar pazarına sunuyor. Şirket ürünün her türlü desteğini verdiğini ve yurt çapına yaydığını da belirt-

yor. Testlerimiz sırasında Aristo'nun bu modeli oldukça iyi sonuçlar verdi. Özellikle bir süre kullandıktan sonra klavye çok büyük bir kullanım kolaylığı sağlıyor.

Ürün Bilgisi

Aristo PC

Bilgi için: Artmedya

Tel : (212) 216 30 33

Fiyatı : 1378\$ + KDV

- Tümü aynı marka parçalar
- Multimedia klavye
- Büyük kasa
- Standart 15" monitör

Sanyo Dijital Kamera

Dijital Fotoğraf

Sanyo dijital kamera, dijital fotoğraf teknolojisindeki gelişmeyi gözler önüne seriyor.

Fotoğraf makinesi, görünüm olarak kullanılan amatör fotoğraf makinelerine benziyor. Ön tarafta normal bir mercek mevcut, arka tarafta ise LCD ekranın yanı sıra normal mercek de bulunuyor. Ön taraftaki objektif bir kapakçık ile korunuyor. Üst tarafta bulunan deklanşör ve LCD monitörü açıp kapama tuşunun dışında asıl ayarlar ekranın sağ ve sol tarafında bulunan tuşlarla yapılıyor. Menü, Set ve Navigasyon tuşları ile tüm ayarlar yapılabilir.

Ekran 640x480 piksel

çözünürlüğünde ve çekilen fotoğraflar da maksimum bu çözünürlükte. 320x240 piksel çözünürlükte kullanılıyor. Çekilen

fotoğraflar anında sıkıştırılıyor. Fotoğraflara ses hafızası sayesinde sesli notlar ilâştirmek mümkün.

Çekilen fotoğrafların bilgisayara aktarımı da oldukça kolay. Makine ile

beraber gelen kablo ve yazılımlar ile seri port kullanılabileceği gibi, özel bir Floppy adaptörü ile de aktarım yapılabilir. Bir kart üzerine kaydedilen fotoğraflar özel bir disket içine takılıp PC'ye takılabilir. Özel bir klasörleme yöntemi ile videolar ve fotoğraflar ayrı dizinlerde saklanıyor.

Zaman ayarı yapmak, fotoğraflara tarih ve saat eklemek, zoom yapmak, flaş ile çekim yapmak mümkün ve objektifin açık kalma süresi ayarlanabilir. LCD ekranda izlenebilen video ve görün-

tüler istendiği takdirde silinebiliyor. Ayrıca makine ile beraber dört adet sarjlı kalem pil ve sarj cihazı, çeşitli grafik işleme yazılımları ve Sanyo'nun kullanıma sunduğu araçlar geliyor.

CHIP'in Yorumu

Sanyo şirketi tarafından üretilen ve CHIP Test Merkezi'ne incelenmek üzere gönderilen bu dijital fotoğraf makinesi oldukça yetenekli. Üç ayrı değişik moda çalışıyor. Tek kare resim, arka arkaya belirli süre aralıklarıyla resim çektiği gibi, avi formatında film de çekebiliyor.

Ürün Bilgisi

Sanyo Dijital Kamera

Bilgi için: Elin A.Ş.

Tel : (212) 425 26 24

Faks : (212) 425 26 24

Fiyatı : 725\$ + KDV

- AVI formatında film çekebiliyor
- PC'ye kolay aktarım

Philips PCA635VC Video Kamera

Video Konferans İçin...

Video konferans için bir görüntü yakalama kartına ihtiyacınız yok, Philips video kamera yeterli.

PCA635VC, Philips'in multimedya'nın muhteşem oyuncaklarına yaptığı son eklenti. Sadece yazıcı bağlantı noktasını kullanarak PC'nizin vazgeçilmez bir parçası haline getirebileceğiniz bu masaüstü kamera, olağanüstü bir hızda 24 bit görüntü yakalayabilme özelliğine sahip. Teknolojisi diğer

kameralarından biraz daha farklı olan bu model, maksimum 352x 288 boyutlarında hareketli ve sabit görüntü, buna ek olarak da mono ses kaydı yapabiliyor. Bir kez kayıt yaptıktan sonra, tüm bu verileri 40 misli sıkıştırarak saklayabiliyor ve sabit diskten yer kazanabiliyorsunuz.

Kamera üzerinde bulunan mercek sistemi, 0 mm ile sonsuz arasında ayarlanabilir odak uzaklığına sahip. Böylece yakın çekim ve tüm mekan çekimlerinde aynı kameranın kullanılması mümkün. Kamera ile birlikte gelen yazılımlar, Micro-

163

Her yaştan
oyunseverin
dergisi
1 Aralık ta
Bayilerde

soft Netmeeting ve Alaris Videogram, kullanıcıya video konferansın yanında kısa klipler oluşturma imkanı da sağlıyor. Videogram yazılımında, aynı kolay arabirim içerisinde sabit görüntü, hareketli görüntü ve görüntüsüz ses kaydı yapılmasına olanak sağlıyor. Eğer bu iki yazılım dışında da kamerayı kullanmak isterseniz, TWAIN (Technology Without An Interesting Name - İlginç Adı

Olmayan Teknoloji) sürücülerini sayesinde bu işlemi Adobe PhotoShop ya da OCR yazılımları içerisinde gerçekleştirmeniz mümkün.

CHIP'in Yorumu

Philips'in kullandığı kamera, özel yapıdaki ayakları sayesinde oldukça stabil, fakat otomatik netleştirme özelliği bulunmadığı için değişen ortama göre el ile netlik ayarı yapmak gerekebiliyor.

Kameranın içerisindeki elemanlar PAL ve NTSC uyumlu, yani PAL ve NTSC standartlarına uygun kalitede görüntü sağlıyorlar.

Pratikte hiç bir kusuru göremediğimiz kamera ile birlikte gelen sürücüler, Windows 98 altında bile sorunsuz çalıştılar. Ses bağlantısı için ayrı çıkış verilmesi de sessiz kayıt yaparken bile ayrı bir kaynağa ses kaydı alabilmemizi sağladı.

VideoExcel Intel 740

3D ve 2D Bir Arada

VideoExcel Intel 740 kart sayesinde, Windows 98'in en önemli özelliklerinden biri olan, birden fazla monitör desteğini kullanabilirsiniz.

Daha önce hiç bir AGP kart ile birden fazla monitörü kullanamazken, VideoExcel Windows 98'in bu özelliğinden sonuna kadar faydalanmanızı sağlıyor. Tabii ikinci bir karta ihtiyaç duyarsanız.

Daha önce rastladığı-

fonksiyonu da hızlandırılmış oluyor. Render, tüm geometri işlendikten sonra sahnenin derinliğe göre gölgelendirilmesi, ışık oyunlarının eklenmesi ve doku kaplanmasına veri-

gerçek zamanlı video ve arabirim hızlandırması gerçekleştirebiliyor.

İleriki tarihlerde ortaya çıkabilecek problemleri çözebilmek için cihaz üzerinde bulunan 256 Kb Flash RAM kullanılarak BIOS güncellemeleri yapılabiliyor.

Kartın aynı zamanda Windows 98 için özellikle tasarlanmış sürücülerini bulmaktadır.

Kart ile birlikte gelen 3Deye yazılımı, basit ve hızlı 3D grafikler hazırlamanızı ve bunları prezentasyonlar içerisinde kullanmanızı sağlıyor.

Kartın 2X AGP desteği ve üzerinde bulunan 8 MB belleği, tüm uygulamalar-

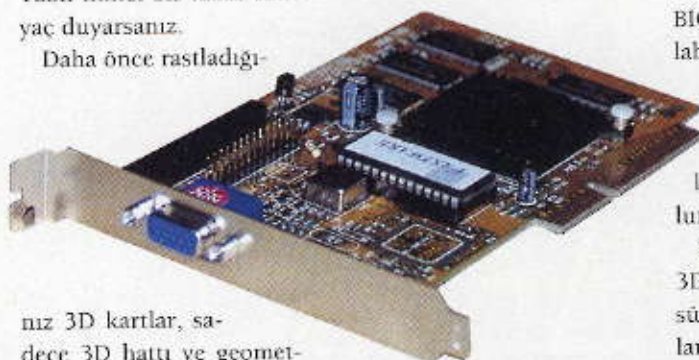
da son derece rahat ve kesintisiz çalışmanızı sağlıyor.

1600x 1200'e kadar çözünürlük desteği olan kartın en yüksek tarama hızı ise 85 Hz.

CHIP'in Yorumu

Başka markalarda bulunan bellek miktarı ve işlemci, bu kart üzerinde de bulunuyor.

Bu noktaya kadar diğerlerinden farkı olmayan kartın, birden fazla ekran kartı ile birlikte problemsiz olarak çalışması ve BIOS'unun güncellenebilmesi gibi ek özellikleri bulunuyor.

nız 3D kartlar, sadece 3D hattı ve geometrik transformasyonlara müdahale ederken, ki buna 3Dfx içeren kartlar da dahil, i740 kullanan bu AGP kart ile "Render"

len isim. Bu sayede, OpenGL ve Direct3D dahil tüm grafik arabirimlerini hızlandırabilen i740, aynı zamanda

Ürün Bilgisi

Philips PCA635VC

Bilgi için: Boğaziçi

Bilgisayar

Tel : (212) 288 92 92

Faks : (212) 274 98 10

Fiyatı : Firmayı arayınız

+ Pratik kurulum

+ TWAIN ile geniş kullanım alanı

+ Ses için ayrı çıkış noktası

- Yazıcı bağlantısını tamamen işgal ediyor

Ürün Bilgisi

Video Excel i740

Bilgi için: Sentim

Tel : (212) 288 66 80

Faks : (212) 213 05 11

Fiyatı : 41\$ + KDV

+ Ekstra 3D

fonksiyonlarını kullanabilmeniz için ek yazılım

+ Opsiyonel yazılım DVD çözücü.

Paragona

Minik Sayfa Tarayıcı

Sayfadan fazla yer kaplamayan bu sayfa tarayıcı, A4 boyutundaki materyalleri çalışma ortamınıza aktarıyor.

Paragon PageExpress, 24 Bit renk derinliği ve 1200 DPI çözünürlüğü taşıyabilir bir kutu içerisinde sunuluyor. Boyutları bir A4

ma alanı gerektiriyor. Küçük ofisler ve ev kullanımı için ideal olan tarayıcının beraberinde gelen yazılım sayesinde metin tarama işlemleri oldukça kısa süre alıyor.

Eğer taşınabilir bir sisteme sahipseniz, be-

sayfanın genişliğinden biraz daha geniş olan tarayıcının izdüşümü de oldukça küçük. Böylece masaüstünüzde çok az yer kaplayan cihaz, pratikte sadece A4 boyutlarında bir çalış-

ma alanı gerektiriyor. Küçük ofisler ve ev kullanımı için ideal olan tarayıcının beraberinde gelen yazılım sayesinde metin tarama işlemleri oldukça kısa süre alıyor. Eğer taşınabilir bir sisteme sahipseniz, be-

başlı belgenin ve resmin taranmasında oldukça yüksek performans sergiliyor. Son günlerde eskisinden daha sık kullanılmaya başlayan LPT bağlantı noktasını kullanan tarayıcı, TWAIN ve diğer arabirimler üzerinden tarama yapmanızı sağlıyor. Bu da herhangi bir sisteme, örneğin taşınabilir bir bilgisayara ek kart takma gereği duyulmadan bağlanabiliyor olması anlamına geliyor.

CHIP'in Yorumu

Masaüstünde az yer kaplamasına rağmen, tara-

yabileceği materyallerin boyutları A4'ten daha büyük olamıyor. Bu aslında teknik bir sorun olmamasına rağmen, gerçek hayatta OCR dışında bir amaç için (örneğin 20x14 dışındaki boyutlarda resimleri taramak) kullanılması pratik değil. Yazılım kurulumu rahat, kullanımı rahat ve pratik. Sisteminize bir de yazıcı bağlamak istediğinizde ortaya çıkan ufak sorun dışında bir sorunu bulunmuyor.

Ürün Bilgisi

Paragona PageExpress

Bilgi için: Mascom

Tel : (212) 212 13 66

Faks : (212) 212 23 14

Fiyatı : Firmayı arayınız

- ⊕ Az yer kaplıyor
- ⊕ Kolay kurulumu sahip
- ⊖ Tam sayfa renkli A4, beklenenden daha yavaş tarıyor

Logitech MouseMan+

Fare Adam

Bu ilginç görünümlü Mouse, uzun süre Mouse'u elinden bırakmayanlar için tasarlanmış.

Bu ilginç farenin en önemli özelliği, sağ ve sol tuşlarının yanında başparmağa denk gelen bir tuş. Sağ ve sol tuşlarının ortasında bulunan tekerlek tuş ile de dökümanları veya internette sayfaları aşağı yukarı yumuşakça kaydırmak imkanı var. Tekerlek tuş aynı zamanda normal bir tuş işlevi de görüyor. Bu tuşa basarak "AutoScroll" adı verilen

moda geçmek mümkün. Bu modda mouse imlecini ne tarafa çekerseniz sayfa o tarafa doğru kayıyor. MouseMan+ PS/2 standartında bir konnektöre sahip; ancak kutudan bir de seri bağlantılar içine adaptör çıkıyor. Mouse ile beraber Windows 95, Windows 3.1 ve DOS işletim sistemleri için sürücülerin bulunduğu iki

disket geliyor. Sürücülerini yükledikten sonra başparmağa denk gelen tuş sunulan birçok fonksiyondan birine atayabiliyoruz. Çift tıklama, herhangi bir tuş veya fonksiyon tuşları bunlardan sadece bazıları... Sürücüsü de oldukça iyi tasarlanmış MouseMan+'ın üç yıl üretici firma garantisi de avantajlarından.

CHIP'in Yorumu

Standart mouse tipleri dışında ürettiği mouse çeşitleri ile tanınan Logitech'in dergimize gelen bu modeli oldukça gelişmiş özelliklere sahip. Uzun süre çalışanlar için düşünülmüş ele oturan ergonomik yapıyla oldukça kullanışlı.

Ürün Bilgisi

Logitech Mouse

Bilgi için: Mascom

Tel : (212) 212 13 66

Faks : (212) 212 23 14

Fiyatı : 46\$ + KDV

- ⊕ Tekerlek Tuş
- ⊕ Ergonomik Yapı
- ⊕ Hem PS/2 hem seri port uyumu

50'den Fazla Monitör Büyüteç Altında

Çalışma saatlerinizin her dakikasında dikkatli bakışlar altında olan monitörlere, bu ay daha dikkatli ve yakından baktık...

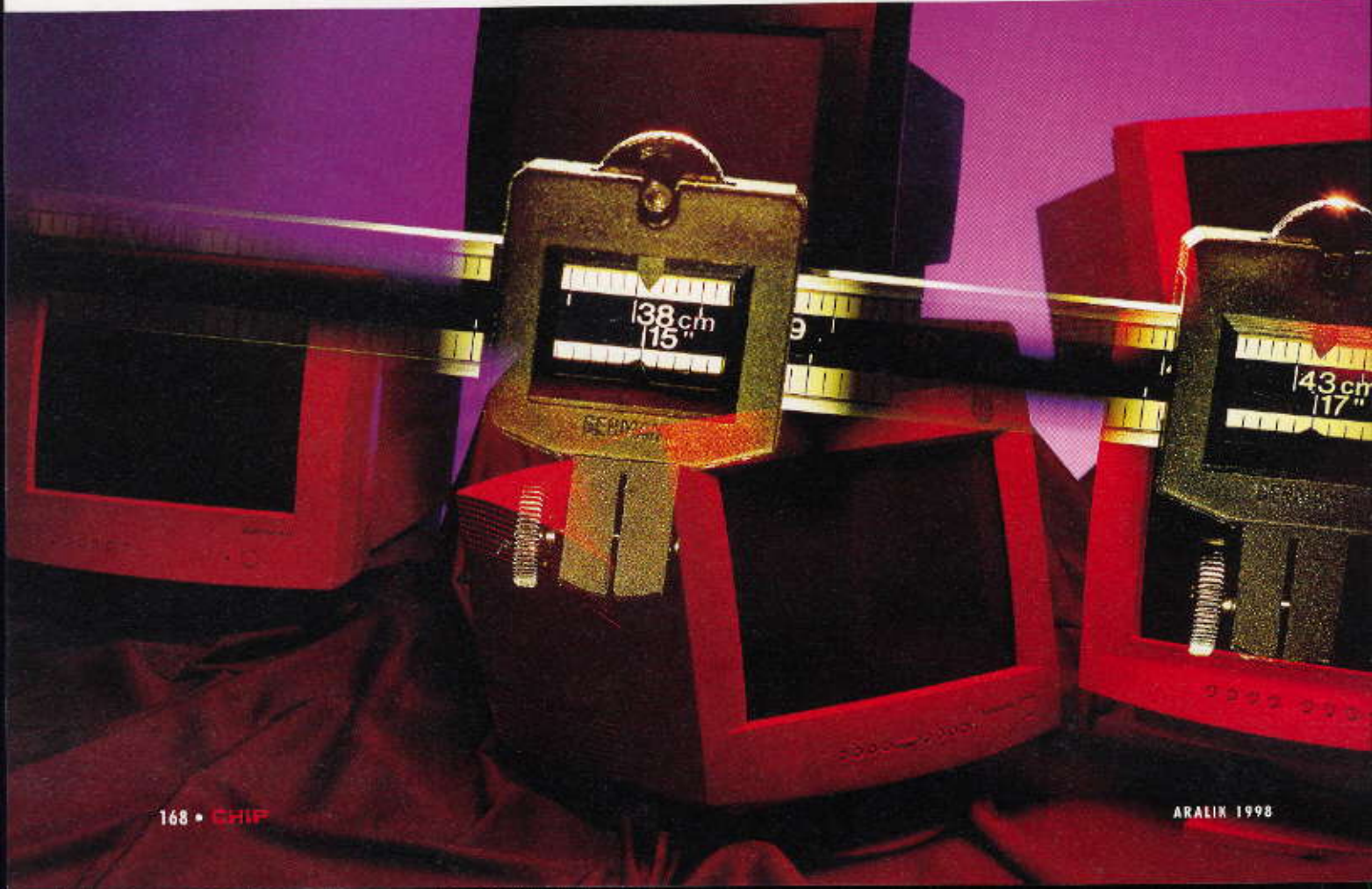
Düzenli bir iş yeri, derli toplu bir masa, sessiz bir ortam, bir fincan kahve ve Pazar akşamı. İşyerinizdesiniz ve sizi rahatsız edecek hiç bir etken ortamıta görülüyor. Bilgisayarınızı açıyorsunuz, görüntü biraz geç geliyor. Pahalı bir 17 inç monitörün bunu yapmak için geçerli bir sebebi olduğunu düşünüyor ve bekliyorsunuz. Birkaç saat sonra korkunç bir baş ağrısı ve boyun tu-

tulması sizi esir alıyor.

Tüm Pazarınız, garip davranan, arada sırada vınlayan, titreyen ve görüntüsü deforme olan bir monitör yüzünden mahvoluyor. Ergonomi, şüphesiz bu monitörde gözardı edilmiş bir etken. Bu tip bir senaryonun, çok sık olmasa da gerçekleşmesi olasılığına karşı, sizler için bu ay tavsiyeler, yorumlar ve testten oluşan sayfalar hazırladık.

Ortam Işıklandırması ve Radiosity Teoremi

En sık gözönünde bulunan sistem elemanı olan monitör, bütünün en ergonomik olması gereken parçası. Bu yüzden satın alınırken, mouse ve klavyeden sonra en çok dikkat edilmesi gerekli ürün monitörler. Daha sonradan birçok masrafa yol açacak olan, belki de göz sağlığınıza mal olacak olan bir monitörü şüphesiz iste-

meyeceksiniz.

Ergonomik bir monitör, her türlü ortam ışıklandırmasına göre ayarlanabilir olmalıdır. Parlaklık ve kontrast ayarlarının geniş bir aralıkta bulunması da bu işlemi daha rahat hale getirecektir. Bu tip ayarların birden fazla bellekte tutulabilmesi için sayısal olarak değiştirilebilir olması tercih edilmelidir. Her durumda bu iki ayar yeterli gelmeyeceği için, renk sıcaklığı ve her renk elemanı için ayrı ayrı kontroller bulunması bir monitör için artı puan olacaktır. Ortamda sürekli değişen ışık bulunmadığı varsayılarak, kalibre edilebilen bazı monitör tipleri bahsi geçen tüm kontrol tiplerini barındırır.

Radiosity teoremi de burada devreye giriyor. Ekran düzlemsel bir ışık kaynağı olarak düşünülürse, bu yüzeyin birim zaman için yayacağı enerjiyi W/s^2 olarak alabiliriz. Bu yüzey, ortamdaki yüzeylere belirli miktarda ısıma yapacak, ardından da bu yüzeylerden yansıyan ışığı toplayacaktır. Geri-

ye dönen ısıma toplamı, kaybolan enerji yüzünden ilk yayılan ısıma ile aynı olmayacaktır.

İnsan gözü, belirli bir ısıma değerinin altında ve bu değerin üzerinde rahatsız olacaktır. Belirli seviyenin altına inmek, monitörün hatası, bu seviyenin üzerine çıkmak da hem monitör hem çevre koşullarının hatası olacaktır. Etrafta bahsi geçen enerjiyi kaybetmeden geriye yansıtan elemanlar bulunduğu zaman, odadaki toplam enerji seviyesi ilk ankinin iki katı olarak algılanacaktır. Bu değeri sınırlamak için, monitörün içerisinde bulunduğu sistem olan odanın koşulları değiştirilmeden, sadece monitör üzerinde kalibrasyon yapılarak, daha önce bahsedilen W/s^2 's değeri optimumda tutulmalıdır. İdeal bir oda ve 19 inç monitör yüzeyi için, monitör metre-kare başına 80 cd (kandela) olmalıdır.

Buraya kadar anlatılanlar karmaşık ve uygulaması zor olacağı için, basitçe şu şekilde açıklayabiliriz: Parlaklık ayarını ekranın siyah dış bölgesi, ekrandaki siyah görüntü ile aynı olacak şekilde kısın. Ardından kontrastı sonuna kadar açın ve görüntüyü ekranın kenarlarından uzaklaştırmak için yatay ve dikey boyutlarla oynayın. Bu tavsiyelerden sonra sanırım daha rahat bir çalışma ortamına ve geriye optimum yansıyan ışık oranına kavuşacaksınız. Yukarıda anlatılan ayarları eğer tamamen karanlık bir odada uygularsanız ve akşamları karanlıkta çalışan bir kişiyse, gözleriniz artık daha az yorulacaktır.

Tarama Frekansı Yeterince Yüksek Olmalı

İnsan gözü, 50 Hz ve sonrası için hareketi algılama yeteneğine sahip değildir, daha doğrusu yakın zamana kadar normal bir göz bunu algılayamazdı. Adaptasyon yeteneğimizden dolayı, bu değer gün geçtikçe yukarıya doğru hareket etmekte. Gözün algılama değeri 80 Hz ve bir monitör 65Hz'e düştüğünde bunu rahatça algılayabiliyoruz. Bu yüzden, ileriye de düşünerek, satın alacağımız bir moni-

Şimdi Alan Kazanıyor!!!

Kısa bir süre için

Çevirmen

alan herkese

Moonstar

Dil Klavuzu ve Kelime İşlemci Hediye Ediyoruz!

ÇEVİRMEN

İngilizce'den Türkçeye
Bilgisayar Destekli Çeviri Sistemi

- CD ve Disket versiyonu
- MacOS
- Win3.1
- Win95
- WinNT

45.000 kelimelik kullanıcı tarafından genişletilebilir genel amaçlı sözlük

35.000 kelimelik kullanıcı tarafından genişletilebilir; teknik, tıp ve işletme amaçlı sözlük setleri

İlk yıl ücretsiz, kullanım ve güncelleştirme desteği

samtek-ite
İleri teknoloji merkezi a.ş.

Farabi Sk. 31/4 06690 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312-467 45 25, Fax: 0312-467 45 24
19 Mayıs Mh. Esin Sk. 9/9 Beşiktaş / İSTANBUL
Tel: 0216-467 51 41, Fax: 0216-302 89 52

törün 85 Hz civarında tarama yapabilmesini istiyoruz.

Ne var ki, her ekran modu için aynı tarama frekansının tutturulması mümkün olamıyor. Eğer frekans aynı olursa, küçük ekran modlarında görüntü aniden aşırı parlak hale dönüşebiliyor. Bu aşırı parlaklık aynı noktanın bir saniyede normalden fazla kez uyarılması nedeniyle ortaya çıkıyor. Bazı monitörlerde her ekran modu için ayrı parlaklık ayarı tutularak bu istenmeyen hız etkisinin önüne geçilebiliyor. Tabii ki bu da her ekran modu için ayrı ayrı ayar yapılması gereğini doğuruyor. Tarama frekansının yüksek olması, günümüzün büyük monitörlerinde, 1600x1280 çözünürlükte 21 inç ekranlarda bile titremeyen görüntüler izlememize olanak tanıyor. Grafik kartlarının artan hızları ve veri işleme hacimleri için yüksek çözünürlükleri dahi rahatlıkla işleyebilecek monitörlere sahip olmamız, özellikle CAD ile ilgilenenlerimiz için bir ihtiyaç haline dönüşmekte.

Hatırlamak İçin Daha Az Komut

Giderek artan standartlar karmaşası içerisinde, her monitörün farklı bir dile sahip olması, yani kullanıcı arabirimlerinin birbirlerinden farklı olması durumu ortaya çıkıyor. Sembolik dil kullanan monitörler daha zor anlaşılırken, birden fazla yazılı dil içeren monitörler de istenilen dil seçeneğine sahip olmayabiliyor. Bunun için üzerindeki "Mümkün olduğu kadar az" tuş ile birçok işlev gerçekleştiren monitörler tercih sebebi olamamaktalar.

Kullanım kolaylığı, gerci kullanan kişiye göre değişkenlik göstermekte. İlk defa bilgisayar kullanan bir kişi sadece monitörün parlaklığını artırmak istediğinde, bunu kolaylıkla yapabilmeli. Bu yüzden, ekranda herhangi bir menü yok iken de tuşların ne işe yaradığı anlaşılabilir. Çoğu monitör üreticisi bu noktaya dikkat ederek tüm tuşların üzerine hem yazılı hem de simgesel açıklamalar yerleştirmektedir. Ekran üzerinde beliren menü sis-

temleri, bu karmaşaya bir miktar da olsa çözüm getirebiliyor. Kullanıcı müdahalesi gereken durumlarda, örneğin parlaklık ya da geometri değişikliği yapılması gerektiğinde, ekranda beliren kontroller ve açıklamalar hata yapma payını en aza indirebiliyor. Tüm bu ayar mekanizmaları içinde kullanıcı yolunu kaybettiği durumda, tüm ayarları fabrika çıkışındaki durumlarına geri getirmek üzere, ön panelde yer alan bir "Reset" tuşu imdadına yetişiyor.

Bulunması Gerekenler ve Gerekmeyenler

Monitörler, büyük hacimler kaplayan gereçler. Bu yüzden masa üzerinden kaybettirdikleri alanı bir şekilde bizlere geri vermek durumundalar. Örneğin, Force-Feedback Joystickler (geriye tepki veren oyun çubukları) benzeri USB cihazları ve benzerleri, sistemin arka panelinde bulunan bağlantılara takılırlar ve her durumda monitörü bir kenara itip bu cihazın bağlantısına ulaşmak mümkün olmamaktadır. Bu yüzden, bazı üreticiler monitörleri üzerinde bir "USB Hub" bulunmasını sağlayarak, monitörü kenara çekmek zorunda kalmadan USB cihazların monitör üzerinden sisteme bağlanmasına olanak tanımışlardır.

Üreticiler her zaman bu kadar ince düşünceli olmayabiliyorlar. Bir örnek vermek gerekirse, sistem üzerinde belki de hiç ihtiyaç duyulmayacak bir ses sistemi ve buna kumanda etmek için çeşitli elektronik donanımlar bulunabiliyor. Bu durumda kullanıcı eski hoparlör sistemi ile yenisi arasında tercih yapmak durumunda kalıyor ve çoğu durumda bu düelluyu eski sistem kazanıyor.

Amaca uygun bir monitör satın almak istediğinizde, karşınıza bu gibi gereksiz (belki de bazı durumlarda gerekli) ek donanımlar ve fonksiyonlar çıkabilir. Bu tip donanımlar eklerken aynı anda elektronik sabit bir maliyette tutmak için, bu tip fonksiyonların yanında basit kontrolleri, örneğin "Rotate" (görüntüyü çevirmek) fonk-

siyonunu devre dışı bırakmak zorunda kalabiliyorlar. Monitörlere eklenen en gerekli aksesuarlardan birisi olan hareketli ayak mekanizmaları, bazı durumlarda monitöre gelen en ufak darbenin bile hareket olarak yansımaya yol açabiliyor. Bu tip monitörleri testimiz için "Stabil değil" grubu altında topladık. Çoğumuzun bildiği gibi bizimle birlikte istediğimiz yöne doğru dönebilen, fakat bir kez konumlandırıldıktan sonra tekrar kendiliğinden harekete geçmeyen bir mekanizma en iyisidir. Tabii ki bu durumda mekanizmayı harekete geçirmek için mümkün olduğu kadar az enerji harcamamız gerekir. Monitörün fonksiyonuna doğrudan etki etmeyen, fakat çalışmayı olumsuz etkileyebilen bu özellik için, testimizde çok küçük de olsa bir puanlama uyguladık.

Monitörlerde Güç Tüketimi

Bir sistem normal çalışma halinin çoğu bölümünü boşa bekleyerek, program yükleme durumunda ya da bazen öğle tatili sırasında açık durumda geçirecektir. Bu sırada açık kalan ekran tipleri fosfor tabakalarını daha çabuk kullanılmaz hale getireceklerdir.

Bu yüzden monitörlerin kullanılmadıkları zaman içinde sistem tarafından kontrol edilebilir bir şekilde "uyumalarını" isteriz. Uyku modu, tarama sinyalinin kesilmesinden tüpün beslenmesinin kesilmesine kadar uzanabilir ve her monitörde bu yüzden farklı uyanma süreleri ortaya çıkabilir.

Uyanma süresi, kullanılan güç koruma yönteminin yanında, sistemin güç yönetim şeması ile de belirlenir. Bazı durumlarda birden fazla "uyku" modu bulunan monitörleri yönetmesi gereken bir sistem, standart olarak en üst seviye uyku modunu seçecektir. Bu da monitörün "derin uyku" denilen konuma girmesine ve çok uzun sürede açılmasına yol açacaktır. Monitör satın alırken, bu derin uyku halinden en hızlı çıkabilen modeli tercih etmenizi tavsiye ederiz.

15" MONİTÖRLER

ADI Microscan 4P

ADI markalı multimedya özelliklere sahip monitörün kategorisi 15". EasyScreen adını verdikleri OSD menü ile monitör üzerinde bulunan tuşları kullanarak ayar yapmak mümkün. Monitör iki adet önceden ayarlı renk ile geliyor ve kullanıcı ayarları için de iki ayrı hafıza adresi ayrılmış. Monitör ile beraber gerekli olan kablolar geliyor. Güzel bir tasarıma sahip olan bu model özellikle ev için ve masa üzerinde hoparlör bulundurmamak isteyenler için tasarlanmış.

Bilgi için : Harmony
Telefon : 0212 258 30 24
Faks : 0212 258 01 56
Fiyat : 215 \$ + KDV

Casper

Casper markalı bilgisayarla dağıtılan 15"lik bu monitör ayrıca tek başına da pazarda bulunuyor. Kutudan çıkan kitapçık her ne kadar detaydan uzak da olsa içinde aradığımız teknik bilgileri bulduk. Maksimum 1280 x 1024 çözünürlüğe çıkabilen monitörün ayarları dijital olarak yapılabiliyor. Giriş analog olduğu için teorik olarak sonsuz sayıda rengi gösterebiliyor. Monitörün enerji tasarrufu özelliği bulunuyor ve koruma modunda ışığı farklı renkte yanıyor.

Bilgi için : Sentim
Telefon : 0216 415 79 79
Faks : 0216 420 56 32
Fiyat : Firmaya sorunuz

CTX VL500T

CTX markalı 15"lik bu monitör opsiyonel bir adaptör ile Macintosh'lar ile de kullanılabilir. 0,288 milimetrelilik piksel büyüklüğü ile özellikle ev kullanımı için tasarlandığı izlenimini veren bu monitörün üzerinde bulunan tamamı dijital tuşlar ile istenen ayarları yapmak mümkün. Beş ayrı dilde kullanılabilen OSD'nin herhangi bir tuşa basılmazsa ne kadar süre sonra kaybolacağı ve ekran üzerindeki yeri yine menülerin içinden ayarlanıyor.

Bilgi için : Ufotek
Telefon : 0212 275 48 03
Faks : 0212 266 46 39
Fiyat : 199 \$ + KDV

CTX VL510

15"lik monitörler kategorisinde testimize katılan CTX'in bu modeli ayarlar için ekran altında bazı tuşlara ve OSD'ye sahip. Monitörle beraber bir broşür geliyor; ancak bu dar kapsamlı broşür içinde kullanıcıların faydalanabileceği tüm bilgiler mevcut. 13,8"lik görülebilir alan ve 0,28 mm'lik piksel büyüklüğü ile monitör ev ve profesyonel amaçlı olmayan iş kullanımı için çok uygun. Tuşlarla güç koruma özelliği açılıp kapatılabilir.

Bilgi için : Ufotek
Tel : 0212 275 48 03
Faks : 0212 266 46 39
Fiyat : 184 \$ + KDV

Elzo FlexScan F35

Eizo'nun Flexscan serisinin bu modelinin ekran büyüklüğü 15". İçinde bulunan mikroislemci ile renk ve geometrik kontroller ile hafıza işlemleri yapıyor. DBSC sistemi ile ekranın her yerinde aynı parlaklık ve keskinlik elde ediliyor. OSD'nin ekran üzerindeki yeri ayarlanabildiği gibi parlaklık ve aydınlığı da menüler içinden kontrol edilebiliyor. Görsel menülere ses desteği de getirilebiliyor.

Bilgi için : Romar
Telefon : 0212 252 08 09
Faks : 0212 252 08 04
Fiyat : 484 \$ + KDV

Escort

Escort tarafından ithal edilen monitörlerden testimize katılan 15"lik bu modelin piksel büyüklüğü 0,28 mm. Güç koruma moduna geçtiğinde 15 Watt civarında bir elektrik sarfiyatına sahip olan monitör degauss işlemini otomatik olarak yapıyor. Monitör üzerinde ayar tuşları dışında durum belirten ledler de bulunuyor. Ayarlar yapıldıktan sonra on saniye süreyle hiçbir tuşa basılmazsa ayarlar hafızaya alınıyor.

Bilgi için : Escort
Telefon : 0212 212 07 50
Faks : 0212 212 07 62
Fiyat : 186 \$ + KDV

Hyundai DeluxScan 5870

Hyundai'nin 15"lik bu monitörü çoklu desteği olan bir OSD'ye sahip. Kendi kendini test edebilen monitörün hafızasına kayıtlı dokuz ayrı ayar ile beraber kullanıcıların ayarlarını kaydedebilecekleri 10 ayrı alan daha mevcut. Burada son yapılan on ayar tutuluyor ve sayı onu aşınca en eskisi üzerine kayıt yapılıyor. Kayıt bir saniyelik bir süre zarfında herhangi bir tuşa basılmazsa kendiliğinden yapılıyor.

Bilgi için : Empa
Telefon : 0212 599 30 50
Faks : 0212 598 53 53
Fiyat : 208 \$ + KDV

LG Studioworks 57i

LG firmasının üretmiş olduğu Studioworks 57i şekli olarak oldukça ilginç. Kaliteli bir görüntü veriyor ve ayarları da oldukça sade. Parlaklık ve aydınlık ayarları kolay kullanım için ayrıca yerleştirilmiş ve dijital görüntümlü değiller. Dil seçimi, OSD'nin ekrandaki yeri ve ekranda kalacağı süre yine menülerin içinden ayarlanabiliyor. Zoom özelliği ile ekrandaki görüntü orantılı büyütülebiliyor.

Bilgi için : Ufotek
Telefon : 0212 275 48 03
Faks : 0212 266 46 39
Fiyat : 215 \$ + KDV

LG StudioWorks 57M

Uzerinde hoparlörleri ve mikrofonu bulunan multimedya özellikli bu monitörün ekranının altında çeşitli ayarlar bulunuyor. Kolay ulaşım açısından parlaklık ve aydınlık ayarları ayrıca konmuş. 1280x1024 piksellik maksimum çözünürlüğe sahip monitörün ekranındaki noktaların büyüklüğü 0,28 mm. Beş ayrı lisanda kullanılabilen OSD dışında ses özelliklerine girip bas ve tiz seslerin yarımı yapmak bile mümkün.

Bilgi için : Ufotek
Telefon : 0212 275 48 03
Faks : 0212 266 46 39
Fiyat : 234 \$ + KDV

LiteOn

LiteOn marka 15"lik bu monitör de detaydan uzak. OSD'si yok ve tüm ayarlar ekranın altına tek tek dizilmiş. 0,28 milimetrelilik nokta boyuna sahip olan monitör MPR II standartlarına uygun olarak üretilmiş. Maksimum 1024x768 piksel çözünürlüğe çıkabilen monitörün frekans aralıkları da çok dar. 80 W olan güç tüketimi standby durumunda 15 W'a kadar düşüyor. Fabrika ayarlı olarak 12 modda geliyor.

Bilgi için : Deniz Bilgisayar/Escort
Telefon : 0212 213 34 00/
0212 212 07 50
Fiyat : 160 \$ + KDV

Microvision

4K firması tarafından testimize gönderilen 15"lik bu monitör ucuz OEM piyasasına yönelik bir ürün. Kutu içinden çıkan broşür birçok soruyu cevapsız bırakıyor. Üzerinde bulunan üç ayrı ışık ile o anki güç harcama durumunu gösteren monitörün ayarları OSD üzerinden yapılıyor. 75 MHz'lik band genişliği ile monitöründen fazla bekleyenler için düşünülmemesi gereken bir ürün. Tek bir hafıza var ve son yapılan ayarları kaydediyor.

Bilgi için : 4K
Telefon : 0212 259 38 00
Faks : 0212 260 57 47
Fiyat : 169 \$ + KDV

Multiscan C509

Romar tarafından monitör testimiz için gönderilen bu monitörün kutusu veya kitapçığı içerisinde marka yazmıyor. Romar ile yaptığımız görüşmede monitörün üreticisinin dünyanın en büyük fason monitör üreticisi Likom olduğunu öğrendik. 15"lik monitörün ulaşabildiği maksimum çözünürlük 1280x1024. Monitör ayrıca elle yapılan degauss özelliğine de sahip. Tak ve çalıştır özelliğine de sahip.

Bilgi için : Romar
Telefon : 0212 252 08 09
Faks : 0212 252 08 04
Fiyat : 160 \$ + KDV

Nokia 449XaPlus

15"lik bu monitörün tüpü trinitron teknolojisine sahip. Tam ortada bulunan tuşlar ile ayarlar OSD yardımıyla yapılabilir. Üzerinde hoparlör ve mikrofon bulunan monitör multimedya bir monitör olma özelliğini taşıyor. Hem mikrofon girişi hem de kulaklık çıkışı için soketler bulunan monitör degauss işlemine de izin veriyor. 12 adet olan ayarlar için ayrılmış hafıza bölgelerinin ilk yedisi fabrika ayah modlara ayrılmış.

Bilgi için : General Bilgisayar

Telefon : 0212 288 62 32

Faks : 0212 212 23 91

Fiyat : 275 \$ + KDV

Panasonic PanasyncSM50

Oldukça estetik bir görünüme sahip olan Panasonic monitörlerin testimize gelen SM50 modelini tasarımı da oldukça güzel. Çok düzenli bir yerleşim planına sahip olan monitörün üzerinde mikrofon ve hoparlörler bulunuyor. 15"lik monitörün OSD üzerinde tüm ayarları yapılabildiği gibi ayarlardan 13 tanesi kullanıcılara ayrılmış hafıza bölgesine kayıt da edilebiliyor. Monitör bir adaptörle Macintosh'lar ile de kullanılabilir.

Bilgi için : Pancom

Telefon : 0212 274 47 55

Faks : 0212 274 71 90

Fiyat : 269 \$ + KDV

Phillips Brilliance 105

Phillips firması tarafından PC'ler için üretilen bu monitör multimedya özelliklerine sahip. Üzerinde hoparlör ve mikrofon bulunuyor. "Black matrix" adlı kendi ürettikleri bir tüp ile oldukça canlı bir görüntü elde edilmiş. Elektronik devi olmalarından faydalanarak monitör üzerine ekledikleri hoparlör ve mikrofonda da kendi firmalarının geliştirdiği bir tekniği kullanarak oldukça iyi bir ses düzeni de elde etmişler.

Bilgi için : Karma/ Boğaziçi

Telefon : 0212 233 30 30/

0212 288 92 92

Fiyat : 347 \$ + KDV

Samsung SyncMaster500b

15"lik monitörler kategorisinde bulunan Samsung'un bu modeli üzerinde ayarlar için ekranın tam altında ortada navigasyon tuşları bulunuyor. Bu tuşlar ve altında bulunan iki tuş ile OSD menüler içinde gezmek mümkün.

Bu monitörde parlaklık ve aydınlık ayarlarına ulaşmak diğer ayarlara ulaşmaktan daha kolay. Monitörün Degauss işlemine yapmak için bir menü seçeneği de var.

Bilgi için : General Bilgisayar

Telefon : 0212 288 62 32

Faks : 0212 212 23 91

Fiyat : 205 \$ + KDV

Sony 100ES

Geçen sene de testimize katılan Sony'nin bu modeli 0,25 mm'lik piksel boyu ve trinitron olması yüzünden yakaladığı ekran parlaklığı ve netliği ile hemen dikkat çekiyor. Gerçek "tak ve çalıştır" özelliğini kazandırabilmek için sekiz tane popüler endüstri standardı ön ayar ile gelen monitöre kullanıcılar da kendi ayarlarını kaydedebiliyor.

Trinitron ekranlarda bulunan ekran enlemsine kesen çizgi de hemen dikkat çekiyor.

Bilgi için : Sayfa 188'deki Firma
Bilgileri kutucuğuna
bakınız.

Sony Multiscan 120AS

Sony tarafından üretilen 15"lik bu monitör alışlagelmışin dışında siyah renkli. Monitör üzerinde bas sisteme sahip hoparlör sistemi de bulunuyor. Bir mikrofon da monitör üzerine entegre edilmiş. Tak ve çalıştır özelliklerine sahip monitörün USB giriş ve çıkışları da mevcut. Monitör ayağı üzerinde sağa ve sola kırk beşer derece dönebiliyor.

Monitör ile beraber bir diskette içinde monitörün anlık özellikleri takip edilebilen program geliyor.

Bilgi için : Sayfa 188'deki Firma
Bilgileri kutucuğuna
bakınız.

Targa

Targa markalı bu monitör 15" ve 0,28 milimetre nokta boyuna sahip. Kaliteli ekran kartlarıyla tanıdığımız Targa'nın monitörü de oldukça iyi. Bir tuş ile OSD'si açılan monitörün tüm ayarları menüler aracılığıyla yapılıyor. Aydınlık ve parlaklık ayarı ise hızlı erişim amacıyla ayrı tutulmuş. Açıldığında kendini test eden monitör beş ayrı lisana ayarlanabiliyor. Menüler ile OSD'nin yeri ve açılma süresi de ayarlanabiliyor.

Bilgi için : Sentim

Telefon : 0216 415 79 79

Faks : 0216 420 56 32

Fiyat : Firmaya sorunuz

TVS

Testimize 15" monitörler kategorisinde katılan TVS marka monitörün bu modeli ile beraber kutudan çıkan kitapçık oldukça yetersiz. Basit açıklamaların ve birkaç teknik özelliğin verildiği kitapta opsiyonel olarak takılacak bir adaptörle monitörün Macintosh ile de uyum sağlayabileceği anlatılıyor. Mikroişlemci kontrollü hafızasında fabrika çıkışı on adet ayar bulunuyor. Kullanıcı için de on tane boş hafıza ayrılmış.

Bilgi için : Gen-pa

Telefon : 0212 288 10 78

Faks : 0212 275 38 97

Fiyat : 155 \$ + KDV

Vestel M1510

Vestel firmasını ürettiği 15"lik bu monitörün kitapçığının ve menülerinin Türkçe olması hemen dikkat çeken sevindirici bir özellik. Düz kare ekrana sahip monitörün Türkçe hariç üç dili daha desteklemesi de çok güzel bir özellik. Degauss işlemini otomatik yapan monitör bu işlemi el ile yapılacak şekilde kullanıcıya da sunuyor. Monitörün toplam olarak 17 tane önceden ayarlanmış modu bulunuyor.

Bilgi için : Vestel

Telefon : 0212 690 76 00

Faks : 0212 690 76 78

Fiyat : 169 \$ + KDV

Zet

Zet tarafından sunulan bu monitör de 15" ancak piksel büyüklüğü 0,25 mm olduğu için biraz farklı. Daha keskin görüntüler elde eden monitör ayarların yapılabilmesi için OSD sunuyor. Cromaclear adı verilen yeni tüp teknolojisinin görüntüsü oldukça güzel. Türk bir markanın adıyla satılan monitörün içinden bir Türkçe kitapçık çıkmasını beklerken içinden çıkan kitapçığın da detaydan uzak olması biraz bizi üzdü.

Bilgi için : Estron

Telefon : 0212 224 54 04

Faks : 0212 234 01 93

Fiyat : Firmayı arayınız

Zet

Estron firmasının gönderdiği 15"lik bu monitörün ekranının nota büyüklüğü 0,28 milimetre. Monitörün ayarları için ekranın altında bazı tuşlar bulunuyor ancak OSD yok. Bu çözünürlükte titremesiz olarak kullanılabileceği tarama frekansı ise 60 Hz. Monitör çeşitli standartları desteklediği gibi özel bir adaptörle Macintosh'lara da bağlanabiliyor. Toplam 33 hafızanın 12 tanesi kullanıcılara ayrılmış.

Bilgi için : Estron

Telefon : 0212 224 54 04

Faks : 0212 234 01 93

Fiyat : 170 \$ + KDV

ADI MicroScan 5GT

17"lik ADI MicroScan 5GT'nin içinde kullanılan tüp Sony'nin geliştirmiş olduğu trinitron teknolojisi ile üretilmiş. Bu da ekranda enlemesine iki çizgi çıkmasına sebep oluyor. Monitör hem D-SUB hem de BNC'yi destekliyor. El ile degauss işlemine de izin veren monitör ayrıca OSD'ye de sahip. 75 Hz'de 1600x1200 piksellik çözünürlüğe kadar çıkabilen monitörün analog girişinden sonsuz sayıda renk elde etmek mümkün.

Bilgi için : Harmony

Telefon : 0212 258 30 24

Faks : 0212 258 01 56

Fiyat : 620 \$ + KDV

CTX VL700

CTX'in 17" monitörler kategorisindeki bu modeli aslında 15"lik modelinden pek farklı değil. Sadece rüptü daha büyük. Yine bu monitörde OSD kullanılmış ve tuşlarla tüm ayarların yapılması mümkün. Yanında gelen kitapçığın dışında bu model ile ilgili internet'te de fazla bilgi bulamadık. En önemli özelliklerinden biri ayarlanan süre sonunda kendi kendini kapatması. Monitör en yüksek çözünürlük 1280x1024'ü gösterebiliyor.

Bilgi için : Ufotek

Telefon : 0212 275 48 03

Faks : 0212 266 46 39

Fiyat : 347 \$ + KDV

Eizo FlexScan F56

Testimiz için Türkiye dağıtıcısı Romar tarafından gönderilen Eizo markasının 17"lik bu modeli yüksek tarama hızlarına sahip. DBSC adı verilen sistem ile parlaklık ve keskinlik aynı anda ekranın her noktasında sağlanabiliyor. S/S DY adı verilen bir teknik ile de yan yana duran iki monitörün birbirlerini etkilemesi engellenmiş. Hem D-SUB hem BNC girişini destekleyen monitörde öncelikli olan menü içinde belirtiliyor.

Bilgi için : Romar

Telefon : 0212 252 08 09

Faks : 0212 252 08 04

Fiyat : 797 \$ + KDV

Hansol 700P

17"lik Hansol markalı monitörün piksel büyüklüğü 0,26 mm. 1600x1200 piksel çözünürlüğe kadar çıkabilen monitörün OSD özelliği de var. Üzerinde bulunan tuşlar ve menünün de yardımıyla tüm ayarlar yapılabilir.

Özel adaptör ile Macintosh'lar ile de çalışabilen monitör yak ve çalıştır özelliğine sahip. Hem BNC hem de D-SUB desteği veren monitörün görülebilir alanı 15,7".

Bilgi için : Telloğlu

Telefon : 0212 213 34 40

Faks : 0212 211 47 64

Fiyat : 377 \$ + KDV

Hitachi CM641ET

Hitachi firmasının üretmiş olduğu bu monitör EasyMenu adını verdikleri bir OSD sistemi kullanıyor. Ekranın alt tarafında bulunan birkaç tuş ile tüm menü işlemleri yapılabilir. En solda bulunan kayıt tuşu ile yapılan ayar anında kaydedilebiliyor. Ayrıca tuşlar arasında bulunan Status tuşu ile monitörün o anki ayarları da görülebilir. Renk ayarlarını kaydetmesi için kullanıcıya sadece bir hafıza bölgesi sunulmuş.

Bilgi için : Bilgitaş

Telefon : 0212 275 10 70

Faks : 0212 266 50 94

Fiyat : 580 \$ + KDV

Hyundai DeluxScan 7770

Çok dil desteği olan OSD'si ile Hyundai'nin 17"lik bu modelinin kendi kendini test etme özelliği var. Monitör yapılan on tane ayarı hafızasında tutabiliyor ve son yapılan ayar da her zaman ayrı bir yerde saklanıyor. Ayrıca fabrika çıkışı yapılan sekiz ayardan biri de seçilebiliyor. Degauss özelliği de bulunan monitör ile beraber gelen kitapçık da oldukça özenli ve detaylı bir şekilde hazırlanmış.

Bilgi için : Empa

Telefon : 0212 599 30 50

Faks : 0212 598 53 53

Fiyat : 378 \$ + KDV

LG StudioWorks 781

LG firmasının ürettiği StudioWorks serisinin bu üyesi 17"lik. Hem BNC hem de D-SUB girişlerine uygun monitör bir adaptör aracılığıyla Macintosh'lara da bağlanabiliyor. Ekranın altında bulunan OSD'yi açıp kapatan ve menüler arasında gezmeyi sağlayan tuşlar dışında kolay erişim amaçlı parlaklık ve aydınlık ayarları var. 0,26 milimetrelilik nokta büyüklüğüne sahip olan monitörün menüleri ile ayarları yapılabilir.

Bilgi için : Ufotek

Telefon : 0212 275 48 03

Faks : 0212 266 46 39

Fiyat : 515 \$ + KDV

Microvision

Testimize kanlan iki Microvision marka monitörden 17" olan bu model aslında detaydan bayığı uzak. Öncelikle kitapçığı çok fazla bili içermiyor. OSD'si olan monitörün menüleri aracılığıyla tüm ayarları yapılabilir. Degauss işlemi el ile yapılabilir. Monitörün dokunmatik bir açma-kapama düğmesi var. Monitör ayağı üzerinde sağa ve sola kırk beşer derecelik dönüşler yapabiliyor. Aşağı yukarı hareketi ise sadece yedi derece ile sınırlı.

Bilgi için : 4K

Telefon : 0212 259 38 00

Faks : 0212 260 57 47

Fiyat : 284 \$ + KDV

Mitsubishi DiamondPro700e

Mitsubishi firmasının üretilen 17"lik bu monitörün yanında Macintosh'lara uyumu sağlayan bir adaptör geliyor. Ayağı üzerinde sağa ve sola toplam doksan derece dönebilen monitörün hem D-Sub hem de BNC için uygun soketleri mevcut. Ön tarafta açılan bir çekmece üzerinde tüm ayarların yapılabilmesi tuşlar bulunuyor. Sinyal giriş seçimi ve degauss da yine buradaki tuşlar yardımıyla yapılıyor.

Bilgi için : Ufotek

Telefon : 0212 275 48 03

Faks : 0212 266 46 39

Fiyat : 792 \$ + KDV

Mitsubishi Diamond Plus71

Mitsubishi firması tarafından üretilen 17"lik bu monitör birçok standardı destekliyor ve böylece çok geniş bir kullanım alanı sunuyor. 0,25 mm'lik piksel boyu sayesinde oldukça güzel bir görüntü sağlayan Diamond Plus 71 ekran modları açısından fabrika ayarları ile geliyor. Altı tane olan ayar hafızası tamamen kullanıcı tanımlı olarak baştan değiştirilebiliyor. Monitör ile beraber bir de Macintosh adaptörü geliyor.

Bilgi için : Ufotek

Telefon : 0212 275 48 03

Faks : 0212 266 46 39

Fiyat : 572 \$ + KDV

Mitsubishi Diamond Plus72

Mitsubishi monitörlerin yeni serisi olan Diamond Plus serisinin en önemli özelliği birçok standardı aynı anda desteklemesi. Çok geniş tarama kapasitesine sahipler. Üzerinde bulunan mikroişlemci ile gerekli olan frekansta sabit frekanslı bir monitör gibi çalışıyor. 1280x1024 çözünürlüğe kadar çıkabilen 17"lik monitör ile beraber Macintosh'larda çalışabilmesi için gerekli olan bir de adaptör geliyor.

Bilgi için : Ufotek

Telefon : 0212 275 48 03

Faks : 0212 266 46 39

Fiyat : 655 \$ + KDV

Multiscan L703

Romar tarafından testimize gönderilen bu monitörün kutusu veya kitapçığı içerisinde marka yazmıyor. Ancak Likom oldukları Romar tarafından bize iletildi. Monitör ayarları için OSD sunuyor ve tüm ayarlar menülerden ekranın altında bulunan tuşlar yardımıyla yapılıyor. 17"lik monitörün ulaşabildiği maksimum çözünürlük 1280x1024. Tak ve çalıştır özelliğine sahip monitör ayrıca elle ayplanan degauss özelliğine de sahip.

Bilgi için : Romar

Telefon : 0212 252 08 09

Faks : 0212 252 08 04

Fiyat : 300 \$ + KDV

Nokia 447Xpro

Nokia'nın 17"lik modeli menü kontrolü açısından oldukça ilginç. Sağa, sola dönebilen bir tuş ile menülerin içinde gezinmek mümkün. Menüler görsel efektlerle üç boyutlu havasında kullanıcıya sunuluyor. Menü tasarımı kadar menüden birçok özelliğe erişim olması da güzel bir özellik. Monitörü profesyonel anlamda kullananlar için hazırlanmış monitörün yanında bir de disket geliyor. Üzerinde hoparlör ve mikrofon var.

Bilgi için : General Bilgisayar

Telefon : 0212 288 62 32

Faks : 0212 212 23 91

Fiyat : 461 \$ + KDV

Panasonic Panasync P70

Panasonic firmasının 17"lik monitörler sınıfı için ürettiği bu monitörün arka tarafında hem BNC hem de D-SUB tipi giriş mevcut. Her ikisi de aynı anda kullanılabilir; yani iki PC'yi bir monitöre bağlamak mümkün. OSD menü aracılığıyla sinyal kaynağı seçilebiliyor. Maksimum 1600x1200 piksel çözünürlükte 75 Hz ile çalışan monitörün tüm ayarları ön tarafında bulunan açma/kapama tuşu hariç toplam dört tuş ile yapılıyor.

Bilgi için : Pancom

Telefon : 0212 274 47 55

Faks : 0212 274 71 90

Fiyat : 794 \$ + KDV

Philips Brilliance 107

Philips firması tarafından PC'ler için üretilen bu monitör üzerinde bulunan hoparlör ve mikrofon yüzünden multimedya özelliklerine sahip. "Black matrix" adlı Philips patentli bir tüp tekniği ile oldukça canlı bir görüntü elde edilmiş. Ekran üzerinde açılan OSD üzerinde herşeyi aynı anda görmek mümkün. Tüm ayarlar ayrı başlıklar altında toplandığı için menü içinde kaybolmadan dolaşmak da mümkün.

Bilgi için : Karma/ Boğaziçi

Telefon : 0212 233 30 30/

0212 288 92 92

Fiyat : 649 \$ + KDV

Samsung SyncMaster700p

Samsung'un Syncmaster serisinde bulunan tüm monitörler boyutları hariç aynı özelliklere sahipler. 17"lik monitörün piksel büyüklüğü 0,26 mm. Ekranın altında bulunan navigasyon tuşları ile menüler arasında gezmek mümkün. Hemen hemen her monitörde olduğu gibi bu monitörde de parlaklık ve aydınlık gibi ayarlar çabuk ve kolay erişim için tek tuşa yerleştirilmiş. Monitör ile beraber bir de sürücü disketi geliyor.

Bilgi için : General Bilgisayar

Telefon : 0212 288 62 32

Faks : 0212 212 23 91

Fiyat : 450 \$ + KDV

Sony 220AS

Sony firmasının yeni modeli olan AS serisinin 17"lik üyesi Sony 220AS alışılmış monitör renklerinden farklı bir renge sahip. Siyaha yakın bir renkli olan monitör üzerinde bir hoparlör sistemi ve bir de mikrofon bulunuyor.

Alt taraftaki ayacağın arkasında bulunan USB giriş-çıkışı ise en ilginç. "USB pass through" olarak geçen sistem USB zincirini uzatıyor. Gerekli olan kablolarla monitörle beraber geliyor.

Bilgi için : Sayfa 188'deki Firma
Bilgileri kutucuğuna
bakınız.

Sony 200ES

Sony'nin testimize gönderdiği 200ES modeli 100ES modeli ile ekran boyu hariç hemen hemen aynı özelliklere sahip. Tabii boyuta bağlı olarak ağırlık da farklı. 17"lik monitörün görülebilen alanı 16".

Ekran üzerinde trinitron olmasından dolayı çalışırken enlemesine ince bir çizgi halinde iki adet karartı görülüyor. Hızlı erişim için parlaklık ve aydınlık ayarları ayrı olarak artırma ve azaltma tuşlarıyla açma tuşunun yanına konmuş.

Bilgi için : Sayfa 188'deki Firma
Bilgileri kutucuğuna
bakınız.

Zet

Estron tarafından gönderilen Zet marka 17" boyutundaki bu monitörün en ilginç özelliği ufak likit kristal bir ekrana sahip olması. Ayrıca bir OSD'si bulunmayan monitörün tüm ayarları bu ekran ve çevresinde bulunan tuşlar yardımıyla yapılıyor. Monitör hem D-SUB hem de BNC destekliyor.

Testimize katılan 17"lik monitörün nokta boyu 0,26 mm olduğu için görüntü de bayağı keskindir.

Bilgi için : Estron

Telefon : 0212 224 54 04

Faks : 0212 234 01 93

Fiyat : 585 \$ + KDV

ADI MicroScan 6P

ADI'nın 6P modeli 19"lik monitörler kategorisinde ve çıkabildiği maksimum çözünürlük 1600x1200 piksel. Monitörün arkasında USB çıkışı bulunuyor. EasyScreen ile tüm ayarlar ekrandan yapılabiliyor. Tak ve çalıştır özelliği ile kendini hemen en uygun çalışma moduna ayarlıyor. Kullanıcı için ayrılan renk ayarlarının kayıt edilebileceği üç ayrı hafıza alanı mevcut. Ayrıca menüler beş ayrı dilde birine ayarlanabiliyor.

Bilgi için : Harmony

Telefon : 0212 258 30 24

Faks : 0212 258 01 56

Fiyat : 830 \$ + KDV

Elzo F67

Elzo'nun 19"lik bu modeli oldukça fazla sayıda özelliğe sahip. Arka tarafında USB ve BNC için soketler bulunan monitör kullanımı çok kolay olan bir menü sistemi ile geliyor. Altı dilden birinde çalışabilen OSD ile olabilecek hemen hemen tüm geometrik ve renk ile ilgili ayarlar yapılabiliyor. OSD penceresini yeri ve ekranda kalma süresi de ayarlanabiliyor. Opsiyonel bir adaptörle monitör Macintosh'larla da kullanılabilir.

Bilgi için : Romar

Telefon : 0212 252 08 09

Faks : 0212 252 08 04

Fiyat : 1183 \$ + KDV

Hansol

Hansol marka 19"lik monitörlerin görüntü kalitesi oldukça iyi. 1600x1200 piksel maksimum çözünürlükte çalışabilen monitörün OSD'si ekranın tam altında bulunan navigasyon tuşları ile yönlendirilebiliyor. Hem D-SUB hem de BNC girişi kabul eden modelin menüleri aracılığıyla o anki ayarları da görmek mümkün. 0,26 milimetrelik nokta boyutu olan monitör özel bir adaptör ile Macintosh'lara da bağlanabiliyor.

Bilgi için : Tellioglu

Telefon : 0212 213 34 40

Faks : 0212 211 47 64

Fiyat : 736 \$ + KDV

Hitachi CM751ET

Hitachi firmasının ürettiği 19"lik bu monitörün hemen dikkat çeken ilk özelliği ayarlarını kullanımının kolaylığı. Menüler aracılığıyla tüm gerekli ayarlar yapılabildiği gibi monitörün anlık durumunu öğrenmek de mümkün. Parlaklık ayarı menüsünde alt tarafta satır ve resim tarama frekansları gösteriliyor. Menüler ve renklerin kontrolü tamamen dijital. Piksel boyunu küçük olması görüntü kalitesini artırıyor.

Bilgi için : Bilgitaş

Telefon : 0212 275 10 70

Faks : 0212 272 84 66

Fiyat : 750 \$ + KDV

LiteOn A1996NST

LiteOn markasını 19"lik modeli oldukça sade görünümlü. Tüm ayarlar bu monitörde de dijital ve sadece dört tuş ile yapılıyor. Menü çeşitli dillerde kullanıma sunulmuş. Kendisi gibi kitapçığı da oldukça sade olan ürünün hakkında bilgi bulmak için bayağı zorluklar çekti. Ayarların yanında menüler sayesinde o anki ekran modu gözlemlenebiliyor. Monitör en fazla 1600x1200 çözünürlüğe çıkabiliyor ve tarama frekansı 75 Hz oluyor.

Bilgi için : Deniz Bilgisayar/ Escort

Telefon : 0212 213 34 00/

0212 212 07 50

Fiyat : 611 \$ + KDV

NEC E900+

NEC'nin E900+ modelinin nokta büyüklüğü 0,26 milimetre. 19"lik monitörün görülebilir alanı ise 18". 1600x1200 piksellik çözünürlüğe kadar çıkabilen monitörün özellikle OSM adını verdikleri ekran üzerinde ayarlar yapılırken yol gösteren sistemi çok iyi. Birçok ayar yapılabildiği gibi, monitörün anlık durumunun da öğrenilebildiği OSD'yi yedi ayrı lisandan birine ayarlamak mümkün. Menüler arasında Degassus da bulunuyor.

Bilgi için : Escort

Telefon : 0212 212 07 50

Faks : 0212 212 07 62

Fiyat : 960 \$ + KDV

Panasonic SL90

Panasonic tarafından üretilen PanaSync SL90 testimize 19"lik monitörler kategorisinde katıldı. Gelişmiş özellikler sahip monitör birçok şekilde sinyal girişini destekliyor. BNC girişi de desteklenenler arasında. OSD içinde kendi kendine test menüsü de mevcut. Beş ayrı desteklenen OSD'nin ekran üzerindeki yerinin ayarı da yapılabiliyor. Video sinyalinin giriş seviyesi de menülerle ayarlanabiliyor.

Bilgi için : Pancorn
Telefon : 0212 274 47 55
Faks : 0212 274 71 90
Fiyat : 1129 \$ + KDV

Philips Brilliance 109

Philips'in Brilliance serisinin 19"lik temsilcisinin kitapçığı oldukça detaylı hazırlanmış. OSD ekranı çıktığında tüm ayarların simgelerinin aynı anda çıktığı görülüyor. Ancak hepsi ayrı başlıklar altında toplanmış. Bir seferde tüm kontrollerin görülebilmesi büyük bir avantaj. Ayrıca üzerinde hoparlör ve mikrofon da olması sebebiyle ses ile ilgili ayarlar da menülere eklenmiş. USB ve BNC bağlantısı da olanaklı.

Bilgi için : Karma/ Boğaziçi
Telefon : 0212 233 30 30/
0212 288 92 92
Fiyat : 966 \$ + KDV

Samsung SyncMaster900p

Samsung'un ürettiği olduğu 19"lik bu monitörün dış görünümü çok sade. Doğrudan erişilebilen bazı geometrik özelliklerin dışındaki tüm ayarlar OSD üzerinde yapılıyor. OSD'nin dili, ekran üzerindeki yeri ve ekran üzerinde kalma süresi ayarlanabiliyor. Video sinyal girişinin seviyesine kadar her türlü ayarın yapılabildiği monitörün yanında gelen kitapçık da oldukça detaylı hazırlanmış.

Bilgi için : General Bilgisayar
Telefon : 0212 288 62 32
Faks : 0212 212 23 91
Fiyat : 618 \$ + KDV

Targa

Testimize 15"lik monitörü de katılan Targa'nın bu modeli ise 19". OSD üzerinden OSD'nin kendine ait ekranda kalma süresi, ekrandaki yeri dahil monitörle ilgili tüm ayarları yapmak mümkün. 1600x1200 piksellik maksimum ekran çözünürlüğü ve kolay erişim amacıyla ayı tutulmuş parlaklık ve aydınlık ayarları monitörün en çok dikkat çeken özellikleri. Analog düğmelere benzeyen düğmelerle dijital bir şekilde ayarlar yapılabiliyor.

Bilgi için : Sentim
Telefon : 0216 415 79 79
Faks : 0216 420 56 32
Fiyat : Firmayı arayınız

Firma Bilgileri

15 inç Monitörler

Sony 120AS

Fiyat : 520 \$ + KDV
Bilgi için : Karma
Telefon : 0212 233 30 30
Bilgi için : 4K
Telefon : 0212 259 38 00
Bilgi için : General Bilgisayar
Telefon : 0212 288 62 32
Bilgi için : Gen-pa
Telefon : 0212 288 10 78

Sony 100ES

Fiyat : 349 \$ + KDV
Bilgi için : Karma
Telefon : 0212 233 30 30
Bilgi için : 4K
Telefon : 0212 259 38 00
Bilgi için : General Bilgisayar
Telefon : 0212 288 62 32
Bilgi için : Gen-pa
Telefon : 0212 288 10 78

17 inç Monitörler

Sony 200BS

Fiyat : 613 \$ + KDV
Bilgi için : Karma
Telefon : 0212 233 30 30
Bilgi için : 4K
Telefon : 0212 259 38 00
Bilgi için : General Bilgisayar
Telefon : 0212 288 62 32
Bilgi için : Gen-pa
Telefon : 0212 288 10 78

Sony 220AS

Fiyat : 816 \$ + KDV
Bilgi için : Karma
Telefon : 0212 233 30 30
Bilgi için : 4K
Telefon : 0212 259 38 00
Bilgi için : General Bilgisayar
Telefon : 0212 288 62 32
Bilgi için : Gen-pa
Telefon : 0212 288 10 78

Not: Testimize birden fazla firma tarafından gönderilen bu monitörlerin tamamını sayfa 177 ve sayfa 184'te bulabilirsiniz.

Tüm Teknik Veriler ve Test Sonuçları

Marka/Model	CHIP Puanı	Bilgi İçin	Telefon	İnternet	Fiyatı	Boyutlar (mm)	Ağırlık (kg)	Görülebilir Alan (inç)
15" Monitörler								
Sıralama CHIP Puanına Göre Yapılmıştır								
ADI MicroScan 4P	23	Harmony	212 259 30 24	www.adi-online.com	215 \$ + KDV	381x375x418	13	13.8"
TVS	22	Genpa	212 288 10 78		155 \$ + KDV	385x359x366	12.5	13.8"
Vestel M151D	22	Vestel	212 224 54 04	www.vestel.com.tr	169 \$ + KDV	370x374x395	12.5	13.8"
Sony 100ES	21	Karma	212 233 30 30	www.sony.com.tr	349 \$ + KDV	368x382x389	14	14"
		General Bilgisayar	212 288 62 32					
		Gen-pa	212 288 10 78					
		4K	212 259 38 00					
Sony 120AS	20	Karma	212 233 30 30	www.sony.com	520 \$ + KDV	424x425x388	16.8	13.9"
		General Bilgisayar	212 288 62 32					
		Gen-pa	212 288 10 78					
		4K	212 259 38 00					
Philips Brilliance 105	20	Karma	212 233 30 30	www.philips.com	347 \$ + KDV	386x403x293	14	13.7"
		Boğaziçi	212 288 92 92					
CTX VL510	20	Ufoteck	212 275 48 03	www.ctx.com	184 \$ + KDV	369x369x388.5	12.8	13.8"
Hyundai DeluxScan 587D	20	Empa	212 599 30 50	www.hyundai.com	208 \$ + KDV	369x370x394	12.9	13.7"
LG StudioWorks 57M	20	Ufoteck	212 275 48 03	www.lge.co.kr	234 \$ + KDV	417x391x328	14.9	13.8"
LiteOn	20	Deniz Bilgisayar	212 213 34 00	www.liteon.com	160 \$ + KDV	379x382x389	12.3	13.8"
Samsung SyncMaster 500b	20	General Bilgisayar	212 288 62 32	www.samsung.com	205 \$ + KDV	370x411x385	13.6	13.8"
Eizo FlexScan F85	19	Römer	212 252 08 09	www.eizo.com	484 \$ + KDV	365x375x410	14.5	
Panasonic SM50	19	Pancom	212 274 47 55	www.panasonic.com	269 \$ + KDV	372x376x412	13.4	14"
Zet	19	Estron	212 224 54 04	www.estron.com.tr	Firmayı Arayınız	335x356x373	12.8	13.8"
Zet	19	Estron	212 224 54 04	www.estron.com.tr	170 \$ + KDV	356x380x384	12.8	13.8"
CTX VL500T	17	Ufoteck	212 275 48 03	www.ctx.com.tr	199 \$ + KDV	368x382.5x406.5	13.5	13.8"
LG Studioworks 57i	18	Ufoteck	212 275 48 03	www.lge.co.kr	215 \$ + KDV	360x390x328	13.5	13.8"
Multiscan	15	Römer	212 252 08 09		160 \$ + KDV			
Nokia 449XaPlus	15	General Bilgisayar	212 288 62 32		275 \$ + KDV	381x362x400	14	13.9"
Escort 15"	14	Escort	212 212 07 50	www.escort.com.tr	186 \$ + KDV	362x362x39	12.2	14"
Casper	13	Sentim	216 415 79 79		Firmayı Arayınız	364x372x390	13	13.8"
Targa	13	Sentim	216 415 79 79		Firmayı Arayınız	388x366x377	12	13.8"
Microvision	10	4K	212 259 38 00		169 \$ + KDV	375x366x390		13.8"
17" Monitörler								
Sıralama CHIP Puanına Göre Yapılmıştır								
Sony 200ES	23	Karma	212 233 30 30	www.sony.com	813 \$ + KDV	406x431.5x420	18.5	16"
		General Bilgisayar	212 288 62 32					
		Gen-pa	212 288 10 78					
		4K	212 259 38 00					
Nokia 447Xpro	23	General Bilgisayar	212 288 62 32	www.nokia.com	461 \$ + KDV	428x424x445	19	15.82"
Samsung SyncMaster 700p	22	General Bilgisayar	212 213 34 40	www.samsung.com	450 \$ + KDV	424x446x426	19	15.7"
Sony 220AS	21	Karma	212 233 30 30	www.sony.com	816 \$ + KDV			
		General Bilgisayar	212 288 62 32					
		Gen-pa	212 288 10 78					
		4K	212 259 38 00					
Hyundai 7770 Dream	19	Empa	212 599 30 50	www.hyundai.com	378 \$ + KDV	422x410x393	17.5	15.7"
Zet	18	Estron	212 224 54 04	www.estron.com.tr	585 \$ + KDV	420x410x420	20	16"
LG StudioWorks 76i	18	Ufoteck	212 275 48 03	www.lge.co.kr	515 \$ + KDV	412x410x412	18.7	15.9"
CTX VL700	18	Ufoteck	212 275 48 03	www.ctx.com	347 \$ + KDV	418x377x417	17.5	15.7"
ADI 5GT	17	Harmony	212 255 30 24	www.adi-online.com	620 \$ + KDV	416x402x470	20	15.8"
Eizo F56	16	Römer	212 252 08 09	www.eizo.com	797 \$ + KDV	410x413x439	19.6	15.6"
Panasonic P70	16	Pancom	212 274 47 55	www.panasonic.com	784 \$ + KDV	410x418x444	17.2	16"
Philips Brilliance 107	16	Karma	212 233 30 30	www.philips.com	649 \$ + KDV	442x433x500	20.5	15.9"
Microvision	16	4K	212 259 38 00		264 \$ + KDV	420x410x440	19	15.6"
Mitsubishi Diamond Pro 700e	16	Ufoteck	212 275 48 03	www.mitsubishi.com	792 \$ + KDV	410x431x425	23.5	16"
Hitachi CM641ET	15	Bigtaş	212 275 10 70	www.hitachi.com	580 \$ + KDV	412x402x415.5	17	15.9"
Multiscan	15	Römer	212 252 08 09		360 \$ + KDV	402x411x423	18.5	16.1"
Hansol 17"	15	Telliöğü	212 213 34 40	www.hansol-us.com	377 \$ + KDV	544x530x552	17.6	15.7"
Mitsubishi Diamond Plus 72	13	Ufoteck	212 275 48 03	www.mitsubishi.com	659 \$ + KDV	410x408x425	22	16"
Mitsubishi Diamond Plus 71	12	Ufoteck	212 275 48 03	www.mitsubishi.com	572 \$ + KDV	410x406x425	22	16"
19" Monitörler								
Sıralama CHIP Puanına Göre Yapılmıştır								
Targa	21	Sentim	216 415 79 79		Firmayı Arayınız	451x460x484	22	18"
Panasonic Panasyoc SL90	21	Pancom	212 274 47 55	www.panasonic.com	1129 \$ + KDV	448x454x415	21.5	18"
Eizo FlexScan F87	19	Römer	212 252 08 09	www.eizo.com	1183 \$ + KDV	452x455x478	24	18"
Philips Brilliance 109	18	Karma	212 233 30 30	www.philips.com	966 \$ + KDV	485x490x515	24.5	17.9"
		Boğaziçi	212 288 92 92					
Hitachi CM751ET	16	Bigtaş	212 275 10 70	www.hitachi.com	750 \$ + KDV	448x454x460	25	18"
LiteOn A1996NST	16	Deniz Bilgisayar	212 213 34 00	www.liteon.com	611 \$ + KDV	470x470x480	21	18"
		Escort	212 212 07 50					
Samsung SyncMaster 900p	16	General İthalat	212 288 62 32	www.samsung.com	618 \$ + KDV	468x499x483.2	22.5	18"
NEC E900+	16	Escort	212 212 07 50	www.nec.com	960 \$ + KDV	447x462x482	23.8	18"
ADI MicroScan 6P	16	Harmony	212 259 30 24	www.adi-online.com	830 \$ + KDV	475x483x486.3	24.8	18"
Hansol 900P	16	Telliöğü	212 213 34 40	www.hansol-us.com	736 \$ + KDV	470x487x470	23.1	18"

Nokta boyu (mm)	Maks. Satır, sütun frek.	Max Çözünürlük	Güç, Güç (standby)	Hoparlör / Mikrofon	H.Size / V Size	Pin-cushion	Rotation	Center	Color Temp	Diğer
0.28	69 kHz, 125 Hz	1280x1024	75 W, 10 W	var / var	Yok / Yok	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.28	64 kHz, 100 Hz	1280x1024	100 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	-
0.28	70 kHz, 120 Hz	1280x1024	85 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, Türkçe, more
0.25	70 kHz, 120 Hz	1024x768	110 W, 8 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	
0.25	70 kHz, 120 Hz	1280x1024		var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Bass boost, mute, ses
0.28	69 kHz, 120 Hz	1280x1024	100 W, 15 W	var / var	Yok / Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Mute, ses
0.28	55 kHz, 110 Hz	1024x768	85 W, 8 W	yok / yok	Var / Var	Yok	Var	Var	Var	
0.28	70 kHz, 150 Hz	1280x1024	80 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.28	70 kHz, 120 Hz	1280x1024	100 W, 15 W	var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, zoom, ses
0.28	54 kHz, 120 Hz	1024x768	90 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Yok	Var	Yok	
0.28	69 kHz, 160 Hz	1280x1024	100 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, pinbalance
0.28	70 kHz, 120 Hz		96 W, 5 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire
0.27	90 kHz, 180 Hz	1280x1024	110 W, 5 W	var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, self test, ses
0.28	54 kHz, 120 Hz	1280x1024	75 W, 10 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Yok	
0.25	69 kHz, 120 Hz	1280x1024		yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Yok	Degauss
0.28	70 kHz, 120 Hz	1280x1024	100 W, 8 W	yok / yok	Var / Var	Yok	Var	Var	Var	Off-time
0.28	69 kHz, 110 Hz	1280x1024	90 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, zoom
0.25	70 kHz, 120 Hz	1024x768	100 W, 15 W	var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire, ses
0.28	54 kHz, 120 Hz	1024x768	90 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	
0.28	69 kHz, 100 Hz	1280x1024	95 W, 30 W	yok / yok	Var / Var	Var	Yok	Var	Yok	
0.28	70 kHz, 120 Hz	1280x1024	85 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.28	66 kHz, 95 Hz	1280x1024	75 W, 11 W	yok / yok	Var / Var	Var	Yok	Var	Yok	
0.25	70 kHz, 120 Hz	1280x1024	110 W, 8 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	
0.25	96 kHz, 150 Hz	1600x1200	90 W, 30 W	var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire, şifre
0.26	85 kHz, 180 Hz	1280x1024	110 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire, Moire, degauss
0.27	70 kHz, 150 Hz	1280x1024	110 W, 6 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, trapezoid
0.26	80 kHz, 100 Hz	1600x1200	100 W, 20 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Yok	Degauss
0.26	85 kHz, 120 Hz	1280x1024	120 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, zoom
0.28	70 kHz, 160 Hz	1280x1024	120 W, 6 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire, degauss
0.26	95 kHz, 120 Hz	1600x1200	135 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.26	86 kHz, 180 Hz	1280x1024	118 W, 10 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.25	95 kHz, 180 Hz	1600x1200	110 W, 4 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire
0.22	95 kHz, 160 Hz	1600x1200	115 W, 15 W	var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire, mute,
0.28	82 kHz, 95 Hz	1600x1280	105 W, 13 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.25	95 kHz, 162 Hz	1280x1024	130 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, pinbalance,
0.22	95 kHz, 130 Hz	1600x1200	135 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.28	70 kHz, 104 Hz	1280x1024	115 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss
0.28	69 kHz, 120 Hz	1280x1024	110 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Yok	Var	Yok	
0.25	86 kHz, 130 Hz	1280x1024	105 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire, degauss
0.25	89 kHz, 130 Hz	1280x1024	105 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire, degauss
0.26	90 kHz, 80 Hz	1600x1200	120 W, 20 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire, degauss
0.25	95 kHz, 180 Hz	1600x1200	140 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire
0.26	96 kHz, 160 Hz	1280x1024	120 W, 10 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire
0.22	95 kHz, 160 Hz	1600x1200	120 W, 15 W	var / var	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire, mute, Vertical Linearity, bass, Moire, degauss
0.22	93 kHz, 160 Hz	1600x1200	125 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire, degauss
0.26	95 kHz, 120 Hz	1600x1200	120 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire, degauss
0.26	96 kHz, 160 Hz	1600x1200	130 W, 5 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, pinbalance,
0.26	96 kHz, 160 Hz	1600x1200	130 W, 30 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Moire
0.26	94 kHz, 160 Hz	1600x1200	140 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, overscan
0.26	96 kHz, 160 Hz	1600x1200	120 W, 15 W	yok / yok	Var / Var	Var	Var	Var	Var	Degauss, moire, zoom

Nasıl Test Ettik?

En keskin gözleri bile yoran testimizde monitörleri piksel bazında inceledik.

Monitör teknolojisi, teknolojinin neredeyse en yavaş ilerleyen kısmı. Bu yüzden test yöntemleri de oldukça uzun bir süredir geliştiriliyor ve oldukça tutarlı sonuçlar almamızı sağlıyor. Bu ayki testimizde de basit teorilere dayanan ve sonuçları kesin olan yöntemler uyguladık.

Ekranı Bir Ayna Olarak Düşünün...

Ekran yüzeyi, her monitörde farklı bir tabaka ile kaplıdır. Çoğunda, bu ince tabaka ekrana yapışan tozların daha rahat atılmasını sağlar. Bir kısmında yüzey, ekran taraması sonrası ortam ile ters yük alan antistatik bir materyal ile kaplıdır. Bu kaplama, aynı zamanda bir ayna olarak görev görür. Ortamdan gelen ve cam ile antistatik tabaka arasında yansıyan ışık, geri yansiyabilir ve ekran yüzeyinin tıpkı bir ayna gibi davranmasına yol açar. Bu tip bir yansıma, ekranda her an garip şekiller bulunacağı ve çalıştığınız belgeyi okumakta güçlük çekeceğiniz anlamına geliyor. Yansımalarından kurtulmak için bazı monitörlerin yüzeyi bir çok mat tabaka ile kaplanıyor, böylece yansımalar en aza indirilmiş oluyor. Yansıma testi için, ekran yüzeyi masa kenarından 40 cm uzağa yerleştirildi. Bunun ardından, masanın kenarında bulunan ve göz testi ni andıran yerleşimlerde rakamlar içeren test kağıdımız konumlan-

dırıldı. Ekrandan gelen yansıma üzerinden, okunabilen en küçük rakam bulunarak puanlama için not edildi.

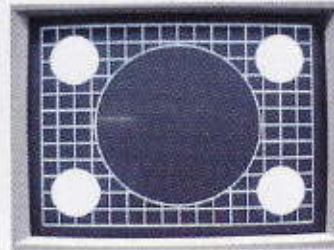
Geometrik Deformasyonlar

Tarama ışını, ekran yüzeyinde manyetik saptırmalar ile konumlandırılıyor ve manyetik alan içerisinde yolculuk eden elektronlar, ekran yüzeyindeki kaplamayı uyarak fotonların açığa çıkmasına yol açıyor. Işın, zamanlama elektronuğu ve dış manyetik alanlar nedeniyle saptığında, ekranda oluşan görüntü ideal görüntüden oldukça farklı olabiliyor.

Bu tip deformasyonları engellemek için monitör elektronikğine dahil edilen kontroller, çoğu zaman ideal resme yaklaşmamıza olanak tanıyor. Ne var ki bazı durumlarda bu mümkün olamıyor. Örneğin tüm eğme, bükülme ve benzeri hareketleri yapabilen çoğu monitör, merkez etrafında çevirme işlemini gerçekleştiremediği için teknik servise uğramak zorunda kalıyorlar.

Solda: Ekrana yansıtılmak istenen resim.

Sağda: Ekrana yansıtılması muhtemel resimlerden biri.

Deformasyon kontrolü, ekran üzerinde basit bir desen oluşturarak yapılabilir. Testimizde, ekran üzerinde yoğunluğu değiştirilebilen ve altı

bölgeye ayrılmış olan desenler kullanıldı. Bu desenler, geometrik sapmaları bize göstermek için kullanıldılar. Her bölgedeki resim için yapılan ölçüm ile ideal resimden ne kadar sapıldığı saptandı ve puanlama yapıldı. Altı bölgeye ait puanlar toplanarak geometri puanı ortaya çıkarılmış oldu.

Tarama Tabanlı Renk Sapmaları

Deformasyonlar, aynı zamanda üç ayrı tarama ışınının birbirinden ayrılmasına yol açabiliyor. Bu yüzden, ekranda "hayalet" görüntüler ve renk sapmaları gözlenebiliyor. Bu tip sapmaları, yatay ve dikey beyaz çizgiler kullanarak, siyah bir zemin üzerinde test etmek mümkün. Daha önce belirtilen altı ekran bölgesi üzerinde, her bölge için oluşan renk sapmalarını gözlemleyerek yapılan puanlama da bir önceki teste elde edilen puana eklendi.

Monitörler Nasıl Puanlandırıldı?

Monitörlere, yukarıda bahsi geçen başlıklara göre puan verildi. Puanlamayı detaylandırmak gerekirse, aşağıdaki tüm öğeler her monitör için toplam puanı oluşturdular:

Puan = optik + geometri + yansıma + ergonomi

Optik, ekranın ani renk değişimleri sırasında davranışı ile oluşan görüntü kaymasına göre verilen puandı. Geometri, ekranda oluşan deformasyon ve renk oturmazlığına göre saptanan puanları içeriyordu. Yansıma, ekranı bir ayna olarak kullanarak yansımaları saptayan testimize göre belirlenen puandı. Ergonomi ise, monitörün sabit durabilme yeteneği, kullanım kolaylığı ve yapısına göre elde edilen puanı içeriyordu. Toplam puan, doğrudan sıralama için kullanıldı. Aynı puanı alan monitörleri, alfabetik olarak sıraladık.

Engin Cilasun, Güçlü Aydoğan

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

NT Yeniden Başlamadığında

Yaklaşık 1988 yılından beri (biraz da meraklı olduğumdan) PC ile iç içeyim. İç içeyim derken, hem yazılım hem de donanım olarak demek istiyorum. 8086'lara yetişemedim, ama 8088 işlemcilere, Hdd'siz çift 5.25" sürücülü PC'lere, 10 MB'lık diskere, bir süre şirket tarafından üretilen farklı DOS programlarına, Hercules ve CGA grafik kartlarına yetiştim. Ancak Network ve NT konusunda hemen hemen hiçbir bilgim yok. Derginizde ve diğer dergilerde NT ile ilgili yazıları okuduktan sonra bilgisayarıma denemek için NT kurmaya karar verdim. NT'nin acemisi olduğumdan en ufak bir kuşku da ya da uyarı mesajında yüklemeyi yeniden yaptığımı varsayarsak, yaklaşık 4-5 kez (hem Win 95 içinden hem de doğrudan DOS üzerinden) kurdum. Birinci sorunum, bu kadar kurulum sırasında sadece bir kurulumda NT'nin Restart fonksiyonu çalıştı. Diğerlerinde Restart komutu verdiğimde, sistem Shutdown ediyor, ancak Restart etmesi gerekirken ekran kararıp kalıyor (Ancak monitör LED'inde sinyalin kesildiğini gösteren yeşilden sarı

renge dönme tepkisi olmuyor). Meşhur Ctrl+Alt+Del kombinasyonu da çalışmadığından, bilgisayarı Reset düğmesi ya da Power düğmesi ile başlatmam gerekiyor. NT yeniden başladığında da herhangi bir hata mesajı ya da benzeri bir tepki vermiyor. Aynı şey Shutdown komutu sonunda ekrana gelen düğmede Restart üzerine tıklandığında da gerçekleşiyor.

CHIP Sisteminizin BIOS Setup'ında bulunan Power Management Settings (ya da benzeri) seçeneği kullanarak bu sorunu çözmek mümkün. Burada bulacağınız seçeneklerden güç korumasının APM denetiminde bulunmasını sağlayın. Ayrıca, monitöre sinyal gitmediği zaman uyku konumuna geçilmesini sağlayan bir seçenek varsa, bunu da kapalı konuma getirin. Eğer sabir diskiniz ya da ekran kartınız için standart dışı bir sürücü yüklediyseniz, bunların NT sürümelerini edinmeyi deneyin.

NT'den Internet Bağlantısı

Bu sorunu Internet kurulumu ile ilgili. Win 95 ayarları ile benzetemediğim için manuel ayar yapamadım ve Optional Pack CD'sinde bulunan Service Pack 3 ve

Explorer 4.01'i kurduktan sonra Internet Wizard ile ayar yapmayı denedim. Ancak yine beceremedim. Bildiğim tüm şirketlerin teknik servis elemanları NT üzerine Internet kurmadıklarını, Internet sağlayıcının elemanları ise ellerinde bu konu ile ilgili bilgi ve doküman olmadığını belirterek yardımcı olamadılar. Dolayısıyla NT üzerinden Internet bağlantısı yapamadım ve bu konuda Win 95'den kurtulamadım.

CHIP NT, Dial-up bağlantı için tıpkı Windows 95'e benzer bir mantık kullanır. Modeminizi sisteme tanıttıktan sonra, servis sağlayıcınıza ait numaraları girmeniz ve konfigürasyonu yapmanız yeterlidir. Bunun yanında, Dial-up Networking seti ve TCP/IP protokolünün yüklü olduğundan emin olmalısınız.

Delphi için Yemek Tarifleri

Visual Basic ve Delphi'de hazırladığım projelerde Scanner ve Barcode okuyucu kullanmak istiyorum (Projede çalışma anında Scanner ve Barcode okuyucudan veri okumak ve Barcode etiket basmak hakkında bilgi almak istiyorum). Ayrıca, Visual Basic ve Delphi anakartın seri nu-

marasını (veya işletim sistemi kayıt no'sunu) bir değışkene nasıl aktarırım? Orhan Yolcu

CHIP Bu konu ile ilgili olarak, Internet üzerindeki en geniş Delphi arşivi olan Delphi Deligh'a gözetimimizi önerebiliriz. Adresi www.delphideli.com olan bu sitede istediğiniz konu ile ilgili birçok örnek bulacaksınız.

Animasyonda 3D Kartların Rolü

Animasyon için kullanılan 3D ekran kartlarının diğer kartlardan teknik farklarını anlatabilir misiniz? Örneğin veri transfer hızı, çözünürlük boyutları, bu kartların Render sırasında ve sonrasında ne gibi avantajları bulunur? Dijital montajda avantaj sağlar mı?

CHIP 3D hızlandırıcı bir kart, animasyonda avantaj sağlamaz, sadece animasyonun en son "Render" edileceği durumda hızlandırma için bir araçtır. Kullanarak (mesela LightWave'deki GLRender gibi) işlemlerin alacağı süreyi kısaltırlar. Animasyon yine size ait bir yetenek olarak kalmaktadır. Aynı kart üzerinde 3D (OpenGL) ve Compositing yeteneği henüz bulunmadığı için, bu tip kartlarda dijital

montaj yapmanız mümkün olmayabilir. Piyasaya çıkan yeni ekran kartları, sistem belleğine yakın (96 MB) RAM içerdikleri ve OpenGL destekledikleri için, 2048x2048'de 24 bit renkle Render yapabilirler, tabii bu işi profesyonel hızda tamamlamaları imkânsızdır. Animasyon piyasası bu yüzden SGI'nin çözümlerine daima daha yakındır. Eğer profesyonel animasyon gerçekleştirecekseniz, PC bu iş için en az 2 işlemci ve 400 MHz ortamına ihtiyaç duyacaktır.

US Robotics ve 3Com Ortaklığı

Öğrenmek istediğim ilk konu derginizin Eylül '98 sayısında çıkan modem karşılaştırması ile ilgili. Kullandığım model US Robotics'in x2 V90'a Upgrade edilmiş 56k versiyonu. Denemelerinizde bu modem kullanılmamış, ama USB'nin başka modelleri kullanılmış. Verdiginiz grafikte veri hızları oldukça düşük görünüyor. Buradan bu modemi almakla pek iyi yapmadığım gibi bir sonuca varabilir miyim? Bundan önce Zoom 56KV dahili modemim vardı. Bu modemde bazı can sıkıcı sorunlar yaşadığım ve Zoom teknik servisinin de (uluslararası) sorun çözümünde yardımcı olamaması nedeniyle modemi değiştirip USB aldım. Sizin yazınızı okuduktan sonra doğrudan biraz düş kırıklığı yaşadım, çünkü eğer değerlendirmem doğru ise daha hızlı ve daha ekonomik başka modemler var.

CHIP Marka bağımlılığı, üreticiler tarafından son derece iyi kullanılan bir pazarlama noktası. US Robotics, 3Com ile birleştikten sonra USB modemlerine ayrılan düşük bütçe, bu modemlerin üzerinde bulunan az sayıda ve ucuz komponent ile kendini belli ediyor. Eğer modeminizin kutusu üzerinde 3Com yazısı bulunmuyorsa, hiçbir probleminiz yok demektir. Grafikimizdeki sıralama da performansa göre değil, açıklamasından da anlaşılacağı gibi luza bağlıdır. Performans, yapılan işin verimidir ve grafikteki her modemin yaptığı iş, verilen-alınan veri miktarı birbirlerinden çıkarılarak bulunabilir. En düşük (0'a en yakın) çıkan sayı, en iyi performansa sahip modemi verecektir. Bu sayı bize modemin ekstrasından harcadığı zamanı, yani "yük"ü gösterir. Daha ekonomik ve "iyi" modellere gelince, bunlar tamamen üreticiye komponent sağlayan, ikinci üreticinin coğrafî konumuna (ulaşım masrafları) ve o ülkenin ekonomik yapısına bağlı konular. Bu yüzden "Ucuz olan kötüdür" kanısı son derece geçersiz ve hatalıdır.

DVD ve CD-ROM Hız Oranları

DVD ROM sürücülerde normal CD'leri kullanabilir miyiz? Bunların Read ve Write hızları nedir?

Rifat Şen/Osmaniye

CHIP 20 hızlı bir CD-ROM sürücüsü, 2 hızlı bir DVD sürücüsüne denk gelmektedir. Yani bir DVD, CD-ROM'dan 10 kat hızlı veri iletebilmektedir. Bu, tamamiyle daha

da yoğunlaştırılmış bilginin aynı anda daha çok parçasının okunabilmesi ile ilgilidir. DVD'ler normal CD'leri rahatlıkla okuyabilirler. CD yazıcılarda şu anda en çok 8x olan yazma hızı, DVD için 1x'da (CDRW için 10x) bulunmaktadır.

Ekran Kartlarını Ortak Kullanmak

Ekran kartım TV kartı ile birlikte olduğundan yeni RAM'ler takamıyorum. Sisteme bir ekran kartı daha taksam, sistem ayarlarıyla birini kullanıp diğerini devreden çıkararak kullanabilir miyim? Yoksa sadece biri mi takılı olmalı?

CHIP Eğer sisteminizde Windows 98 kurulu ise (diğer sistemlere göre), çok az bir çabayla iki ekran kartını sisteminize takabilirsiniz. Ne var ki, bir kartın TV modülünü, diğer kartın ise VGA modülünü aynı anda tek parça gibi kullanmanız mümkün olmayacaktır.

Ekran Tarama Çizgileri

Ekran karanlık olduğu zaman belirgin çizgiler görülüyor. Bunun sebebi nedir, nasıl düzeltirim?

Gökhan Çağrıç/Izmir

CHIP Ekranınızın parlaklık ayarını sonuna kadar kapatıp, sadece kontrast ayarlarını sonuna kadar açmalısınız. Dikkat etmeniz gereken nokta, ekranın sol ve sağ kenarlarında bulunan ve görüntü almayan alan ile ekranın siyah görüntü alanları taşıyan kısımlarının aynı renkte olması gerektirir. Ekranınızda gördüğünüz belirgin çizgiler, tarama işi-

ninin ekranın en üst sol köşesine dönmekten önce yaptığı VB sinyaliyle bağlı tarama hareketine aittir, yani ekranınız en alt sağ köşeye tarama işini ulaştığı sırada, en üst sola giderken, tarama işini "kısır", fakat bu süre çok az olduğu için işlem yüksek parlaklık seviyelerinde zamanında bitemez ve bu yüzden bu çizgi ekranınızda belirgin hale gelir.

İnatçı Programları Kaldırmak

Windows 95'in bazı hataları var. Mesela bilgisayarı bir defada açamıyor, yüklediğim bazı şeyleri kaldıramıyorum. Bunun için Win 95'i tekrar kurmanın işe yarayacağını düşünüyorum. Ama şimdiye kadar kime sorduysam nasıl silinip tekrar yükleneceğini söyleyemedi. Win 95'i silip tekrar yüklemenin nasıl yapıldığı hakkında bana yardımcı olabilirsiniz çok sevineceğim.

Cengiz Ünal

CHIP Windows'u baştan kurmak, USER.DAT ve SYSTEM.DAT dosyalarını da yeniden yaratır. Bu dosyalarda tüm Registry parçaları bulunduğu için, tüm yükleme bilgilerini ortadan kaldırır. Fakat yazılımlar normal yoldan kaldırılmazlar. Bu yüzden, mümkün olduğu durumlarda ilk önce uygulamayı sabit diskten silin, ardından RegEdit uygulamasını başlatarak, HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall\ anahtarını altından istediğiniz yazılıma ait ismi silin.

Derlenebilen Veritabanı

Birkaç yıldır programcılıkla uğraşıyorum. Dbase 4 veritabanı ile gerek işyerimin, gerekse çevremdeki bazı kuruluşların ihtiyacı olan birçok program yaptım. Ancak derleme konusunda sıkıntılarım var. Tavsiye edebileceğiniz daha kullanışlı ve derleyicisi içinde olan bir veritabanı var mı? Nasıl temin edebilirim? Bu konuda kendimi geliştirmek istiyorum. Ancak yapabileceğim değişik kapsamlı programlar olmadığı için kendime hedef tayin edemiyorum. Bu konuda da yardımcı olabilirseniz sevinirim.

CHIP Bu konuda size iki tavsiyemiz olabilir. Birincisi, Microsoft Visual Fox 6.0, diğeri ise ACIUS'un 4th Dimension adlı uygulaması. Her iki ortam da kendi arabiriminizi tasarlamaya ve sonuçta oluşan veri tabanı uygulamasını derlemenize olanak sağlıyor. Daha ayrıntılı bilgi için <http://www.acius.com/> ve <http://www.microsoft.com> sitelerine uğrayabilirsiniz.

M. Ali Uğurtan /Manisa

Linux, CD-Rom'u Tanımadıysa

Ben geçen ay vermiş olduğunuz Linux'u kurmaya çalıştım ve dergide anlatılanları aynen uyguladım, fakat Setup'ta CD'nin algılanması ya da disket serilerinin seçimi ve yüklenmesi sırasında bir hata oluşuyor. "CD-ROM Not Found" ya da "Warning: Can't find adisk series...in directory skipping it" gibi mesajlar

alıyorum. Bunun sebebi nedir? Bu sorunu nasıl çözebilirim?

Emir Yaren/Izmir

CHIP Bu sorun bazı model CD sürücülerin Linux Setup tarafından hatalı tanınmasından kaynaklanıyor. Sorunun "etrafından dolaşmak" için aşağıdaki işlemleri sırasıyla gerçekleştirmeniz gerekiyor:

a-Herşeye başlamadan önce, bir DOS partisiyonu yapın ve buraya minimum ayarlarla bir Windows yükleyin. Geriye kalan partisiyon bölgesini Linux'a ayırmayı unutmayın.

b-Windows ile açılan sisteme, CHIP CD'sinde yer alan "slakware" dizinini kopyalayın.

c-Sisteminizi Linux Boot ve Root diskleri ile açın, ve aşağıdaki komutları girin:

```
cd /
mkdir /gecici
mount /dev/hda1 /gecici
d-Böylece ilk partisiyonu "gecici" adlı klasöre bağlamış olacaksınız. Setup programını başlatın.
e-Yükleme için kaynak belirtmeniz istendiğinde, "CD-ROM" yerine "Pre-mounted" seçeneğini işaretleyin.
Yükleme normal şekli ile devam edecektir. Daha sonra Linux fdisk ve LILO kullanarak ilk partisiyonu ortadan kaldırabilirsiniz.
```

Ya Elektrik Kesilirse?

CD kayıt işlemi sırasında küçük bir sürprizle karşılaştım. Elektrikler kesildi. Sisteme bağlı bir KGK olmadığı için doğal olarak bilgisayarım sustu. Yarım kalan CD üstündeki tüm

kurtarma çabalarım sonuçsuz kaldı. Böyle bir durumda bana kesintisiz güç kaynağı almanın haricinde ne tavsiye edersiniz? Kullanılan yazılım: Easy CD Creator 3.01a

CHIP Elektrik kesilmesine karşı kesintisiz güç kaynağından başka bir çare bulunmamakta. Bu yüzden, CD'yi yazacağınız zaman UDF formatında yazabilen bir program kullanmanızı tavsiye ederiz. Bu tip bir yazılım, CD'ye normal bir disket gibi davranacağı için, birbiri ardına yapılacak küçük kopyalamalarla elektrik kesilmeden işlemlerinizi bitirebilirsiniz. UDF yazıcı olarak Adaptec DirectCD Writer yazılımını kullanabilirsiniz.

Tuner Kartına Yeni Sürücüler

TV kartımı kullanım esnasında "S" tuşuyla pencerelerini değiştirip eski haline getirdikten sonra, faremin sol tuşuyla masa üstünün boş bir kısmına tıkladığımda programın genel koruma hatasına neden olduğu ve sonlandırılacağına ilişkin bir mesaj alıyorum. Bir de program satıcımıla görüşmem gerektiği, TV kartım: Combo Prolink (ekran kartıyla tümleşik) 2 MB-5446 PCI.

Ömer Başlı/Sakarya

CHIP Prolink için, Windows ile kullanılmak üzere dağıtılan en son sürücülere ihtiyacınız var. Bu sürücülere, <http://www.prolink-usa.com/> adresinden edinebilirsiniz. Ayrıca sisteminizde bulunan TVTap yazılımının

da en son sürüm olmasına dikkat etmeniz gerekiyor.

Word 97'de İlk Yardım

Word 97'de zarar görmüş dosyaları nasıl kurtarabiliriz?

CHIP Word'de bir dosyayı açmak için kullandığınız simgeye araç çubuğundan tıkladıktan sonra, karşınıza sabit diskinizde bulunan dosyaların bir listesi gelecek. Bu listede istediğiniz dosyanın adını aramaya başlamadan önce, sorgu penceresinin en altında bulunan "Recover Text From Any File" seçeneğini işaretlemeniz gerekiyor. Bu adımdan sonra herhangi bir dosya içerisinde bulunan metni açıp okuyabilir ve yeni bir dosya ismi ile kaydedebilirsiniz.

Ekran Kartı Sorunları

Ekran kartımın sürücülerini yüklediğim halde, Windows sürekli ekran kartımla ilgili problem olduğunu söylüyor. Ne yapmalıyım?

CHIP Eski ekran kartınızı sisteme yeniden bağladıktan sonra, sistemi güvenli kipte açmanız gerekiyor. Bu adımın ardından masaüstüne sağ tuşla tıklayarak ekran ayarlarından 640x480x16 renk seçeneğini işaretlemelisiniz. Windows bu sırada sizi uyuracak ve sistemi yeniden başlatacağını bildirecektir. Sistem yeniden başlarken, ilk açılış ekranında sistemi kapatıp, yeni kartınızı sisteme bağladıktan sonra, ilk açılış esnasında sürücüleriniz sorunsuz şekilde yüklenecektir. □

Internet'te Sanal Sohbet

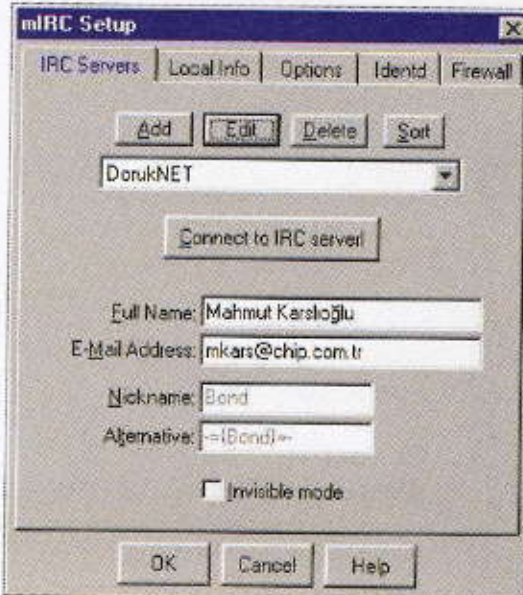
Net üzerinde Chat yapmak için kullanılan en popüler yazılımlardan biri olan Mirc, kullanışlı ve kolay öğrenilebilir arabirimi ile en hızlı şekilde size bu sanal sohbet dünyasının kapılarını açıyor.

Ülkemizde Internet dünyasına her gün birçok yeni kişi katılıyor. Bu katılımcıların büyük bir yüzdesinin de seçim nedenleri arasında CHAT en üst sıralarda yer alıyor. Belki de daha önce bilgisayar ile tanışmamış ama Internet için yani sadece CHAT için bilgisayar almış birçok insan da kolay yoldan hemen CHAT yapmak istiyor. Şu ana kadar en popüler sohbet yazılımlarından biri olan Mirc ise bu konuda en çok tercih edilen programlardan biri. Peki, Mirc ile en kısa yoldan nasıl CHAT yapılabilir ve kullanmaya başlamadan önce dikkat etmemiz ge-

reken ayarlar neler?

Mirc İle Kişisel Ayarların Yapılması

Mirc'i sisteminize kurup ilk defa çalıştırdığımız zaman, karşınızda Mirc ile ilgili lisans özelliklerini içeren bir diyalog kutusu belirecek. Bu pencereyi sol üst taraftaki çarpı simgesi ile kapattıktan sonra ayar yapmanız gereken ilk pencere karşınıza gelecektir. Beş adet karttan oluşan bu pencerede ayar yapılması gereken sadece IRC Servers kartı. Alt taraftaki tanım bölümüne isminizi, mail adresinizi ve takma isminizi sırayla girmeniz gerekiyor. Buradaki bilgilerin, mail adresi de dahil olmak üzere doğruluğu program tarafından kontrol edilmediği için, istenilen herhangi bir değer verilebilir. Ancak sohbet odalarında tamnabilmeniz için takma adınızı (Nick Name) mutlaka belirtmeniz gerekecektir. Alternatif başlığı altındaki kutu ise takma adınızın bir başkası

Baglanacak Server ayarını ve kişisel bilgilerinizi bu pencereden yapabilirsiniz.

Pamukbank'ın en yeni şubesi 24 saat, 365 gün bu adreste!

fon alım satımına kadar çeşitli işlemlerinizi kendiniz yapabilirsiniz. Pamukbank Internet Şubesi 24 saat, 365 gün hizmete hazır.

Evinizde ya da işyerinizdeki bilgisayarınızda tüm hesaplarınıza anında ulaşabilir, kredi kartı işlemlerinden havaleye, fatura ödemelerinden

www.pamukbank.com.tr

INTERNET
ŞUBESİ

İlgi, kolaylık ve güler yüz
şimdi Internet'te.

tarafından kullanılma durumunda kullanılacak yedek takma adınızı belirleyecektir. Büyük küçük harfi ayrımı olmasından dolayı Alternatif takma adınızı büyük harflerle tekrar yazarak kullanabilirsiniz. IRC Server kartının en altında yer alan Invisible Mode seçeneğinin işaretlenmesi durumunda ise, sohbet odasındaki listede adınız yer almayacak ve siz konuşana kadar kimse sizin orada olduğunuzu bilemeyecektir.

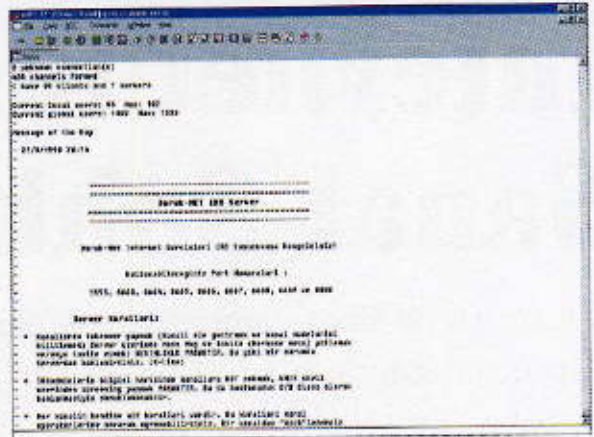
Türkçe IRC Server Ekleme

Mirc, içinde birçok hazır IRC kanalı bulunan bir listeye sahiptir. Ancak bunların tamamında sohbetlerin yabancı bir dilde sürüyor olması, eğer yabancı dil bilmiyorsanız, listeye Türkçe bir IRC kanalı ekleme zorunluluğunu doğuracaktır. Bunun için en üstte yer alan Add tuşunu kullanmamız gerekecek. Bu tuşa bastığımız zaman yeni IRC kanalımızın özelliklerini belirleyeceğimiz yeni bir pencere daha belirecektir. Türkiye'de oldukça yaygın kullanılan Doruk Net uygun bir seçim olacaktır. Descriptions (tanım) bölümüne DorukNET yazalım. Hemen altına ise asıl önemli olan IRC adresini irc.doruk.net.tr şeklinde girelim. Başka bir değişiklik yapmadan Add tuşu ile bu pencereyi

kapadığımızda, yeni Türkçe IRC kanalımız listemize eklenecektir. Şimdi seçili olan bu Server ile bağlanmak için Connect to IRC Server tuşuna basalım. Ana Mirc ekranı üzerindeki Status penceresinde eğer bir problem çıkmadıysa, bağlantı ile ilgili detaylar görülecek ve sohbet odaları penceresi belirterek bağlantı sağlanacaktır. Bu noktada hata oluşmasının en büyük nedenlerinden biri, belirttiğiniz iki takma ismin de kullanımda olmasından kaynaklanabilir. Bu durumda değiştirip tekrar denemeniz gerekecek. Şimdi yapmanız gereken bir odaya girip sohbet etmek.

Sohbet Odasını Nasıl Seçeceksiniz

Seçim için iki şansınız bulunuyor. Ya açılmış olan pencerede var olan bir odayı seçebilir veya bildiğiniz bir odayı elle yazabilirsiniz. Hazır odaların hepsinin yabancı olmasından dolayı biz bilinen en kalabalık sohbet odasının adresini buraya gireceğiz. Pencerede yer alan en üst satıra #zur-

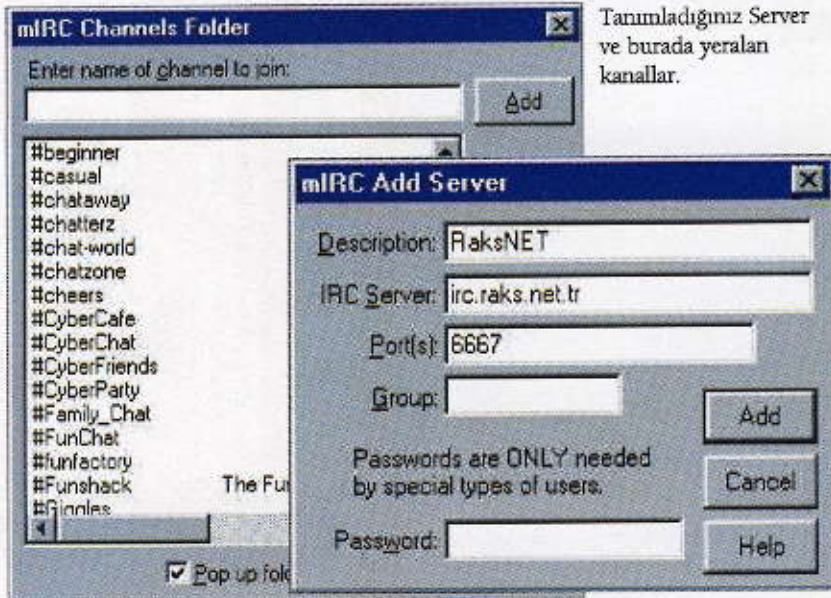

Bu ekran IRC Server'a bağlandığınızın bir kanıtı niteliğinde.

na yazıp, daha sonradan kullanmak üzere Add tuşu ile bunu listeye ekleyin. Odaya gitmek için ise Join tuşuna basın. Belli bir süre sonra yeni bir pencere açılacak ve odaya gireceksiniz. Burada # işareti her odanın başında standart olarak kullanılması gereken bir karakterdir. Daha sonra Status penceresini ekranda fazlalık yapmaması için küçültebilirsiniz. Status penceresini bağlantıyı kesmeden kapatmanıza imkan yoktur. Burada sağ tarafta, odada olan kişilerin isim listesi bulunur. Sol üstte Global yazılan mesajlar görüntülenir. Buraya mesaj yazmak istemeniz durumunda, yine sol tarafta fakat altta bulunan satırı kullanmanız gerekecektir. Eğer göndereceğiniz mesajın sadece bir kişiye özel olarak gitmesini istiyorsanız, bu durumda sağdan o kişinin ismine tıklayıp yeni açılacak olan pencerede mesajınızı yazmalısınız. Her yeni kişide açılacak pencere sizin onlarla özel bağlantınızı oluşturacak ve yukarıda durum çubuğunda yerini alacaktır. Size gelen mesajlarda durum çubuğundaki bu isimlerin rengi kırmızıya dönerek sizi uyaracak ve cevap verene kadar rengi değişmeyecektir.

Sohbet ile İlgili Ekstra Özellikler

Burada yapacağınız sohbetleri saklamak istiyorsanız, sohbet penceresinin sol üstündeki menüden Buffer-

Tanımladığımız Server ve burada yer alan kanallar.

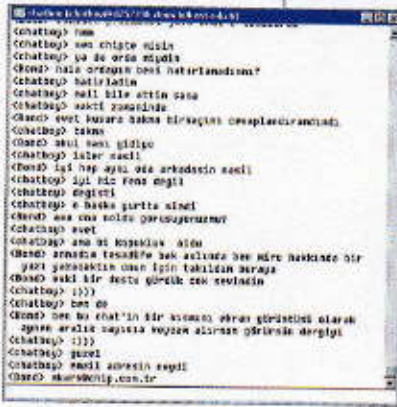
INTERNET
ŞUBESİ

ilgi, kolaylık ve güler yüz
şimdi internet'te.

Save seçeneğini işaretlemeniz gerekiyor. Böylece yapılan tüm konuşma Isim.log şeklinde, metin biçiminde kaydedilecektir.

Konuşmakta olduğunuz kişiye herhangi bir dosya göndermek istediğinizde ise menüden DCC seçeneğini kullanmanız gerekecek. DCC altında Send seçeneği işaretlendiği zaman, karşınıza basit bir dosya menüsü ge-

Genel chat alanında bir isme tıklayarak özel alana geçebilirsiniz.

lecektir. Burada Nick bölümüne göndermek istediğiniz kişinin takma adını yazıp dosyayı seçtikten sonra, yapmanız gereken tek şey Send tuşuna basmak. Aynı şekilde size gelen dosyaları da sabit diskinize kaydedebilirsiniz. Ancak unutulmaması gereken, bu şekilde çok kolay bir biçimde virüslü dosya alabileceğiniz olmanız. Bu yüzden çok iyi tanımadığınız kişilerden dosya transfer etmekten kaçınm-

Komut Satırı Parametreleri

Mirc içinden menüleri kullanarak birçok özellikten faydalanabildiğiniz gibi, mesaj yazdığınız satırı kullanarak da birçok bilgiye ulaşabilirsiniz. Mirc içinde yer alan Commands menüsünden Join Channel ile oda değiştirebilir ya da açabilirsiniz. Aynı şekilde en alttaki mesaj yazdığınız komut satırına,

/join #oda_ismi yazdığınız takdirde de diğer bir odaya transfer olabi-

lirsiniz. Eğer yazdığınız isimde bir oda bulunmuyorsa, yeni bir oda açılacak ve siz çıkana kadar da aktif durumda kalacaktır. Eğer gideceğiniz odaya karar veremiyorsanız, /list yazarak, tüm odaların tanımları ve kaç kişiden oluştuğunun da içeren bir listeye ulaşabilirsiniz. Konuşmakta olduğunuz kişi ile ilgili daha detaylı bilgi almak için Command menüsü-

den Whois User seçeneğini kullanabileceğiniz gibi, komut satırında, /whois nick_name şeklinde kullanarak da bilgilere ulaşabilirsiniz. Takma isminizi değiştirmek için, /nick yeni_nick yazmanız yeterli olacaktır.

Hain Komut Satırı Parametreleri

Eğer bir odada yönetici (OP) iseniz, fazladan birçok yetkiye daha sahip olursunuz; sizin düşünce tarzınıza ya da yarattığınız oda kurallarına uymayanları oradan atma yetkisi gibi. Bunu iki şekilde yapabilirsiniz. /kick nick_name ile o kişiyi o anlık oradan uzaklaştırabilirsiniz. Ama bu tekrar gelmesini engellemez. Eğer herhangi bir kullanıcıyı /ban komutu ile uzaklaştırırsanız, Internet bağlantısı kesip tekrar bağlanana kadar, yani aynı IP numarasını kullanmaktan vazgeçene dek, bir daha o odaya bağlanamaz. Bir odada OP olmak için ya kendiniz oluşturmuş olmalısınız ya da bir yönetici tarafından size bu payenin verilmesi gerekir.☐

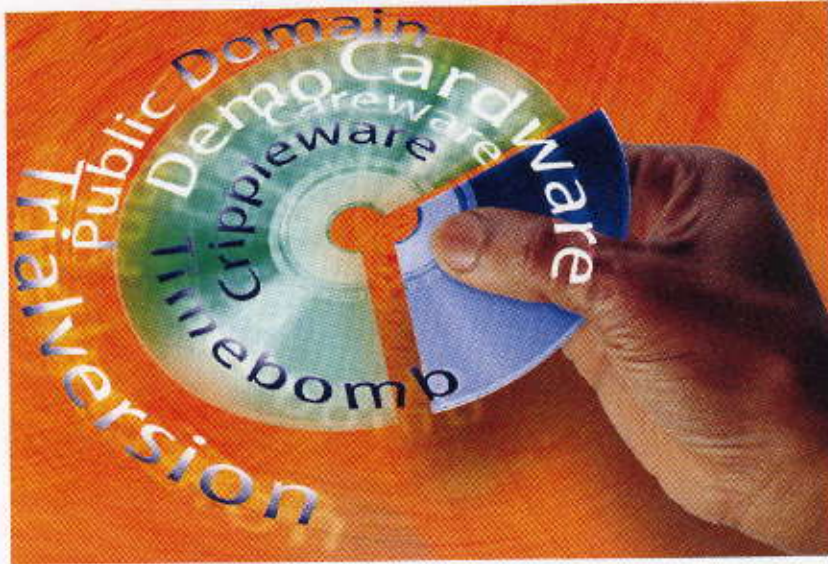
Mahmut Karshoglu
mkars@chip.com.tr

yapın ve Pamukbank İnternet Şubesi'nde bankacılığın ne kadar kolay olduğunu kendiniz görün.

İnternet Şubemiz'de "deneme sürüşü"ne hazır mısınız?

fon alım satımına kadar çeşitli işlemlerinizi kendiniz yapabilirsiniz. Örneklele Tanıtım Bölümümüz'de, bir "deneme sürüşü"

Pamukbank İnternet Şubesi'nde tüm hesaplarınıza anında ulaşabilir; kredi kartı işlemlerinden havalaya, fatura ödemelerinden

Önemli bir yazılım türü olan Shareware'lerin ücretsiz olduğu kanısı yaygın. CHIP bu kanının neden yanlış olduğu ve bir Shareware'in aslında ne olduğu gibi konuları bu yazıda aydınlatıyor.

Bütün Yönleriyle Shareware

Bir dükkandan yazılım satın alan kişi için ne satın aldığı belirsizdir. Bu durumda yazılımı denemek mümkün olmadığı gibi, işler yolunda gitmediği takdirde programlayan kişi ya da kişilerle doğrudan irtibata geçmek de aynı şekilde mümkün değildir. Ancak bu dağıtım kanalının bir alternatifi olan ve bazı avantajlar sağlayan Shareware dünyasını unutmamak gerekiyor.

Ticari programlara karşı Shareware'in sunduğu en büyük avantajlardan biri, ücretsiz olarak kullanıcının eline geçmesi ve böylelikle de test edilebilirliğidir.

Shareware'in bir diğer avantajı güncelliğidir. Çoğunlukla dağıtım yolu olarak seçilen Internet, geleneksel dağıtım yolundan çok daha hızlıdır. Ayrıca belirli bir araç ya da uygulama arayan her PC kullanıcısı ağ üzerinden çoğunlukla birden fazla Shareware seçeneğini sabit diskine indirebilir ve sonra da sakın kafayla bunları test edebilir.

Üçüncü avantaj ise fiyatla ilgilidir. Shareware yazarları olağan hallerde reklam, kitapçık, ambalaj, CD-ROM ya da disketler için yatırım yapmak, üstelik satıcı komisyonu da ödemek zorunda olmadığından, programlar ticari rakiplerine oranla çok daha ucuza gelmektedir.

Dördüncü bir avantaj daha vardır. Shareware yazarları uyum sağlama konusunda büyük yazılım şirketlerinden daha esnekler. Örnek vermek gerekirse, Almanca olarak ayda bir yayınlanan yeni Shareware ve güncellemelerin sayısı yaklaşık 200 adedi bulunmaktadır. Uluslararası planda ise bu rakama 2bin ila 3 bin adet program daha eklenmektedir. Bu kabarık sayı gözönüne alındığında, kullanıcının kendisine acil olarak gereken bir programı satıcılarda değil, çoğunlukla Shareware dünyasında bulmasına şaşırması gerekir.

Ancak kullanıcı arayışı sırasında işe yaramayan bir dizi program arasından az sayıdaki çok iyi programı bu-

lup çıkarmak zorunda kalmaktadır. Yine de bu uğraşı vermeye değer. Geçmişte Shareware yazarlarının örneğin artık vazgeçilmez bir şey haline gelmiş olan McAfee Virusscan gibi virüs tarayıcılarını bulduğunu, Pkzip ya da ARJ gibi sıkıştırma programlarını yazdığını, metin editörlerini kusursuzlaştırdığını ve bunların haricinde satıcıların kapatamadığı başka birçok gedığı de kapattığını unutmamak gerekir.

Baştan Sona Shareware'in Tarihi

Shareware fikri, çevresinde Jim Button takma adıyla tanınan Jim Knopf adlı Amerikalı tarafından 1981 yılında geliştirildi. Jim Knopf 17 yıl önce o zamanlar çalıştığı IBM'in Seattle'daki şubesinde ücretsiz olarak dağıttığı küçük bir veritabanı olan PC-File programını yazmıştı.

Çok geçmeden bu şirket dışındaki kullanıcılar da bu programı gitgide daha fazla kullandı. Bu du-

Gerçi programın tam sürümünde bu kısıtlamaların bulunmayacağını düşünmek kullanıcıyı teselli ediyor. Ancak örneğin 'Kaydet' ya da 'Yazdır' gibi işlevlerden yoksun bir test hiç de anlamlı değil, çünkü bu durumda yazılımın önemli bölümlerini denemek mümkün olmuyor.

Tüm Shareware programlarının ortak yanı Nag-Screen, yani o sinir bozucu ekran görüntüsü. Bu görüntü program başlarken beliriyor ve bazen test sürümünün sonunda da ortaya çıkarak sürüm numarasını, kayıt ücretini ve programcının adresini hatırlatıyor.

Buna karşılık, öncelikle Alman programcıları tarafından çok tutulan ve yazılım ile çalışmaya başlayabilmek için geçmesi gereken 5 ila 60 saniye arasındaki bir bekleme süresinin varlığı da oldukça sinir bozucu.

Diğer bir kısıtlama da etiket programlarının baskılarındaki filigran ya da resim işleme programlarındaki motife eklenen küçük başlık. Örneğin bir finans programında belirli bir miktar üzerindeki tutarlarla hesap yapmayı engelleyen, çoğunlukla kısıtlanmış komutlar da kullanıcının başını ağrıtan cinsten. Hem kullanıcı hem de programcı için izlenebilecek en dürüst yol 15 ila 30 günlük tam sürümler. Bunlar söz konusu süre boyunca hiçbir kısıtlama olmaksızın çalışıyor, ancak süre dolduktan sonra

hiçbir işlevi bulunmuyor.

Masraflar ve Kayıt Ücretleri

Shareware dünyasında denetim ve kural olmadığı için, fiyatın belirlenmesi de farklı farklı yollar izliyor. Küçük bir metin editörü 50\$ da olabiliyor, ücretsiz de dağıtılabilir. Her şey geliştiricinin keyfine bağlı. Genellikle uygulanan kurala göre bir Shareware oyun 15\$'ın, bir Utility 20\$'ın ve bir uygulama 40\$'ın üstünde fiyatlarla satılmıyor.

Gizli masraflar bir Shareware tam sürümün fiyatını daha yükseğe çekiyor. Öncelikle yurtdışından sipariş edildiğinde, posta, paket ve gümrük masrafları yukarıdaki fiyatın üstüne biniyor. Anlamlı olan öncelikle bir açma koduyla tam sürüme çevrilebilen Shareware programlar sipariş etmek. Bu durumda kod ek bir masrafa yol açmadan e-mail üzerinden geliyor. Shareware programlar için ödemede bulunmak baş başına bir konu. Örneğin Almanya'da müşteriler geliştiricilere para çekmeleri için bir vekalet verebiliyor, kredi kartıyla ödeme yapabiliyor ya da parayı doğrudan havale ile gönderebiliyor. Ancak programların büyük bölümü yurtdışı kökenli. Bu durumda ödeme yolu kredi kartı ve Internet üzerinden geçiyor. Neredeyse tüm büyük geliştiricilerin ağda bir Server'ı bulunuyor.

Bu Server üzerinden de gerçek zamanlı transaksyonlar yapılabiliyor. Başka yazarlar ise Internet'te tam sürüm ödemelerini toplayıp yazarlara ulaştıran Kagi ya

Nag-Screen'lerde Shareware geliştiricileri genellikle kayıt yolu üzerine bilgiler veriyor.

Sözlük

Shareware kavramı bir yandan Internet ve başka yollar üzerinden test sürümlerinin dağıtımını nitelerken, aynı zamanda test sürümünün de adıdır. Yine başka adlarla anılan Shareware'in alt kategorileri de çoğu zaman kafa karışıklığına yol açmaktadır.

Cardware

Ödeme için bir posta kartı yeterli

Careware

Ödeme için bir hayır kurumuna bağışta bulunmak yeterli

Crippleware

Çok fazla kısıtlanmış Shareware

Demo

Ticari programlar için test sürümü

Freeware

Yazarların telif hakkını elinde bulundukları ücretsiz yazılım

Public Domain

Geliştiricinin telif hakkından da vazgeçtiği ücretsiz program

Timebomb

14, 30, 45 ya da 90 gün geçtikten sonra çalışmayan Demo

Trialversion

Ticari bir programın işler haldeki test sürümü

da Share It gibi finans hizmetlerinin aracılığına başvuruyor (Kutuya bkz.).

Tümüyle olgunlaşmamış bir yazılım satın almak kadar sinir bozucu bir şey olamaz. Shareware programları finansman nedenlerinden dolayı yalnızca geliştiricinin bilgisayarında test ediliyor ve bir Beta testine tabi tutulmuyor. Bu yüzden de programlar ancak belirli bir donanın çevresinde çalışıyor ve başka durumlarda hizmet vermiyor. Kullanıcılar programcılarla sürekli bu hatalar konusunda uyarıyor. İşte birçok Shareware programının yüksek güncelleme frekanslarının açıklaması da burada yatıyor.

Her program kusursuz değildir, bu yüzden hatalar ortaya çıktığında bir kazaya kurban gitmemek için silinmelidir. Ayrıca yazarların test sürümü sahiplerine değil, yalnızca kayıtlı müşterileri için destek sağladığını da unutmamak gerekir. ■

Carsten Scheibe'den çeviren Garo Antikacıoğlu

Nedir Şu IEEE 1394?

Yeni multimedia arabiriminin birden fazla adı var. Ortak endüstri standardının kısaltması ise IEEE 1394.

IEEE 1394, üzerinden çeşitli cihazların PC'ye bağlanabileceği harici bir arabirimi tanımlıyor. IEEE'nin (Institute of Electronic Engineers) spesifikasyonlarına göre, saniyede 400 Megabit'lik bir transfer oranı mümkün. Bu da gerçek zamanlı video resimlerini ekrana getirmek için yeterli. Bu yüzden IEEE 1394, bilgisayar ile eğlence elektroniklerini buluşturabilecek anahtar teknolojilerden biri olarak görülüyor.

Bu arabirim ile donatılmış Camcorder'lar, veriyolu ile donatılmış bilgisayarlardan önce piyasaya sürülmüştü. Aynı şekilde harici cihazlar için bir veriyolu olan USB (Universal Serial Bus) söz konusu olduğunda, durum farklıydı: Burada kasalarda uygun girişler yer alıyordu, fakat çevre cihazları arzi pek kabarık değildi.

Aradaki fark öncelikle verilerin transfer hızında yatıyor. USB saniye-

Multimedia fişi: IEEE 1394 bilgisayar ile eğlenceyi biraraya getiriyor.

de 12 Megabit veri transfer oranı sağlayan ucuz bir çözüm. Bununla, örneğin fare ve klavye bilgisayara bağlanabiliyor. Dijital video ya da audio gibi multimedia verilerini kabul edilebilir bir hızla transfer etmek için ise bu çözüm çok yavaş kalıyor.

Tek bir 1394-Port'una 63 taneye kadar cihaz bağlanabiliyor. Bunun için gerekli olan altı damarlı özel bir kablo. Bu kablo birbirinden ayrı iki

çift veri hattı ve ek olarak gerilimle besleme için iki adet tel barındırıyor. Seri olarak bağlanmış cihazlardan biri kapalı olduğunda ya da doğru çalışmadığında da, geçen akım veri akışını ayakta tutuyor. Düşük gerilimle çalışan tek tek cihazları da tümüyle IEEE 1394 kablosu üzerinden gerilimle beslemek de olanaklı olan şeyler arasında.

Sony şimdiden IEEE standardından kopmuş ve kendi mamulü Camcorder'lar için, kendisinin ürettiği ve üzerinde entegre akım hattının bulunmadığı dört damarlı bir kablo piyasaya sunmuş durumda. Bu tip bir Sony cihazını standart bir arabirime bağlamak için ise bir adaptör kablosu gerekiyor.

IEEE 1394 asenkron ve izokron olmak üzere iki değişik veri transfer yöntemini destekliyor. Günümüz bilgisayarları ağırlıklı olarak asenkron transferi kullanıyor. Bu tip bir transfer sırasında bir gönderici verileri gönderiyor ve onay bekliyor. Yeni veriler her seferinde ancak bir onay geldikten sonra gönderildiğinden, veri trafigindeki zamanlamayı önceden bilmek tam olarak mümkün olmuyor.

IEEE 1394 ile olanaklı olan izokron veri transferi ise kesin olarak belirlenmiş, zamandan bağımsız olan bir veri oranını güvence altına alıyor. Burada her seferinde veriyolu yalnızca gönderici cihazın emrine amade olduğundan, veri paketleri eşit zaman aralıklarıyla gönderilebiliyor. Veriler ancak onlara gerçekten ihtiyaç duyulduğunda gönderildiği için de ara belleklere gerek duyulmuyor. ☐

Manfred Flohr'dan
çeviren Garo Antikacıoğlu

PC-CARD

PC-Card PCMCIA standardına tekabül eden çek kartı biçiminde bir çevre cihazı. Bu kartlar öncelikle Notebook'larda kullanılıyor. PCMCIA yaklaşık 500 şirketin dahil olduğu bir topluluk olan Personal Computer Memory Card International Association adlı kuruluşun kısaltması. Geçen süre zarfında çeşitli cihazlar ve birçok biçim faktörü ortaya çıkmış bulunuyor:

- 1. Tip:** Azami 3,3 mm kalınlığında ve öncelikle ek bellek (RAM ya da ROM) olarak kullanılıyor.
- 2. Tip:** Max. 5,5 mm kalınlığında, genelde modem kartı olarak kullanılıyor.
- 3. Tip:** Azami 10,5 mm kalınlığında ve böylelikle sabit disk olmak için yeterli.

FIREWALL

Firewall, görevi bir ağa izinsiz erişimi önlemek olan sisteme verilen ad. Çözüm olarak mümkün olan ise, ya bir yazılım ya da bir donanım çözümü. Bazen de karma çözümler kullanılıyor. Firewall çoğunlukla hakkı olmayan Internet kullanıcılarının, örneğin bir firmadaki Intranet gibi, özel ağlara erişmesini önlemek için kullanılıyor. Böylelikle dışarıdan Intranet'e gelen ya da Intranet'ten dışarıya giden tüm bilgiler Firewall engelini aşmak zorunda kalıyor.

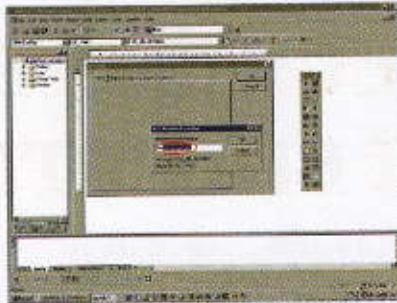
Firewall Yöntemleri:

- 1) Paket filtresi:** Firewall engelini aşacak her veri paketi, ağ yöneticisinin koyduğu kurallara göre ya kabul ya da red ediliyor.
- 2) Application Gateway:** FTP ya da Telnet gibi belirli uygulamaları çalıştırmak için güvenli mekanizmalar kullanılıyor.
- 3) Circuit-Level Gateway:** Bir TCP ya da UDP bağlantısı kurulduğunda, güvenlik kontrolü devreye giriyor.
- 4) Proxyserver:** Firewall'u aşacak her türlü bilgiyi yakalıyor. Doğru ağ adresi Proxyserver'da saklı.

Gerçek Hayatta Uygulamalar

Bir şirket için, çalışanlara ait bilgilerin tutulacağı bir yazılım geliştirdiğimizi varsayalım. Bu yazılım, her çalışanın ismi, telefon numaraları, adresleri gibi bilgileri saklayacak olsun. Geleneksel yazılım teknikleri kullanıldığında, herşeyi baştan tasarlamak için gereken zamanı hesaplamak bile istemeyeceksiniz. Hazır kütüphaneleri kullanarak, neredeyse kod yazmadan bir veritabanı uygulaması oluşturmanız mümkün olabilir.

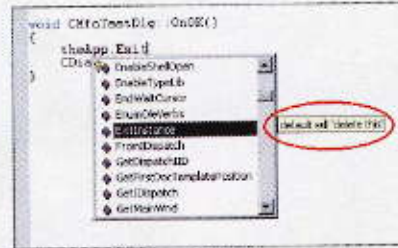
Örnek uygulamamız için son derece basit bir diyalog tabanlı kod yazacağız. Diyalog penceremizde sadece basit bir MFC kontrolü bulunacak, ve bu kontrol için bir metod ekleyeceğiz.

Herhangi bir kontrole ilk defa çift tıkladığımızda, o bölgeye ait bir metod eklemeye olanakına kavuşuruz.

Bunun için yeni bir proje yarattın ve bu projeyi MFC Application türünden seçtin. Projenize istediğiniz adı verdikten sonra, karşınıza çıkan sorgu pencerelerinde diyalog tabanlı bir uygulama yaratacağınıza dair seçeneği, "Dialog Based" seçeneğini işaretleyin. Projede kullanılacak kodlar, Visual C tarafından yaratılacak (daha doğrusu hazır kodlardan türetilcek) ve kullanımınıza hazır halde sunulacaktır. Boş bir şekilde karşınıza gelen forma şekilde göreceğiniz "Tabbed Control" adı verilen kontrol türünde bir nesne ekleyin. Bunu yapmak için Visual BASIC araç kutusu benzeri bir yapısı olan penceredeki hazır kontrollardan faydalanacağız. Bunun ardından, bu projede bulunacak ilk kod parçamızı, OK tuşu üzer-

ine çift tıklayarak yazacağız. Girilecek fonksiyon adı, theApp.ExitInstance() olacak. Bu sayede, kullanıcının OK'i tıklaması ile birlikte bu uygulama sona erecek.

Eğer Visual C++ 6.0 kullanıyorsanız, kodu yazarken karşınıza muhtemel fonksiyonlar ve açıklamaları içeren bir liste gelecektir.

Bu birkaç basit adım ile MFC'ye ait olan bölümleri kullanarak kodlama yapmış olduk. Fakat derleme yaptığınız zaman, bir adet hata mesajı ile karşılaşmanız gerekiyor. Burada, "theApp" adlı global değişken bizim kullandığımız modül tarafından görülmüştüğü için, onu aşağıdaki satırda olduğu gibi harici bir değişken olarak tanımlamamız gerekiyor:

```
extern CMfcTestApp theApp;
```

Aslında MFC ve çeşitli "Wizard"lar, bizlere program yazarken o kadar da yardımcı olmuyorlar. Yukarıda belirtilen satırı, theApp.ExitInstance(); satırından önce fonksiyonun içerisine ya da bu fonksiyonun içerisinde yer aldığı dosyanın giriş kısmına eklememiz, tüm problemimizin çözülmesi için yeterli. Buradan da anlaşılacağı gibi, aslında MFC kontrolleri eklemekle ve basit kod parçalarını yaratmakla yükümlü bir kaç Wizard'ın kontrolü altında. Programcıya kalan ise, bu nesneler arasındaki ilişkiyi takip ederek, doğru yerde doğru bağlantıları kurmak.

Ben Neden Hep Hata Yapıyorum?

Herkes hata yapabilir. Ama insan hep aynı hatayı yapmamalıdır. Yukarıdaki bölümde geçen örnek uygulamaya, son derece masum görülen bir hata içeriyordu, fakat eğer ikinci dosyamızda aynı türden başka bir the-

App nesnesi daha olsaydı, bu herşeyin birbirine girmesi anlamına gelecekti. Yüksek bir ihtimalle de, yazılımı çalıştırıp OK tuşunu tıkladığımızda, karşımıza tanıdık bir "Access Violation" mesajı gelecekti. Her modülü ayrı ayrı derledikten sonra "Link" adımıyla gelindiğinde, görünüşte "aynı" bu iki değişken farklı adreslere atılacağı için, ilk denememizde boşlukta bulunan bir adresi çağırıyor olabiliydik. Bu ve benzeri hataları kontrol etmek için kullanılan mekanizma, MFC söz konusu olduğunda çok ilginç davranışlar sergileyebiliyor. Hatta bu kontroller bazı durumlarda birtakım değişkenlerin nesne tanımları içerisine alınmasını bile engelleyebiliyor. Aslında siz daha hata yapmadan hatanın engellenmeye çalışılması bu içinden çıkılmaz duruma neden oluyor. Hata yapmadan kod yazmanın mümkün olmadığını varsayarsak, yeniden kullanılabilir kodların önemini daha iyi kavrayabiliriz. MFC de bu yüzden, yazacağımız programın büyük bir kısmını, daha önceden denenmiş, birçok kontrolden geçmiş ve "böcekleri" ayıklanmış kodlarla değiştiriyor. Tabii ki bu durumda bizlere hata yapabilmek için pek fazla yer kalmamış oluyor.

Seksen Saniyede Devr-i-alem

MFC, tüm kodlarınızı hatalara karşı koruyabilse de, ek fonksiyonlar ve standart kullanıma yönelik iyileştirmelerde bulunsun da, bir tek dezavantajı var; hız. Bunun yanında, MFC kullanan kodlar normalde aynı işi yapan programlara göre daha fazla yer kaplıyorlar. Buna bir de MSVCRT.DLL gibi eklentilerin sistemde bulunma zorunluluğu eklenince, geleneksel programlama sürat isteyenler için tek alternatif olarak beliriyor. Tabii ki bu arada geleneksel programlama ile bir projenin ne kadar sürede biteceğini hesaplamayı denememek daha iyi olacaktır. ■

ecilasun@chip.com.tr
Engin Cilasun

Visual Basic'te Kısa Kısa Uygulamalar

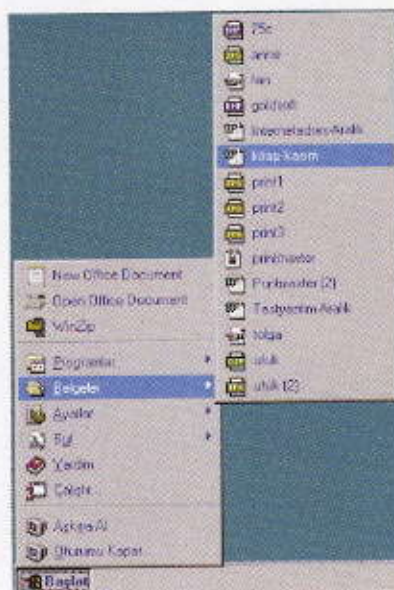
Visual Basic ile ilgili olarak verdiğimiz ipuçlarına yenileri ile devam ediyoruz. Bu ay ağırlıklı olarak Basic içinden Windows yönetimine yönelik program örneklerine yer vereceğiz.

1. Belgeler Menüsünü Düzenlemek

Windows 95 işletim sistemi içinde Başlat menüsünde yer alan Belgeler bölümü en sık kullanılan uygulama ve dokümanları listeler. Buradan sık çalıştığınız dosyalara hızlı bir şekilde erişebilirsiniz.

VB uygulamalarınız içinden bu listeyi olduğu gibi silebileceğiniz gibi, kendi dosya isimlerinizi de listeye ekleyebilirsiniz. Bunun için SHAddToRecentDocs fonksiyonunu kullanmanız gerekir. İki argüman gerektiren bu fonksiyondaki argümanlar, dosya ismi ve gerçekleştirmek istediğiniz işlemidir.

Örnek kodda da göreceğiniz gibi, listedeki bütün öğeleri silmek için `SHAddToRecentDocs` fonksiyonu-


```
Const SHARD_PATH = 2
Private Declare Sub SHAddToRecentDocs Lib "shell32.dll"
```

Tablo 1: Form1 in General Regulations bölümüne yazılacak kod.

```
(ByVal uFlags As Long, ByVal pv As String)
Private Sub Command1_Click()
    Dim AddNewFile As String
    AddNewFile = "C:\YAZILAR\H&M.DOC"
    Call SHAddToRecentDocs(SHARD_PATH, AddNewFile)
End Sub
```

Tablo 2: Command1 tusunun click olayına eklenecek kod.

```
Private Sub Command2_Click()  
    Call SHAddToRecentDocs(SHARD_PATH, vbNullString)  
End Sub
```

Tablo 3: Command2 tuşunun click olayına eklenecek kod.

nun pv argümanını NULL olarak değiştirmeniz gerekir. Diğer bir yandan yeni bir öge eklemek için de dosyayı tam yolunu belirterek uFlags argümanına atamanız gerekir.

📌 Öncelikle yine yeni bir proje yaratın.

2 Aşağıdaki kodu Form I'in General Declarations bölümüne yazın (table 1).

Şimdi Form1'e bir Command Button ekleyin ve aşağıdaki kodu bunun Click olayına ekleyin (tablo 2).

Programı çalıştırdığınız zaman ilk tuşa basıldığında "C:\YAZILAR\H&M.DOC" dosyası listeye eklenecek, ikinci tuş ise tüm listeyi temizleyecektir.

③ Yeni bir Command Button ekleyip buna da şu kodu yazın (tablo 3).

2. SendMessage ile Icon'ların Düzenlenmesi

Windows 95 işletim sistemi, masaüstünde duran çeşitli program ikonları ve kısayollar ile istediğiniz programlara kolayca ulaşmanızı sağlar. Bu tüm ikonlar zamanla karmakarışık bir hal alırlar ve periyodik bir organizasyona ihtiyaç duyarlar. Visual Basic uygulamalarınız içinden FindWindow, GetWindow, ve SendMessage fonksiyonlarını kullanarak bu düzenlemeyi gerçekleştirebilirsiniz.

Aşağıdaki örnek kod bunu sizin ►

için gerçekleştirecektir. Programdaki FindWindow fonksiyonu masaüstü Progman) penceresinden bir değer almak için çağrılmaktadır. Daha sonra GetWindow fonksiyonu ile masaüstü penceresinin bir alt penceresinden değer döndürülmektedir. Bu pencere tüm ikonları barındıran penceredir.

Masaüstü penceresinden değer alındıktan sonra, SendMessage fonksiyonu kullanılarak masaüstündeki ikonlar düzenlenebilir. Bunu sağlamak için pencereye LVM_ARRANGE mesajının yollanması gerekir. Bu mesaj işletim sistemine belirlenen penceredeki tüm ikonların düzenlenmesini bildirir.

İkonlar pencerenin sol üst köşesinden başlamak üzere sıralanacaktır. SendMessage Statement'ının LVA_ALIGNLEFT argümanı ikonların Windows 95'e nasıl sıralanacağını belirtir. Aşağıdaki kod size bunu sağlayacaktır.

- ❶ Önce Visual Basic içinden yeni bir proje yaratın.
- ❷ Aşağıdaki Constant and Declare Statement'larını Form1'in General Declarations bölümüne yazın. Her Declare Statement'ın tek satır olarak yazılması gerektiğini unutmayın

(tablo 4).

❸ Form1'e bir Command Button ekleyin.

❹ Command1'in Click olayına aşağıda görmekte olduğunuz kodu ekleyin (tablo 5).

Programı çalıştırıp Command Button'a bastığınız zaman masaüstünüzdeki tüm ikonlar sol üstten başlamak üzere sıralanacaktır.

```
Private Declare Function GetWindow Lib "user32" (ByVal hwnd As Long, ByVal wCmd As Long) As Long
```

```
Private Declare Function SendMessage Lib "user32" Alias "SendMessageA" _ (ByVal hwnd As Long, ByVal wParam As Long, ByVal lParam As Long, ByVal wMsg As Long) As Long
```

```
Private Declare Function FindWindow Lib "user32" Alias "FindWindowA" _ (ByVal lpClassName As String, ByVal lpWindowName As String) As Long
```

```
Private Const GW_CHILD = 5
Private Const LVA_ALIGNLEFT = &H1
Private Const LVM_ARRANGE = &H1016
```

Tablo 4: Form1 in General Regulations bölümüne yazılacak kod.

```
Private Sub Command1_Click()
```

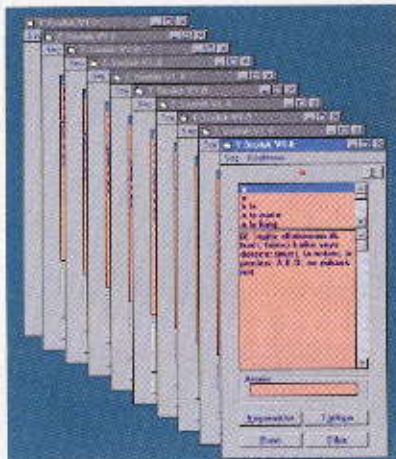
```
Dim hWnd1 As Long
Dim hWnd2 As Long
Dim Ret As Long
```

```
hWnd1 = FindWindow("Progman", vbNullString)
hWnd2 = GetWindow(hWnd1, GW_CHILD)
hWnd1 = GetWindow(hWnd2, GW_CHILD)
Ret = SendMessage(hWnd1, LVM_ARRANGE, LVA_ALIGNLEFT, 0)
```

```
End Sub
```

Tablo 5: Command1 tuşunun click olayına eklenecek kod.

3.Aynı Uygulamanın Birden Fazla Kopyasının Açılmasını Engellemek

Bu gibi durumlara karşılaşmamak için bu kodu kullanabilirsiniz.

Yazdığınız Visual Basic uygulamalarının kullanıcılar tarafından birden fazla sefer çalıştırılmasını engellemek için aşağıdaki kodu projenize ekleyin.

```
'Baska bir programin calisip calismadigini kontrol et
```

```
If AnotherInstance() Then
```

```
'Diğer kopyayı aktive et ve bunu sonlandır.
```

```
Exit Sub
End If
```

```
Function AnotherInstance () As Integer
Dim sAppTitle As String
If App.PreviousInstance Then
sAppTitle = App.Title
App.Title = "DUMMY"
AppActivate sAppTitle
SendKeys "%{Enter}", True
AnotherInstance = True
Else
AnotherInstance = False
End If
End Function
```

Daha sonra da yukarıdaki kodu programınızın başına ekleyin. ☐

Mahmut Karşoğlu
mkars@chip.com.tr

Delphi ile Programlama

Bu sayıda TListBox bileşenleri üzerine nasıl görüntü yerleştirebileceğimizi göreceğiz. Burada göreceğimiz çözüm, Delphi'deki birçok bileşen için benzer şekilde çalışmaktadır.

Delphi'de karşınıza çıkan oldukça kullanışlı sınıflardan birisi, TStringList sınıfıdır. TStringList sınıfı TString sınıfının bir alt sınıfıdır. TString sınıfı, liste halinde saklanması gereken nesneler için en temel özelliklere ve metodlara sahiptir. İleriki sayılarımızda bu sınıfa ait nesnelerin kullanıldığı birçok örnekle karşılaşacağız ve bu grubu detaylı bir şekilde inceleyeceğiz. Ancak bu sayıda TString'in alt sınıflarından biri olan TStringList sınıfına ait çok basit bir örnekle karşılaşacağız.

TStringList sınıfına ait nesneler, özellikle içinde birden fazla elemanın saklanmasına izin veren nesnelerdir. Örneğin TListBox sınıfına ait Items özelliğine Object Inspector'dan gelerek birçok programlama dilinin adını bilgi olarak girebiliriz. Bu durumda her satır, Items nesnesinin içinde bir dizinin elemanları gibi saklanacaktır. Burada Items özelliği aslında TStringList

sınıfına ait bir nesne durumundadır.

Bir nesnenin kullanılabilmesi için öncelikle yaratılması ve hafızada o nesne için bir yerin ayrılması gerekmektedir. Bunun için Delphi'de sınıflara ait Create metodu çağırılmaktadır. Örneğin TStringList sınıfına ait bir nesneyi yaratmak için TStringList.Create metoduyla çalıştırarak gerekir. TStringList sınıfı, TString sınıfından yaratılmış, bu nedenle kendi özellikleri ve metodları dışında TString'in tüm özelliklerini ve metodlarını da taşıyan bir sınıftır. İşimiz bittikten sonra, bu nesnenin hafızada kapladığı alanın tekrar boşaltılabilmesi için o nesneye ait Free metodunu çağırmanız gerekecektir. Aşağıdaki örnekte TStringList'in nasıl kullanılabilceğini görelim (tablo 1).

Öncelikle 6. satıra dikkat ettiğimizde, IsimList adında TStringList sınıfına ait bir nesnenin Create metoduyla yaratıldığını görmekteyiz. 7., 8. ve 9.

satırlarda ise Add metoduyla bu listeye programlama dillerinin adları eklenmektedir. 10. satırdan başlayarak eklediğimiz bu programlama dillerinin neler olduğu 11. satırdaki ShowMessage fonksiyonuyla görüntülenmektedir. En son, nesnemizle artık işimiz bittiği için, hafızada kapladığı alanı tekrar

serbest bırakmak amacıyla Free metodu çağırılmaktadır.

TStringList ve bu sınıfın bir üstünde bulunan TString sınıflarıyla ileriki sayılarımızda sık sık karşılaşacağız. Ancak şimdilik bu sınıfla ilgili daha fazla detaya inmeden, yine TStringList sınıfına ait bir nesnenin de kullandığı başka bir örneği inceleyelim.

TListBox Bileşenlerinde Resim Görüntülemek

Şimdi bir TListBox bileşeninde yazıyla görünen elemanların dışında bir resmin nasıl yerleştirilebileceğini inceleyeceğiz. Örneğimizi tamamlayıp programımızı çalıştıracak olduğumuzda, şekildedeki gibi bir formla karşılaşacağız. Bu formdaki listede hangi elemanların seçilmesini istiyorsak, onun üzerine gelerek fareyi çift tıkladığımızda, o eleman seçilecek ve yanında + işaretli resim görüntülenecektir. Eğer aynı satır üzerinde bir daha çift tıklarsak, o zaman da - işaretli resim görüntülenecektir.

Programda kullanılan form.

```
01: procedure TForm1.Button1Click(Sender: TObject);
02: var
03:   IsimList : TStringList;
04:   i : integer;
05: begin
06:   IsimList := TStringList.Create;
07:   IsimList.Add( 'Delphi' );
08:   IsimList.Add( 'C++' );
09:   IsimList.Add( 'Visual Basic' );
10:   for i := 0 to IsimList.Count - 1
11:   do ShowMessage( IsimList[i] );
12:   IsimList.Free;
13: end;
```

Tablo 1: TStringList'in kullanımı.

Bunun için yeni bir uygulama yaratalım ve form üzerine bir tane TListBox bileşeni yerleştirerek adını IsbSec olarak değiştirelim. Items özelliğine gelerek de, içine Delphi, C++ ve Visual Basic gibi her satıra bir programlama dilinin adı gelecek şekilde bilgi girelim.

Daha sonra form üzerine iki tane TImage bileşeni yerleştirelim ve adlarını imgEkle ve imgCikart olarak değiştirelim. İkisinin de Visible özelliklerini False yapalım. Son olarak imgEkle'nin Picture özelliğine Delphi altında Images dizininde Defaults'a gelerek OutPlus.bmp'yi, imgCikart içinse, OutMinus.bmp'yi seçelim. Artık kodumuzu yazabiliriz. Programımızı tamamladıktan sonra kodumuzun son halinin ne olacağını aşağıda inceleyelim ve bu arada her satırın açıklamasını görelim. Programımız tamamlandığında son hali şu şekilde olacaktır (tablo 2).

Sağdaki kod içinde 21. satırda SecimList adındaki nesnemiz içinde, TListBox bileşeninde bulunan isimlerden hangilerinin seçili olduğu saklanmaktadır. Eğer SecimList'in bir elemanı içinde '+' varsa, TListBox bileşeninde o elemana karşılık gelen programlama dilinin yanında + resmi görüntülenecek, aksi takdirde - görüntülenecektir. SecimList nesnesi ilk olarak 37. Satırda yaratılmakta ve öncelikle içine, TListBox bileşeninde bulunan eleman sayısı kadar '+' atanmaktadır. Bu sayede TListBox elemanları ilk kez görüntülenirken, hepsinin yanında + resmi görüntülenecektir. SecimList nesnesi 44. Satırda formumuz kapatılırken hafızada kapladığı alan serbest bırakılmaktadır.

Şimdi görüntüleme işleminin gerçekleştirildiği, TListBox bileşenlerinin OnDrawItem olayını inceleyelim. TListBox bileşenlerde, bileşenin sınırları içinde nasıl bir görüntünün olması gerektiğini, programcı olarak biz kontrol edebiliriz. Ancak TListBox bileşenlerinde görüntünün bizim tarafımızdan kontrol edilebilme-

```
01: unit Unit1;
02:
03: interface
04:
05: uses
06:   Windows, Messages, SysUtils, Classes, Graphics, Controls, Forms, Dialogs,
07:   StdCtrls, ExtCtrls;
08:
09: type
10:   TForm1 = class(TForm)
11:     IsbSec: TListBox;
12:     imgEkle: TImage;
13:     imgCikart: TImage;
14:     procedure IsbSecDrawItem(Control: TWinControl; Index: Integer;
15:       Rect: TRect; State: TOwnerDrawState);
16:     procedure FormCreate(Sender: TObject);
17:     procedure FormClose(Sender: TObject; var Action: TCloseAction);
18:     procedure IsbSecDbClick(Sender: TObject);
19:   private
20:     { Private declarations }
21:     SecimList: TStringList;
22:   public
23:     { Public declarations }
24:   end;
25:
26: var
27:   Form1: TForm1;
28:
29: implementation
30:
31: ($R *.DFM)
32: procedure TForm1.FormCreate(Sender: TObject);
33: var
34:   i: Integer;
35: begin
36:   IsbSec.Style := IsOwnerDrawFixed;
37:   SecimList := TStringList.Create;
38:   for i := 0 to IsbSec.Items.Count - 1
39:   do SecimList.Add( '+' );
40: end;
41:
42: procedure TForm1.FormClose(Sender: TObject; var Action: TCloseAction);
43: begin
44:   SecimList.Free;
45: end;
46:
47: procedure TForm1.IsbSecDrawItem(Control: TWinControl; Index: Integer;
48:   Rect: TRect; State: TOwnerDrawState);
49: begin
50:   IsbSec.Canvas.FillRect( Rect );
51:   IsbSec.Canvas.TextOut( Rect.Left+2, Rect.Top+2, IsbSec.Items[Index] );
52:   if Index >= 0 then
53:   if SecimList[Index] = '+'
54:   then IsbSec.Canvas.StretchDraw( Classes.Rect( Rect.Right-
55:     IsbSec.Canvas.TextWidth('XXXXXX'),
56:     Rect.Top, Rect.Right, Rect.Bottom), imgEkle.Picture Graphic )
57:     else IsbSec.Canvas.StretchDraw( Classes.Rect( Rect.Right-
58:     IsbSec.Canvas.TextWidth('XXXXXX'),
59:     Rect.Top, Rect.Right, Rect.Bottom), imgCikart.Picture Graphic )
60: end;
61:
62: procedure TForm1.IsbSecDbClick(Sender: TObject);
63: begin
64:   if SecimList[ IsbSec.ItemIndex ] = '+'
65:   then SecimList[ IsbSec.ItemIndex ] := '-'
66:   else SecimList[ IsbSec.ItemIndex ] := '+';
67:   IsbSec.Refresh;
68: end;
69:
70: end.
```

Tablo 2: Programın tamamlanmış hali.

si için, 36. Satırda görüldüğü gibi, TListBox bileşeninin Style özelliğine lbOwnerDrawFixed değerini atamalıyız. Bu özelliğe lbOwnerDrawFixed değeri atandığı zaman, TListBox bileşenlerindeki her eleman görüntülenmeden önce istediğimiz değişiklikleri yapabiliriz.

47. Satırdan başlayan OnDrawItem olayı, sonunda olmasını istediğimiz işlemler lsbSecDrawItem metodu içine yazılmıştır. OnDrawItem olayı, TListBox'ın elemanları ekranda görüntülenirken, her eleman için bir defa oluşur. Örneğin TListBox bileşeninde 4 tane elemanımız varsa, bu olay 4 defa oluşacak ve her eleman için lsbSecDrawItem metodu çalışacaktır. Bu sırada metodumuzun hangi eleman için çalıştığını, bu metoda gelen Index parametresiyle anlayabiliriz. Yine bu metoda gelen Rect parametresiyle de o elemanın TListBox sınırları içinde hangi koordinatlar arasına yerleştirilmesi gerektiğini öğrenebiliriz.

Metodumuza baktığımızda önce 50. Satırda, liste elemanımızı yerleştirmemiz gereken koordinatların arka fonunun temizlendiğini görmekteyiz. Canvas özelliği, Delphi'de karşılaşacağımız görsel bileşenlerin ekranda boyanması ve kendini gösterebilmesini sağlayan bir nesnedir. Canvas'ın FillRect metoduyla belli bir dikdörtgen alanı istediğimiz renkle doldurabiliriz. Bu renk yine Canvas'a ait Brush nesnesinin Color özelliğiyle değiştirilebilir (lsbSec.Canvas.Brush.Color := clRed; gibi).

Canvas'ın StretchDraw Metodu

Bu işlem yapıldıktan sonra TListBox içine yazılması gereken eleman 51. Satırda belirtilen koordinatlara yazılmaktadır. Resimlerin görüntülenmesi işlemi ise 53. Satırdan itibaren devreye girmektedir. Bu sırada SecimList listesinden yararlanılmakta ve içinde '+' varsa imgEkle, yoksa imgCikart görüntülenmektedir. Bu görüntülerin istenilen koordinatlara

yerleştirilebilmesi için yine Canvas'ın StretchDraw metodunu kullanmaktayız. Bu metod, istenilen koordinatlar içine bir görüntünün yerleştirilmesini sağlayan bir metoddur. Bu sırada görüntüyü hangi koordinatlara yerleştireceğimiz ise Rect parametresiyle belirlenmektedir. Ancak bu görüntüyü, TListBox içinde görüntülenecek elemanın bulunduğu satırın en sağına almamız daha iyi bir görüntüm sağlayacağı için, o satırın en sağında 6 harfin yerleşmesine izin verecek bir alanın koordinatları TextWidth metodunun da yardımıyla hesaplanmaktadır.

Bu arada 54. Satırda Classes.Rect adında bir fonksiyon dikkatinizi çekebilir. Normalde Delphi'de Classes adındaki modülün (Unit'in) içinde Rect adında bir fonksiyon vardır. Ancak şu anda üzerinde çalıştığımız lsbSecDrawItem metodu içinde Rect adında bir parametre de olduğu için, bu ikisini birbirinden ayırdedebilmek amacıyla fonksiyon olan Rect'i kullanırken bulunduğu modülün adıyla birlikte Classes.Rect şeklinde yazmamız gerekir.

Son olarak, 57. Satırdan başlayan ve TListBox bileşenimiz üzerine fareyi çift tıklamamız sonucu devreye giren lsbSecDbClick olayını incelediğimizde, kullanıcılar fareyi çift tıkladığında SecimList içinde kaçınıcı eleman üzerinde tıkladıysa ona ait bilginin ya '+' ya da '-' olmasının sağlandığını görürüz. Bu metodun sonunda ise, lsbSec.Refresh metoduyla, TListBox bileşenimizin yaptığımız değişikliklerden sonra ekranda kendini yeniden görüntülemesini sağlamaktayız.

Delphi'de özellikle içinde bir liste tutan bileşenlerin bu şekilde görüntülenmesi sırasında her eleman için bir olayın oluşması mantığı oldukça temel bir mantıktır. İleride TDBGrid ya da TStringGrid gibi farklı bileşenleri incelerken de buna benzer metodlarla karşılaşacağız. □

Ruhver Barengi
ruhver@yahoo.com

AUDIO

tripleDAT

A Tapeless Dream Digital Audio Workstation

- Realtime Multitrack recording
- Audio editing, mixing, mastering
- DAT yedekleme, CD recording
- Cubase datalarını kullanım imkanı
- 32 kanal stereo, simultane 256 kanal
- Ultra fast 64 Bit DSP, realtime effects
- Highspeed performance, Midi support

Today's best
news in digital audio

Video Klipler ve Reklam Filmleri için Mükemmel Ses Kalitesi

Müzyisyenler, ses prodüktörleri ve
Ton teknikerleri için ideal kullanım

creamw@re

DİJİTAL RADYO OTOMASYON

Ses kalitesi düşen kasetleri, atlayan
çizilen CD'leri artık kullanmaya paydos!

Yayın odasından, prodüksiyon odasına
müzik arşivinden, reklam, haber ve canlı
yayınlar kadar tam hakimiyet.

Seri ve Güvenilir Dijital Yayın İmkani

Broadcast Audio Network sistem
İster tek kullanıcı, ister çoklu ortam

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia

Yeni Başlayanlar İçin

CHIP
KURSLARI

CHIP bilgisayarla yeni tanışan okurlarını her konuda eğitmeye devam ediyor. CHIP kursları tecrübeli kullanıcıların eksiklerini tamamlamaları için de iyi bir fırsat.

Bu Bölümde:

Windows 95/98 ve NT için Access Kadir Tuztas - chipyaz@chip.com.tr

Sorgu Penceresi	13
Tüm Tabloyu Sorgu İçerisine Almak	13
Sıralanmış Liste	14
Sütun Seçimi	14
Koşulları BŞelirlemek	15
Tarihe Göre Aratmak	15
Sütunları Karşılaştırmak	16
VE Sorgusu	16

Animasyon Kursu Şahin Eksinoğlu - esahin@chip.com.tr

Rendering	13
Hiç Kimse Mükemmel Değildir	14
Shader'lar	15
Hagisi Gerçek	16
Film İçin Efekt mi, Efekt İçin Film mi?	16

Grafik Kursu Mahmut Karşioğlu - mkars@chip.com.tr

Yardımcı Çizim Araçları	13
-------------------------	----

Donanım Kursu Güclü Aydoğan - guclua@chip.com.tr

Radio Kartı Montajı	13
Tarayıcı Bağlanması	15

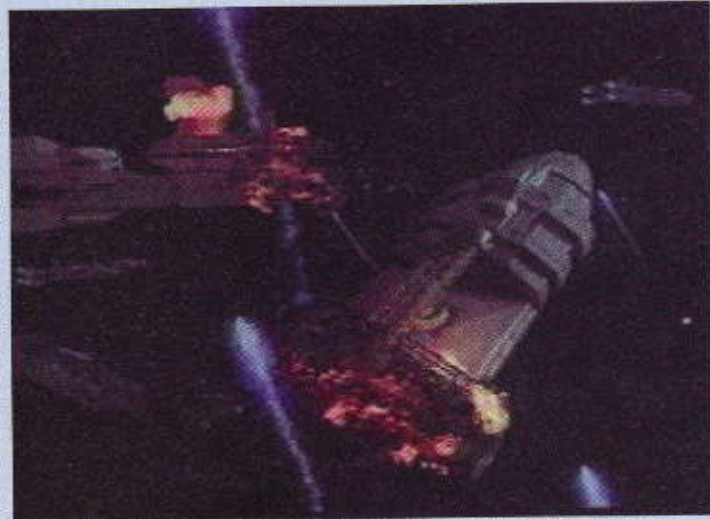
Hangisi Gerçek?

Aslında bu çok fazla önemli değil. Çünkü bir şeyin gerçekliğinden çok taşıdığı anlam önemlidir. 3D Animasyonu, günümüzde gerçekçilik açısından, gelişmiş yazılım ve donanım olanakları ve becerikli animatörler sayesinde uç noktalara ulaşmış durumda. Geline bu noktada, Hollywood endüstrisinin iştahını kabartıyor ve o çok bildiğimiz dijital efektlerle süslü filmler ortaya çıkıyor. Bu aşamada 3D animasyonun sinema sanatına fazla bir katkı sağlamadığını ve sadece prodüktörlerin cebini doldurduğunu söyleyebiliriz. Burada amacımız "3D animasyon sinemaya ne kattı" gibilerinden bir tartışma başlatmak değil (bunun ne yeri, ne de zamanı). Fakat insan, sanatın hangi kolunda faaliyet gösteriyor olursa olsun, teknik olanakları tek başına sanatsal bir malzeme olarak yutturamayacağını bilmeli.

Film İçin Efekt mi, Efekt İçin Film mi?

Starship Troopers adlı filmi ele alalım. Film, dijital efektler açısından oldukça başarılıydı. Fakat filmde öyle mantıksızlıklar vardı ki, harcanan onca emek, filmde resmen "eğreti" duruyordu. Filmde düşük kalibreli tüfek mermileriyle öldürülebilen yengeç benzeri dev yaratıklar, gezegen yüzeyinde dolaşırken, uzayda gezen devasa yıldız gemilerini kuyruklarından çıkardıkları ateş toplarıyla patlatıyorlardı. Bu arada yıldız gemilerinin var olduğu bir uzay-zaman düzleminde,

nasil böyle güçsüz muharebe silahlarının olduğu da merak konusu tabii. Filmin klasik "işgalci yaratıklar" teması dışında anlattığı bir şey yoktu. Kötü oyunculuklar ve iki saatte yazılmış gibi duran senaryo da cabası. Sonuçta insan harcanan emeğe acıyor doğrusu. Kullandığınız donanımlar ve yazılımlar çok yetenekli olabilir. Hatta bizzat ken-

yaratıkların kuyruklarından uzaya fırlatılan lazer topları. Senaryo yazarları sağduyu sahibi olmayınca, kolaylıkla ortaya böyle filmler çıkabiliyor.

diniz de görselleştirme konusunda çok yetenekli olabilirsiniz. Fakat bunlar yaratıcılık adına bir şeyler oluşturmaya yetmez. Hazırladığınız sahnenin izleyicide uyandırdığı etki, hikayenin dramatik örgüsüne bağlıdır. Ve zaten yaratıcılık da çoğu zaman burada devreye girer. Güzel ve gerçekçi görünen bir ejderha yaptınız diyelim. Sonra? Ona ne gibi anlamlar yükleyeceksiniz, ya da nasıl bir hikayenin aktörü haline getireceksiniz?

Bu ve bunun gibi konular, karakter animasyonu başlığı altında incelenirse de, siz yer karakterleri üzerinde zıplayan bir top animasyonu bile yaparsanız, ona bir anlam, bir içerik yüklemeye çalışın. Bu aslında tamamen insanın bakış açısıyla ilgilidir. Bu fiksel izdüşümü yaratmak çok kolay değildir aslında. Fakat bir kere başladı mı, artık durdurulması zordur. Sonuçta sizin elinizden çıkmış her şey sizi yansıtmalı. İzleyicinin, "ben yaptım" diyebileceğiniz bir çalışmada, kişiliğiniz ve dünya görüşünüz hakkında bilgi sahibi olabilmesi, başarınızın göstergesi olacaktır.

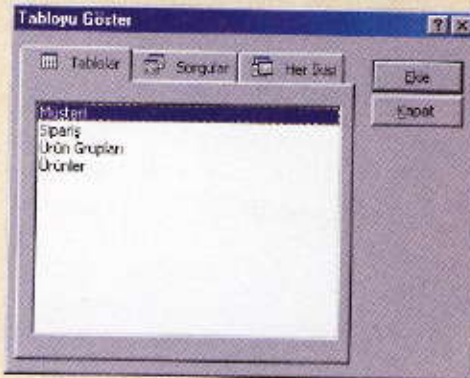
Sorgu Penceresi

Access'in sorgu fonksiyonlarını kullanarak bir veya daha fazla tablo içerisinde bulunan her türlü bilgiyi aratabilirsiniz. Bunun için aramak istediğiniz şeyle ilgili özellikleri girmelisiniz.

1. Veritabanı penceresi üzerinde bulunan Sorgular kartını aktif hale getirin.
2. "Yeni" düğmesine tıklayın ve açıl

Yeni Sorgu

Tablo Seçimi

3. Tabloyu Göster penceresi üzerinden bulunan listeden Müşteri isimli tabloyu seçin ve "Ekle" düğmesine tıklayın.
4. Aynı şekilde ürünler tablosunu da sorgu içerisine ekleyin.
5. Tabloyu Göster penceresini kapatın ve sorgu penceresini aktif hale getirin.
6. Eklediğiniz bir tabloyu sorgu içerisinden kaldırmak için ilk olarak bu tablonun penceresini seçin ve Sorgu/Tabloyu Kaldır komutunu çalıştırın. Aynı işlemi sağ tuşla tıklama sonucu açılan Nesne Menüsü üzerinden de yapabilirsiniz.

Tüm Tabloyu Sorgu İçerisine Almak

Şimdi içerisinde tüm ürünlerin bulunduğu bir liste hazırlayacağız:

Ürünler Tablosu

1. Ürünler tablosu içerisinde bulunan tüm alanlara yukarıdan aşağıya doğru çift tıklayın. Bu sayede bu alanlar tasarım görünümündeki Sorgu Penceresi'ne eklenecektir. Bu pencere üzerinden sorgu bünyesindeki alanlarla ilgili ayarları yapabilirsiniz.
2. Sorgu içerisinde yapılan değişikliklerin sonucunu daha iyi görebilmek için Araç Çubuğu üzerinde bulunan "Veri Sayfası Görünümü" düğmesine tıklayın.
3. Daha sonra Tasarım Görünümü'ne geçmek için aynı şekilde, ama bu sefer "Tasarım Görünümü" düğmesine tıklayın.
4. Dosya/Kapat komutunu çalıştırarak Sorgu Penceresi'ni kapatın. Bu sırada sorulan soruya oluşturduğunuz sorguyu kaydetmek için Evet cevabını

ve isim olarak da Ürün Listesi verin.

5. Tabloları görüntülemek için veritabanı penceresi üzerinde bulunan Tablolar kartını ve daha sonra da Sorgular kartını aktif hale getirin.

Sıralanmış Liste

1. Sorgular kartı üzerinde bulunan Ürün Listesi isimli sorguyu çalıştırmak için üzerine çift tıklayın.
2. Tasarım Görünümü penceresini aktif hale getirin.
3. Ücret alanına denk gelen Sırala hücrelerini aktif hale getirin ve oka tıklayarak açılan menüden Artan seçeneğini çalıştırın.

Sırala Artan (0-9 ve A-Z) veya
Azalan (9-0 ve Z-A)

Sütun Seçici

4. Veri Sayfası Görünümü'ne geçin.
5. Tasarım Görünümü penceresine geçin ve aynı işlemleri Ürün Grubu alanı için de uygulayın.
6. Veri Sayfası Görünümü'ne geçerek yapılan değişikliklerin sonucunu takip edin. Bu işlemler sonunda Ürünler gruplara ve onun içerisinde de fiyatlara göre düzenlenmiş olacak.
7. "Kaydet" düğmesine tıklayarak sorguyu en son haliyle kaydedin.

Sütun Seçimi

Örneğin bir fiyat listesi oluşturmak için tablo içerisindeki tüm alanlara ihtiyaç duyulmaz.

1. Sorgu içerisinde değişiklik yapmak için "Tasarım Görünümü " düğmesine tıklayın. Ürün No, Ürün İsmi ve Ücret haricindeki tüm Alanları Göster hücrelerindeki işaretlerini kaldırın.

2. Şimdi sorguda yapılan değişikliğin sonucunu görmek üzere Veri Sayfası Görünümü'ne geçin.

Alternatif:

1. Veri Sayfası

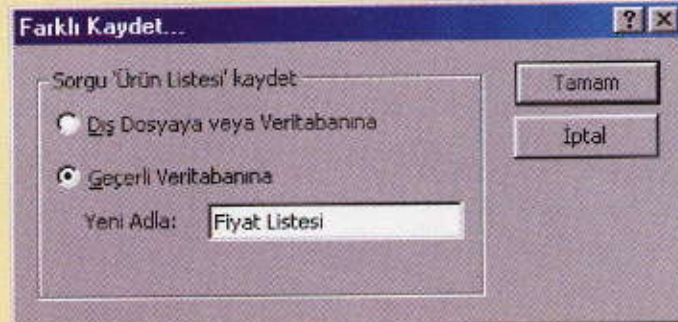
Görünümündeyken seçeneğinin görünmesini istemediğiniz sütunları seçin.

2. Seçili sütunları gizlemek için Bicim/Sütun Gizle komutunu çalıştırın ve Dosya/Yazdır komutunu çalıştırarak yazıcıdan fiyat listesinin çıktısını alın.

3. Sorguda yapılan değişiklikleri Dosya/Farklı Kaydet komutunu çalıştırarak geçerli veritabanı içerisine Fiyat Listesi adıyla kaydedin.

	Ürün No	Ürün İsmi	Ücret
	10	Mutfak S.	850.000,00 TL
	13	Kanepe	1.450.000,00 TL
	21	Bahçe M.	2.270.000,00 TL
	20	Mutfak M.	4.500.000,00 TL
	31	Mutfak Rafı	1.750.000,00 TL
	30	Kitap Rafı	2.300.000,00 TL

Fiyat Listesi

4. Sorguyu kapatın ve Veritabanı/Sorgular kartı üzerinde bulunan "Yeni" düğmesine tıklayarak Tasarım Görünümü'nde yeni bir sorgu penceresi açın.

Koşulları Belirlemek

1. Tabloyu Göster penceresi üzerinden Sipariş tablosunu sorguya ekleyin ve pencereyi kapatın.
2. Tablo içerisinde bulunan tüm veri alanlarını sorgu içerisine dahil edin.

Alan:	Ürün No	Müşteri No	Adet	Tarih
Tablo:	Sipariş	Sipariş	Sipariş	Sipariş
Sırala:				
Göster:	☒	☒	☒	☒
Ölçüt:			>3	
veya:				

Ölçütler

	Ürün No	Müşteri No	Adet	Tarih
▶	31	002	4	05.06.1996
	30	001	5	03.06.1996
	31	004	4	05.06.1996
*		000	0	

ve sonuç

Adet alanına ölçüt olarak ">3" girin.

4. Sorguyu çalıştırın ve elde ettiğiniz sonucu resimdeki ile karşılaştırın. Aynı şekilde yan tarafta bulunan diğer ölçütleri de sırasıyla uygulayın.
5. Sorguyu kaydetmeden kapatın.
6. Ürünler tablosunu kullanarak Tasarım Görünümü'nde yeni bir sorgu oluşturun.
7. Tablo içerisindeki tüm alanları sorguya dahil edin.

<3 Küçük Üç
 >= 3 Büyük Eşit Üç
 <=3 Küçük Eşit Üç
 =3 Eşit Üç
 <>3 Üçten Farklı

Tarihe Göre Aratmak

1. Ürün İsmi alanına ölçüt olarak BENZER "*AK" girin.

Alan:	Ürün İsmi
Tablo:	Ürünler
Sırala:	
Göster:	☒
Ölçüt:	benzer "*sa"
veya:	

Bu ölçüte göre yapılan sorgu sonucu sonuç "Ak" ile biten tüm ürün isimleri gösterilir.

2. Sorguyu çalıştırın.
3. Tasarım Görünümü penceresine geçin ve bu ölçütü silin. Yukarıda uyguladığımız örneği değiştirerek tarihe göre de sorgulama yapabilirsiniz.
1. Depo Adedi alanına denk gelen Ölçüt hücrelerine BENZER "*05.*" yazarak Mayıs içerisinde işlem gören tüm ürünleri görebilirsiniz.
2. Sorguyu çalıştırarak kontrol edin.
3. Sorgu içerisinde diğer alanlara

- da uyabilecek ölçütler oluşturmaya çalışın.
4. Sorguyu kaydetmeden kapatın.

	Ürün No	Ürün İsmi	Ürün Grubu	Depo Adedi	Ücret	Üretim Tarihi	Resim
▶	10	Mutfak S.	1	7	850.000,00 TL	31.05.1996	
	20	Mutfak M.	2	12	4.500.000,00 TL	31.05.1996	
	31	Mutfak Rafi	3	4	1.750.000,00 TL	31.05.1996	

Sütunları Karşılaştırmak

Faks ve telefon numaralarının eşit olması oldukça önemli bir ayrıntıdır. Bu durumu açığa çıkarmak için de sorgu özelliklerini kullanacağız.

1. Müşteri tablosunu kullanarak yeni bir sorgu oluşturun.

	Firma İsmi	İsim	Telefon	Faks
▶		Gül	246/3547895	246/3547895
*				

Sorgu sonucu

2. Firma İsmi, İsim, Telefon ve Faks alanlarını sorguya dahil edin.

3. Telefon veri alanına ölçüt olarak =[Faks] yazın ve ENTER tuşuna basın.

4. Sorgu çalıştırarak kontrol edin.

Alan:	Firma İsmi	İsim	Telefon	Faks
Tablo:	Müşteri	Müşteri	Müşteri	Müşteri
Sırala:				
Göster:	☒	☒	☒	☒
Ölçüt:			= [Faks]	
veya:				

Access tüm veri gruplarında
[Telefon]=[Faks] eşitliğini arayacaktır.

5. Dosya/Kapat komutunu çalıştırın ve sorguya isim olarak da Faks=Telefon girin.

Ve Sorgusu

Bazı durumlarda siparişleri adetlerine göre ayırmamız gerekebilir. Mesela iki taneden fazla olan kitap rafı siparişlerini belirlemek için iki adet ölçüt kullanılması gerekir.

1. Sipariş tablosunu kullanarak yeni bir sorgu oluşturun.

2. Ürün No, Müşteri No ve Adet alanlarını sorguya ekleyin.

3. Aşağıdaki ölçütleri sorguya ekleyin:

Ürün No: =30

Adet: >2

Ölçüt satırında değişik alanlara yazılacak olan bu koşullar arasına Access otomatik olarak Ve bağlacını ekleyecektir.

4. Sorguyu çalıştırın.

5. Sorguyu Kütüphane Siparişi adı altında kaydedin.

Alan:	Ürün No	Müşteri No	Adet
Tablo:	Sipariş	Sipariş	Sipariş
Sırala:			
Göster:	☒	☒	☒
Ölçüt:	= "30"		>2
veya:			

Sorgu

	Ürün No	Müşteri No	Adet
▶	30	001	5
	30	004	3
*		000	0

Sorgu sonucu

Farklı Kaydet

Sorgu Adı:

Kütüphane Siparişi

Tamam

İptal

RENDERING

Render ya da Rendering artık sektöre asina olmayanların bile sık sık duyduğu ya da kullandığı bir sözcük haline geldi. Fakat ortada bir yanlış anlaşılma var.

Render; sunmak, göstermek, sunuma hazırlamak gibi anlamlar taşıyan bir kelime. Bu kelime, bilgisayar destekli grafik terminolojisinde, oluşturduğumuz sahnenin hazırlanmış olan tüm özelliklerle, donanımın ve yazılımın izin verdiği ölçülerde görüntülenmesi anlamını taşıyor. Dilimizde Render kelimesinin karşılığını kapsayan bir kelime ne yazık ki bulunmuyor. Bu da bazı karışıklıklara yol açıyor. Yanlış anlaşılma, Mapping ile Render kelimelerinin Türkçe'ye çevrilme gayreti sırasında ortaya çıkıyor. Çünkü gördüğüm kadarıyla bu kelimelerin ikisi de zaman zaman dilimize "kaplama" olarak çevrilebiliyor. Kesinlikle büyük bir hata. Mapping genel olarak, herhangi bir yüzey görüntüsünün, ilgili obje üzerinde konumlandırılması ve döçeklenmesi anlamına gelmekte. Buna "haritalama" gibi "tuhaf" Türkçe karşılıklar bulunsa da, sanırım "kaplama" daha uygun ve mantıklı bir kelime. Bu durumda Render kelimesi aynen kalırken, Mapping kelimesini "kaplama" ya da "kaplama işlemi" olarak dilimize çevirebiliriz. Sonuçta kaplama Mapping kelimesinin karşılığıdır, Render'ın değil.

Rendering, çıktıyı doğrudan etkilediği ve bir anlamda vitrin fonksiyonu taşıdığı için, animasyon programları için çok önemlidir. Her animasyon programının kendine özgü bir Render motoru vardır, öyle ki deneyimli gözler bazı durumlarda çıktıya bakarak bunun hangi animasyon programına ait olduğunu anlayabilir.

Render motorunun kalitesi konusunda birçok kriter var. "Antialiasing" kalitesi bunlardan biri. Antialiasing, özellikle 2D programlarda kolayca fark edilebilen, tırtıklı kenarların yumuşatılarak düz hale getirilmesi işlemidir. Işın izleyici (Ray Tracer) ise, Rendering konusundaki bir başka kriter. Ray Trace modunda yapılan bir Render işleminde ışık kaynağından çıkan ışınlar izlenir ve yansımaları ya da soğurulmaları simüle edilir. Bu modda yapılan Render işlemi çok uzun sürer ve hızlı bir donanım gerektirir. Animasyon programları, donanımı çok zorladığı için, kullanıcıya ışın izleyici Render modunu simüle eden alternatif teknikler sunar.

Daha gelişmiş bir Render tekniği olan ve Lightscape adlı programla başarılı bir şekilde kullanılan Radiosity ile çok daha gerçekçi çıktılar elde etmek mümkün. Bu teknikte ışığın objelerden sekmesi, saydam objelerin içinden geçtikten sonra, içinden geçtiği objenin renginden etkilenerek renk değiştirmesi gibi oldukça spesifik davranışlar simüle edilebiliyor. Gün ışığının canlandırılmasında da oldukça başarılı olan bu teknik, şu anda Rendering konusunda gelinen son nokta konumunda.

Ray Trace modunda Render edilmiş bir sahne

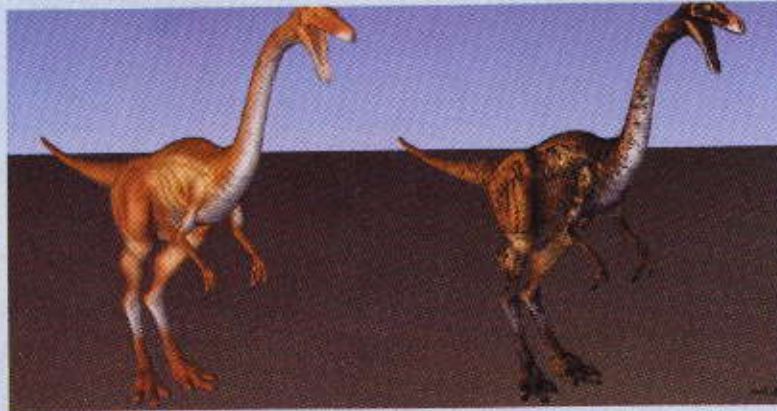

Aynı sahnenin Radiosity ile Render edilmiş görüntüsü.

Günümüz animasyon programları sahip oldukları etkileyici özelliklere rağmen, ne yazık ki nadiren Radiosity özelliğini destekliyorlar. 3D Studio Max ayrıca satılan eklentilerle Radiosity Render imkanları sağlarken, henüz Lightwave cephesinden bu konuda herhangi bir haber gelmedi. Doğrusu, normal şartlar altında, Lightwave üst uç 3D piyasasındaki en iyi Rendering motorlarından birine sahip durumda. Fakat Lightwave kullanıcıları Radiosity için yukarıda bahsettiğimiz Lightscape adlı programı kullanmak zorundalar.

Hiç Kimse Mükemmel Değildir

Evet bu doğru. İnsanlar mükemmel olmadığı gibi, çevremizde gördüğümüz hiçbir şey de mükemmel değildir. Animasyon programları genellikle gerçekte olamayacak kadar mükemmel, temiz ve suni ortamlar yaratır. Bu tertemiz ortamlar, eğer özel bir çabayla kirlenip doğallaştırılmazsa oldukça yapay görünür.

*Küçük Dino
önce banyo
yapmış, sonra
çamurla oynamış.*

Doğada hiçbir şey paketten yeni çıkmış gibi değildir. Zaman tüm objeleri değiştirir, yaşlandırır ve eskir. Bu eskimeler objelerin cinsine göre değişiklikler gösterir. Makine ve benzeri metalik aksamın birleşme yerlerinden ve hareketli kısımlarından eskikip paslanırken, taş ya da ahşap malzemeler bambaşka eskime karakteristikleri gösterirler.

Fotogerçekçi bir sahne. Sanatçı bu sonucu elde edebilmek için karmaşık modelleme teknikleri yerine, bazı klasik eskitme hileleri kullanmış.

Objeleri kirletip eskiterek gerçekçi bir görünüm vermek için sayısız teknik var ve Photoshop bu konudaki en büyük yardımcılardan biri. Daha kolay bir çözüm ise bu konuda uzmanlaşmış bir eklenti kullanmak. 3D Studio Max için her konuda olduğu gibi bu konuda da bir sürü eklenti bulunuyor. Lightwave ise son sürümünde bu eklentiye Shader olarak sahip zaten. Bunun dışında bu konuyla ilgili Scriptler de var. Ayrıca <http://www.iscape.fi/eetu/grit/> adresinde bulduğum Lightwave için yazılmış olan bir kir eklentisi de oldukça başarılı (ücretsiz).

Shader'lar

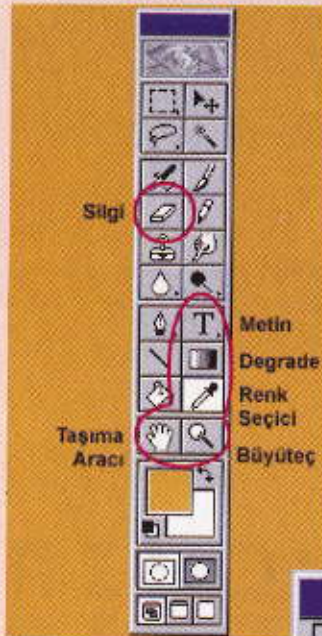
Objeleri kaplamak için sadece imaj dosyaları kullanmak zorunda değiliz. Shader'lar ya da Procedural Map'ler bu konuda çoğu zaman daha başarılı sonuçlar verebiliyor. Tek sorun istediğiniz her yüzey için bir Shader bulmanızın imkansız olması. Shader'lar genel olarak matematiksel ifadelerle oluşturulan yüzey görüntüleridir. Render sırasında Texture'lar gibi bol keseden hafıza tüketmezler. Buna karşı matematiksel ifadeler sonucu oluşturuldukları için işlemciye az da olsa yük bindirirler. Texture kullanarak oluşturduğunuz bir sahne de bazı olumsuzluklar kolayca göze çarpar ve sahnenin gerçekçiliğini olumsuz etkiler. Kaplama olarak kullanılacak fotoğrafta ışığın homojen olarak dağılmamış olması ya da bazı karakteristik işaretler, bu resmi obje üzerinde tekrarlandığında sahnenin doğallığını bozacak ve "döşenmiş" işaret izleyici tarafından kolaylıkla fark edilecektir. Shader'lar ise bazı parametrelerle birçok özellikleri değiştirilebilen esnek görüntü programcılarıdır. Kullandığınız Shader tipine göre ilgili parametreleri değiştirerek sayısız varyasyon elde edebilirsiniz. Bunun dışında sahnenizde kullandığınız Texture'lar sayıca fazlaysa ve yüksek çözünürlüklere sahipse, Render sırasında ihtiyaç duyulan hafıza miktarı asırı boyutlara varacağından, muhtemelen klasik "takas dosyası" yavaşlatması sendromunu yaşayacaksınız. Öyle ya da böyle, eğer elinizde işinize yarayan bir Shader varsa, Texture yerine mutlaka bunu kullanmalısınız. Shader'lardan bu kadar bahsetmişken, Bryce adlı programı atlamak doğru olmaz. Bu program tam bir Shader kütüphanesi. İçinde alt başlıklar halinde onlarca Shader bulunmakta ve Render kalitesi de oldukça iyi. Daha önce demosunu verdiğimiz Bryce 3D için www.metatools.com adresine bir göz atın.

Bryce oldukça kaliteli çıktı veren bir program. Yazık ki özellikle yeryüzü şekilleri modelleme konusunda uzmanlaşmış.

Yardımcı Çizim Araçları

GRAFİK

Yardımcı çizim araçları olarak tanımlayacağımız bu araçları aslında diğerlerinden keskin bir çizgi ile ayırmak doğru olmaz. Doğrudan çizime yönelik olmasalar da, çizim üzerine büyük etkileri vardır. Eraser (silgi), Type (metin), Gradient (degrade), Eye Dropper (renk seçici) gibi araçlardan oluşan bu gruptaki Type ve Gradient araçları haric olmak üzere, diğerleri daha çok Photoshop'un asıl görevi olan yeniden düzenlemeye yönelik oldukları için basit düzenleme araçları olarak da nitelendirilebilirler.

Eraser (Silgi):

Hatasız kul olmaz. Çizim yaparken ne kadar dikkatli çalışırsak çalışalım, eninde sonunda mutlaka bir hata yaparız. Düzeltmek için silgi en iyi araçtır. Photoshop'ta da gerçek hayattakiye yakın bir işlev gö-

ren, fakat daha çok özellik barındıran bir silgi yer almakta. Tamamen silmekten çok, var olanın üzerinde düzenleme yapmaya yönelik olarak kullanılan bu araç ince rötüşler yapılması gereken durumlarda Cut ve Clear komutları ile Delete tuşunun sağlayamadığı hassasiyeti sağlayabiliyor. Silgi aracı aslında arkaplan rengi kullanarak boyama yapan bir çeşit fırçadır. Bunun ile imlecin bulunduğu yerlerdeki renkler arka plan rengi ile değiştirilerek silme etkisi yaratılıyor. Standart olarak beyaz olan arkaplan rengini değiştirerek, daha farklı silgi etkileri yaratabilirsiniz. Araç çubuğundan silgi ikonuna çift tıkladığınız zaman araç seçenekleri de silgi seçenekleri şekline dönüşecektir. Silginin boyutu ve şekli ise, aynı fırçalarda olduğu gibi yine Brushes (fırçalar) kartından ayarlanabilir. Burada kolay temizlik için bir adet Erase Image tuşu bulunur. Buna tıklayarak tüm şekli olduğu gibi temiz-

Paintbrush Fırça İle Silme**Airbrush Fırça İle Silme****Pencil İle Silme**

leyebilirsiniz. Seçenekler penceresinde daha önceden tanıdığımız Fade ve Wet Edges seçenekleri de bulunuyor. Bunların silgi için yaptığı etkileri deneyerek görebilirsiniz. Seçenekler arasında yer alan Opacity değeri silginin yapacağı etkinin değerini belirler. Yüksek değerler daha temiz

bir silme işlemi sağlar. Standart olarak, Paintbrush seçili olarak gelen Pull-Down menüden Airbrush, Pencil ve Block fırça gibi türlerden birini seçmek de mümkün olur. Böylelikle ters renkli boyamayı, yani silmeyi, istediğiniz fırça türleri ile yapma şansına erişiyorsunuz. Silgi ile ilgili önemli özelliklerden biri de Erase To Saved seçeneği. Bu seçenek seçili olduğu zaman, yapılan tüm silme işlemlerinde imlecin bulunduğu yerdeki pikseller arka plan rengi ile değil, çalışmanın en son kaydedilen şekli ile yer değiştirecektir. Böylelikle sadece yapmış olduğunuz yanlışları düzeltirken, resmi baştan açıp yapılan hataya kadar olan değişiklikleri yeniden düzenleme zahmetinden de kurtulmuş oluyorsunuz.

Type (Metin Aracı):

Çalışmalarınız sırasında şekiller ile birçok şeyi anlatabilseniz de, mutlaka yazılı bir metne ihtiyaç duyduğumuz zamanlar olur. Araç çubuğunda yer alan "T" şeklindeki simge bize bunu sağlar.

Düz metnin dışında, diğer çeşitli araçlardan yardım alınarak birçok hoş yazı

stili bu araç ile sağlanabilir. Seçeneği araç çubuğundan aktif duruma getirdikten sonra, çalışma alanı üzerinde herhangi bir yere tıkladığınız

zaman bir pencere açılacaktır. Burada en üstte yer alan dört satır, karakter ile ilgili özellikleri ayarlamanıza yardımcı olacaktır. İlk satırdaki Pull-Down menüden sisteminizde yüklü olan herhangi bir fontu seçebilirsiniz. Size bölümünden de font boyutunu ister piksel cinsinden, ister de punto olarak belirleyebilirsiniz. Leading bölümünde belirteceğiniz değer ile satır aralıklarını, Spacing ile de karakter aralıklarını tanımlayabilirsiniz. Style kutusundan herhangi bir kelime işlemcide olduğu gibi metnin yazı kalınlığı, eğikliği, alt çizgi ve üst çizgi gibi özellikleri ayarlanabiliyor. Burada yer alan Strike Through, yazının üzerinde bir çizgi oluşturur. Anti Aliased seçeneği ile de yaratılan metnin kenarları yumuşatılarak arka plan ile uyum içinde olması sağlanırken, oluşacak kırık kenarların da önüne geçilebiliyor. Alignment bölümünde ise yazılan metnin sağa sola hizalanması ya da ortalanması sağlanabiliyor. Metnin yazıldığı alttaki pencerenin altında bulunan Font ve Size seçeneğini aktif duruma getirerek, seçtiğiniz punto boyutu ve font şeklini daha yazarken metin penceresinde ön izleyebilirsiniz.

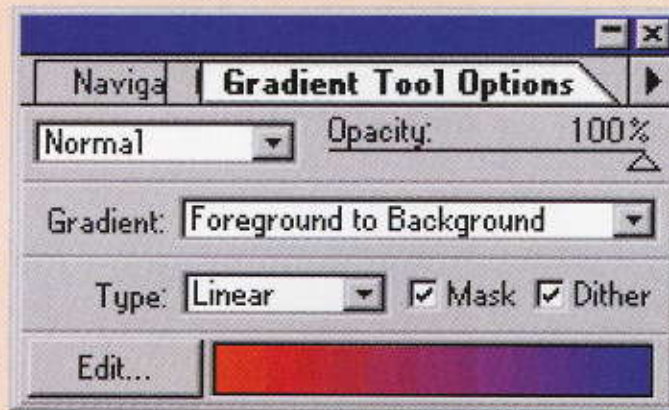

Gradient (Degrade Aracı):

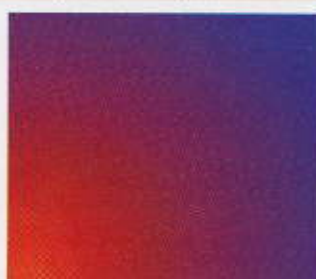
Biraz daha gelişmiş bir çizim aracı olan Gradient Tool, çizgisel değil, yüzeysel bir etki yaratır. Arka plan oluşturmadan, yapay üç boyutlu çizimler yaratmaya kadar birçok alanda kullanılabilir. En basit tanımıyla grafikerlerin arka plan resmi kullanmadıkları çalışmalarını tek renkten kurtarmak için kullandıkları bir araçtır. Seçim araçlarıyla beraber kullanılması sonucunda çok hoş efektler yaratılabilir. Araç çubuğundan Gradient (degrade) aracını seçtikten sonra, deneme yapmak için çalışma alanı üzerinde herhangi bir noktaya sol tuş i-

le tıklayın. Elinizi kaldırmadan imleci farklı bir koordinata sürükleyin. Fare tuşunu bıraktığınız an, ilk noktadan son nokta doğrultusunda Foreground (ön plan) renginden Background (arka plan) rengine doğru hoş bir renk geçişi yaratılacaktır. Burada belirlediğiniz noktaların iki tarafında ve dışta kalan bölge ise geçişten etkilenmeden seçilen ana renkler olarak kalacaktır. Bu araç ile yaratılacak renk geçişi ise bununla kalmaz. Araç çubu-

Type: Linear

Type: Radial

ğunda Gradient aracına çift tıklayarak, bu araç için seçenekler penceresine ulaşabilirsiniz. Burada Type seçeneğini kullanarak, Linear (doğrusal) bir geçiş yerine, Radial (dairesel) bir geçiş seçme şansına da sahip olabilirsiniz. Bu şekilde renk geçişi belirleyeceğiniz yarıçap boyutunda merkezden başlayarak dışa doğru yaratılacaktır.

Boyama stili ve Opacity ayarı ise çizim araçlarında gördüğümüz mantıkla çalışmaktadır. Belirlediğiniz bir tipte geçiş yaratır-

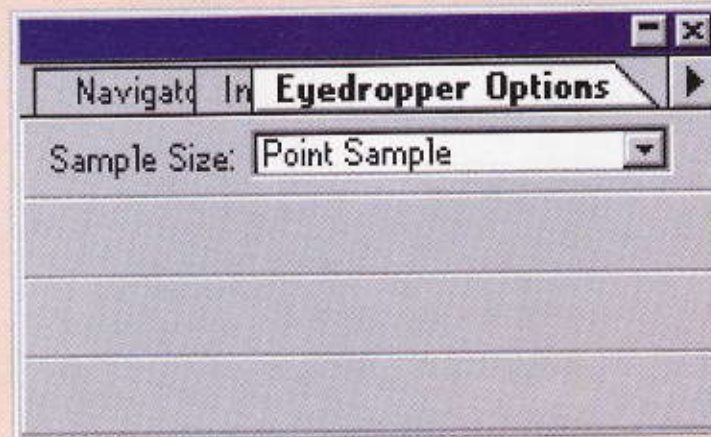
ken bunun hangi renkten hangi renge doğru olacağını da yine bu penceredeki Gradient Pull-Down menüsünden seçebilirsiniz. Burada ForeGround'dan Background'a ya da tam tersi, saydamdan Foreground'a on beşe yakın değişik renk kombinasyonunda renk geçişi seçeneği bulunuyor. Bunların dışında kendi renk tercihi ve sayısına göre yeni geçişler yaratılıp kaydedilebiliyor.

Bunun için önce Ayarlar penceresindeki Edit tusuna basıyoruz. Açılan yeni pencerede, eğer var olan ayarı değiştirmek istemiyorsak, New tuşuna basıp yeni bir isim vererek kendi geçişimizi yaratmaya başlayalım. Pencerenin ortasında yer alan barın alt iki yanında görünen boya kutusuna benzeyen simgeler ayarlayacağınız rengi temsil eden. Default olarak her ikisi de siyah olarak gelir. Barın üstünde, ortada yer alan nokta ise renk geçişinin tam ortasını belirler. Şimdi ilk boya kutusunu tıklayarak seçelim ve hemen altta yer alan renk kutusuna tıklayalım. Bir renk belirledikten sonra aynı işlemi ikinci kutu için de tekrarlayalım. En altta yer alan barda örnek geçiş yer alacaktır. Eğer bu geçişi kaydetmek istiyorsak Save tusunu kullanıyoruz ya da Load tuşu ile hazırdaki dosyalardan birini açabiliyoruz.

Peki birden fazla renk geçişi için ne yapmamız gerekiyor? Bu durumda ortadaki barın altında, rengi yerleştirmek istediğimiz noktaya bir kez tıklamak yeterli oluyor ve orada yeni bir boya kutusu yaratılıyor. Aynı işlemleri bu kutu için de uyguluyoruz. Eğer üçüncü bir renkten vazgeçtiysek, bu kutuyu tıklayıp barın üzerine doğru sürüklememiz, ondan kurtulmamız için yeterli oluyor. Eğer renk geçişi yerine saydamlığa doğru bir geçiş istiyorsak, bu durumda Adjust'in yanındaki Transperancy kutusunu işaretlememiz gerekiyor (Renk modunda yapılan ayarlar korunacaktır). Burada daha önce yaptığımız gibi kutuları seçiyoruz. Fakat renk seçimi yerine saydamlık değerini Opacity kutusunun yanına giriyoruz. 0 ile 100 arasında değişen değerde 0 tam saydam, 100 ise tam mat bir etki yaratacaktır. İki menüde de yer alan Location değeri ise, o renk tonunun hangi yüzde-den başlayacağını belirler. 0 ile 100 arası değişen bu değerde 0 ilk nokta, 100 ise son noktayı belirler.

Eye Dropper (Renk Seçim Aracı):

Daha önce çizim araçlarında gördüğümüz ALT tuşu ile faaliyete geçen renk seçim aracı

cını arac cubuğundan damlalık simgesini kullanarak da aktif hale getirmek mümkün. Bu şekilde kullanıldığı zaman, ekstra bir aya daha sahip oluyoruz. Bu ikona çift tıkladığımız zaman açılan seçenekler penceresinde tek bir ayar bulunuyor. Default o-

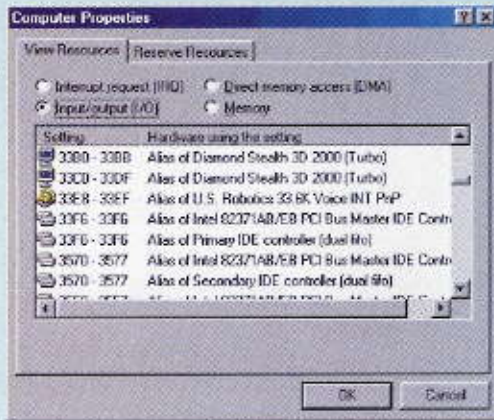
larak, çalışma alanının üzerindeki tıklanan noktanın renk değerini seçen bu araçta, istenirse 3'e3 ya da 5'e 5 noktanın ortalama değeri de seçilebiliyor. Bunun için seçenekler penceresindeki Pull-Down menüden istenilen değer belirleniyor. Bu özellik insan teni gibi karışık renk tonları içeren bir resimde aynı noktada değişik ayarlar ile seçim yapılmak suretiyle en iyi şekilde izlenebilir.

Doğrudan seçimde Foreground rengi, ALT tuşu ile beraber kullanım durumunda da Background rengi seçilebiliyor.

Radyo Kartı

Radyo Kartı

Bir bilgisayara takılması sırasında en az sorun çıkaracak kartlardan biri de radyo kartıdır. Radyo kartları herhangi bir kesmeyi kullanmazlar. Sistemden isteyecekleri tek boşluk boş bir adres bölgesi olacaktır ve genellikle iki adres arasında bir jumper aracılığıyla seçim yapılabilecek şekilde gelirler. Yani yapılması gereken radyo kartı üzerinde yazan adreslerden birinin boş olduğundan emin olup ayarını o adrese yapmaktır. Bir standart olmamasına rağmen radyo kartları 20C veya alternatif olarak 30C adresini kullanırlar.

Denetim masasından boş olan adres bölgeleri bulunabilir.

Öncelikle yapılması gereken boş adres bölgesinin bulunması. Denetim Masası'ndan Sistem'e girin ve Aygıt Yöneticisi'ne geçin. Buradan doğrudan bilgisayarın özelliklerine girip Giriş/Çıkış'a göre görünümü seçin. Burada seçtiğiniz adresin kullanımda olup olmadığını görebilirsiniz. Ok büyük ihtimalle kullanılabileceğiniz adres bölgelerinin ikisi de boştur.

Radyo kartları sadece kullanım arabirimleri bir yazılım ile gerçekleştirilen radyolardır aslında. Yani sadece kanal hafızaları, kullanıcı arabirimi, tuşlar gibi

fonksiyonlar bilgisayardaki yazılım ile sağlanır. Kartın üzerinde sadece bir jumper bulunur ve bu jumper eğer radyo kartının fabrika ayarında başka bir cihaz varsa alternatif bir adresin kullanılabilmesi için eklenmiştir.

Radyo kartları bugüne kadar ISA arabirimli kartlardı ve boş bir ISA slotu takıldıktan sonra bilgisayarın açılması ile herhangi bir işleme gerek kalmadan sistemdeki yerlerini alırlar. Sürücüye ihtiyaçları yoktur.

Yazılım yüklendikten sonra çalıştırılınca doğrudan o adrese ulaşip kontrol eden ve radyo kartı bulunursa fonksiyonları kullanılabilir hale gelir. Arabirimler de kartın üreticisi tarafından yazılmış basit programlar olup genelde hepsi kullanım açısından birbirlerine çok yakındır.

Radyo kartının montajı çok basitçe şu şekilde halledilebilir.

Öncelikle kutusundan, antistatik torbasından kurtarılan kart daha önceden boş olduğu tespit edilen adrese ayarlanır. Eğer ayarlı geldiği adres doluysa üzerinde bulunan jumper ile adres değiştirilir. Daha sonra boş bir slot tespit edilip oraya uygun bir şekilde yerleştirilir. Yerine oturduğundan emin olduktan sonra yerinden oynamaması için gerekli olan vidası da takılarak kasaya sabitlenir.

Daha sonra kartın arka tarafında bulunan anten girişine kartla beraber gelen uzun kablo şeklindeki anten takılır. Radyolar genelde FM bandını kullandıkları için antenin gergin bir şekilde düz durması daha etkili olacaktır. Kasadan biraz uzakta olmasında da fayda var. Böylece kasadan yayılan elektromanyetik dalgalandan da etkilenmez.

Radyo kartlarının üzerinde sadece tek bir jumper vardır. Bu jumper adres seçimi için kullanılır.

Daha sonra da genellikle "SPK" ile tanımlanan çıkış kartla beraber gelen iki uçlu kablunun bir ucu takılır. Aynı kablunun diğer ucu da ses kartı üzerindeki

Radyo kartı ile beraber gelen anten kablosunun ucu kart üzerinde bulunan ve anten girişi olduğu belirtilen sokete yerleştirilir.

"Line In" girişine takılır. İstenirse radyo kartı arkasındaki bu çıkış doğrudan hoparlöre de takılabilir. Eğer ses kartı üzerinden kullanılırsa ses ayarlarını girip oradan ses ile ilgili işlemler yapılabilir. Ancak doğrudan hoparlör bağlanırsa sadece radyo kartının arabirimi üzerindeki ses ayarı kullanılabilir.

Bilgisayar açıldıktan sonra yazılımın kurulumu radyo kartı tamamen kurulmuş olur. İlk çalıştırılması sırasında radyo kartı bulunamaması bazı radyo kartlarında karşılaşılan bir sorun. İkinci kez çalıştırılmada mutlaka çalışacaktır.

Yukarıdaki arabirim markaya göre değişir. Her yazılımdaki görünüm farklı olduğu gibi fonksiyonlar da farklıdır. Ancak kullanımları genelde aynıdır.

Radyo kartının kontrolü ses kartı üzerinden yapılmak isteniyorsa kart bir kablo ile ses kartına bağlanır.

Arabirim Programı çalışırken önce radyo kartının varlığı kontrol edilir.

Temelde aynı işlevi gören çeşitli radyo kartı arabirim yazılımları mevcut ve çoğu zaman markadan bağımsız olarak her radyo kartı ile çalışıyorlar.

Tarayıcılar

Resimlerin sayısallaştırılıp bilgisayara aktarılmasını sağlayan tarayıcılar eskiden özel bir kart ile gelirdi. Önce bu kart makinenin içinde uygun bir yere takılır daha sonra bir kablo ile tarayıcı karta bağlanırdı. Bu kartlar sadece tarayıcıyı sürmek için kullanılan o tarayıcıya özel kartlardı. Yeni çıkan tarayıcılar ise ya yazıcının da kullandığı paralel portu kullanıyor ya da SCSI arabirimi üzerinden çalışıyor.

SCSI kontrol kartı üzerinden bilgisayara SCSI arabirimini kullanan cihazlar bağlanabilir.

Masaüstü, A4 boyutlarında flatbed denilen yatay duran veya içinden kağıdı otomatik olarak geçiren tarayıcı modelleri ve el tarayıcıları mevcut. Tarayıcılar kendi aralarında kullandıkları çözünürlük, tarama tekniği gibi özelliklere göre de sınıflandırılıyor. Farklı ihtiyaçlara göre tasarlanan tüm modeller aslında hep aynı şekilde bağlanıyor.

Piyasada bulunan çok çeşitli markanın hemen hemen her modelinde hem paralel portu hem SCSI'yi destekleyenler var. SCSI'yi destekleyenler biraz da-

ha pahalı oluyor ancak kutudan bir de SCSI kontrol kartı çıkıyor. Eski sistem olan özel kart ile çalışanlar ise artık bulunmuyor.

Paralel port için olanlar diğerlerine göre daha kolay bir monte işlemi gerektirdiği için daha çok tercih ediliyor. Ayrıca paralel portu destekleyen tarayıcıların arkasında bulunan paralel çıkış üzerinden yazıcılar da kullanılabildiği için herhangi bir kısıtlama yoktur. Paralel portu kullanan tarayıcının kablosunun bir ucu tarayıcının arkasına diğer ucu bilgisayarın arkasına bağlandıktan sonra tarayıcının fişi takılarak kurulum işlemi tamamlanmış oluyor.

SCSI kartı gerektiren modellerin çalışır hale getirilmesi diğer modellere göre biraz daha zahmetli. Ancak tabii şu da bir gerçek ki; SCSI modeller daha az işlemci gücü harcıyor. Bu da dolaylı olarak sistemi hızlandırdıkları (aslında yavaşlatmadıkları) anlamını taşıyor.

Öncelikle kasanın kapağını açıp SCSI kontrol kartını takmanız gerekiyor. Günümüzde birçok "tak ve çalıştır" özelliğini taşıyor, ancak tabii bu özelliklerde olmayanlar da var. Bunların üzerinde bulunan jumper'lar ile uygun kesme ve adres ayarlarının yapılması gerekiyor. Çoğu zaman fabrika ayarları yeterli olsa da bazen değişiklikler yapmak gerekiyor. Yapılacak olan her zaman aynı. Önce makinedeki boş adres ve kesmeler tespit edilip bunlara göre ayarların yapılması gerekiyor. Bu

Sorunsuz olarak kurulan SCSI kartı aygıt yöneticisinde görülebilir.

tespit için yine Windows içindeki Denetim Masasından veya BIOS bilgilerinin gösterildiği açılış penceresinden faydalanmak mümkün.

Kasanın kapağını açılıp boş bir slotta SCSI kontrol kartı takılıp makine açıldıktan sonra kartın sürücülerini yüklemek gerekiyor. Sürücüler yüklenip de kart sorunsuz bir şekilde çalıştırdıktan sonra sıra tarayıcıyı bağlamaya geliyor. Tarayıcı ile beraber gelen kablo aracılığıyla tarayıcı makineye bağlandıktan

sonra tarayıcının sürücülerini de yüklemek gerekiyor. TWAIN adlı kabul edilmiş bir standart aracılığıyla tarayıcıları destekleyen programlar içinden kullanılabilir. Yeni Windows'larda Twain arabirimin 32 bit sürümü kullanılıyor. Yani bir grafik işleme

Paralel Port'tan bağlanan tarayıcının arkasında bulunan soket ile yazıcı da kullanılabilir.

programı ile çalışırken içinden tarayıcıya ulaşip istenilen resmi bilgisayara ve tabii o an çalışılan programa aktarmak mümkün. Bunun için programın menüleri arasında yerleşen Twain arabirimi üzerinden tarayıcıya erişmek yeterli.

Paralel portu kullanan modellerde ise montaj çok daha kolay. Gelen kablunun bir ucu tarayıcıya diğer ucu ise bilgisayarın kasanın arkasında bulunan paralel porta takılıyor. Eğer yazıcı kullanıyorsanız kablосunu çıkarıp tarayıcının arkasında bulunan çıkışa takabilirsiniz. Tarayıcı kullanılmadığı

zamanlarda yazıcı kullanılabilir. Bunun

bir kağıdın taranması ile

yapılıyor. Daha sonra

taranacak resmi tarayıcı

içine konulup bir ön

tarama yapılabilir. Ön

taramadan sonra gerekli

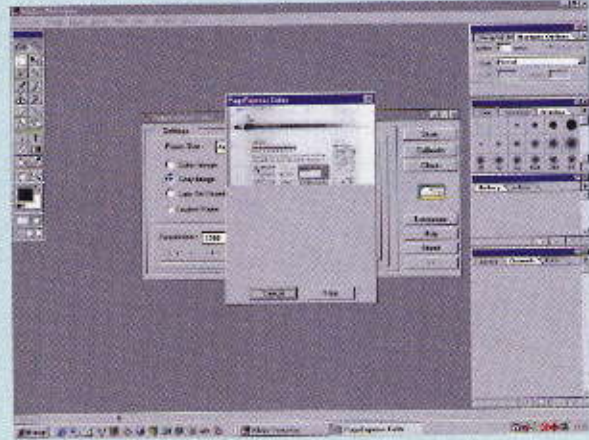
aydınlık, parlaklık gibi

ayarlar ve çözünürlük

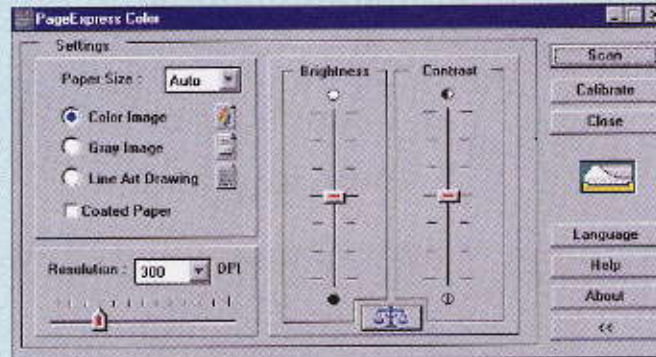
ayarları yapılabilir. Sürücü zaten

sizi yapmanız gerekenler konusunda

yönlendirecektir.

Grafik işleme programı içerisinde yapılan tarama işlemi sonunda resim doğrudan programın içine alınır.

Tarayıcı sürücülerini aracılığıyla birçok ayarı yapmak mümkün

Büyük bilgisayarlar artık bir jimnastik salonu büyüklüğünde değil ve bir buzdolabı ebatına gelmiş durumda.

Büyük Demir Revaçta

Yıllar önce öldüğü ilan edilen büyük bilgisayarlara itibar büyük, öyle ki üreticiler sipariş üstüne sipariş alıyor. Büyük bilgisayarlar belki de yarımın PC'lerinde bulunabilecek birçok özelliği barındırıyor.

Onlara "bilgisayar çağının dinazorları" ya da "big iron (büyük demir)" deniyordu. PC'nin (Personal Computer) hızla yükselişinden başlayarak sektör içinde "Büyük bilgisayarlar öldü" sözleri sık sık işitilmeye başlamıştı. Oysa büyük şirketler 1997 yılında 40 milyar dolar karşılığında merkezi bilgisayar sistemleri siparişi veriyordu. Bunun nedeni ise bankaların ve sigorta şirketlerinin hesap işlemlerinin hemen hemen hiçbirinin PC üzerinde yapılamamasıydı. "Bu işi PC ile yapmaya kalkışmak çok pahalı ve çok zahmetli olurdu" diyor Jürgen Rehm. Büyük bilgisayar uzmanı IBM'in basın sözcüsünün bu tip bir gerekçe öne sürmesi doğal tabii. Ama o haksız da değil, çünkü Mainframe'lerin (büyük bilgisayarların) güvenilirlik konusunda üstüne yok. Bir bankada yaşanabilecek bir sistem çökmesi yüzbinlerce Mark'a maloluyor. Bu yüzden şirket sorumluları işi sağlama almak istiyor. Mainframe'lerin klasik gücü "işe hazırlıklı olma, güvenilirlik, performans ve düşük masraf" diyerek bu durumu onaylıyor IBM'in basın sözcüsü.

Bu duruma ek olarak yapılacak işlerin son kırk yıl içerisinde hemen hemen hiç değişmediğini de unutmamak gerekiyor. Eski programları eskimiş programlama dili COBOL ile yeniden yazmak ya da büyük zahmetlere katlanarak değiştirmek için hiçbir neden yok. Bunun yerine, performans talebi yükseldikçe, elde varolanlara daha güçlü ve büyük bilgisayarlar ekleniyor.

Windows Programları COBOL'e Hesap Yaptırıyor

Bankalar çalışanların PC'leri üzerindeki şık grafik kullanıcı arabirimi için Windows programları yazıyor (Tümüyle modern bankalar Java'yı tercih ediyor). Bu programlar çağdaş ve ergonomik bir kullanım sağlıyor. Ancak şık arayüzün altında hesap işlemi yapmak için eski COBOL programlarına geri dönülüyor. Eski olmasının çok önemli bir avantajı var: Çok

uzun süredir kullanımda oldukları için bu programlara (2000 yılı sorunu hariç) çoğunlukla hatasız gözüyle bakılıyor.

Jumbo'ların ihtiyaç duyduğu ilk şeylerden biri sanal bellektir. Anabelleğin görece daha az önemli parçalarını disk üzerine taşıyarak, bir programa kurulu olandan daha fazla RAM varmış gibi gösterilebilir. PC'lerde en yeni olay olarak lanse edilen şey, aslında eski bir olaydan başka bir şey değildi, çünkü PC bu tekniğe başvurmadan önce, yirmi yıldır olgunlaşmış bir durumda bekliyordu bu teknik.

10 CPU Üzerinde 10 İşletim Sistemi

Günümüzde "büyük demir" yine çok önde. Modern bir Mainframe'de artık neredeyse her şey sanal. Sanal belleğe benzer bir biçimde sanal diskler, sanal CPU'lar, sanal bant genişlikleri, hatta sanal işletim sistemleri mevcut. IBM-S/390'ın 10 CPU'sunun herbirinin üzerinde (ikisi çokme durumları için yedeklenmiş olarak) ayrı bir işletim sistemi çalıştırılabilir.

Bir Mainframe doğal olarak özel işletim sistemleri kullanıyor. Olağan olarak kullanılanlar arasında IBM'in OS/390 (önceleri MSV olarak adlandırılıyordu), Unix ve Siemens'in BS 2000 işletim sistemleri gösterilebilir. Bugünkü sistemler TCP/IP, Internet ve Java gibi modern görevlerin de üstesinden gelebiliyor. Bunlar yalnızca eski protokol 3270 konuşmakla kalmıyor, kendilerini Novell, NT ya da Unix Server olarak kamufle de edebiliyor ve bir PC ağında Super-Server olarak kullanılabilir.

Bir Bilgisayar Üzerinde İki bin Kullanıcı

'60'lı yıllarda büyük bilgisayarlar üzerinde birden fazla programın aynı anda çalışmasını sağlayan Multitasking'in kullanımına geçmişti. Multi-user fonksiyonu birden fazla kullanıcıya bir bilgisayarı aynı anda kullanmak olanaklı veriyordu. PC üzerinde bu fonksiyona geçilmesi ancak '80'li

Uzmanlar İçin

Sayılarla IBM S/390

Saat frekansı: 470 MHz

Hesaplama performansı: Bilgisayar başına 1070 Mps (Yeni dünya rekoru; örneğin PC'de 200), Parallel-Sysplex başına (320 CPU'ya kadar olmak üzere) 30 bin Mps

CPU başına transistör sayısı: 25 milyon, gelecekte 150-200 milyon

First-Level Cache: 256 KB

Second-Level Cache: 8 MB

Anabellek: Azami 96 GB RAM

Anabellek Hızı: Saniyede 15 GB (64-Bit-Bus)

Diskler: Alt sistem başına azami 200 TB

Çevrebirim bağlantısı: Saniyede 280 MB

Bilgisayar bağlantısı: Saniyede 1 GB

İletişim: Her biri saniyede 100 MB'lık 12 optik hat (Ficon); saniyede 17 MB'lık 256 I/O kanalları yalnızca yüzde 33'lük bir CPU yükü üretiyor

Seçenekli: Kripto işlemci (2048 Bit) İstatistiksel hata oranı (MTBF): Her 30 yılda bir bir hata.

yılların ortalarında gerçekleşti, üstelik kusurlar içererek. PC'ler ancak içinde bulunduğumuz 10 yıl içinde istikrarlı bir çoklu süreç işletimini öğrenebildiler. Büyük bilgisayarlarda ise bir kullanıcının programı kesinlikle diğer kullanıcılarınıkini rahatsız etmez. Büyük hesaplama gücü herkese yeter: Bir işyerinde ister bir terminal, isterse bir PC ya da NC olsun, bir ekran yeterlidir.

PC branşında pazarlama uzmanları tarafından yepyeni olarak tanımlanmış eski bir tekniğe daha dikkat çekelim: Birkaç yıl önce büyük gürültüler koparak PC'lerde Ball Grid Array (BGA) adı verilen grafik chip'lerini lehimleme tekniği kullanıma sunuldu. Burada artık altın kaplanmış Pin'lere yer yoktu. Chip'in alt tarafında lehim çinkosundan ibaret kürecikler bulunuyordu. IBM'in basın sözcüsü Rehm ise durumun farkında: "Bu teknik çok çok eski. 20 yıldır S/390 Mainframe

Digital Video Editing with

EditBAY

The superior solution for professional Quality digital video editing on your desktop PC

Non-Linear video montaj, digital kayıt, maksimum görüntü kalitesi
İster sesli, ister sessiz olarak hareketli görüntülerin 25 kare/sn. smooth video capture imkânı, 4:2:2 YUV still store, tek kare görüntü yakalama 24 Bit, 32 Bit PCI with Burst DMA, 30x30 mastering, 3:1 varan sıkıştırma oranı, 768x576 PAL Video

999\$

Şirket ve her türlü ürün tanıtımlarında, tatil anılarınız ve özel günlerinizde, bilgisayar tasarımları, animasyon ve 3D grafiklerinizi video'ya kayıt işinde

BROADWAY

realtime Mpeg encoder

Video görüntülerini gerçek zamanlı AVI veya Mpeg formatında capture ve kayıt imkânı.

Harddisk üzerine video kayıt, montaj Mpeg film ve Video CD hazırlama Internet Web video streaming desteği.

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON

Digital Video & Multimedia

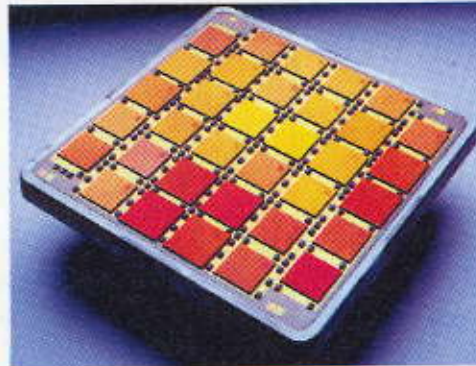
www.megavizyon.com

serisinin CPU'ları bu yolla monte ediliyor."

Büyük bilgisayarlar yüksek derecede güvenilir. PC 'de yüzde 99'luk bir güvenilirlik iyi sayılırken, "büyük demir" güvenilirlikte neredeyse 99,999'luk bir rakamla övünüyor. Çünkü yüzde 99'luk bir güvenilirlik demek; bakım, kurulum, çökmeler ve her türlü Boot olayları gözönüne alındığında, sistemin yılda üç kez devre dışı kalması demektir. "Büyük bir bilgisayar yılda yalnızca beş dakikalık bir arayla yetinir; bu bile bankalar için çok fazla" açıklamasında bulunuyor Rehm.

Peki, büyük bir bilgisayar bunu nasıl başarıyor? Çoğu PC'den farklı olarak, Mainframe'ler gereksiz tekrarlara yer verecek şekilde tasarlanmıştır. Tüm önemli parçaların birden fazlasına sahiptir. Bir bileşen devredışı kaldığında, bir diğeri devreye girer ve böylelikle de program çökmesi yaşanmaz.

Mimarisi çökmeleri zarar almadan atladığı için, yapı bileşenlerinin aletini

10x10 cm büyüklüğündeki keramik modül üzerinde 12 CPU, 4 bellek yöneticisi, 8 bellek chip'i ve binden fazla pin ile bilgisayara bağlanmış çevrebirim bağlantıları bulunuyor.

çalışması sırasında da değiştirilmesi mümkündür. Yeni bir disk mi gerekiyor? Hiç sorun değil: Eski çıkarılır, yenisi takılır, hem de bilgisayarı kapatmadan, çökmeler olmadan ya da veri kaybına maruz kalmadan.

Devredışı kalan parçaları tanımak için bir büyük bilgisayarı aralıksız gözetlemek gereklidir. Bileşenlerin yüzde 25 kadarı hatayı belirleme ve orta-

dan kaldırma işlemleri için ayrılmıştır. Hatta bu konuda o kadar ileri gidilmiştir ki, makine sınırlarının ötesinde tüm bağlantılar kapsama alanı içindedir. Bu dağılım mekanizması (Parallel-Sysplex), yapılacak görevlerin en iyi bir biçimde dağıtılmasını sağlar.

PC ile Mainframe arasındaki en önemli farklardan biri program felsefesinde yatmaktadır. Büyük bilgisayarlarda birçok kullanıcı olduğundan, basit bir biçimde veri bekleyen programlar çalıştırmak mümkün değildir. Bu bilgisayarlar transaksiyona yönelik olarak çalışır. Ancak bir görev (transaksiyon) belirdiğinde, sistem bu görevin işlenmesi için gerekli program bölümünü başlatır. Transaksiyonlar için birden fazla işlemciyi devreye sokarak hesaplama kapasitesi de kolaylıkla artırılabilir.

Büyük Bilgisayarlar Tekniği İlerletiyor

"Önceleri büyük bilgisayarlar iki kutup tekniğiyle üretiliyorlardı", diyor Rehm ve sözlerine şöyle devam ediyor: "Bu teknik özellikle hızlı, ancak bu hız önemli bir dezavantajla birlikte geliyor." Bunun nedeni zahmetli bir biçimde sıvı soğutma ile giderilebilecek çok yüksek bir sıcaklığın oluşması. '90'lı yılların başında bu tekniğin potansiyelinin tükendiği gözlenmişti. İki kutuplu bilgisayarların yıllık performans artışı yüzde 17 civarındayken, bu rakam CMOS'ta yüzde 60 ila yüzde 80 arasındaydı. Bu sebeple köklü bir değişiklik yapma kararı alındı. Söz konusu ucuz yarıiletken tekniği PC'nin başarı kazanmasında temel teşkil etmişti. Bu teknik ayrı bir soğutmaya gerek duymuyordu, ancak pek yavaştı. Oysa daha sonraları teknik ilerleme o kadar hızlı gerçekleşti ki, CMOS aradaki farkı hızla kapatabildi. Günümüzde büyük bilgisayarlar artık bir jimnastik salonu büyüklüğünde değil ve sıvı soğutmaya da gerek duymuyor.

PC'dekinden Üstün Büyük Bilgisayar Diski

Jumbo'lar sabit disk konusunda da kardeşlerinden çok şey öğrendiler. Mainframe'de disk bilgisayara ait değildir, bir çevrebirimdir. Alt disk sistemi, içersinde bir düzine normal PC diskinin çalıştığı bir dolaptır. Hata düzeltme bilgileri de dahil olmak üzere, verilerin dağıtılmasıyla hız ve emniyet sağlanıyor.

İçerik dizini özel bir bellekte iki kez depolanmış ve emniyet açısından bir de bir Back-up diski üzerinde yedeklenmiş durumda. Her disk üzerinde Back-up'ın Back-up'ı da bulunuyor.

Ama Ramac Snapshot gibi Mainframe disk sistemleri de daha fazlasına muktedir. Terabyte büyüklüğündeki dosyalar orijinalle kopyanın birlikte, diskte orijinalden bir Byte bile fazla yer kaplamayacak şekilde saniyeden daha kısa bir süre içinde kopyalanıyor. Nasıl oluyor bu? İçerik dizinleri göstergelere sahip: Bunlar dosya tarafından kaplanmış alanlar hakkında bilgi içeriyor.

Süper kopyalama sırasında "sahici" bir kopya yerine ikinci bir gösterge seti hazırlanıyor; bunlar eskilerle aynı alanları gösteriyor. Böylelikle iki dosya aynı içeriğe sahip oluyor ve yalnızca bir kere yer işgal ediyor.

Kopya değiştirildiğinde, yalnızca değiştirilen bölüm kaydediliyor, orijinal veriler değişmeksizin kalıyor. Yeni kopyalar 0 Byte alan kaplıyor, ancak artan değişikliklerle birlikte bu rakam değişiyor. Böylelikle zamandan ve yerden tasarruf etmek ve neredeyse ağzına kadar dolu disklerde test dosyaları yerine orijinal verilerle 2000 yılı testi yapmak mümkün oluyor.

Bir PC bunu yapabilmek için ne kadar zamana ihtiyaç duyacak acaba? Mainframe daha şimdiden kendini gelecek bin yıl için hazır hale getirme çabası içinde.■

Oliver Kluge'den çeviren
Garo Antikacıoğlu ►

Olivetti 386 DX-40, 170 MB Hdd, 4 MB RAM, renkli monitör, Win, Word-Excel-Organizer vb. ve oyunlar. Fiyatı: 200\$.

Tel: (0212) 523 68 35
Tolga Kurdoğlu

Satılık 166 MMX,

64 MB Ram, 4 Mb Ekran Kartı, 4 Gb sabit Disk, 56k Us Robotics modem, 16 bit ses kartı, 32X Toshiba CD-Rom, 17"(025 çözünürlük), Digital Microscan Monitör, radio kart, (hediyeleri: klavye, Microsoft mouse, oyun CD'leri, mp3 ler, mouse pad)
Müracat: Tahsin Doğan
Tel: 283 67 60
e-mail: gnyat@superonline.com.tr

icq no: 13834836

vaya Gökhan Koç

Tel: 283 42 44

e-mail: gokhan_k@yahoo.com

icq no: 14595723

Satılık P133 Multimedia PC, video kartı, birçok aksesuar, yazılım CD'leri, ayrıntılar: www.freeyellow.com/members5/kelepir

Pentium 166 MMX, TX Board, 32 MB RAM, 2.5 GB Harddisk, 14" monitör, 4 MB 3D ekran kartı, Mini Tower kasa, 24 Max CD-ROM, Creative 64 ses kartı, Robotics 56K Modem, Canon yazıcı. Hepsı 800 \$.
Tel: (0212) 559 24 41
Can Okçuoğlu

486 DX Compaq dizüstü, 120 MB Hdd, 4 MB RAM; Trackball Mouse, Türkçe Q klavye. Fiyatı: 300\$ (ABD)
Tel: (0312) 490 03 41
Halil Yaman

Satılık Amiga 1200, 160 MB Quantum Hdd, 2 MB Chip RAM, Amiga 1200'lere her türlü PC EDO RAM, Modem,

CD-ROM, Scanner ve Printer'larını bağlayabilirsiniz. Çok temiz ve sağlamdır, ayrıca 40 disket bedava. Fiyatı: 210\$ veya 58 milyon (pazarlık).

Tel: (0362) 231 15 46
Fikri Kerem Koldere

Çok az kullanılmış Mustek Twain-Scan el tipi Scanner, 800 dpi, 24 Bit renkli. Kutusunda ve orijinal programları ile birlikte. Fiyatı: 50\$.
Tel: (0312) 343 92 02 (Saat: 13.30'dan itibaren)
Erhan Doruk

Escort Pentium 100, 16 MB RAM, 1 MB ekran kartı, 2.1 GB Harddisk, Windows 95, 4x CD-ROM, ses kartı, Speaker, 33.600 Fax-Modem, Mouse, mikrofoni, 14" monitör, Tower kasa. Fiyatı: 450\$.
Tel: (0266) 242 21 54
Anıl Karahasanoğlu

İş İlanları

38 yıllık bir firma Interacti- ve CD ROM 3D Animation Web design üretimi yapmak üzere

JAVA - FRONTPAGE

COREL DRAW

PHOTOSHOP

SOFTIMAGE 3D

LIGHTWAVE 3D

3D STUDIO MAX

WORLD CONSTRUCTION SET

MACROMEDIA DIRECTOR

SPEED RAZOR

programlarını ilgili konuya göre iyi derecede kullanan ve yatırım yapması beklenmeyen %50 iş ortağı ile müşteriler temsilcisi, sanal fotoğrafçısı, multimedia asistanı olarak üst eğitim destekli çalışmak isteyen yetenekli, azimli bay ve bayanlar arıyor.

Müracat: (216) 355 27 22

(216) 355 25 06

CHIP ESKİ SAYI SİPARİŞ FORMU

Ad: Soyad: Tarih: / / 1998
Adres: İl: Posta kodu:
Tel: () Faks: ()

☐ KREDİ KARTI

☐ VISA

☐ Master Card / Eurocard

.....TL

Kredi kartı hesabımdan tahsil ediniz.

Kart No:

Son kull. tarihi:

Tarih:

İmza:

☐ BANKA HAVALEŞİ Vogel Yayıncılık Ltd. Şti. İstanbul

☐ Tekstilbank Ulus Şb. Hesap No: 234 209

☐ Yapı Kredi Bankası 4 Levent Şb. Hesap No: 1014157-2

☐ Garanti Bankası Etiler Şb. Hesap No: 8201106-9

☐ POSTA ÇEKİ: 105 30 42

☐ Chip 96 paketi 1.000.000 TL

(7/96, 10/96 Dergi) (8/96, 12/96 CD'li)

☐ 1/97	☐ 2/97	☐ 3/97	☐ 4/97	(CD'li)	300.000TL
☐ 5/97	☐ 6/97	☐ 7/97	☐ 8/97	(CD'li)	300.000TL
☐ 9/97	☐ 10/97	☐ 11/97	☐ 12/97	(CD'li)	400.000TL
☐ 1/98				(2 CD'li)	600.000TL
☐ 2/98	☐ 3/98	☐ 4/98	☐ 5/98	(CD'li)	600.000TL
☐ 6/98	☐ 7/98	☐ 8/98		(CD'li)	600.000TL
☐ 9/98	☐ 10/98			(CD'li)	800.000TL
☐ 11/98				(CD'li)	950.000TL
				(Gönderi ücreti)	600.000TL

TOPLAM TL

Posta Adresi: CHIP Poker Sokak, 26 Kat 3 Levent İstanbul 80620

Telefon: (212) 283-4244 (Pbx) Faks: (212) 281-3908

Not: Banka dekontu ya da Posta çekini form ile birlikte göndermeniz rica olunur.

Tekstil Bank Şubelerinden masraf ödemeniz havale yapabilirsiniz

ÇAĞDAŞ BİR BİLGİSAYAR GRUBU ÖN KAYIT ÜYE FORMUKendiniz için 18 hanelik alfanumerik bir kod yazın:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Göbek, esas ve soy adları

Baba Adı Anne Adı

Doğum Tarihiniz İl İlçe

Mahalle Cilt Sayfa Kütük

Aile Sıra No Sıra No Verildiği Yer

Veriliş Sebebi Medeni Hali Dini

Kayıt No Veriliş Tarihi Seri No

Veri Daire & No: Tic. Sic. No

İş Adresi:

Ev Adresi:

Ev Tel İş Tel

Fax: GSM veya

İlçe ve okul ismi belirterek doldurun: Şu an: Çalışıyor - Okuyor - Bekliyor - İş Arıyor

İlk Orta

Lise Fakülte

Lisans Master

Diğer

Açıklamalar Askerlik: var/yok

Lisans & Dereceleri

Deneyiminiz - cihazınız - hedef ve süre/yılı

yıl	zayıf	orta	iyi	çok iyi
-----	-------	------	-----	---------

1.

2.

3.

4.

5.

Bu Grup İçin Düşündüğünüz Kanunî Kimliği Belirtin:

İmza():

Lütfen vesikalik fotoğrafınızı eklemeyi unutmayın. Grup içinde ve bu Grup için faal görev almak istiyorsanız; İmza yanındaki paranteze lütfen parpi koyunuz.

Alfanumerik: numara ve harflerden oluşan anlamındadır

Adres: Yeşil Bahar Sokak 2/A Ömür apt. Kat:4 D.28 81031 Çiftelavuzlar - İstanbul**Dikkat:** Bu projede CHIP'in amacı kulübe bilgi akışını sağlamaktır. CHIP Dergisi'nin ve VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti.'nin hiçbir hukuki sorumluluğu yoktur.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Gökhan Sungurtekin
Yazı İşleri Koordinatörü: Ufuk Yamankılıçoğlu
Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Engin Cilasan, Tolga Sonalp, Sevdâ Kılıç, Kadir Tuztaş, Banu Cengiz, Yeliz Aygöl (sekreteryas)
Katkıda Bulunanlar: Berker Güngör, Şahin Eksioğlu, Gökrem Çetin, Alis Sırmıçıyan, Mustafa Başer, Young Multimedia
Grafik Tasarım: Gökhan Koç
Pazarlama Müdürü: Gönül Morgül
CHIP Reklam Müdürü: Gönül Morgül
CHIP Reklam Servisi: Sabnem Karabıyık, Yeliz Koyun, Sevil Sarıtaş
Reklam Trafikeri: Zuhâl Söylemez
Abone Bölümü Satış Müdürü: Asu Bozyayla
Abone Servisi: Nur Geçili, Özlem Polat, Serap Ezgin, Ebru Epik
Dağıtım: Nebi Danacı Üretim: Turgay Tekatan
VOGEL Yayıncılık Ltd. Sti. Adına Sahibi: O. Şakir Batumlu
Renk Ayrımı-Film Çıkış: Grafiks Tel: (212) 212-2323
Baskı: Grafiks Ltd. Şti. Tel: (212) 212-2323 **Dağıtım:** BİRYAY A.Ş.
VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620
VOGEL Ankara: Dilek Özgen Batumlu **Ankara Büro:** Hafta Sokak, 12/5 G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569
CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)
CHIP Fax: (212) 269-5021
Abone Fax: (212) 281-3908
Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254
Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr
Internet: http://www.chip.com.tr

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'de yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hata da bulunmaktadır.

MAKİNA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

REKLAM İNDEKSİ

3COM	187
3M	183
AIDATA.NET	123
AKROPOL	45
ALBIM	131
ARTMEDYA	195
ASYA DONANIM	159
ATAÇ BİLGİSAYAR	115
ATAK	149
BASARI ELEKTRONİK	81
BILDEN	215
BİLSAG	121
BOGAZICI	30,31
BOYUT	155
BSA	248
CAPSLOCK	68
COMPEL	133
CREATIVE	17
ÇİZGİ ELEKTRONİK	219
DAFNE	105
DAR FILM	145
DENİZ BİLGİSAYAR	59
DETA	57
DORUKNET	174,175
ECECOM	65
EKA	153
EKIN	113
EKSEN	185
ELCOM	136,137
EMEK	253
EMPA	12,13,39,41,167
ERCO	189
EREN	207
ERPA	33
ESTRON	197,217
FET	27
FOCUS	181
GEN	83,85
HANEL	87
HESMAK	19
HISAR	161
HP	34,35
İHLAS/ACER	89
İNSELBERG	250
İTERAKTİF	75
KARIZMA	193
KARMA	A.K. 5,21,118
KOYUNCU	71
KRN	200
KUZEY BİLGİSAYAR	255
LİKOM	6,7
MASCOM	247
MAVİ DONANIM	129
MBS	179
MEDYA BİLGİSAYAR	63
MEGAVİZYON	225,245
MEKATRONİK	256
MELSOFT	223
METRO	107
METROKOM	23,25
MICROSOFT	Ö.K.E.3
MİKROYAZILIMEVİ	211
MULTIMEDYA	51,218
PAGE PHONE	251
PAMUKBANK	201,209
PANCOM	51,53
PASİFİK	111
PC DANIŞMAN	91
PC GOLD	101,103
PERA	249
PHILIPS	97
PROSOFT	209
RAKS	46,47
REMİVAC	93
RÖNESANS	117
SAATÇIOĞULLARI	185
SAMTEK-İTC	169
SENTİM	K.KAPAK
SES 3000	95
SETA	79
SİM ELEKTRONİK	A.K.İÇİ
SİNEVİZYON	243
SKY	127
SONY	15
SPECTRUM	147
SÜRAT BİLGİSAYAR	221
TELEKOM	141
TET	139
TETRİS	125,204,205
TRANDATA	49
TRUVA	109
TURANLI	195
TURKCELL	170,171
UFOTEK	32,67,151
ULUSAL BİLİSİM	77
VEGA	75
VEGA BİLGİ İŞLEM	96
VISIONS	157
YOUNG NEW MEDIA	55

OCAK SAYISINDA NELER VAR?

Test: İşlemciler

Piyasadaki tüm işlemciler testte, yeni işlemciler neler vaadediyor, hangi işlemci hangi ihtiyaçlara cevap veriyor, Türkiye'deki en kapsamlı işlemci testi, Pentium II, Celeron, AMD K6-2...

Windows ve Active Desktop

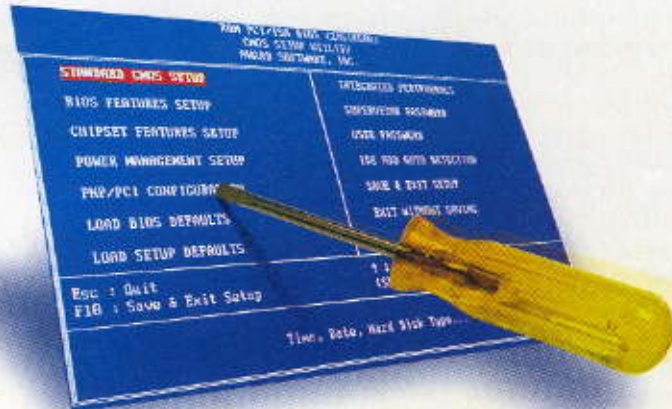
HTML ile değişik klasör görünümleri programlama.

NT Serisi: Hizmetler

NT 4.0'da servisler ve hizmetler hakkında bilmeniz gerekenler.

Yeni BIOS'ların Süper Ayarları

Maksimum performans için yeni BIOS'lardaki seçeneklerin optimum şekilde konfigürasyonu.

Windows 98 Özel Bölüm6

Windows 98'de Sistem Güvenliği, maksimum ağ, kullanıcı ve erişim güvenliği için chipuçları.

Ve Diğerleri

Ayın Shareware'leri, Chipucu Tataloğu, SuperCHIPman, Visual Basic, C++, Delphi, Animasyon, Access, Grafik ve Donanım Kursları, İnternet Araçları, Oyunlar...